

เครื่องดื่มระดับโลก

WORLD CLASS PRODUCT | WORLD CLASS BRAND

รายงานประจำปี 2562

บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

วิสัยทัศน์

สินค้าระดับโลก แบรนด์ระดับโลก

พันธกิจ

1. พัฒนาบุคลากรให้มีทัศนคติที่ดี พร้อมทั้งจะเรียนรู้ สร้างสรรค์ และมีความรับผิดชอบ
2. มีระบบงานที่กระชับ รัดกุม มีมาตรฐานสากล
3. มีการบริหารงานที่มีเป้าหมายและหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน มีโครงสร้างการบริหารที่เหมาะสม มีแนวทางโครงการที่ไปสู่เป้าหมาย
4. ใช้เทคโนโลยีในการผลิต บริหารจัดการ พัฒนา และสร้างธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน
5. ผลิตสินค้าที่มีมาตรฐาน และได้รับความนิยมทั่วโลก
6. เป็นแบรนด์ที่มีคุณค่า ทันสมัย และประสบความสำเร็จในระดับโลก
7. มีภาพลักษณ์เป็นองค์กรระดับโลกที่ทันสมัย มีธรรมาภิบาลและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

เป้าหมายระยะยาว

- เป็นที่ 1 ในประเทศไทย ภายใน 1 ปี (2563)
- เป็นที่ 1 ในอาเซียน ภายใน 3 ปี (2565)
- เป็นที่ 1 ในเอเชีย ภายใน 5 ปี (2567)

สารบัญ

วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายระยะยาว	2
สารจากประธานกรรมการ	5
คณะกรรมการบริษัท	6
บทสรุปข้อมูลสำคัญทางการเงิน	12
ข้อมูลทั่วไป	16
พัฒนาการที่สำคัญ	24
ปัจจัยความเสี่ยง	28
ลักษณะการประกอบธุรกิจ	34
ข้อมูลหลักทรัพย์ และผู้ถือหุ้น	54
นโยบายการจ่ายเงินปันผล	58
โครงสร้างการจัดการ	60
นโยบายการกำกับดูแลกิจการ	78
การสรรหา และแต่งตั้งกรรมการและผู้บริหารระดับสูงสุด	90
รายงานการพัฒนายั่งยืน	96
การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง	106
รายงานคณะกรรมการตรวจสอบ	108
รายงานคณะกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน	111
รายงานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง	112
รายการระหว่างกัน	113
ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน	124
รายงานและงบการเงินรวม	134

สารจาก ประธานกรรมการ

ในช่วงปี 2562 เป็นอีกปีที่บริษัทฯ เผชิญกับความท้าทายจากการผันผวนของเศรษฐกิจและการเงินของโลก การเผชิญกับปัจจัยเสี่ยงสงครามทางการค้าระหว่างสหรัฐ กับ จีน นโยบายกีดกันทางการค้าของสหรัฐ ที่ทวีความเข้มข้น นโยบายการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของจีน และกระแสการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี (Disruptive Technology) ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งในประเทศและในต่างประเทศ ส่งผลให้ปี 2562 เศรษฐกิจไทยขยายตัวเพียงร้อยละ 2.4 เทียบกับร้อยละ 4.2 ในปี 2561 แต่ผลประกอบการของกลุ่มบริษัทฯ สำหรับรอบปีบัญชีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 มีการเติบโตต่อเนื่องสำหรับธุรกิจในประเทศและการเติบโตอย่างโดดเด่นสำหรับธุรกิจต่างประเทศ ทำให้บริษัทฯ มีกำไรสุทธิในส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 2,506 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1,348 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 116.3

สำหรับการดำเนินการในปี 2563 แม้จะมีปัญหาภัยแล้ง ความผันผวนของระบบเศรษฐกิจการเงินโลกจากปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างกว้างขวาง แต่บริษัทฯ คาดการณ์ว่ายังคงสามารถเพิ่มยอดขายได้อย่างต่อเนื่องจากปี 2562 จากการขยายตัวของรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ไปยังต่างประเทศ จากความมุ่งมั่นในการสร้างแบรนด์ “คาราบาว” และ “CARABAO” ให้เป็นที่รู้จักและยอมรับทั้งภายในและภายนอกประเทศ ผ่านการสื่อสาร ภายใต้วิสัยทัศน์ “World Class Product, World Class Brand” หรือ “เครื่องดีมีระดับโลก แบริ่นดีระดับโลก” ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา จากการที่บริษัทฯ ได้มีการขยายสัญญาการสนับสนุนการจัดการแข่งขันฟุตบอล EFL ของประเทศอังกฤษ ภายใต้ชื่อ การแข่งขัน “CARABAO CUP” และการสนับสนุนทีมสโมสรระดับโลก คือ สโมสรเชลซี ของประเทศอังกฤษ เพื่อเป็นเครื่องมือในการผลักดันให้บริษัทก้าวสู่การเป็นแบรนด์ระดับโลก โดยเฉพาะแต่ฐานแฟนฟุตบอลที่มีอยู่กว่า 1,000 ล้านคน ไม่เฉพาะแต่ในประเทศอังกฤษ หรือยุโรป แต่คือทั่วโลกอย่างแท้จริง เพราะจะสามารถทำให้แบรนด์เป็นที่รู้จักและรับรู้ พร้อมทั้งยกภาพลักษณ์ และมีความเป็นระดับโลกมากขึ้นอย่างที่ตั้งเป้าหมายไว้

กอบกับขณะเดียวกัน บริษัทฯ มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน (Sustainability Development) โดยบริษัทฯ มีการกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ด้านความยั่งยืน เป็นหนึ่งในเป้าหมายหลักที่ 2 คือ การเป็นองค์กรทันสมัยที่มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและโครงสร้างพื้นฐานที่ครอบคลุม พันธกิจที่สำคัญด้านบุคลากรเพื่อพัฒนาทักษะความชำนาญและเตรียมคนให้รองรับอนาคต ด้านระบบและกระบวนการทำงาน ด้านโครงสร้างการบริหารด้านเทคโนโลยี ที่ปรับเปลี่ยนให้มียืดหยุ่นพร้อมการเติบโตทั้งในและต่างประเทศ อีกทั้งเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจตลอดห่วงโซ่ซัพพลายเชนควบคู่กับการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ลูกค้า คู่ค้า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับสินค้าที่มีคุณภาพ มาตรฐานระดับโลก ผลิตตามความสำคัญมิติด้านความยั่งยืนอีก 3 มิติ คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการสร้างพันธมิตรที่ยั่งยืนกับแบรนด์ของเรา ให้เติบโตและร่วมสร้างความสำเร็จทางธุรกิจในอนาคตไปด้วยกัน ด้านสังคมเน้นการถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน การสนับสนุนชุมชน ให้โอกาสกับสังคม ชุมชน เยาวชนผ่านโครงการต่าง ๆ ทั้งด้านกีฬา ด้านดนตรี ด้านการบริหารจัดการโดยเฉพาะการผลิตที่มีมาตรฐานระดับโลก ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมบริษัทฯ ไม่เพียงแต่ทำตามมาตรฐาน เราพัฒนาระบบการจัดการทั้งด้านการผลิต การจัดการให้มีความปลอดภัยและนำทรัพยากรธรรมชาติกลับมาใช้ใหม่เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อชุมชนและประเทศชาติ

ในนามของคณะกรรมการบริษัท ขอเรียนว่าผู้บริหารและพนักงานทุกคนมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่และบริหารงานอย่างดีที่สุด ภายใต้หลักจริยธรรม และแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อนำพาบริษัทให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืนสืบไป ทั้งนี้ ขอให้ทุกๆ ท่านและครอบครัวประสบแต่ความสุข และความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาตลอดไป

เสถียร เศรษฐสิทธิ์

ประธานกรรมการ

บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

คณะกรรมการบริษัท

WORLD CLASS LEADERS

6

1

นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์

ประธานกรรมการบริษัท
ประธานกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน
ประธานกรรมการบริหาร

2

2

นางสาวณัฐชไม ถนอมบุญเจริญ

รองประธานกรรมการบริหาร
กรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน
รองประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง
รองประธานกรรมการบริหาร

3

นายยืนยง โอภากุล

กรรมการบริหาร

คณะกรรมการบริษัท (ต่อ)

4

นายกมลดิษฐ์ สมุทรโคจร

กรรมการบริษัท
กรรมการบริหารความเสี่ยง
กรรมการบริหาร

5

นายร่มธรรม เศรษฐสิทธิ์

กรรมการบริษัท

6

นางเสาวนีย์ กมลบุตร

กรรมการบริษัท / กรรมการอิสระ
ประธานกรรมการตรวจสอบ
รองประธานกรรมการสรรหา และ
กำหนดค่าตอบแทน
ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง

7

นางสาวอรุณี เจารุ่งเรือง

กรรมการบริษัท / กรรมการอิสระ
กรรมการตรวจสอบ

นายคณิต แพทย์สมาน

กรรมการบริษัท / กรรมการอิสระ:
กรรมการตรวจสอบ
กรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน
กรรมการบริหารความเสี่ยง

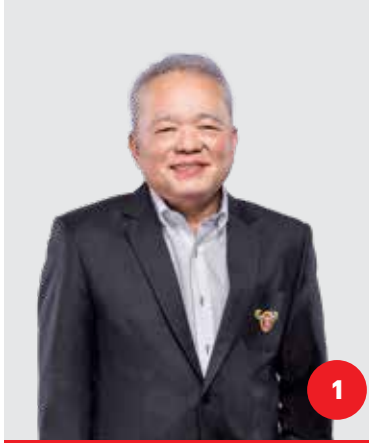

พลเอก ศิริพงษ์ วงศ์ขันธ์

กรรมการบริษัท / กรรมการอิสระ:

คณะกรรมการบริหาร

1

นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์
ประธานกรรมการบริหาร

2

นางสาวนัฐชไม ถนอมบุรณ์เจริญ
รองประธานกรรมการบริหาร

3

นางดวงดาว ถนอมบุรณ์เจริญ
กรรมการบริหาร

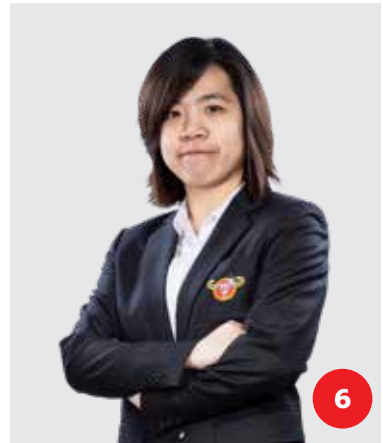
4

นายกมลดิษฐ์ สมุทรโคจร
กรรมการบริหาร

5

นายพงศ์านต์ คล่องวัฒนกิจ
กรรมการบริหาร

6

นางสาวเกียนธรรม เศรษฐสิทธิ์
กรรมการบริหาร

7

นางสนทนา จันทรเนียม
กรรมการบริหาร

คณะกรรมการตรวจสอบ

นางเสาวนีย์ กมลบุตร
ประธานกรรมการตรวจสอบ

นางสาวอรวี เจารุ่งเรือง
กรรมการตรวจสอบ

นายคณิต แพทย์สมาน
กรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

1. นางเสาวนีย์ กมลบุตร

ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง

2. นางสาวณัฐชไม ถนอมบุรณ์เจริญ

รองประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง

3. นายคณิต แพทย์สมาน

กรรมการบริหารความเสี่ยง

4. นายกมลดิษฐ์ สมุทรโคจร

กรรมการบริหารความเสี่ยง

5. นางสาวเกียรณรรณ เศรษฐสิทธิ์

กรรมการบริหารความเสี่ยง

6. นายพงศานต์ คล่องวัฒนกิจ

กรรมการบริหารความเสี่ยง

7. นายอนุพงศ์ พงศ์สุวรรณ

กรรมการบริหารความเสี่ยง

8. นางสาวสันทนา จันทรเนียม

กรรมการบริหารความเสี่ยง

ผู้บริหาร

1. นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

2. นางสาวณัฐชไม ถนอมบุรณ์เจริญ

กรรมการผู้จัดการ

3. นายยืนยง โอภากุล

รองกรรมการผู้จัดการอาวุโส

4. นายกมลดิษฐ์ สมุทรโคจร

รองกรรมการผู้จัดการ สายงานผลิตและโรงงาน

5. นายรณรงค์ เศรษฐสิทธิ์

รองกรรมการผู้จัดการ สายงานการค้าต่างประเทศ

6. นายพงศานต์ คล่องวัฒนกิจ

ประธานผู้บริหารฝ่ายการเงิน (CFO)

บทสรุปข้อมูลสำคัญทางการเงิน

12

WORLD CLASS
PRODUCT

FINANCIAL HIGHLIGHT

กำไรสุทธิ
ในส่วนผู้ถือหุ้น
เพิ่มขึ้น

▲ **116.3%**

ตลาดเครื่องดื่มบำรุงกำลัง
ในประเทศเพิ่มขึ้น

▲ **5.8%**

ส่วนแบ่งการตลาด

22.6%

มีรายได้จากการขายเพิ่มขึ้น

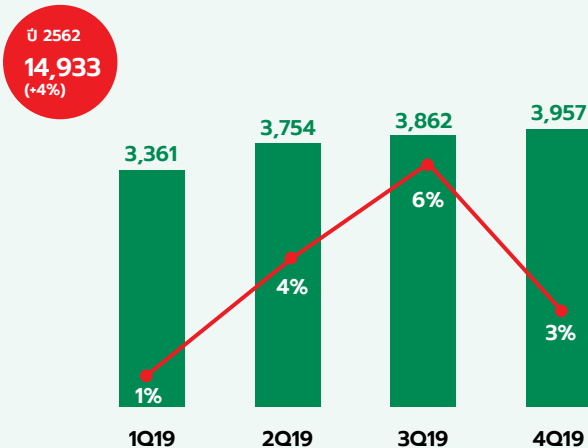
▲ **3.5%**

ในปี 2562 บริษัทฯ มีรายได้จากการขายจำนวน 14,933 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 511 ล้านบาทหรือร้อยละ 3.5 เกิดจาก (1) ธุรกิจต่างประเทศ โดยเฉพาะในส่วนของการตลาดส่งออกหลักที่มีอยู่เดิม ได้แก่ กลุ่มประเทศ CLMV ประเทศอัฟกานิสถานและประเทศเยเมน และ (2) ธุรกิจรับจ้างจัดจำหน่ายในประเทศ ซึ่งทั้งสองกลุ่มนี้มีอัตราการขยายตัวในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง

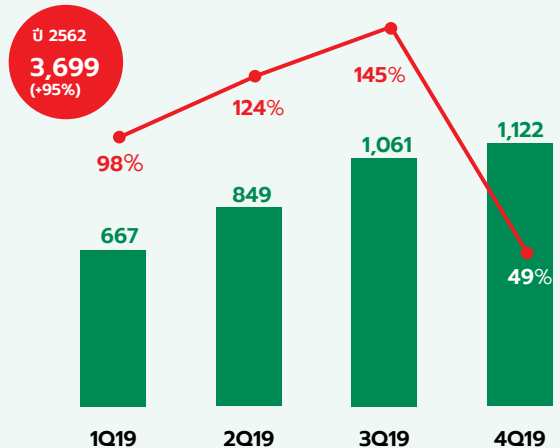
บริษัทฯ มีกำไรสุทธิจำนวน 2,468 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1,508 ล้านบาทหรือร้อยละ 157.0 โดยในจำนวนนี้เป็นกำไรสุทธิในส่วนผู้ถือหุ้นบริษัทฯ จำนวน 2,506 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1,348 ล้านบาทหรือร้อยละ 116.3 เนื่องจากความสามารถในการสร้างอัตรากำไรในภาพรวมที่เพิ่มขึ้น และผลสำเร็จของนโยบายควบคุมค่าใช้จ่ายการตลาดและส่งเสริมการขายในตลาดประเทศอังกฤษที่ส่งผลให้ ICUK มีผลขาดทุนจากการดำเนินงานลดลงเป็นอย่างมากจากประมาณ 27.1 ล้านบาทในปี 2561 มาอยู่ที่ 12.6 ล้านบาทในปี 2562

รายได้จากการขายและความสามารถในการสร้างผลกำไรจากการดำเนินงานของบริษัทฯ ปรับตัวดีขึ้นทุกไตรมาสตลอดทั้งปี 2562 ท่ามกลางสภาพตลาดที่มีการแข่งขันในระดับสูงและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

■ รายได้จากการขาย (ล้านบาท)
— % เปลี่ยนแปลงจากปีก่อนหน้า

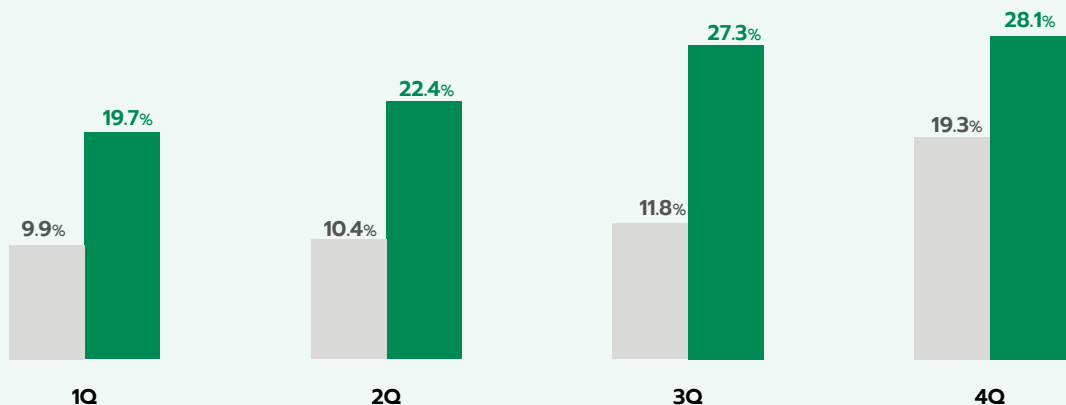
■ EBITDA (ล้านบาท)
— % เปลี่ยนแปลงจากปีก่อนหน้า

อัตราส่วน EBITDA ต่อรายได้รวม (%)

■ 2561 ■ 2562

ปี 2562
24.6%
2561 13.0%

ตลาดเครื่องตีบารุงกำลังในประเทศปี 2562 ขยายตัวในเชิงปริมาณที่อัตราร้อยละ 5.8 อ้างอิงจากข้อมูลการสำรวจตลาดของนिलเสน (ประเทศไทย) โดยเครื่องตีบารุงกำลังแบบบรรจุขวดภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาวแดงมีส่วนแบ่งการตลาดเป็นอันดับที่ 2 อยู่ที่ร้อยละ 22.6 บริษัทฯ เฝ้ามองกับสภาพการแข่งขันที่ท้าทายมาตลอด ทั้งจากคู่แข่งทางตรงที่มีคุณลักษณะสินค้าและกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายคล้ายคลึงกัน และจากคู่แข่งทางอ้อมที่นำเสนอเครื่องตีบารุงทางเลือกในรูปแบบต่างๆ และมีกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายที่แตกต่างไป อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ยังคงมุ่งมั่นที่จะขับเคลื่อนให้เครื่องตีบารุงกำลังแบบบรรจุขวดภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาวแดงมีส่วนแบ่งการตลาดเป็นอันดับหนึ่งในประเทศ โดยอาศัยจุดแข็งของเครื่องหมายการค้าอันเป็นที่ยอมรับและกลยุทธ์การสอดประสานระหว่างระบบงานส่งเสริมการขาย การใช้สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ การจัดกิจกรรมการตลาดภาคสนาม และการพัฒนาเครือข่ายร้านค้าทั้งในระดับค้าส่งและค้าปลีกด้วยบุคลากรปฏิบัติการภาคสนามและหน่วยรถเงินสดที่มีอยู่ร่วมกันมากกว่า 1,500 คน เพื่อสร้างความไว้วางใจให้แก่ผู้บริโภคสร้างผู้ดื่มใหม่ ตลอดจนพัฒนาเป็นเครื่องมือที่พร้อมรองรับการวางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่ของบริษัทฯ ในอนาคต

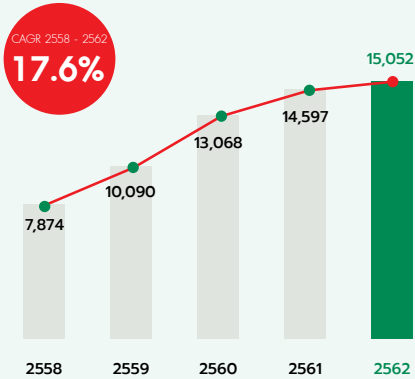
สำหรับธุรกิจต่างประเทศ บริษัทฯ เชื่อว่ายังมีโอกาสขยายตัวต่อเนื่องในอนาคต ด้วยกลยุทธ์การแบ่งปันความรู้ความชำนาญในการสร้างตลาดผู้ดื่มเครื่องตีบารุงกำลังให้แก่ตัวแทนผู้นำเข้าในต่างประเทศที่มีศักยภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมให้ผู้นำเข้ามีการใช้จ่ายงบประมาณการตลาดและงานขายเพื่อขยายการรับรู้ของแบรนด์คาราบาวและเพิ่มจุดจำหน่ายสินค้าในแต่ละประเทศ เพื่อสร้างโอกาสในการเติบโตไปพร้อมกับแบรนด์คาราบาว โดยแผนธุรกิจในอนาคตจะให้ความสำคัญกับประเทศในประชาคมอาเซียนและประเทศอื่นในทวีปเอเชียทั้งหมด

บริษัทฯ เชื่อว่าธุรกิจมีขนาดใหญ่ขึ้น การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานอย่างเป็นระบบถือเป็นสิ่งสำคัญในการต่อยอดอัตรากำไรในอนาคต ดังเช่นในปี 2562 ที่บริษัทฯ ได้เพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการต้นทุน ด้วยการสร้างโรงงานผลิตกระป๋องอลูมิเนียมสำหรับบรรจุเครื่องตีบารุงกำลัง ร่วมกับพันธมิตร SHOWA DENKO Group จากญี่ปุ่นที่มีความเชี่ยวชาญด้านการผลิตกระป๋องอลูมิเนียม ซึ่งได้เริ่มดำเนินการผลิตเชิงพาณิชย์มาตั้งแต่เดือนธันวาคม 2561 ส่งผลให้ต้นทุนค่าบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ในรูปแบบบรรจุกระป๋องลดลงอย่างต่อเนื่องทุกไตรมาสตามการเพิ่มขึ้นของอัตรากำไรกำลังการผลิต และเป็นผลให้อัตรากำไรขั้นต้นในภาพรวมสูงขึ้น

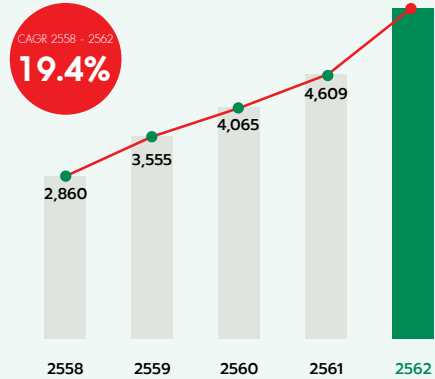
บริษัทฯ มีฐานะการเงินที่เข้มแข็งขึ้น สะท้อนให้เห็นจากการเพิ่มขึ้นของรายได้ อัตรากำไรและกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน ประกอบกับอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนผู้ถือหุ้นที่ปรับตัวลดลงสอดคล้องกับนโยบายการเงินของบริษัทฯ อันเป็นผลให้อัตรากำไรส่วนผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นในปี 2562 อยู่ที่ร้อยละ 30.7 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 13.4 ในปีก่อนหน้า

ข้อมูลสำคัญทางการเงิน

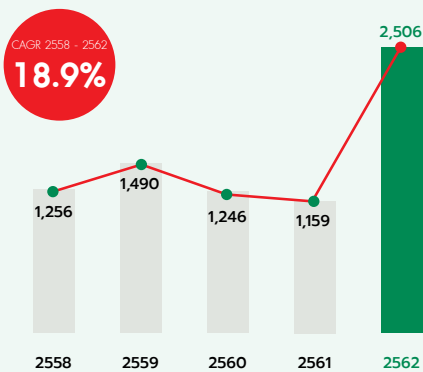
รายได้รวม (ล้านบาท)

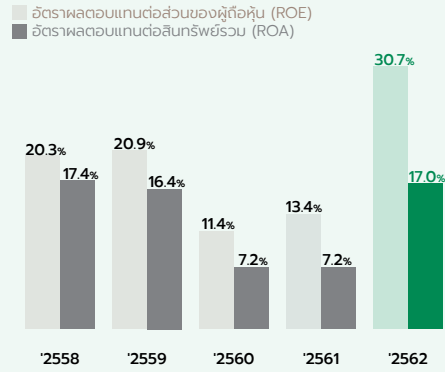
กำไรขั้นต้น (ล้านบาท)

กำไรสุทธิ (ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ) (ล้านบาท)

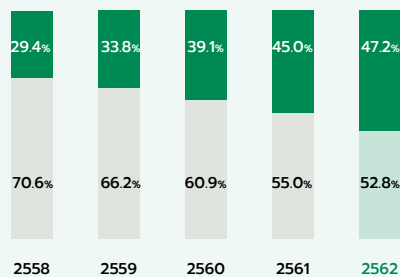

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

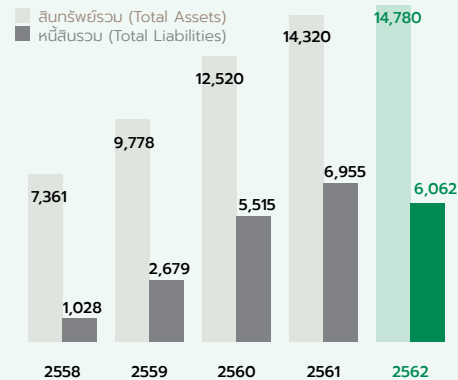

สัดส่วนรายได้จากการขาย (%)

รายได้จากการขายในประเทศ
รายได้จากการขายต่างประเทศ

สินทรัพย์รวม และหนี้สินรวม (ล้านบาท)

ข้อมูลทั่วไป

บริษัทที่ออกหลักทรัพย์

บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ” หรือ “CBG”)	
ประกอบธุรกิจ	ประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company) ที่จัดตั้งอยู่ในประเทศและต่างประเทศ โดยดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับ (1) การผลิต การตลาด ขายและจัดจำหน่ายเครื่องดื่มบำรุงกำลัง ภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาวแดงและคาราบาว เครื่องดื่มเกลือแร่ภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาว สปอร์ตและเครื่องดื่มอื่นภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาว ได้แก่ น้ำดื่ม กาแฟปรุงสำเร็จชนิดผงพร้อมดื่ม และกาแฟปรุงสำเร็จพร้อมดื่ม ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึง (2) การรับจ้างจัดจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคในกลุ่มอาหาร ไม่ใช่อาหารและอื่นๆ
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	393 อาคาร 393 สีส้ม ชั้นที่ 7 - 10 ถนนสีลม แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500
เลขทะเบียนบริษัท	0107557000268
โฮมเพจบริษัท	www.carabagroup.com
โทรศัพท์	02-636-6111
โทรสาร	02-636-7951
ชนิดของหุ้น	หุ้นสามัญ
ทุนจดทะเบียน	1,000,000,000 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท ณ สิ้นปี 2562

รายละเอียดบริษัทย่อยที่บริษัทฯ ถือหุ้นอยู่ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

1. บริษัท คาราบาวตะวันตก จำกัด (“CBD”)	
ประกอบธุรกิจ	ประกอบธุรกิจผลิต การตลาด ขายและจัดจำหน่ายเครื่องดื่มบำรุงกำลังภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาวแดงและคาราบาว รวมถึงเครื่องดื่มเกลือแร่ภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาว สปอร์ต และเครื่องดื่มอื่นที่บริษัทฯ จะดำเนินการผลิตเพื่อจัดจำหน่ายในอนาคต
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	393 อาคาร 393 สีส้ม ชั้นที่ 7-10 ถนนสีลม แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500
เลขทะเบียนบริษัท	0105544081165
ชนิดของหุ้น	หุ้นสามัญ
ทุนจดทะเบียน	300,000,000 บาท ณ สิ้นปี 2562
จำนวนหุ้น	3,000,000 หุ้น
จำนวนหุ้นที่ถือโดย CBG	2,999,990 หุ้น
สัดส่วนการถือหุ้น	ร้อยละ 99.99

2. บริษัท ตะวันแดง ดีซีเอ็ม จำกัด ("DCM")

ประกอบธุรกิจ	ประกอบธุรกิจบริหารจัดการช่องทางการจัดจำหน่ายในประเทศสำหรับผลิตภัณฑ์ของบริษัทฯ ดำเนินการผลิตภายใต้เครื่องหมายการค้าของตนเอง (Branded products by our own manufacture) ผลิตภัณฑ์ที่บริษัทฯ จำหน่ายบุคคลภายนอกดำเนินการผลิตภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาว (Branded products by 3 rd party manufacture) และผลิตภัณฑ์รับจ้างจัดจำหน่ายให้แก่บุคคลภายนอก (3 rd party products for distribution) โดยช่องทางการจัดจำหน่ายที่สำคัญประกอบไปด้วยร้านค้าดั้งเดิมทั้งในส่วนของกระจายผ่านตัวแทน (Multi-tiered agent) และการกระจายผ่านศูนย์กระจายสินค้าและหน่วยรถเงินสดของตนเอง (Cash van) ตลอดจนร้านค้าสมัยใหม่ (Modern trade)
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	393 อาคาร 393 สีส้ม ชั้นที่ 7-10 ถนนสีลม แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500
เลขทะเบียนบริษัท	0105555092457
ชนิดของหุ้น	หุ้นสามัญ
ทุนจดทะเบียน	100,000,000 บาท ณ สิ้นปี 2562
จำนวนหุ้น	1,000,000 หุ้น
จำนวนหุ้นที่ถือโดย CBG	999,980 หุ้น
สัดส่วนการถือหุ้น	ร้อยละ 99.99

3. บริษัท เอเชียแปซิฟิกกลาส จำกัด ("APG")

ประกอบธุรกิจ	ประกอบธุรกิจผลิตและจัดหาขวดแก้วเพื่อใช้เป็นบรรจุภัณฑ์สำหรับเครื่องดื่มบำรุงกำลังและเครื่องดื่มอื่นๆ
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	393 อาคาร 393 สีส้ม ชั้นที่ 7-10 ถนนสีลม แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500
เลขทะเบียนบริษัท	0105548125787
ชนิดของหุ้น	หุ้นสามัญ
ทุนจดทะเบียน	1,300,000,000 บาท ณ สิ้นปี 2562
จำนวนหุ้น	13,000,000 หุ้น
จำนวนหุ้นที่ถือโดย CBG	12,999,980 หุ้น
สัดส่วนการถือหุ้น	ร้อยละ 99.99

4. บริษัท เอเชีย แคน แมนูแฟคเจอร์ส จำกัด ("ACM")

ประกอบธุรกิจ	ประกอบธุรกิจผลิตกระป๋องอลูมิเนียมเพื่อใช้เป็นบรรจุภัณฑ์สำหรับเครื่องดื่มบำรุงกำลัง และเครื่องดื่มอื่นๆ ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนระหว่างบริษัทฯ และ SHOWA DENKO Group พันธมิตรทางธุรกิจสัญชาติญี่ปุ่นที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับบริษัทฯ
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	393 อาคาร 393 สีส้ม ชั้นที่ 7-10 ถนนสีลม แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500
เลขทะเบียนบริษัท	0105560097232
ชนิดของหุ้น	หุ้นสามัญ
ทุนจดทะเบียน	700,000,000 บาท ณ สิ้นปี 2562
จำนวนหุ้น	7,000,000 หุ้น
จำนวนหุ้นที่ถือโดย CBG	5,180,000 หุ้น
สัดส่วนการถือหุ้น	ร้อยละ 74.00
ข้อมูลอื่นที่สำคัญ	เปลี่ยนชื่อจากบริษัท เอเชียแปซิฟิกแคน จำกัด ในเดือนธันวาคม 2560

CHHK

CVHLUX

ICUK

CTHK

5. INTERCARABAO LIMITED ("ICUK")

ประกอบธุรกิจ	ประกอบธุรกิจการตลาด ขายและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มบำรุงกำลัง ภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาวในประเทศอังกฤษและประเทศอื่นนอกทวีปเอเชีย
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	Aquis House, Level 1, 49-51 Blagrove Street, Reading, Berkshire, RG1 1PL, United Kingdom
เลขทะเบียนบริษัท	09557445
ชนิดของหุ้น	หุ้นสามัญ
ทุนจดทะเบียน	74,600,000 ปอนด์ ณ สิ้นปี 2562
สัดส่วนการถือหุ้น	CVHLUX ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 100.00
ข้อมูลอื่นที่สำคัญ	เพิ่มทุนจดทะเบียนมาอยู่ที่ 80,600,000 ปอนด์ในเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ตามที่ได้รับมติอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทฯ ครั้งที่ 5/2562 เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2562

6. CARABAO HOLDINGS (HONG KONG) LIMITED ("CHHK")

ประกอบธุรกิจ	ประกอบธุรกิจโดยการลงทุนถือหุ้นในบริษัทอื่นต่างประเทศ (Overseas Holding Company)
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	LEVEL 54, HOPEWELL CENTRE, 183 QUEEN'S ROAD EAST, HONG KONG
เลขทะเบียนบริษัท	2423613
ชนิดของหุ้น	หุ้นสามัญ
ทุนจดทะเบียน	85,898,943 เหรียญสหรัฐ ณ สิ้นปี 2562
สัดส่วนการถือหุ้น	ร้อยละ 100.00
ข้อมูลอื่นที่สำคัญ	เพิ่มทุนจดทะเบียนมาอยู่ที่ 89,778,243 เหรียญสหรัฐในเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ตามที่ได้รับมติอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทฯ ครั้งที่ 5/2562 เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2562

7. CARABAO VENTURE HOLDINGS (LUXEMBOURG) LIMITED S.À.R.L. ("CVHLUX")

ประกอบธุรกิจ	ประกอบธุรกิจโดยการลงทุนถือหุ้นในบริษัทอื่นต่างประเทศ (Overseas Holding Company) ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนระหว่าง CHHK, Intercarabao Private Limited ("ICSG") พันธมิตรทางธุรกิจสัญชาติสิงคโปร์ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับบริษัทฯ และ Northend Investment Limited ("NIHK") ซึ่งเป็นบริษัทประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company) โดยมีผู้ได้รับประโยชน์ทอดสุดท้าย (Ultimate Beneficial Owner) คือนายเสกียร์ เศรษฐสิทธิ์ โดยมีสัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 84.31 ร้อยละ 6.05 และร้อยละ 9.64 ของทุนจดทะเบียนที่ออกและชำระแล้ว ตามลำดับ ณ สิ้นปี 2562
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	68-70 Boulevard de la Petrusse, L-2320 Luxembourg, Grand Duchy of Luxembourg
เลขทะเบียนบริษัท	B20952
ชนิดของหุ้น	หุ้นสามัญ
ทุนจดทะเบียน	62,308,565 ยูโร ณ สิ้นปี 2562
สัดส่วนการถือหุ้น	CHHK ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 84.31
ข้อมูลอื่นที่สำคัญ	CHHK มีสัดส่วนการถือหุ้นเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 51.0 มาอยู่ที่ร้อยละ 84.3 ผ่านการเข้าทำรายการปรับโครงสร้างเงินทุนของบริษัทย่อยต่างประเทศในเดือนมกราคม 2561

8. CARABAO TRADING (HONG KONG) LIMITED ("CTHK")

ประกอบธุรกิจ	ประกอบธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	LEVEL 54, HOPEWELL CENTRE, 183 QUEEN'S ROAD EAST, HONG KONG
เลขทะเบียนบริษัท	2448031
ชนิดของหุ้น	หุ้นสามัญ
ทุนจดทะเบียน	50,000 เหรียญสหรัฐ
สัดส่วนการถือหุ้น	ร้อยละ 100.00

ข้อมูลอ้างอิง

นายทะเบียนหุ้นของกลุ่มบริษัท

บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด
เลขที่ 62 อาคารตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ชั้น 4, 6, 7
ถนนรัชดาภิเษก แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110
โทรศัพท์ 02 009 9999

ผู้ตรวจสอบบัญชี

บริษัท สำนักงานอีวาย จำกัด
193/136-137 อาคารเลอริชดา ชั้น 33 ถนนรัชดาภิเษก แขวงคลองเตย
เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110
โทรศัพท์ 02 264 9090

ที่ปรึกษากฎหมาย

บริษัท เบเคอร์ แอนด์ แม็คเค็นซี่ จำกัด
990 อาคารอับดุลราฮิม ชั้นที่ 5 และชั้น 21-25 ถนนพระราม 4
แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500
โทรศัพท์ 02 636 2000

นายทะเบียนหุ้นและผู้แทนผู้ถือหุ้น ของบริษัทฯ

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
สำนักงานใหญ่ เลขที่ 333 ถนนสีลม
เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500
โทรศัพท์ 02 230 1478 (นายทะเบียนหุ้นกู้)
โทรศัพท์ 02 230 1894 (ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้)

นักลงทุนสัมพันธ์

นางสาวเมนิสา อร่ามรุ่งโรจน์
393 อาคาร 393 สีลม ชั้นที่ 7-10 ถนนสีลม
แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500
โทรศัพท์ 02 636 6111 ต่อ 882
E-mail: IR@carabaogroup.com

KEY TIMELINE

1

เริ่มวาง ตลาด

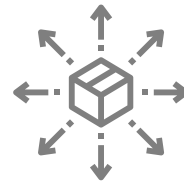
ตุลาคม 2545
คาราบาวแดง
วางตลาดครั้งแรก
ในประเทศไทย

2

ผู้ทำชิง เบอร์ 1

18 เดือนต่อมา
ขึ้นเป็นผู้ทำชิง
อันดับ 1
ในตลาดเครื่องดื่ม
บำรุงกำลัง

3

ส่งออก

เริ่มส่งออก
ต่างประเทศ
15 ประเทศ

4

จัดตั้ง DCM

ตั้งบริษัท ตะวันแดง
ดีซีเอ็ม เป็น บริษัท
จัดจำหน่ายสินค้า

5

จัดตั้ง APG

ตั้งบริษัท เอพีจี
ผลิตและจัดจำหน่าย
ขวดแก้ว

6

เครื่องดื่ม เกลือแร่

เครื่องดื่มเกลือแร่
Start Plus
วางตลาด
เปลี่ยนชื่อเป็น
Carabao Sport
ในปี 2561

7

เข้าสู่ตลาด หลักทรัพย์

พฤศจิกายน 2557
คาราบาวกรุปเข้าสู่
ตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย

8

เปิดตัว ศูนย์กระจายสินค้าและ หน่วยรถเงินสด

2558 เปิดศูนย์กระจายสินค้า และหน่วยรถเงินสด
เป้าหมายครอบคลุม 300,000 ร้านค้าทั่วประเทศ

9

CBG ร่วมทุน ICUK

2559 วางตลาด
เครื่องดื่มบำรุงกำลังชนิด
อัดก๊าซที่อังกฤษ

10

CHELSEA OFFICIAL PARTNER

2559 เป็นผู้สนับสนุน PRINCIPAL
PARTNER ทีมฟุตบอล CHELSEA

11

น้ำดื่ม การบาว

วางตลาดน้ำดื่ม
การบาว

12

A.C.M.

จัดตั้ง ACM

มีนาคม 2560 ตั้ง
บริษัทผลิตกระป๋อง
อลูมิเนียม โดยร่วม
ทุนกับ SHOWA
DENKO Group

13

กาแฟ การบาว

2559 วางตลาดกาแฟ
กระป๋องและ 3 in 1

14

CARABAO CUP

2560
สนับสนุนการแข่งขัน
EFL โดยเปลี่ยนชื่อเป็น
CARABAO CUP

15

CARABAO

2560 วางตลาดที่
ประเทศจีน

16

CARABAO CAN

มิถุนายน 2561
วางตลาด CARABAO
GREEN APPLE (CAN)
ในประเทศไทย

พัฒนาการที่สำคัญ

2545

ผลิตคาราบาวแดง ซึ่งตั้งอยู่ที่ ตำบลบางเพรียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เปิดดำเนินการเชิงพาณิชย์ ด้วยกำลังการผลิตสูงสุดทั้งสิ้น 275 ล้านขวดต่อปี

1

2555

จดทะเบียนจัดตั้ง DCM

2

2556

ขยายกำลังการผลิต จากเดิม 548 ล้านขวดต่อปี ในปี 2546 เป็น 850 ล้านขวดต่อปี

3

2557

โรงงานผลิตขวดแก้วสีชา ของ APG เปิดดำเนินการเชิงพาณิชย์ โดยมีกำลังการผลิตสูงสุด 650 ล้านขวดต่อปี

4

2557

เปิดตัวเครื่องต้มเกลือแร่ ในประเทศไทย ภายใต้เครื่องหมายการค้า “สตาร์ก พลัส”

5

2557

ได้รับรางวัล Best Equity Deal of The Year in Southeast Asia จาก the 8th Annual Alpha Southeast Asia Deal and Solution Awards 2014

6

2558

ณ สิ้นปี 2558 ได้เริ่มจัดตั้ง ศูนย์กระจายสินค้าและ หน่วยรถเงินสดของตัวเอง

7

2558

ได้เซ็นสัญญาเป็น 1 ใน 3 พันธมิตรหลักของสโมสรฟุตบอล อลเซลซี เป็นระยะเวลา 3 ฤดูกาล แข่งขัน เริ่มตั้งแต่ปี 2559 ซึ่ง จะส่งผลให้ตราสัญลักษณ์ของบริษัท เป็นที่รู้จักทั่วโลก

8

2559

ศูนย์กระจายสินค้าและหน่วยรถ เงินสด ณ สิ้นปี 2559 ได้ดำเนินการ จัดตั้งแล้วทั้งหมดจำนวน 30 แห่ง และหน่วยรถเงินสด 337 คัน

9

2559

CVHLUX ดำเนินการเข้าทำสัญญา
เป็นผู้สนับสนุนการแข่งขัน
EFL (English Football League)
ในประเทศอังกฤษ เริ่มตั้งแต่
ฤดูกาล 2560/2561

10

2560

เซ็นสัญญาร่วมกับ SHOWA DENKO Group เพื่อจัดตั้งโรงงานผลิต
กระป๋องอลูมิเนียมที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ ด้วยกำลังการผลิตติดตั้งที่ประมาณ
1,000 ล้านกระป๋องต่อปี

11

2560

เริ่มเปิดใช้ศูนย์กลางฐานการผลิต
แห่งใหม่ครบวงจร ที่อ.บางปะกง
จ.ฉะเชิงเทรา เพื่อการจัดการห่วง
โซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ

12

2561

ออกและเสนอขายหุ้นกู้เป็นครั้งแรก โดยมีอันดับความน่าเชื่อถือที่
"A-" และ มีแนวโน้ม "คงที่" โดย
บริษัท ทริสเรทติ้ง จำกัด

CARABAO GROUP

13

2561

ได้รับรางวัล Superior Taste
Award 2018 จากสถาบัน
รับรองด้านรสชาติและคุณภาพ
อาหารนานาชาติ (iTQi) สำหรับ
เครื่องดื่มบำรุงกำลังชนิด
อัดก๊าซสูตรต้นตำรับ
กลิ่นกรีนแอปเปิ้ล และกลิ่น
กรีนแอปเปิ้ล สูตรไม่มีน้ำตาล

14

2561

เปิดตัวเครื่องดื่มบำรุงกำลังชนิดอัดก๊าซ กลิ่นกรีนแอปเปิ้ล เป็นส่วนหนึ่ง
ของแผนการเติมเต็ม และ ยกระดับภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ภายใต้แบรนด์
การบาวในประเทศไทย

15

2562

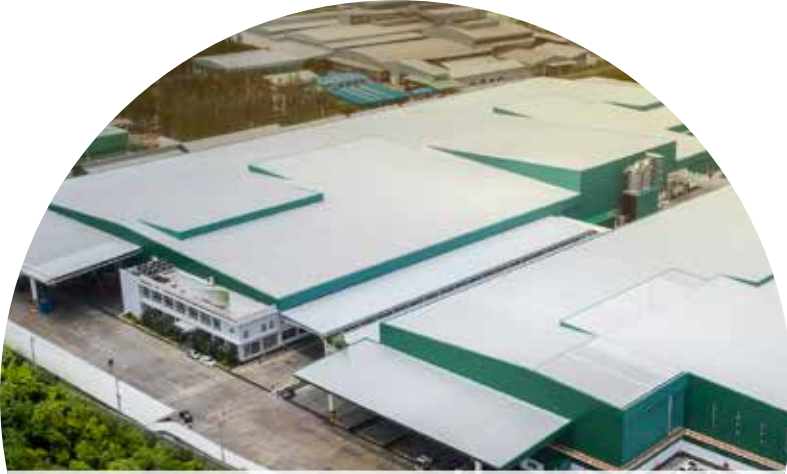
เริ่มวางจำหน่ายการบาว
กรีนแอปเปิ้ลโฉมใหม่ทั้งในประเทศ
และกลุ่ม CLMV เพื่อขยายฐาน
ไปยังกลุ่มคนรุ่นใหม่

16

พัฒนาการที่สำคัญ

CBD

ธุรกิจผลิตทำการตลาดและจำหน่าย
เครื่องตีบำรุงกำลังและเครื่องตีบอื่นๆ

APG

ธุรกิจจัดหาและผลิตขวดแก้ว

ACM

ธุรกิจจัดหาและผลิตกระป๋องอลูมิเนียม

ปี 2545

- จัดตั้ง CBD โดยเป็นการร่วมทุนระหว่างนายเสถียร เศรษฐสิทธิ์ นางสาวณัฐชไม ถนอมบุญเจริญ และนายยืนยง โอภาณกุล (แอ๊ด คาราบาว) เพื่อดำเนินธุรกิจผลิต ทำการตลาดและจำหน่ายเครื่องดื่มบำรุงกำลัง
- ผลิตเครื่องดื่มบำรุงกำลัง โดยโรงงานตั้งอยู่ที่ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เปิดดำเนินการเชิงพาณิชย์ด้วยกำลังผลิตติดตั้งประมาณ 275 ล้านขวดต่อปีและเปิดตัวเครื่องดื่มบำรุงกำลังภายใต้เครื่องหมายการค้า “คาราบาวแดง” ในประเทศ

ปี 2555

- จัดตั้ง DCM เพื่อประกอบธุรกิจบริหารจัดการช่องทางการจัดจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ของ CBD ในประเทศ
- จัดตั้ง APG เพื่อประกอบธุรกิจผลิตและจัดหาขวดแก้วที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์

ปี 2556

- ขยายกำลังผลิตติดตั้งภายใต้การดำเนินงานของ CBD มาอยู่ที่ประมาณ 850 ล้านขวดต่อปี
- โรงผลิตขวดแก้วภายใต้การดำเนินงานของ APG เข้าสู่กระบวนการผลิตเชิงพาณิชย์ ด้วยกำลังผลิตติดตั้งประมาณ 310 ตันน้ำแก้วต่อวันหรือเทียบเท่าขวดแก้วสี่ขาที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มบำรุงกำลังภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาวแดงอยู่ที่ประมาณ 650 ล้านขวดต่อปี ตั้งอยู่ที่อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
- จัดตั้ง CBG เพื่อประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company) และปรับโครงสร้างการถือหุ้นเพื่อให้ CBG เข้าลงทุนโดยการถือหุ้นในบริษัทย่อยทั้ง 3 แห่ง

ปี 2557

- เปิดตัวเครื่องดื่มเกลือแร่ภายใต้เครื่องหมายการค้า “สตาร์ท พลัส” ในประเทศ
- แปรสภาพ CBG เป็นบริษัทมหาชน จำกัด โดยเปลี่ยนชื่อมาเป็น “บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)”
- หุ้นสามัญของบริษัทฯ เข้าซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ฯ เป็นวันแรกภายใต้ชื่อ “CBG” เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน โดยเป็นการเสนอขายหุ้นสามัญต่อประชาชนทั่วไปจำนวน 250 ล้านหุ้น ในราคาหุ้นละ 28 บาท คิดเป็นมูลค่า 7,000 ล้านบาท
- ได้รับรางวัล Best Equity Deal of The Year in Southeast Asia จาก the 8th Annual Alpha Southeast Asia Deal and Solution Awards 2014

ปี 2558

- หุ้นสามัญของบริษัทฯ รวมในการคำนวณดัชนี MSCI GLOBAL SMALL CAP INDEXES และดัชนี SET50 โดย Morgan Stanley Capital International (MSCI) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นครั้งแรก
- เข้าทำสัญญาเป็นพันธมิตรหลักของสโมสรฟุตบอลเชลซี ซึ่งเป็น 1 ใน 3 พันธมิตรหลักร่วมกับเครื่องหมายการค้าอุปกรณ์กีฬาและยารถยนต์ชั้นนำอย่าง ADIDAS และ YOKOHAMA เป็นระยะเวลา 3 ปี ฤดูกาลแข่งขัน ตั้งแต่ปี 2559/2560 - 2561/2562 ส่งผลให้เครื่องหมายการค้าคาราบาวเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก
- เริ่มจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าและหน่วยรถเงินสดภายใต้การดำเนินงานของ DCM โดยทยอยดำเนินการตามพื้นที่การค้าสำคัญและจัดตั้งแล้วเสร็จจำนวน 9 แห่ง ณ สิ้นปี 2558

ปี 2559

- เริ่มพัฒนาโครงการขยายกำลังผลิตโรงบรรจุกระป๋องภายใต้การดำเนินงานของ CBD โดยเป็นการก่อสร้างโรงงาน พร้อมลงทุนติดตั้งเครื่องจักรใหม่จำนวน 2 สายการผลิตที่อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทราตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2559
- เริ่มพัฒนาโครงการขยายกำลังผลิตขวดแก้วภายใต้การดำเนินงานของ APG โดยเป็นการก่อสร้างโรงงาน พร้อมลงทุนติดตั้งเตาหลอมใหม่จำนวน 1 เตา ตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2559
- CBG เข้าทำสัญญาร่วมทุนกับ ICSG ตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2559 เพื่อเข้าถือหุ้นใน ICUK โดยมีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจการตลาด ขายและจัดจำหน่ายเครื่องดื่มบำรุงกำลังภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาวสำหรับตลาดในประเทศอังกฤษและประเทศอื่นนอกทวีปเอเชีย ด้วยสัดส่วนการถือหุ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมรวมกันร้อยละ 51.0 และร้อยละ 49.0 ตามลำดับ โดย CBG ลงทุนโดยการถือหุ้นทางอ้อมผ่านบริษัทย่อยที่จัดตั้งใหม่ 2 แห่ง ได้แก่ CHHK และ CVHLUX
- เข้าทำสัญญาเป็นผู้สนับสนุนการแข่งขัน EFL (English Football League) ในประเทศอังกฤษเป็นระยะเวลา 3 ปี ฤดูกาลแข่งขัน ตั้งแต่ปี 2560/2561 - 2562/2563 ซึ่งเป็นกลยุทธ์การตลาดที่มุ่งเน้นให้เกิดการต่อยอดความสำเร็จของการสร้างความเชื่อมโยงจากผลิตภัณฑ์ทั้งในด้านคุณภาพและภาพลักษณ์ไปสู่การแข่งขันและสโมสรทีมฟุตบอลชั้นนำในระดับสากล
- ศูนย์กระจายสินค้าและหน่วยรถเงินสดได้ดำเนินการจัดตั้งแล้วจำนวน 30 แห่งและมีหน่วยรถเงินสดจำนวน 337 คัน ณ สิ้นปี 2559

ปี 2560

- เริ่มพัฒนาโครงการขยายกำลังผลิตโรงบรรจุขวดภายใต้การดำเนินงานของ CBD โดยเป็นการก่อสร้างโรงงาน พร้อมลงทุนติดตั้งเครื่องจักรใหม่จำนวน 2 สายการผลิตที่อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามมติอนุมัติของที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2560
- CBG เข้าทำสัญญาร่วมทุนกับ DAI GROUP ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2560 เพื่อจัดตั้งบริษัทร่วมทุนใหม่หลายแห่งในต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจการตลาด ขายและจัดจำหน่ายเครื่องดื่มบำรุงกำลังและเครื่องดื่มประเภทอื่นภายใต้ตราสินค้าคาราบาว และ/หรือตราสินค้าอื่นใดที่พัฒนาขึ้นหรือได้มาโดยบริษัทร่วมทุนสำหรับตลาดในกลุ่มประเทศ Greater China ประกอบไปด้วย ประเทศฮ่องกง มาเก๊า ไต้หวัน และจีน ด้วยสัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 47 และร้อยละ 48 ตามลำดับ ทั้งนี้ สัดส่วนการถือหุ้นที่เหลืออีกร้อยละ 5 ในกลุ่มบริษัทร่วมทุนฯ ภายใต้โครงการลงทุนเพื่อประกอบธุรกิจในกลุ่มประเทศ Greater China เป็นของกลุ่มผู้บริหารชาวจีนซึ่งมีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการ การตลาด ขายและจัดจำหน่ายให้แก่เครื่องดื่มบำรุงกำลังภายใต้ตราสินค้าที่เป็นผู้นำตลาดในประเทศจีนมายาวนานกว่า 20 ปี (“โครงการลงทุนเพื่อประกอบธุรกิจในกลุ่มประเทศ Greater China”)
- แผนธุรกิจและประมาณการผลการดำเนินงานตามโครงการได้รับการปรับปรุงอย่างมีสาระสำคัญ กล่าวคือ ได้รับการยกระดับจากนโยบายการตลาดที่มีขอบเขตจำกัดอยู่แค่เพียงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายในเมืองที่กำหนด (Focused marketing) มาสู่นโยบายการตลาดเชิงรุกในกลุ่มลูกค้าเป้าหมายอย่างกว้างขวางพร้อมกันทั่วประเทศจีน (Mass marketing) ซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณค่าใช้จ่ายการตลาดและส่งเสริมการขายเป็นจำนวนมาก บริษัทฯ เชื่อว่าแผนธุรกิจตามที่ได้รับการปรับปรุงใหม่ดังกล่าวสามารถเพิ่มโอกาสความสำเร็จทางธุรกิจในการสร้างยอดขายที่มีอัตราการขยายตัวและก่อให้เกิดผลตอบแทนจากเงินลงทุนที่ดีในระยะยาว แต่ในกรณีที่บริษัทฯ ตัดสินใจเข้าร่วมลงทุนในโครงการ บริษัทฯ จะเผชิญกับความเสี่ยงที่ต้องรับรู้ผลขาดทุนตามสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทร่วมทุนเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่อผลประกอบการและฐานะการเงินในภาพรวมของบริษัทฯ และบริษัทย่อยในช่วง 4-5 ปีแรกของการทำงานภายใต้โครงการ
- ดังนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2560 มีมติอนุมัติให้ยกเลิกการเข้าร่วมลงทุนในโครงการในขณะเดียวกันผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทฯ ได้แก่ นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์ นางสาวณัฐไม วัฒนมรรณเฑียร นายยืนยง โอภากุล และผู้ที่เกี่ยวข้อง (เรียกรวมกันว่า “กลุ่มผู้ถือหุ้นรายใหญ่”) แจ้งความประสงค์ที่จะจัดตั้งบริษัทใหม่เพื่อเข้าลงทุนโดยการถือหุ้นในโครงการแทน (“HOLDING SPV”) โดยกลุ่มผู้ถือหุ้นรายใหญ่จะมีสัดส่วนการถือหุ้นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของทุนจดทะเบียนใน HOLDING SPV ทั้งนี้ บริษัทฯ และบริษัทย่อยยังคงใช้ชื่อประโยชน์ในเชิงธุรกิจจากโครงการ สามารถสรุปได้ดังนี้
  - CBD ได้รับประโยชน์จากการผลิตและส่งออกขายเครื่องดื่มบำรุงกำลังภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาวไปยังบริษัทร่วมทุน เพื่อทำการตลาด ขายและจัดจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคในกลุ่มประเทศ Greater China จากการที่ CBD ทำสัญญาที่เกี่ยวข้องกับบริษัทร่วมทุน ซึ่งระบุถึงขอบเขตหน้าที่และสิทธิของบริษัทร่วมทุนในการขายและจัดจำหน่ายเครื่องดื่มบำรุงกำลังภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาวแต่เพียงผู้เดียวสำหรับตลาดในกลุ่มประเทศ Greater China
  - บริษัทฯ สามารถพิจารณาเข้าลงทุนโดยการถือหุ้นในบริษัทร่วมทุนภายใต้โครงการได้ในอนาคต จากการที่บริษัทฯ ได้รับสิทธิในการซื้อหุ้นทั้งหมดใน HOLDING SPV (“หุ้นที่เกี่ยวข้อง”) ตามเงื่อนไขการซื้อขายหุ้นที่ตกลงร่วมกันภายใต้สัญญาได้สิทธิในการซื้อขายหุ้นที่เกี่ยวข้อง (Right to Purchase Agreement) รวมถึงแต่ไม่จำกัดเฉพาะ (1) การใช้สิทธิซื้อหุ้นที่เกี่ยวข้องในเวลาใดก็ได้ หากบริษัทฯ เห็นว่าบริษัทร่วมทุนมีผลการดำเนินงานที่เหมาะสม โดยบริษัทฯ อาจพิจารณาจากหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น ความสามารถในการบรรลุเป้าหมายตามงบประมาณประจำปี การขยายตัวของปริมาณขายและผลกำไรก่อนดอกเบี้ยจ่าย ภาษีเงินได้ ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย (EBITDA) ตลอดจนแผนธุรกิจและสภาวะการแข่งขันในขณะนั้นและทิศทางในอนาคต และ (2) การกำหนดราคาซื้อขายหุ้นที่เกี่ยวข้องบนพื้นฐานของมูลค่ายุติธรรมที่ประเมินโดยผู้ประเมินอิสระตามบัญชีรายชื่อผู้ได้รับอนุญาตของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- การเข้าทำรายการต่างๆ เหล่านี้เป็นรายการธุรกิจปกติภายใต้เงื่อนไขการค้าทั่วไปเสมือนราคาและเงื่อนไขที่ผู้ประกอบการธุรกิจลักษณะทำนองเดียวกันให้กับบุคคลทั่วไป (Arm's length basis) นอกจากนี้ บริษัทฯ และบริษัทย่อยไม่ต้องแบกรับความเสี่ยงจากผลการดำเนินงานของบริษัทร่วมทุนภายใต้โครงการ
- CBG เข้าทำสัญญาร่วมทุนกับ SHOWA DENKO Group ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2560 เพื่อจัดตั้งบริษัท เอเซียแปซิฟิกแคน จำกัด (“APC”) โดยมีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจการผลิตกระป๋องอลูมิเนียมที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ ที่อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้วยกำลังผลิตติดตั้งประมาณ 1,000 ล้านกระป๋องต่อปี ด้วยสัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 74 และ 26 ตามลำดับ ในเดือนกรกฎาคม 2560 โดยต่อมาในเดือนธันวาคม 2560 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท เอเซีย แคน แมนูแฟคเจอร์ จำกัด (“ACM”)

- เข้าทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิทธิและค่าสนับสนุนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ของสโมสรฟุตบอลเชลซี โดยได้รับเงื่อนไขพิเศษในการปรับเพิ่มระยะเวลาการเป็นผู้สนับสนุนจากเดิม 3 ปีสิ้นสุด วันที่ 30 มิถุนายน 2562 มาเป็น 5 ปีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2564 โดยบริษัทฯ จะมีค่าธรรมเนียมสนับสนุนเพิ่มเติมจำนวน 3.0 ล้านปอนด์ตลอดอายุสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมใหม่นี้ อย่างไรก็ตาม สิทธิในการเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์และเครื่องหมายการค้าที่เกี่ยวข้องจะถูกปรับลดลงจาก Principal Partner เมื่อครบกำหนดระยะเวลา 3 ปีแรกมาเป็น Global Partner ในปีที่ 4-5 ตามลำดับ
- ลงทุนติดตั้งเครื่องจักรสายการบรรจุกระป๋องใหม่เพิ่มอีกจำนวน 2 สายการผลิต ตามมติอนุมัติของที่ประชุมคณะกรรมการบริหารเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2560
- วันที่ 14 พฤศจิกายน 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทฯ มีมติอนุมัติเข้าทำรายการปรับโครงสร้างเงินทุนของบริษัทฯ ย่อยในต่างประเทศ ส่งผลให้บริษัทฯ และ ICSG มีสัดส่วนการถือหุ้นใน ICUK ทางอ้อมผ่าน CVHLUX เปลี่ยนจากเดิมที่ร้อยละ 51.00 และร้อยละ 49.00 มาอยู่ที่ร้อยละ 84.31 และร้อยละ 15.69 ในเดือนมกราคม 2561 โดยหลังจากนั้น NIHK เข้าซื้อและรับโอนหุ้นที่ ICSG ถืออยู่ใน CVHLUX จำนวน 6 ล้านหุ้น ส่งผลให้ NIHK และ ICSG มีสัดส่วนการถือหุ้นภายหลังเข้าทำรายการร้อยละ 9.6 และร้อยละ 6.1 ของทุนจดทะเบียนที่ออกและชำระแล้ว ตามลำดับ
- ได้รับผลการจัดอันดับเครดิตองค์กรที่จัดทำโดย บริษัท ทริสเรทติ้ง จำกัด ที่ระดับ “A-” และมีแนวโน้ม “คงที่” สำหรับบริษัทฯ
- กำลังผลิตส่วนเพิ่มจากการลงทุนในโรงบรรจุกระป๋องของ CBD ท้ายเข้าสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ในเดือนกรกฎาคม 2560 ในขณะที่กำลังผลิตส่วนเพิ่มจากการลงทุนในโรงผลิตขวดแก้วของ APG เข้าสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ในเดือนธันวาคม 2560
- ศูนย์กระจายสินค้าและหน่วยรถเงินสด ได้ดำเนินการจัดตั้งแล้วทั้งหมดจำนวน 31 แห่งและมีหน่วยรถกระจายสินค้า 333 คัน ณ วันสิ้นปี 2560

ปี 2561

- เปลี่ยนชื่อเครื่องหมายการค้าเครื่องดื่มเกลือแร่ จาก สตาร์ท พลัส เป็นคาราบาว สปอร์ต ภายใต้กลยุทธ์สื่อสารการตลาด One Brand Strategy
- ได้รับรางวัล Superior Taste Award 2018 จากสถาบันรับรองด้านรสชาติและคุณภาพอาหารนานาชาติ (International Taste & Quality Institute หรือ iTQi) สำหรับเครื่องดื่มบำรุงกำลังชนิดอัดก๊าซสูตรต้นตำรับ (Original) กลิ่นกรีนแอปเปิ้ล (Green Apple) และกลิ่นกรีนแอปเปิ้ลสูตรไม่มีน้ำตาล (Green Apple Sugar Free)
- เปิดตัวเครื่องดื่มบำรุงกำลังชนิดอัดก๊าซกลิ่นกรีนแอปเปิ้ลภายใต้เครื่องหมายการค้า “คาราบาว” ในประเทศ
- หุ้นสามัญของบริษัทฯ รวมในการคำนวณดัชนี SET CLMV Exposure โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นครั้งแรก
- ออกและเสนอขายหุ้นกู้ประเภทไม่ด้อยสิทธิ ไม่มีประกันมูลค่ารวม 2,790 ล้านบาท โดยมีอันดับความน่าเชื่อถือของหุ้นกู้ที่ “A-” แนวโน้ม “คงที่” โดยบริษัท ทริสเรทติ้ง จำกัด
  - หุ้นกู้ครั้งที่ 1/2561 มูลค่า 2,420 ล้านบาท ประกอบไปด้วยหุ้นกู้ 2 ชุด โดยหุ้นกู้ชุดที่ 1 ครบกำหนดไถ่ถอนปี พ.ศ. 2563 มูลค่า 1,700 ล้านบาท และหุ้นกู้ชุดที่ 2 ครบกำหนดไถ่ถอนปี พ.ศ. 2564 มูลค่า 720 ล้านบาท
  - หุ้นกู้ครั้งที่ 2/2561 มูลค่า 370 ล้านบาท ครบกำหนดไถ่ถอนปี พ.ศ. 2564
- กำลังผลิตจากการลงทุนทั้งหมดเข้าสู่กระบวนการผลิตเชิงพาณิชย์แล้ว รวมถึงกำลังผลิตโรงบรรจุกระป๋องและโรงบรรจุขวดของ CBD ในเดือนเมษายน 2561 และโรงผลิตกระป๋องอลูมิเนียมภายใต้การดำเนินงานของ ACM ในเดือนพฤศจิกายน 2561

ปี 2562

- เข้าทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับระยะเวลาในการเป็นผู้สนับสนุนการแข่งขันอีเอฟแอลลีกคัพ (English Football League) ในประเทศอังกฤษ โดยได้รับเงื่อนไขพิเศษในการขยายระยะเวลาการเป็นผู้สนับสนุนจากเดิม 3 ฤดูกาลแข่งขัน (ปี 2560/2561-2562/2563) สิ้นสุดวันที่ 31 พฤษภาคม 2563 มาเป็น 5 ฤดูกาลแข่งขัน (ปี 2563/2564-2564/2565) สิ้นสุดวันที่ 31 พฤษภาคม 2565 โดยมีค่าธรรมเนียมสนับสนุนคงที่จำนวน 6.0 ล้านปอนด์ต่อปี
- ได้รับมาตรฐานสากลด้านการจัดการระบบการบริหารจัดการด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัย (ISO 45001:2018) และระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001:2015) จากบริษัท บูโร เวอร์ทัส (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งนับเป็นผู้ผลิตเครื่องดื่มบำรุงกำลังรายแรกของประเทศไทย ที่ได้รับ ISO 45001:2018 ตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และห่วงใยต่อคุณภาพชีวิตของพนักงาน
- ปรับโฉมเครื่องดื่มบำรุงกำลังชนิดอัดก๊าซกลิ่นกรีนแอปเปิ้ลภายใต้เครื่องหมายการค้า “คาราบาว” ในประเทศ จากขนาดบรรจุเดิม 330 มิลลิลิตร เป็นขนาดบรรจุใหม่ 180 มิลลิลิตร เพื่อขยายฐานลูกค้าไปสู่กลุ่มคนรุ่นใหม่ และยังเป็นปัจจัยบวกต่อการยกระดับภาพลักษณ์เครื่องหมายการค้าคาราบาวในประเทศให้ดูทันสมัยภายใต้วิสัยทัศน์ สินค้าระดับโลก แปรนตร์ระดับโลก
- เปิดตัวเครื่องดื่มบำรุงกำลังชนิดอัดก๊าซกลิ่นกรีนแอปเปิ้ลภายใต้เครื่องหมายการค้า “คาราบาว” ขนาดบรรจุ 250 มิลลิลิตร ในประเทศในกลุ่ม CLMV เป็นครั้งแรก

ปัจจัยความเสี่ยง

28

WORLD CLASS
PRODUCT

RISK FACTORS

ปัจจัยความเสี่ยงของบริษัทฯ มีรายละเอียดดังนี้

1. ความเสี่ยงจากการเป็นบริษัทที่ประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company)

บริษัทฯ มีลักษณะการประกอบธุรกิจในรูปแบบบริษัทโฮลดิ้ง (Holding Company) คือเป็นบริษัทที่มีรายได้จากการถือหุ้นในบริษัทอื่นเป็นหลักและไม่มีการดำเนินธุรกิจของตัวเองที่ก่อให้เกิดรายได้อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น ผลประกอบการของงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทฯ จึงขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานและความสามารถในการจ่ายเงินปันผลของบริษัทย่อย ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของเงินลงทุน ด้วยเหตุนี้ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจึงเป็นความเสี่ยงจากการประกอบธุรกิจตลอดจนความสามารถในการจ่ายเงินปันผลของบริษัทย่อย โดยปัจจุบันรายได้จากบริษัทย่อยของบริษัทฯ คิดเป็นร้อยละ 100 ของรายได้รวมของบริษัทฯ ดังนั้นผลการดำเนินงานของบริษัทย่อยจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อผลกำไรโดยรวม ซึ่งหากบริษัทย่อยประสบปัญหาในการดำเนินงานจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานโดยรวมของบริษัทฯ ด้วย ทั้งนี้ บริษัทย่อยมีนโยบายการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของกำไรสุทธิหลังหักภาษีเงินได้ของงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทย่อย และภายหลังการจัดสรรทุนสำรองตามกฎหมาย โดยอัตราการจ่ายเงินปันผลขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงาน สถานะการเงิน สภาพคล่อง ความจำเป็นในการลงทุนหมุนเวียน การลงทุนเพิ่มเติม การขยายธุรกิจ เงื่อนไขและข้อจำกัดตามที่กำหนดไว้ในสัญญาเงินกู้ยืมและปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานตามที่คณะกรรมการและ/หรือผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อยเห็นสมควร ทั้งนี้ การจ่ายเงินปันผลดังกล่าวจะไม่เกินกำไรสะสมที่ปรากฏอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทย่อยและเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ บริษัทฯ ซึ่งประกอบธุรกิจโดยการลงทุนถือหุ้นในบริษัทอื่น มุ่งมั่นที่จะก้าวสู่การเป็นบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มชั้นนำระดับโลกภายใต้เครื่องหมายการค้าราบบาว จึงได้มีการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำ เพื่อส่งเสริมธุรกิจให้สร้างการเติบโตในระยะยาว ส่งผลให้ผลประกอบการของบริษัทฯ มีความเสี่ยงเกี่ยวกับการลงทุน อาทิเช่น การเปลี่ยนแปลงมูลค่าของเงินลงทุน ผลตอบแทนจากการลงทุนไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ การขอใบอนุญาตและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความเสี่ยงโดยทั่วไปในแต่ละประเทศ

การจ่ายเงินปันผลของบริษัทฯ ให้แก่ผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ จะจ่ายจากกำไรสุทธิที่ปรากฏในงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทฯ ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการจ่ายเงินปันผลของบริษัทย่อย เนื่องจากเงินปันผลดังกล่าวถือเป็นรายได้เกือบทั้งหมดในงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทฯ หากบริษัทย่อยไม่สามารถจ่ายเงินปันผลให้กับบริษัทฯ ได้ตามนโยบายการจ่ายเงินปันผลเนื่องมาจากผลประกอบการในระบเวลานั้นไม่มีกำไรหรือเหตุผลทางธุรกิจอื่นใดเช่นการตั้งสำรองเงินทุนเพื่อขยายกิจการหรือเพื่อจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืม เป็นต้น จะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการจ่ายเงินปันผลของบริษัทฯ ด้วย

ปัจจุบัน บริษัทฯ มีนโยบายการจ่ายเงินปันผลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของกำไรสุทธิของงบการเงินรวมหลังหักภาษีเงินได้ ทั้งนี้ อัตราการจ่ายเงินปันผลขึ้นอยู่กับแผนการลงทุน เงื่อนไขและข้อจำกัดตามที่กำหนดไว้ในสัญญาเงินกู้ยืมหรือสัญญาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) สถานะการเงินและผลการดำเนินงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ โดยคณะกรรมการบริษัทอาจจะพิจารณาทบทวนและแก้ไขนโยบายการจ่ายเงินปันผลเป็นครั้งคราว เพื่อให้เป็นไปตามแผนการเติบโตทางธุรกิจของบริษัทฯ ในอนาคต ความต้องการใช้เงินลงทุนและเงินทุนหมุนเวียนรวมถึงปัจจัยด้านอื่นๆ ที่เห็นสมควร ทั้งนี้ การจ่ายเงินปันผลดังกล่าวจะไม่เกินกำไรสะสมที่ปรากฏอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทฯและเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พ.ร.บ. บริษัทมหาชน รวมทั้งเงื่อนไขต่างๆ อาทิ กระแสเงินสดจริง กำไร สถานะการเงิน และความต้องการเงินทุนของบริษัทฯ ตลอดจนปัจจัยอื่นๆ ที่คณะกรรมการบริษัทอาจเห็นว่าเกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ไม่สามารถรับรองได้ว่าบริษัทฯ จะสามารถสร้างผลกำไรในปีใดๆ หรือคณะกรรมการบริษัทจะจ่ายเงินปันผลหรือไม่ ถึงแม้ว่าบริษัทฯ จะมีผลกำไร ทั้งนี้ ตาม พ.ร.บ. บริษัทมหาชน หากบริษัทฯ ยังคงมีผลขาดทุนสะสม บริษัทฯ จะยังไม่สามารถจ่ายเงินปันผลถึงแม้ว่าบริษัทฯ จะมีกำไรสุทธิในปีนั้นก็ตาม

2. ความเสี่ยงจากการแข่งขันในธุรกิจเครื่องดื่มบำรุงกำลังและเครื่องดื่มอื่น

เครื่องดื่มบำรุงกำลังและเครื่องดื่มอื่นๆ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการแข่งขันสูงทั้งจากผู้ประกอบการที่มีอยู่ในปัจจุบันและผู้ประกอบการใหม่ที่อาจเข้ามาแข่งขันในตลาด การแข่งขันระดับสูงในธุรกิจเครื่องดื่มบำรุงกำลังในประเทศไทยส่งผลให้ที่ผ่านมาผู้ประกอบการมิได้ปรับราคาขายเครื่องดื่มบำรุงกำลังอย่างมีนัยสำคัญ ปัจจุบัน เครื่องดื่มบำรุงกำลังแบบขวดซึ่งมีขนาดบรรจุ 150 มิลลิลิตร มีราคาขายปลีกในประเทศไทยโดยทั่วไปอยู่ที่ขวดละ 10 บาท ดังนั้นเพื่อคงหรือเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มบำรุงกำลัง ผู้ประกอบการแต่ละรายรวมถึง CBD ต้องทำกิจกรรมทางการตลาด และใช้งบประมาณในการโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ผู้ประกอบการที่เป็นคู่แข่งที่สำคัญเหล่านี้ อาจมีศักยภาพในด้านเงินทุน และมีประสิทธิภาพในการผลิตและดำเนินกิจกรรมทางการตลาดได้เป็นผลสำเร็จมากกว่า CBD การแข่งขันที่รุนแรงดังกล่าว อาจทำให้ CBD ไม่สามารถรักษาหรือเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาด ในขณะที่ยอดขายและสัดส่วนกำไรที่ลดลงอาจมีผลกระทบต่อรายได้ของบริษัท ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของบริษัท อย่างไรก็ตาม การแข่งขันที่รุนแรงอาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตลาดและส่งเสริมการขายที่เปลี่ยนแปลงไปตามกลยุทธ์ในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลประกอบการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญ

3. ความเสี่ยงจากการนำผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าสู่ตลาด

CBD เล็งเห็นความสำคัญในการนำผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าสู่ตลาดโดยในการออกผลิตภัณฑ์ใหม่แต่ละครั้ง ต้องใช้เงินลงทุนค่อนข้างสูง ทั้งในด้านการคิดค้น การออกแบบผลิตภัณฑ์ การผลิต การตลาดซึ่งรวมถึงการทำโฆษณาประชาสัมพันธ์และการส่งเสริมการขายเพื่อให้สินค้าเป็นที่รู้จักได้รับการตอบรับที่ดีจากผู้บริโภคและสามารถสร้างรายได้จากการขายในระดับที่น่าพอใจให้กับผลิตภัณฑ์ใหม่ได้ CBD อาจมีความเสี่ยงจากการลงทุนหากผลิตภัณฑ์ใหม่ไม่ได้รับการตอบรับหรือเป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภค โดยเฉพาะในสถานะที่มีการแข่งขันสูงในธุรกิจ หาก CBD ไม่ประสบความสำเร็จในการนำผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าสู่ตลาด อาจส่งผลกระทบต่อผลประกอบการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญ

4. ความเสี่ยงเกี่ยวกับการพึ่งพิงนายยีนยง โอภากุล (แอ๊ด คาราบาว) ในฐานะผู้แนะนำสินค้า (Presenter) และตัวแทนสินค้า (Brand Ambassador) และการพึ่งพิงภาพลักษณ์ของวงดนตรีคาราบาวของบริษัท

ปัจจุบัน CBD ทำสัญญาว่าจ้างนายยีนยง โอภากุล ให้ทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำสินค้า (Presenter) และเป็นตัวแทนสินค้า (Brand Ambassador) เพื่อประชาสัมพันธ์และส่งเสริมภาพลักษณ์ของเครื่องหมายการค้าหรือผลิตภัณฑ์ “คาราบาวแดง” ที่จัดจำหน่ายในประเทศของ CBD แต่เพียงผู้เดียว โดยสัญญาโฆษณาประชาสัมพันธ์ดังกล่าวมีอายุ 5 ปี ซึ่งมีอัตราค่าจ้างสำหรับ 5 ปีในกรอบปัจจุบัน จำนวน 12 ล้านบาทต่อปี ทั้งนี้ บริษัทฯ สามารถเสนอปรับค่าตอบแทนดังกล่าวให้เหมาะสมและสอดคล้องกับราคาตลาด

ดังนั้น CBD ต้องอาศัยภาพลักษณ์ที่ดีและชื่อเสียงของนายยีนยง โอภากุล ในการทำการตลาด ด้วยเหตุนี้ หากภาพลักษณ์และชื่อเสียงของนายยีนยง โอภากุล เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ อาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของเครื่องหมายการค้าหรือผลิตภัณฑ์ “คาราบาวแดง” ทำให้ CBD สูญเสียกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย และอาจส่งผลกระทบต่อผลประกอบการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ คาราบาวแดงเป็นเครื่องหมายการค้าที่เชื่อมโยงกับวงดนตรีเพื่อชีวิตคาราบาว ดังนั้น CBD จึงต้องพึ่งพิงภาพลักษณ์ที่ดีและชื่อเสียงของวงดนตรีเพื่อชีวิตคาราบาว หากภาพลักษณ์ของวงดนตรีเพื่อชีวิตคาราบาวเปลี่ยนแปลงไปในแง่ลบอย่างมีนัยสำคัญ อาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของเครื่องหมายการค้าหรือผลิตภัณฑ์ “คาราบาวแดง” ทำให้ CBD สูญเสียกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย และอาจส่งผลกระทบต่อผลประกอบการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน

ทั้งนี้ บริษัทฯ ให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การตลาดและส่งเสริมการขายผ่านการใช้สื่อโฆษณาในวงกว้างและการจัดกิจกรรมแบบเจาะจง โดยเฉพาะการสร้างทีมงานสาวงามแดงซึ่งเป็นทีมงานปฏิบัติการทางการตลาดภาคสนามขนาดใหญ่ที่มุ่งเน้นให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์กับตัวแทนจำหน่ายไปจนถึงกลุ่มผู้บริโภคในแต่ละพื้นที่ทั่วประเทศตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ กลยุทธ์การตลาดและส่งเสริมการขายเริ่มมีมิติของการสร้างความเชื่อมโยงจากตัวผลิตภัณฑ์ทั้งในด้านคุณภาพและภาพลักษณ์ไปสู่กีฬาฟุตบอลและทีมฟุตบอลชั้นนำของโลก ได้แก่ Chelsea Football Club (CFC) และ English Football League (EFL) ตั้งแต่ช่วงปลายปี 2558 เป็นต้นมา สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นการสร้างการรับรู้และตำแหน่งทางการตลาดในเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic positioning) ที่แตกต่างเฉพาะตัวและมีนัยสำคัญเพิ่มขึ้นต่อการสร้างความรับรู้ในตลาดระดับสากล ดังนั้น บริษัทฯ เชื่อว่านายยีนยง โอภากุล และวงดนตรีคาราบาวยังมีความสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมภาพลักษณ์ในปัจจุบัน แต่ระดับการพึ่งพิงมีแนวโน้มลดลง อีกทั้งยังจำกัดอยู่แค่เพียงกลุ่มผู้บริโภคในประเทศ ขณะที่ทั้งการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่ภายใต้เครื่องหมายการค้าของบริษัทฯ ที่ได้เริ่มทำตลาดและจัดจำหน่ายตั้งแต่ในช่วงปลายปี 2559 และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มบำรุงกำลังภายใต้เครื่องหมายการค้าของบริษัทฯ ไปยังตลาดต่างประเทศ ต่างก็สร้างการเติบโตที่มีนัยสำคัญให้แก่รายได้ของบริษัทฯ ส่งผลให้สัดส่วนรายได้จากการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ “คาราบาวแดง” ในประเทศและการพึ่งพิงภาพลักษณ์วงดนตรีคาราบาวที่จำกัดอยู่ในตลาดในประเทศ ลดลงโดยเปรียบเทียบ

5. ความเสี่ยงจากการที่ CBD อาศัยผู้นำเข้า ตัวแทนจำหน่าย และ/หรือผู้จัดจำหน่ายท้องถิ่นในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของ CBD ในต่างประเทศ

การดำเนินธุรกิจส่งออกในต่างประเทศนั้น CBD ต้องอาศัยผู้นำเข้า ตัวแทนจำหน่าย และ/หรือผู้จัดจำหน่ายท้องถิ่นในแต่ละประเทศที่ CBD ดำเนินธุรกิจ ทั้งนี้ CBD ไม่มีนโยบายที่จะเข้าทำสัญญาระยะยาวกับผู้นำเข้า ตัวแทนจำหน่าย และ/หรือผู้จัดจำหน่ายดังกล่าว แม้ว่า CBD จะมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่ยาวนานกับผู้นำเข้า ตัวแทนจำหน่าย และ/หรือผู้จัดจำหน่ายท้องถิ่นเหล่านั้นก็ตาม ลักษณะการดำเนินธุรกิจดังกล่าวถือเป็นหลักปฏิบัติทั่วไปในอุตสาหกรรมที่ CBD ดำเนินธุรกิจอยู่ ดังนั้น CBD ไม่สามารถรับรองได้ว่า ผู้นำเข้า ตัวแทนจำหน่าย และ/หรือผู้จัดจำหน่ายท้องถิ่นในต่างประเทศทุกรายของ CBD จะยังคงความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับ CBD ต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ CBD ยังไม่สามารถรับรองได้ว่า ผู้นำเข้า ตัวแทนจำหน่าย และ/หรือผู้จัดจำหน่ายท้องถิ่นของ CBD จะดำเนินการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้ตรงตามเป้าที่ CBD ตั้งไว้ได้หรือไม่ ในกรณีที่ผู้นำเข้า ตัวแทนจำหน่าย และ/หรือผู้จัดจำหน่ายท้องถิ่นตัดสินใจที่จะยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับ CBD หรือปฏิบัติงานได้ไม่ตรงตามเป้าหมาย CBD อาจได้รับผลกระทบในทางลบจากความล่าช้าในการที่ CBD ต้องเข้าเจรจาทำข้อตกลงการจัดจำหน่ายสินค้ากับผู้นำเข้า ตัวแทนจำหน่าย และ/หรือผู้จัดจำหน่ายท้องถิ่นรายอื่น ซึ่งอาจมีอุปสรรคในการเข้าไปประกอบธุรกิจหรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในต่างประเทศได้ นอกจากนี้ CBD ไม่สามารถรับรองได้ว่า ผู้นำเข้า ตัวแทนจำหน่าย และ/หรือผู้จัดจำหน่ายท้องถิ่นในต่างประเทศของ CBD จะสามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และระเบียบของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจในต่างประเทศได้ครบถ้วนและ CBD อาจไม่สามารถทำข้อตกลงกับผู้นำเข้า ตัวแทนจำหน่าย และ/หรือผู้จัดจำหน่ายท้องถิ่นในต่างประเทศรายใหม่ได้ในระยะเวลาที่เหมาะสม หรือไม่สามารถหาผู้นำเข้า ตัวแทนจำหน่าย และ/หรือผู้จัดจำหน่ายท้องถิ่นในต่างประเทศรายใหม่ได้ ซึ่งกรณีดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจ โอกาสทางธุรกิจ ผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญ

6. ความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาวัตถุดิบและภาวะขาดแคลนวัตถุดิบ

(1) น้ำตาลทราย

น้ำตาลทรายเป็นสินค้าโภคภัณฑ์ (Commodity Product) ที่มีราคาขึ้นลงตามอุปสงค์และอุปทานในตลาด และนโยบายของรัฐบาล หากราคาปรับตัวสูงขึ้น CBD ไม่สามารถรับรองว่าจะสามารถหลักภาระต้นทุนที่เพิ่มขึ้นให้แก่ผู้บริโภคได้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจ ผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญ อนึ่ง น้ำตาลทรายที่ใช้สำหรับผลิตภัณฑ์ขายในประเทศถูกกำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ขณะที่น้ำตาลทรายที่ใช้สำหรับผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออกเป็นไปตามกลไกราคาในตลาดโลก ซึ่งเป็นผลของปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแต่ไม่จำกัดเฉพาะสภาพภูมิอากาศที่เอื้ออำนวยหรือเป็นอุปสรรคต่อการเพาะปลูกในแต่ละประเทศ นโยบายส่งเสริมการนำเข้าและส่งออกของภาครัฐโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว นอกจากนี้ ราคาน้ำตาลทรายยังมีความสัมพันธ์กับความเคลื่อนไหวของสกุลเงินเรียลบราซิล (BRL) จากการที่บราซิลเป็นประเทศผู้ส่งออกน้ำตาลรายใหญ่ของโลก นอกจากนี้ ยังมีความสัมพันธ์กับราคาน้ำมันเชื้อเพลิง เนื่องจากน้ำอ้อยรวมถึงกากน้ำตาลสามารถนำไปผลิตเป็นเอทานอล โดยผสมกับน้ำมันเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงรถยนต์

(2) เศษแก้ว

เศษแก้วเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตขวดแก้วสีชาของ APG ซึ่งจัดซื้อโดยการทำสัญญาระยะสั้นอายุประมาณ 1 ปี เพื่อจัดหาเศษแก้วจากบริษัทผู้ค้าและ APG ยังคงมีแผนที่จะออกไปสั่งซื้อเพื่อสั่งซื้อเศษแก้วจากผู้ค้าเศษแก้วจำนวนอย่างน้อย 2-3 ราย ซึ่งการทำสัญญาระยะสั้นเพื่อจัดหาเศษแก้วและการออกไปสั่งซื้อดังกล่าวเป็นไปตามหลักปฏิบัติของตลาดโดยทั่วไป อย่างไรก็ตาม APG ไม่สามารถรับรองได้ว่าผู้ค้าเศษแก้วจะสามารถจัดหาเศษแก้วให้แก่ APG ได้ในปริมาณที่เพียงพอและในราคาที่เหมาะสม หากมีกรณีดังกล่าว APG อาจมีต้นทุนในการผลิตขวดแก้วสูงขึ้น เนื่องจาก APG ต้องปรับสูตรการผลิตโดยใช้วัตถุดิบอื่นที่มีต้นทุนสูงกว่าเศษแก้วเพิ่มมากขึ้น เช่น เพิ่มปริมาณการใช้ทรายแก้ว และโซดาแอช เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจ ผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญ

(3) อลูมิเนียมชนิดแผ่น

อลูมิเนียมชนิดแผ่นเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตกระป๋องอลูมิเนียมซึ่ง ACM จัดซื้อจากบริษัทโรงหลอมและขึ้นรูปอลูมิเนียมขนาดใหญ่ในประเทศที่มีคุณภาพและมาตรฐานในระดับสากล โดยการทำสัญญาระยะสั้นที่ระบุราคาและจำนวนที่แน่นอน ทั้งนี้ ACM มีแผนที่จะสั่งซื้ออลูมิเนียมชนิดแผ่นจากบริษัทอื่นเพิ่มเติมในอนาคต นอกจากนี้ อลูมิเนียมชนิดแผ่นเป็นสินค้าโภคภัณฑ์ที่มีราคาอ้างอิงกับตลาดซื้อขายล่วงหน้าโลหะในกรุงลอนดอน (London Metal Exchange: LME) ซึ่งมีราคาซื้อขายเป็นไปตามระดับอุปสงค์และอุปทานในตลาด หากมีกรณีดังกล่าว ACM อาจมีต้นทุนในการผลิตกระป๋องอลูมิเนียมสูงขึ้นซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจ ผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญ

(4) ก๊าซธรรมชาติ

ก๊าซธรรมชาติเป็นหนึ่งในต้นทุนพลังงานหลักในการผลิต โดยบริษัท เข้าทำสัญญาซื้อขายระยะยาวก๊าซธรรมชาติกับบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) หรือ “ปตท.” ในฐานะที่บริษัท เป็นผู้ใช้ก๊าซธรรมชาติเพื่อการอุตสาหกรรมในประเทศไทย

โดยมีโครงสร้างราคาประกอบไปด้วย (1) ราคาก๊าซซึ่งผันแปรตามราคาน้ำมันเตาในประเทศสิงคโปร์ อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ปริมาณการใช้ก๊าซธรรมชาติเฉลี่ยต่อวันและปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่น และ (2) Demand Charge ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ที่กำหนดตามปริมาณการใช้ก๊าซธรรมชาติตามที่ได้ตกลงไว้ในสัญญา จึงมีความเสี่ยงที่ราคาก๊าซตามสัญญาดังกล่าวจะปรับตัวสูงขึ้นตามความผันแปรของราคาและอัตราแลกเปลี่ยนอ้างอิง รวมทั้งปริมาณการใช้ก๊าซธรรมชาติเฉลี่ยต่อวัน และมีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตเครื่องต้มบ่มารุงกำลังและเครื่องต้มอื่นๆ ในภาพรวมของบริษัทฯ นอกจากนี้ หากมีการจัดส่งก๊าซไม่เพียงพอต่อปริมาณความต้องการใช้งานตามแผนผลิต อาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจ ผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของบริษัทฯ อย่างมีนัยสำคัญ

7. ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงนโยบาย กฎเกณฑ์ และระเบียบทางการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจของบริษัทฯ

ธุรกิจการผลิต ทำการตลาด และจำหน่ายคาราบาวแดงของ CBD อยู่ภายใต้การกำกับดูแลตามหลักเกณฑ์ทางกฎหมายและระเบียบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ ได้แก่ พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 (ตามที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม) รวมทั้งประกาศและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องของกระทรวงสาธารณสุข โดยหลักเกณฑ์ทางกฎหมายดังกล่าวกำหนดข้อจำกัดเกี่ยวกับผลการโฆษณาและการทำการตลาดเครื่องต้มบ่มารุงกำลัง เช่น ข้อจำกัดในการโฆษณาสรรพคุณของสินค้า ข้อจำกัดในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย ข้อกำหนดให้ผู้ผลิตเครื่องต้มบ่มารุงกำลังต้องแสดงค่าเตือนบนฉลากถึงปริมาณการบริโภคในแต่ละวัน เป็นต้น นอกจากนี้ธุรกิจการผลิตเครื่องต้มบ่มารุงกำลังของ CBD ยังอยู่ภายใต้ข้อกำหนดและหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม เช่น พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ซึ่งข้อจำกัดและข้อกำหนดทางกฎหมายเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ CBD นำมาใช้พิจารณาประกอบในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายการผลิต การทำการตลาด และการส่งเสริมการขาย ดังนั้นหากหน่วยงานราชการเปลี่ยนแปลงนโยบาย กฎเกณฑ์ หรือระเบียบที่ใช้ในการกำกับดูแลธุรกิจเครื่องต้มบ่มารุงกำลังให้มีความเข้มงวดมากขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อนโยบายและกลยุทธ์ในการทำการตลาดของ CBD และหาก CBD ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงนโยบายและกลยุทธ์ทางการตลาดให้สอดคล้องกับนโยบาย กฎเกณฑ์ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว อาจทำให้ CBD ต้องมีการเพิ่มมากขึ้นในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เปลี่ยนแปลงไปซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจ ผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของบริษัทฯ อย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ทำให้บริษัทฯ มีหน้าที่ชำระภาษีที่เกี่ยวข้องในอัตราที่เปลี่ยนไปจากเดิม มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2560 ผลกระทบภายใต้กฎหมายใหม่นี้ดังกล่าวนอกจากต้องประเมินตามอัตราที่กำหนดบนฐานราคาขายปลีกแนะนำ ยังต้องประเมินภาระภาษีตามค่าความหวานต่อลิตร ภาระภาษีในส่วน of ค่าความหวานจะปรับขึ้นเป็นขั้นบันไดทุก 2 ปี จนถึงปี 2566 โดยครั้งแรกในเดือนตุลาคม 2562 การคิดคำนวณบนอัตราใหม่ดังกล่าวอาจทำให้บริษัทฯ มีภาระต้องจ่ายภาษีเพิ่มขึ้นและอาจส่งผลกระทบต่อต้นทุนผลิตภัณฑ์และผลการดำเนินงานของบริษัทฯ

8. ความเสี่ยงจากการที่ CBD ไม่สามารถขึ้นทะเบียนหรือต่ออายุทะเบียนผลิตภัณฑ์ในประเทศที่ CBD จำหน่าย

ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทั้งในประเทศและในต่างประเทศ CBD จำเป็นต้องดำเนินการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ต่อหน่วยงานราชการที่กำกับดูแลของประเทศดังกล่าว หาก CBD ไม่สามารถขึ้นทะเบียนหรือต่ออายุทะเบียนผลิตภัณฑ์อาจส่งผลให้ CBD ไม่สามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในประเทศดังกล่าวได้ และอาจส่งผลกระทบต่อตำแหน่งการแข่งขันทางธุรกิจ ผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงิน และโอกาสทางธุรกิจของบริษัทฯ อย่างมีนัยสำคัญ

9. ความเสี่ยงเกี่ยวกับความปลอดภัยในการบริโภคและความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์ของบริษัทฯ

(1) ความเสี่ยงจากการผลิตผลิตภัณฑ์

CBD มีความเสี่ยงในการผลิต การบรรจุหีบห่อ และการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ความเสี่ยงดังกล่าวอาจเกิดมาจาก (1) ผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีคุณภาพ (2) ผลิตภัณฑ์ที่ชำรุดบกพร่อง (3) ผลิตภัณฑ์ที่มีการปนเปื้อน หรือ (4) การติดฉลากและคำเตือนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่ไม่เพียงพอหรือไม่ถูกต้อง เป็นผลให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหายและเรียกร้องให้ CBD รับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากผลิตภัณฑ์ของ CBD โดยให้ CBD ชดเชยค่าเสียหาย หรืออาจมีการเรียกคืนผลิตภัณฑ์ของ CBD จากตลาด รวมทั้งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องอาจสั่งให้ CBD ระงับหรือหยุดการประกอบกิจการได้ และอาจส่งผลกระทบต่อโอกาสทางธุรกิจ ผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของบริษัทฯ อย่างมีนัยสำคัญ

(2) ความเสี่ยงจากการบริโภคผลิตภัณฑ์

แม้ว่า CBD จะจัดให้มีข้อความคำเตือนถูกต้องตามที่กำหนดในประกาศของกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 194) พ.ศ. 2543 เรื่อง ฉลาก และประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 182) พ.ศ. 2541 เรื่อง ฉลากโภชนาการ เช่น สำหรับคาราบาวแดง CBD ได้ระบุข้อความ “ห้ามดื่มเกินวันละ 2 ขวด เพราะหัวใจจะสั่น นอนไม่หลับ เด็กและสตรีมีครรภ์ไม่ควรดื่ม ผู้ป่วยปรึกษาแพทย์ก่อน” ไว้บนฉลากแล้วก็ตาม แต่ CBD ก็ยังมีความเสี่ยงที่ผลิตภัณฑ์ของ CBD จะก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภค หากผู้บริโภคไม่ปฏิบัติตามคำเตือนในฉลาก และอาจเกิดการเรียกร้องให้ CBD รับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการบริโภคผลิตภัณฑ์ของ CBD โดยให้ CBD ชดเชยค่าดูแลรักษาพยาบาล หรืออาจมีการเรียกคืนผลิตภัณฑ์

ของ CBD จากตลาด รวมทั้งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องอาจสั่งให้ CBD ระบุหรือหยุดการประกอบกิจการได้ หากเกิดกรณีดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจ ผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของบริษัทฯ อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ หากมีข้อกล่าวหาว่าผลิตภัณฑ์ของ CBD เป็นอันตราย แม้ว่าข้อกล่าวหาดังกล่าวจะไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง อาจส่งผลกระทบต่อความต้องการผลิตภัณฑ์ภายใต้เครื่องหมายการค้าของ CBD ลดน้อยลง นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์เหล่านี้อาจถูกเรียกคืนจากตลาด ทั้งนี้การเรียกคืนผลิตภัณฑ์ใดๆ โดยไม่คำนึงถึงความชอบด้วยกฎหมาย อาจส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงของบริษัทฯ รวมทั้งธุรกิจ ผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของบริษัทฯ อย่างมีนัยสำคัญ

10. ความเสี่ยงจากการพึ่งพิงบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่บริหารระดับสูงที่มีความสำคัญ

การประกอบธุรกิจของบริษัทฯ ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่บริหารระดับสูง หากบริษัทฯ ไม่สามารถรักษามูลค่าที่สำคัญดังกล่าว หรือไม่สามารถสรรหาผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมในระดับเดียวกับเจ้าหน้าที่บริหารระดับสูง เพื่อดำรงตำแหน่งแทนบุคลากรที่สำคัญนี้ได้ อาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจในทางลบต่อธุรกิจ ผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของบริษัทฯ อย่างมีนัยสำคัญ

11. ความเสี่ยงทางการเงินจากอัตราแลกเปลี่ยน

ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเป็นหนึ่งในปัจจัยเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานเนื่องมาจากบริษัทฯ มีการลงทุนโดยการถือหุ้นในบริษัทย่อยที่ประกอบธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ และบริษัทย่อยดังกล่าวมีรายรับและรายจ่ายดำเนินงานปกติที่เกี่ยวข้องกับสกุลเงินตราอื่นที่มีใช้สกุลเงินตราหลักในประเทศของตนเอง อีกทั้งการเติบโตอย่างรวดเร็วของขนาดธุรกิจต่างประเทศในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา

สำหรับรอบปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทฯ มีรายได้จากการขายต่างประเทศ 7,054 ล้านบาท โดยในจำนวนนี้มีธุรกรรมที่อยู่ในรูปสกุลเงินไทยบาทและสกุลเงินตราอื่นในอัตราส่วนประมาณร้อยละ 75:25 และมีสกุลเงินตราต่างประเทศที่สำคัญคือเหรียญสหรัฐ การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนจึงอาจส่งผลให้รายได้จากการขายต่างประเทศในภาพรวมของบริษัทฯ ได้รับผลกระทบ ดังนั้น บริษัทฯ บริหารความเสี่ยงในจุดนี้ด้วยการเจรจาต่อรองเงื่อนไขการค้าและราคาซื้อขายให้เป็นสกุลเงินตราหลักในประเทศของตนเองและรับชำระค่าสินค้าล่วงหน้าเป็นหลัก รวมถึงมีการประยุกต์ใช้เครื่องมือการเงิน (Derivatives) เป็นรายการที่ตามความเหมาะสมในแต่ละช่วงเวลา โดยไม่แสวงหาผลกำไรแต่มุ่งเน้นให้เกิดเสถียรภาพของการเข้าทำธุรกรรมเกี่ยวข้องกับสกุลเงินตราต่างประเทศให้อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถบริหารจัดการได้

12. ความเสี่ยงจากการดำเนินงานของบริษัทฯ ต้องหยุดชะงัก

บริษัทฯ ใช้โรงงานผลิตและคลังสินค้าในการดำเนินธุรกิจผลิต ทำการตลาด และจำหน่ายเครื่องบินบำรุงกำลัง และเครื่องบินอื่น ๆ ดังนั้น หากเกิดภัยธรรมชาติ เช่น พายุ ภัยแล้ง และแผ่นดินไหว หรือเหตุการณ์ร้ายแรงที่บริษัทฯ คาดไม่ถึง เช่น การขัดข้องของระบบไฟฟ้า การขาดแคลนน้ำประปา การโจมตีของผู้ก่อการร้ายและสงคราม การแพร่ระบาดของโรคติดต่อ อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการผลิตผลิตภัณฑ์และการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจในทางลบต่อธุรกิจ ผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของบริษัทฯ อย่างมีนัยสำคัญ

13. ความเสี่ยงจากการถูกผู้ถือหุ้นรายใหญ่ควบคุมเสียงของที่ประชุมผู้ถือหุ้น

ณ 23 สิงหาคม 2562 กลุ่มนายเสถียร เศรษฐสิทธิ์ กลุ่มนางสาวณัฐวิไม วัฒนอมบุญเจริญ และกลุ่มนายยืนยง โอภากุล ถือหุ้นอยู่ในบริษัทฯ ประมาณร้อยละ 34.4 ร้อยละ 22.5 และร้อยละ 14.2 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทฯ ตามลำดับ

นอกจากนี้ นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์ และนางสาวณัฐวิไม วัฒนอมบุญเจริญ ยังดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารและกรรมการผู้มีอำนาจลงนามของบริษัทฯ ด้วย จึงทำให้ผู้ถือหุ้นใหญ่ดังกล่าวมีอำนาจในการควบคุมการบริหารจัดการบริษัทฯ รวมถึงสามารถควบคุมเสียงของที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้เกือบทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นเรื่องการแต่งตั้งกรรมการ หรือการขอมติในเรื่องอื่นที่ต้องใช้เสียงส่วนใหญ่ของที่ประชุมผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ สัดส่วนการถือหุ้นของกลุ่มนายเสถียร เศรษฐสิทธิ์ หรือของกลุ่มนางสาวณัฐวิไม วัฒนอมบุญเจริญ ยังสามารถคัดค้านมติที่สำคัญในที่ประชุมผู้ถือหุ้นสำหรับเรื่องที่กฎหมายหรือข้อบังคับบริษัทฯ กำหนดให้ต้องได้รับเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่จากผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียง

14. ความเสี่ยงจากการที่ผลประโยชน์และการเงินของบริษัทฯ อาจได้รับผลกระทบจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย

ตามที่ปรากฏในงบการเงินรวมสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทฯ มีหนี้สินที่ก่อให้เกิดภาระดอกเบี้ยจ่ายจำนวน 4,129 ล้านบาท คิดเป็นอัตราส่วนหนี้สินที่ก่อให้เกิดภาระดอกเบี้ยจ่ายต่อส่วนของผู้ถือหุ้น 0.5 เท่า ลดลงจาก 0.6 เท่า ณ สิ้นสุดวันเดียวกันปีก่อนหน้า การปรับตัวสูงขึ้นของอัตราดอกเบี้ยในอนาคตอาจส่งผลกระทบต่อบริษัทฯ มีต้นทุนทางการเงินเพิ่มขึ้นและอาจส่งผลกระทบต่อผลประกอบการและฐานะทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญ บริษัทฯ ตระหนักถึงผลกระทบที่อาจเกิดจากความเสี่ยงทางการเงินดังกล่าว จึงดำเนินการขออนุมัติวงเงินในการออกและเสนอขายหุ้นกู้มูลค่ารวมไม่เกิน 5,000 ล้านบาท เพื่อปรับโครงสร้างทุนโดยคำนึงถึงการบริหารสภาพคล่อง ความสมดุลของแหล่งที่มาและใช้ไปของแหล่งเงินทุน ตลอดจนต้นทุนทางการเงินและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ในภาพรวมเป็นสำคัญ

ลักษณะการประกอบธุรกิจ

34

WORLD CLASS
PRODUCT

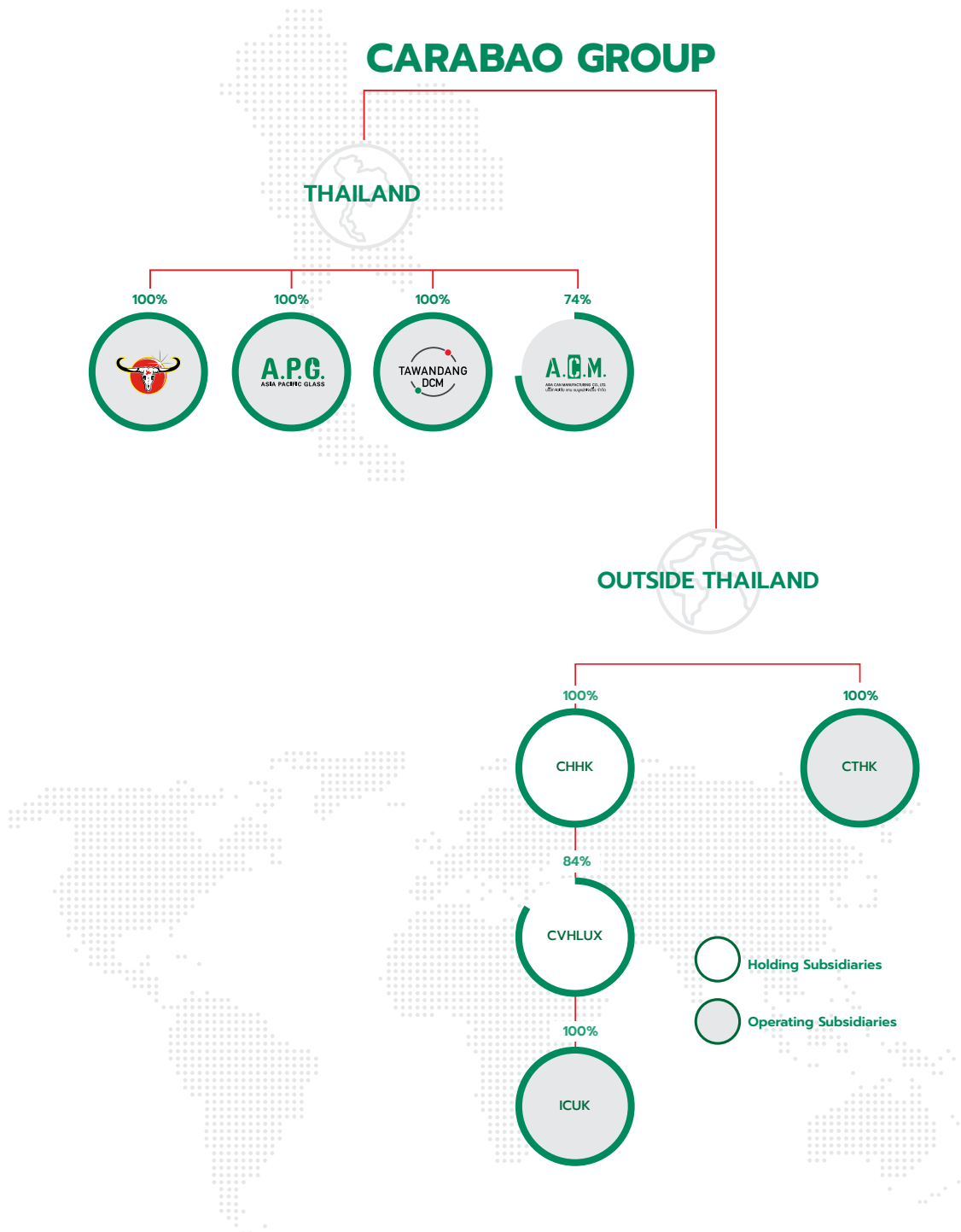
เครื่องดื่มระดับโลก
WORLD CLASS PRODUCT | WORLD CLASS BRAND

BUSINESS

บริษัทฯ ดำเนินธุรกิจโดยการลงทุนในบริษัทอื่น (Holding Company) โดยในปัจจุบันลงทุนในบริษัทย่อยภายใต้โครงสร้างการลงทุนดังนี้

1. ลักษณะการประกอบธุรกิจของบริษัทฯ

บริษัทฯ ประกอบธุรกิจผลิต การตลาด ขายและจัดจำหน่ายเครื่องตีบ่ารุงกำลังและเครื่องตีบ่ารุงอื่นๆ อย่างครบวงจร ตั้งแต่การผลิตขวดแก้วและกระป๋องอลูมิเนียมเพื่อใช้เป็นบรรจุภัณฑ์สำหรับโรงบรรจุสินค้าสำเร็จรูป และต่อเนื่องไปจนถึงการบริหารจัดการช่องทางกระจายผ่านเครือข่ายร้านค้าและพันธมิตรทางธุรกิจสำหรับธุรกิจในประเทศและต่างประเทศภายใต้วิสัยทัศน์ สิ้นค้าระดับโลก แปรนตร์ระดับโลก

1.1 ธุรกิจผลิตและจัดหาขวดแก้ว

APG ประกอบธุรกิจผลิตและจัดหาขวดแก้วเพื่อใช้เป็นบรรจุภัณฑ์เครื่องตีบ่ารุงกำลังและเครื่องตีบ่ารุงอื่นๆ โรงผลิตขวดแก้วภายใต้การดำเนินงานของ APG สามารถรองรับปริมาณน้ำแก้วสูงสุดประมาณ 640 ตันต่อวัน เพิ่มขึ้นจากประมาณ 310 ตันต่อวันจากการลงทุนขยายกำลังผลิต โดยกำลังผลิตส่วนเพิ่มจากการลงทุนดังกล่าวเข้าสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ในเดือนธันวาคม 2560

APG ใช้กำลังผลิตส่วนใหญ่ในการผลิตขวดแก้วสีขาที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์เครื่องตีบ่ารุงกำลังของบริษัทฯ ในขณะที่ขวดแก้วสีฟ้าที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์เครื่องตีบ่ารุงแก้วเป็นการจัดหาจากบริษัทคู่ค้าในประเทศทั้งหมด โดย APG อาจพิจารณาใช้กำลังผลิตส่วนเกิน (ถ้ามี) ในการผลิตและจำหน่ายขวดแก้วให้แก่บุคคลภายนอก ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในด้านการบริหารต้นทุนและทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในภาพรวมของบริษัทฯ

1.2 ธุรกิจผลิตกระป๋องอลูมิเนียม

ACM ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุน ประกอบธุรกิจผลิตกระป๋องอลูมิเนียมเพื่อใช้เป็นบรรจุภัณฑ์เครื่องตีบ่ารุงกำลังและเครื่องตีบ่ารุงอื่นๆ โรงผลิตกระป๋องอลูมิเนียมภายใต้การดำเนินงานของ ACM ตั้งอยู่บนพื้นที่ขนาด 31 ไร่ เอื้ออำนวยต่อการติดตั้งเครื่องจักร 2 สายการผลิต โดยในปัจจุบัน ACM ติดตั้งเครื่องจักรจำนวน 1 สายการผลิต รองรับปริมาณผลิตกระป๋องอลูมิเนียมสูงสุดประมาณ 1,000 ล้านกระป๋องต่อปี และได้เข้าสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ในเดือนพฤศจิกายน 2561

1.3 ธุรกิจผลิต การตลาด ขายและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ภายใต้เครื่องหมายการค้าของบริษัทฯ

CBD ประกอบธุรกิจผลิต การตลาด ขายและจัดจำหน่ายเครื่องตีบ่ารุงกำลัง เครื่องตีบ่ารุงแก้วและเครื่องตีบ่ารุงอื่นๆ ที่บริษัทฯ จะดำเนินการผลิตเพื่อจัดจำหน่ายในอนาคตทั้งสำหรับธุรกิจในประเทศและต่างประเทศ โรงผลิตภายใต้การดำเนินงานของ CBD สามารถรองรับปริมาณบรรจุภัณฑ์สำเร็จรูปสูงสุดประมาณ 1,560 ล้านกระป๋องและ 1,800 ล้านขวดต่อปี เพิ่มขึ้นจากประมาณ 1,250 ล้านกระป๋องและ 1,080 ล้านขวดต่อปี ตามลำดับ โดยกำลังผลิตส่วนเพิ่มจากการลงทุนดังกล่าวทยอยเข้าสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2560 จนถึงเดือนเมษายน 2561 อนึ่ง CBD ดำเนินการย้ายเครื่องจักรอุปกรณ์และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการผลิตทั้งหมดจากโรงงานเดิมที่อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการซึ่งมีข้อจำกัดในด้านขนาดพื้นที่ต่อการปรับปรุงและติดตั้งสายการผลิตเพิ่มเติม มาอยู่โรงงานแห่งใหม่ที่อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งเดียวกับโรงผลิตขวดแก้วและกระป๋องอลูมิเนียมตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2561

CBD ในปัจจุบันดำเนินการผลิตเครื่องตีบ่ารุงกำลังหลายรูปแบบทั้งในด้านบรรจุภัณฑ์และส่วนผสมเพื่อให้ได้รสชาติและคุณสมบัติเฉพาะเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคที่ต่างกันในแต่ละประเทศ กล่าวคือ เครื่องตีบ่ารุงกำลังสำหรับธุรกิจในประเทศจะอยู่ในรูปแบบขวดชนิดไม่อัดก๊าซเป็นส่วนใหญ่ แต่จะอยู่ในรูปแบบกระป๋องชนิดไม่อัดก๊าซสำหรับธุรกิจต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในทวีปเอเชีย นอกเหนือไปจากเครื่องตีบ่ารุงกำลังที่เป็นผลิตภัณฑ์สร้างรายได้จากการขายหลักให้แก่บริษัทฯ CBD ยังประยุกต์ใช้กำลังผลิตที่มีอยู่ในการผลิตเครื่องตีบ่ารุงแก้ว ในขณะที่น้ำดื่ม กาแฟปรุงสำเร็จ ชนิดผงและกาแฟปรุงสำเร็จพร้อมดื่มดำเนินการผลิตโดยบุคคลภายนอกตามข้อตกลงในสัญญาว่าจ้าง โดยคำนึงถึงแผนธุรกิจของบริษัทฯ ควบคู่ไปกับพฤติกรรมและปริมาณความต้องการสินค้าตามสภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องในแต่ละช่วงเวลา

เครื่องตีบ่ารุงกำลังภายใต้เครื่องหมายการค้าราขาวคือผลิตภัณฑ์ที่สร้างรายได้จากการขายหลักสำหรับธุรกิจต่างประเทศ โดย CBD ดำเนินการผลิตและส่งออกสินค้าสำเร็จรูปจากประเทศไทยไปยังบริษัทคู่ค้าต่างประเทศที่เป็นตัวแทนทำหน้าที่นำเข้าและจัดจำหน่ายต่อไปยังกลุ่มผู้บริโภค (Distributorship) ราคาขายและเงื่อนไขการค้าแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่าง CBD และบริษัทคู่ค้าต่างประเทศแต่ละราย โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดที่พึงมีร่วมกันระหว่างบริษัทฯ ในฐานะเจ้าของผลิตภัณฑ์ภายใต้เครื่องหมายการค้าราขาวและบริษัทคู่ค้าในฐานะพันธมิตรทางธุรกิจที่สำคัญ

การมีส่วนร่วมในภาคอุตสาหกรรมการผลิตบรรจุภัณฑ์ไม่เพียงลดการพึ่งพิงการจัดหาขวดแก้วและกระป๋องอลูมิเนียมจากบุคคลภายนอก ในขณะที่เครื่องจักร อุปกรณ์และระบบสนับสนุนที่ใช้เทคโนโลยีทันสมัย รวมถึงทำเลที่ตั้งเดียวกันในลักษณะกลุ่มอุตสาหกรรมต่อเนื่องเอื้ออำนวยต่อการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตและประโยชน์จากการประหยัดต่อขนาดตั้งแต่กิจกรรมต้นน้ำจากโรงผลิตขวดแก้วสีขาและกระป๋องอลูมิเนียมไปจนถึงโรงบรรจุขวดและกระป๋องสินค้าสำเร็จรูป

1.4 ธุรกิจบริหารจัดการช่องทางการจัดจำหน่ายสำหรับธุรกิจในประเทศ

DCM ประกอบธุรกิจบริหารจัดการช่องทางการจัดจำหน่ายสำหรับธุรกิจในประเทศ ครอบคลุมทุกกลุ่มผลิตภัณฑ์ภายใต้เครื่องหมายการค้าของบริษัทฯ เป็นเจ้าของ ประกอบไปด้วยเครื่องดื่มบำรุงกำลังและเครื่องดื่มเกลือแร่ที่บริษัทฯ ดำเนินการผลิตภายใต้เครื่องหมายการค้าของตนเอง (Branded products by our own manufacturer) และน้ำดื่ม กาแฟปรุงสำเร็จชนิดผงและกาแฟปรุงสำเร็จพร้อมดื่มที่บริษัทฯ ว่าจ้างบุคคลภายนอกดำเนินการผลิตภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาว (Branded products by 3rd party manufacturer) และเครื่องดื่มอื่นๆ ที่บริษัทฯ ทำการตลาด ขายและจัดจำหน่ายในอนาคต นอกจากนี้ DCM ยังรับจ้างจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทั้งประเภทอาหารและประเภททั่วไปที่ไม่ใช่อาหารให้แก่บุคคลภายนอก (3rd party products for distribution) โดยช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ภายใต้การดำเนินงานของ DCM ประกอบไปด้วย ก.) ร้านค้าดั้งเดิม (Traditional trade) ทั้งในส่วนการกระจายผ่านตัวแทน (Multi tiered agent) และการกระจายผ่านศูนย์กระจายสินค้าและหน่วยรถเงินสดของตนเอง (Cash van) และ ข.) ร้านค้าสมัยใหม่ (Modern trade)

ศูนย์กระจายสินค้าและหน่วยรถเงินสดช่วยยกระดับขีดความสามารถในการกระจายผลิตภัณฑ์เข้าสู่จุดขายตามร้านค้าโดยตรง โดย DCM ในปัจจุบันได้พัฒนาระบบบริหารจัดการความสัมพันธ์ลูกค้า โดยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างฐานข้อมูลใช้สำหรับการจัดกลุ่ม ระบุความมีตัวตน อีกทั้งวิเคราะห์ขนาดธุรกิจ รูปแบบการสั่งซื้อและพฤติกรรมการชำระเงิน เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประโยชน์เชิงกลยุทธ์ต่อการพัฒนาเครือข่ายร้านค้า และการจัดทำแผนการตลาดและส่งเสริมการขายให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ DCM มีศูนย์กระจายสินค้าและหน่วยรถเงินสดจำนวน 31 แห่งและ 326 คัน ปฏิบัติการครอบคลุมร้านค้าจำนวนรวมทั้งสิ้นประมาณ 180,000 ทั่วประเทศ

นโยบายขายและการตลาดสำหรับธุรกิจในประเทศมุ่งเน้นให้เกิดการสอดประสานระหว่างระบบงานส่งเสริมการขาย การใช้สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ การจัดการกิจกรรมการตลาดภาคสนามโดยตรงกับกลุ่มลูกค้าแบบเฉพาะเจาะจง และการพัฒนาเครือข่ายร้านค้าทั้งในระดับค้าส่งและค้าปลีก ด้วยบุคลากรปฏิบัติการภาคสนามและหน่วยรถเงินสดที่มีอยู่ร่วมกันมากกว่า 1,500 คน ครอบคลุมพื้นที่การค้าสำคัญทั่วประเทศ

1.5 ธุรกิจการตลาด ขายและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ภายใต้เครื่องหมาย การค้าของบริษัทฯ ในประเทศอังกฤษและประเทศอื่นนอกทวีปเอเชีย

ICUK ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนโดยการถือหุ้นทางอ้อมผ่านบริษัทย่อยต่างประเทศ 2 แห่ง ได้แก่ CHHK และ CVHLUX ประกอบธุรกิจการตลาด ขายและจัดจำหน่ายเครื่องดื่มบำรุงกำลังภายใต้เครื่องหมายการค้าของบริษัทฯ ในประเทศอังกฤษและประเทศอื่นนอกทวีปเอเชีย โดยสินค้าสำเร็จรูปที่ใช้ในการประกอบธุรกิจดำเนินการผลิตโดยบุคคลภายนอกตามข้อตกลงในสัญญาว่าจ้าง ทั้งนี้ ICUK บรรลุข้อตกลงการจัดจำหน่ายเครื่องดื่มบำรุงกำลังภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาวผ่านร้านค้าสมัยใหม่ในประเทศอังกฤษเป็นจำนวนเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2560 จนถึงปัจจุบัน

บริษัทฯ ดำเนินนโยบายการตลาดต่างประเทศเชิงรุกโดยกำหนดแผนธุรกิจร่วมกับบริษัทคู่ค้าและให้การสนับสนุนด้านกิจกรรมการตลาดและส่งเสริมการขายที่จำเป็นต่อการสร้างประสบการณ์และการรับรู้ในตัวผลิตภัณฑ์ภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาวที่มีจุดแข็งจากภาพลักษณ์การเป็นผู้สนับสนุนสโมสรและการแข่งขันฟุตบอลชั้นนำระดับโลก ได้แก่ Chelsea Football Club Limited (CFC) และ English Football League (EFL) เป็นเครื่องมือสื่อสารทางการตลาด เพื่อประโยชน์ในการขยายกลุ่มผู้บริโภคและเพิ่มจุดขายในแต่ละประเทศ ไม่จำกัดเฉพาะตลาดส่งออกหลักเดิมแต่ยังหมายรวมถึงตลาดส่งออกใหม่ที่มีศักยภาพการเติบโตในอนาคตอย่างเป็นระบบ

2. ลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการของบริษัทฯ

ผลิตภัณฑ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก ประกอบไปด้วยผลิตภัณฑ์ภายใต้เครื่องหมายการค้าของบริษัทฯ และผลิตภัณฑ์รับจ้างจัดจำหน่ายให้แก่บุคคลภายนอก ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์ภายใต้เครื่องหมายการค้าของบริษัทฯ มีทั้งในส่วนที่ดำเนินการผลิตด้วยตนเองและว่าจ้างบุคคลภายนอกให้ดำเนินการผลิต โครงสร้างรายได้จากการขาย จำแนกตามผลิตภัณฑ์สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

โครงสร้างรายได้จากการขาย	2560		2561 (ปรับปรุงใหม่)		2562	
	ล้านบาท	สัดส่วน	ล้านบาท	สัดส่วน	ล้านบาท	สัดส่วน
ผลิตภัณฑ์ภายใต้เครื่องหมายการค้าของบริษัทฯ						
ผลิตภัณฑ์ที่บริษัทฯ ดำเนินการผลิต	11,107	86.1	12,538	86.9	12,881	86.3
ผลิตภัณฑ์ที่บริษัทฯ ว่าจ้างบุคคลภายนอกดำเนินการผลิต	936	7.3	806	5.6	532	3.6
รวม ผลิตภัณฑ์ภายใต้เครื่องหมายการค้าของบริษัทฯ	12,043	93.3	13,344	92.5	13,412	89.8
ธุรกิจรับจ้างจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่บุคคลภายนอก						
กลุ่มอุปกรณ์บริโภคทั่วไป	529	4.1	420	2.9	248	1.7
กลุ่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	274	2.1	599	4.1	1,161	7.8
รวม ผลิตภัณฑ์รับจ้างจัดจำหน่ายให้แก่บุคคลภายนอก	803	6.2	1,020	7.1	1,409	9.4
รายได้จากการขายอื่น						
รวม รายได้จากการขายอื่น	58	0.5	59	0.4	111	0.7
รวม รายได้จากการขายทั้งหมด	12,904	100.0	14,422	100.0	14,933	100.0

รายละเอียดผลิตภัณฑ์

1

เครื่องดื่มบำรุงกำลังบรรจุขวดขนาด 150 มิลลิลิตร
ภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาวแดง

2

เครื่องดื่มบำรุงกำลังชนิดไม่อัดก๊าซบรรจุกระป๋องขนาด 250 มิลลิลิตร
ภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาว

3

เครื่องดื่มบำรุงกำลังชนิดอัดก๊าซบรรจุกระป๋องขนาด 330 มิลลิลิตร
ภายใต้เครื่องหมายการค้า CARABAO

4

เครื่องดื่มบำรุงกำลังชนิดอัดก๊าซบรรจุกระป๋อง
ขนาด 180 และ 250 มิลลิลิตร
ภายใต้เครื่องหมายการค้า CARABAO

5

เครื่องดื่มเกลือแร่บรรจุขวดขนาด 250 มิลลิลิตร
ภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาว สปอร์ต
(เปลี่ยนชื่อจากสตาร์ก พลัสในปี 2561)

6

น้ำดื่มบรรจุขวดขนาด 600 และ 1,500 มิลลิลิตร
ภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาว

7

กาแฟปรุงสำเร็จชนิดผงขนาด 19 กรัมต่อซอง
ภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาว

8

กาแฟปรุงสำเร็จพร้อมดื่มขนาด 180 มิลลิลิตร
ภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาว

รายละเอียดผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

9

ผลิตภัณฑ์รับจ้างจัดจำหน่ายให้แก่บุคคลภายนอก นอกเหนือไปจากผลิตภัณฑ์ภายใต้เครื่องหมายการค้าของตนเอง บริษัทฯ ยังดำเนินการรับจ้างจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่บุคคลภายนอกหลายรายการ ทั้งประเภทอาหารและประเภททั่วไปที่ไม่ใช่อาหาร

3. สภาพการตลาดและการแข่งขัน

3.1 กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย

กลุ่มลูกค้าเป้าหมายสำหรับผลิตภัณฑ์ต่างๆ ของบริษัท สามารถสรุปได้ ดังนี้

ผลิตภัณฑ์	ลักษณะกลุ่มลูกค้า
เครื่องดื่มบำรุงกำลัง	<ul style="list-style-type: none"> ● สำหรับตลาดในประเทศ บริษัทฯ มีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเป็นผู้บริโภควัยทำงานทุกกลุ่มอาชีพที่ต้องการพลังงานและความสดชื่นระหว่างการทำงาน กลุ่มเป้าหมายที่ได้จากเดิมเป็นระดับต้นได้ขยายกว้างขึ้นและสูงขึ้นหลังจากมีการออกสินค้าในรูปแบบกระป๋อง ● สำหรับตลาดต่างประเทศ บริษัทฯ มีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศที่บริษัทฯ ประกอบธุรกิจ
เครื่องดื่มเกลือแร่	<ul style="list-style-type: none"> ● เครื่องดื่มเกลือแร่เปิดตัวครั้งแรกในปี 2557 ภายใต้ชื่อตราสินค้า สตาร์ท พลัส ก่อนที่จะเปลี่ยนชื่อมาเป็นคาราบาว สปอร์ตในปี 2561 เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคทั่วไปเช่นเดียวกับเครื่องดื่มคาราบาวแดงและมั่นใจในสินค้าคุณภาพภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาว ● กลุ่มลูกค้าเป้าหมายของคาราบาว สปอร์ตในปัจจุบันเป็นลูกค้าในประเทศ
น้ำดื่ม	<ul style="list-style-type: none"> ● ตลาดน้ำดื่มภายในประเทศมีกลุ่มลูกค้าที่กว้างคือกลุ่มบุคคลทั่วไปที่ให้ความสำคัญกับความเป็นน้ำดื่มที่มีเครื่องหมายการค้าและคุณภาพความสะอาดได้มาตรฐาน ● กลุ่มลูกค้าเป้าหมายของน้ำดื่มคาราบาวในปัจจุบันเป็นลูกค้าในประเทศ
กาแฟ	<ul style="list-style-type: none"> ● บริษัทฯ วางกลุ่มเป้าหมายหลักเป็นกลุ่มเดียวกับเครื่องดื่มบำรุงกำลังตลาดภายในประเทศ โดยส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มผู้มีรายได้ระดับขั้นต้นถึงปานกลาง ● กลุ่มลูกค้าเป้าหมายของกาแฟในปัจจุบันเป็นลูกค้าในประเทศ

3.2 นโยบายการตลาดและการส่งเสริมการขาย

สำหรับตลาดในประเทศ บริษัทฯ จะทำการตลาดกับผู้บริโภคเป้าหมายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์ของบริษัทฯ ภายใต้แนวคิด สินค้าระดับโลก แปรนตร์ระดับโลก เพื่อสุขภาพความทันสมัย นวัตกรรมเครื่องดื่มระดับโลกผ่านช่องทางสื่อต่างๆ ในรูปแบบของ Above the Line (การตลาดผ่านสื่อที่เข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคในวงกว้าง), Below the Line (การตลาดที่เข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายแบบเฉพาะเจาะจง) รวมถึง การตลาดแบบ Digital (การตลาดดิจิทัล)

(ก) การตลาดแบบ Above the Line (การตลาดผ่านสื่อที่เข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคในวงกว้าง)

บริษัทฯ ได้กำหนดวิสัยทัศน์สินค้าระดับโลก แปรนตร์ระดับโลก และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อในวงกว้างที่หลากหลาย อาทิเช่น โทรทัศน์ วิทยุและป้ายโฆษณา เป็นต้น

Above the Line

(การตลาดผ่านสื่อที่เข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคในวงกว้าง)

WORLD CLASS | WORLD CLASS
PRODUCT | BRAND

Below the Line

(การตลาดที่เข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายแบบเฉพาะเจาะจง)

Digital Marketing

(การตลาดดิจิทัล)

(ข) การตลาดแบบ Below the Line (การตลาดที่เข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายแบบเฉพาะเจาะจง)

บริษัทฯ มีทีมปฏิบัติการทางการตลาด (ทีมสาวขาวแดง) เป็นกลยุทธ์หลักที่สำคัญ ปฏิบัติงานทั่วภูมิภาคในประเทศไทย เพื่อทำหน้าที่พบปะผู้บริโภค ร้านค้าปลีก ตัวแทนจำหน่าย ไม่ใช่แค่ร่วมกิจกรรม เล่นเกม แจกรางวัล หรือให้ข้อมูลสินค้า แต่เสนอของสาวขาวแดงที่มีความเป็นกันเองสร้างความผูกพัน เสมือนเป็นคนใกล้ชิดกับผู้บริโภค ปัจจุบันมีทั้งสิ้น 87 ทีม และมีพนักงาน 600 คน ทำงานในพื้นที่เป้าหมายที่ทรงประสิทธิภาพ โดยกำหนดกลยุทธ์ พื้นที่เป้าหมาย แผนการทำงานอย่างถูกต้องแม่นยำ ถือเป็นองค์ความรู้ที่สั่งสมประสบการณ์มากกว่า 16 ปี ตลอดจนการนำเทคโนโลยีมาพัฒนารูปแบบการทำงาน (OA : Operation App) เช่น การบันทึกการเข้าเยี่ยมร้านค้าโดยใช้แท็บเล็ต โดยวิธีสแกน QR Code รวมทั้งการระบุพิกัดการจัดกิจกรรมทางการตลาด การวัดผลสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการตรวจสอบการทำงาน การบริหารจัดการข้อมูลด้วยเทคโนโลยีอย่างถูกต้องแม่นยำ

(ค) การตลาดแบบ Digital (การตลาดดิจิทัล)

เพื่อต่อยอดความเป็นสินค้าระดับโลก แปรณระดับโลก ชูภาพลักษณ์ที่ทันสมัย โดยสื่อสารผ่านช่องทางเข้าถึงผู้บริโภคยุคใหม่ โดยการนำเสนอเนื้อหา การทำโฆษณา และทำกิจกรรมทางการตลาดกับผู้บริโภคบนสื่อดิจิทัลต่างๆ เช่น Website, Facebook, YouTube และ Line Official Account

สำหรับการทำการตลาดในต่างประเทศ บริษัทฯ จะพิจารณาสรรหาบริษัทคู่ค้าที่มีความชำนาญและประสบการณ์ในสินค้าอุปโภคบริโภค อีกทั้งมีความสามารถในการกระจายผลิตภัณฑ์ครอบคลุมพื้นที่ในประเทศนั้นๆ เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของบริษัทฯ เป็นสำคัญ ทั้งนี้ กลยุทธ์การตลาดและกิจกรรมการส่งเสริมการขายจะปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมในแต่ละประเทศ

บริษัทฯ และตัวแทนจำหน่ายมุ่งเน้นการทำกิจกรรมการตลาดเพื่อสร้างความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์ โดยที่ผ่านมามีบริษัทฯ ร่วมมือกับตัวแทนจำหน่ายทำการตลาดในประเทศกัมพูชาโดยนำรูปแบบการทำกิจกรรมการตลาดในประเทศไทยไปประยุกต์ใช้ เช่น การสนับสนุนการแข่งขันมวย การจัดคอนเสิร์ตสัญจรของวงดนตรีคาราบาวพร้อมกับแจกผลิตภัณฑ์ตัวอย่างของบริษัทฯ ให้ผู้บริโภคได้ทดลองดื่ม นอกจากนี้ยังมีการถ่ายทอดคอนเสิร์ตดังกล่าวทางโทรทัศน์เพื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์ของบริษัทฯ และวงดนตรีคาราบาวในแบบทางอ้อมได้อีกด้วย

สำหรับในตลาดประเทศอังกฤษ บริษัทฯ วางกลยุทธ์การสร้างแตกต่างจากเครื่องดื่มบำรุงกำลังอื่นในตลาด อาทิเช่น การสร้างความเชื่อมโยงจากตัวผลิตภัณฑ์ทั้งด้านคุณภาพและภาพลักษณ์ไปสู่กีฬาฟุตบอล มุ่งเน้นการใช้ฟุตบอลเป็นสื่อกลางในการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย โดยมีการจัดทำสื่อโฆษณาผ่าน โปสเตอร์และ Social media ในรูปแบบต่างๆ อีกทั้งยังติดโลโก้บนเสื้อนักฟุตบอลและบนผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นการสร้างการรับรู้และต่อยอดเครื่องหมายการค้าของ Carabao

ปัจจุบันบริษัทฯ ได้ร่วมเป็นคู่สัญญากับสโมสรและการแข่งขันฟุตบอลดังนี้

- (1) สโมสรฟุตบอลเชลซี สำหรับการแข่งขันฟุตบอล 5 ฤดูกาล ตั้งแต่ 2559/2560 — 2563/2564 แบ่งออกเป็น 3 ฤดูกาลแรกในฐานะ Principal Partner ตั้งแต่ 2559/2560 — 2561/2562 เครื่องหมายการค้าคาราบาวจะปรากฏบนเสื้อซ้อม รวมถึงเสื้อต่างๆ ในสนาม เช่น ตรงพนักที่นั่งของนักเตะหรือป้าย LED รอบสนาม มากกว่านั้นบริษัทฯ สามารถใช้เครื่องหมายและนักเตะสโมสรฟุตบอลเชลซีบนผลิตภัณฑ์ของบริษัทฯ ทั่วโลกได้ และ 2 ฤดูกาลที่เหลือในฐานะ Global Partner ตั้งแต่ 2562/2563 — 2563/2564 เครื่องหมายการค้าคาราบาวจะปรากฏบนป้าย LED รอบสนามลดลงเหลือเป็นเวลา 5 นาที รวมถึงบริษัทฯ ยังสามารถใช้เครื่องหมายและนักเตะสโมสรฟุตบอลเชลซีบนผลิตภัณฑ์ของบริษัทฯ ทั่วโลกได้
- (2) อิงลิชฟุตบอลลีก (EFL) สำหรับการแข่งขันฟุตบอล 5 ฤดูกาล ตั้งแต่ฤดูกาลแข่งขันปี 2560/2561 — 2564/2565 โดยบริษัทฯ ยังมีสิทธิที่จะขยายระยะเวลาการเป็นพันธมิตร EFL อีก 2 ปีด้วยอัตราค่าธรรมเนียมคงที่เท่าเดิม เครื่องหมายการค้าคาราบาวเป็นผู้สนับสนุนหลักการแข่งขันอิงลิชฟุตบอลลีกที่เป็นหนึ่งในการแข่งขันฟุตบอลรายการใหญ่ในประเทศอังกฤษและมีสโมสรฟุตบอลเข้าร่วมมากกว่า 90 แห่งจากทั่วประเทศ โดยใช้ชื่อ Carabao Cup และเครื่องหมายการค้าคาราบาวจะปรากฏบนเสื้อนักเตะและเสื้อต่างๆ ในสนามการแข่งขันตลอดอายุสัญญา

กลุ่มบริษัทได้ร่วมเป็นคู่สัญญากับสโมสร และการแข่งขันฟุตบอลดังนี้

CHELSEA FC.
2559/2560 – 2563/2564

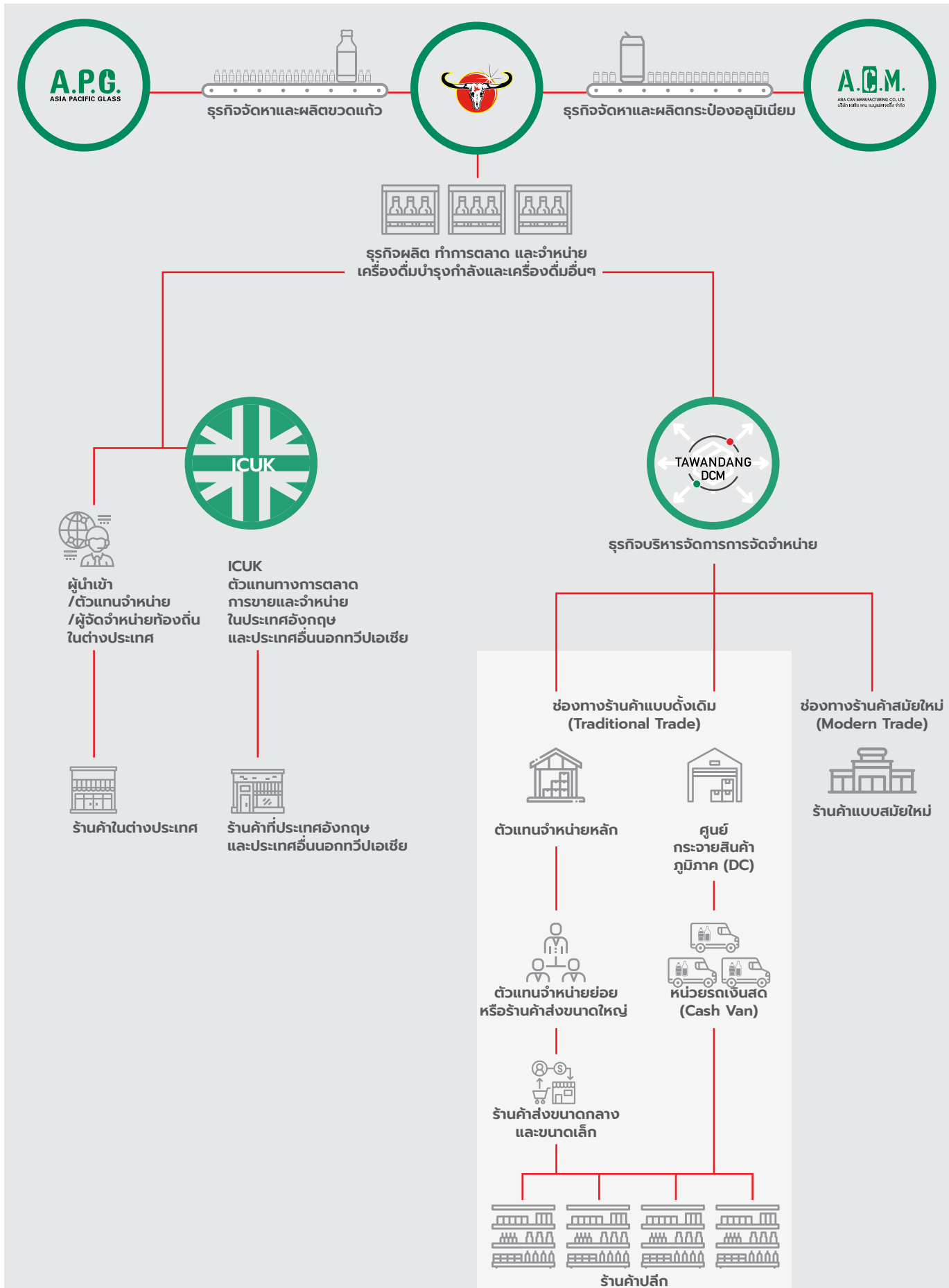

EFL - CARABAO CUP
2560/2561 – 2564/2565

3.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย

บริษัทฯ มีช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สำหรับธุรกิจในประเทศและต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

ตลาดในประเทศ

บริษัท ขายเป็นและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านช่องทางร้านค้าดั้งเดิม (Traditional trade) ทั้งในส่วนการกระจายผ่านตัวแทน (Multi tiered agent) และการกระจายผ่านศูนย์กระจายสินค้าและหน่วยรถเงินสดของตนเอง (Cash van) และร้านค้าสมัยใหม่ (Modern trade)

- ช่องทางร้านค้าดั้งเดิม (Traditional trade) เป็นช่องทางการขายและจัดจำหน่ายหลักผ่านตัวแทนที่ทำงานเชื่อมโยงกันในลักษณะเครือข่าย กล่าวคือ บริษัท ดำเนินการหาและแต่งตั้งตัวแทนจำหน่ายหลัก (Agent) ที่มีศักยภาพในการจัดเก็บและขนส่งทั่วถึงในระดับจังหวัด จากนั้นทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดเพื่อหาตัวแทนจำหน่ายย่อยหรือร้านค้าส่งขนาดใหญ่ (Sub-Agent หรือ ยี่ปั้ว) ในระดับอำเภอเพื่อให้ผลิตภัณฑ์สามารถกระจายเข้าสู่ร้านค้าส่งขนาดกลางและขนาดเล็กในวงกว้าง และต่อไปยังร้านค้าปลีกตามพื้นที่ชุมชนทั่วประเทศ บริษัท ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเครือข่ายร้านค้าที่เข้มแข็ง สนับสนุนโดยบุคลากรปฏิบัติการภาคสนามและหน่วยรถเงินสดที่มีอยู่รวมกันมากกว่า 1,500 คน ครอบคลุมพื้นที่การค้าสำคัญทั่วประเทศ ทั้งนี้ บริษัท มีนโยบายให้ตัวแทนชำระเงินล่วงหน้าก่อนมีการจัดส่ง และไม่มีนโยบายรับคืนผลิตภัณฑ์เป็นการทั่วไป
- นอกจากการกระจายผ่านระบบตัวแทน บริษัท ยังดำเนินกลยุทธ์หน่วยรถเงินสดเพื่อช่วยกระจายผลิตภัณฑ์เข้าสู่จุดขายตามร้านค้าโดยตรง ด้วยศูนย์กระจายสินค้าและหน่วยรถเงินสดจำนวน 31 ศูนย์และ 326 คัน ปฏิบัติการครอบคลุมร้านค้าจำนวนรวมทั้งสิ้นประมาณ 180,000 แห่ง
- ช่องทางร้านค้าสมัยใหม่ (Modern trade) ได้แก่ ร้านสะดวกซื้อ ซูเปอร์มาร์เก็ตและไฮเปอร์มาร์เก็ต ซึ่งส่งคำสั่งซื้อและรับผลิตภัณฑ์จากบริษัท โดยตรง เพื่อวางจำหน่ายในสาขาที่เปิดให้บริการของตน

ภาคเหนือ 7 DCs

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 9 DCs

ศูนย์กระจายสินค้า

31

ศูนย์
จำแนกตามภูมิภาค
ในประเทศไทย

ภาคกลาง 4 DCs

ภาคตะวันตก 2 DCs

ภาคตะวันออก 3 DCs

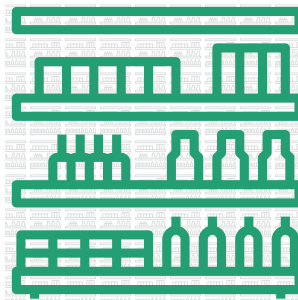
ภาคใต้ 6 DCs

หน่วยรถเงินสด

326

คัน

ปฏิบัติการครอบคลุมร้านค้าประมาณ

180,000 แห่ง

ตลาดต่างประเทศ

CBD ดำเนินการผลิตและส่งออกสินค้าสำเร็จรูปจากประเทศไทยไปยังบริษัทคู่ค้าต่างประเทศที่เป็นตัวแทนทำหน้าที่นำเข้าและจัดจำหน่ายต่อไปยังกลุ่มผู้บริโภค (Distributorship) ราคาขายและเงื่อนไขการค้าแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่าง CBD และบริษัทคู่ค้าต่างประเทศแต่ละราย โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดที่พึงมีร่วมกันระหว่างบริษัท ในฐานะเจ้าของผลิตภัณฑ์ภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาวและบริษัทคู่ค้าในฐานะพันธมิตรทางธุรกิจที่สำคัญ ทั้งนี้ บริษัท มีนโยบายให้บริษัทคู่ค้าชำระเงินล่วงหน้าก่อนมีการจัดส่ง และไม่มีนโยบายรับคืนผลิตภัณฑ์เป็นการทั่วไป

ICUK ทำหน้าที่เป็นตัวแทนจัดจำหน่ายเครื่องดื่มบำรุงกำลังภายใต้เครื่องหมายการค้าของบริษัท ในประเทศอังกฤษและประเทศอื่นนอกทวีปเอเชีย โดยตลาดในประเทศอังกฤษเป็นการขายและจัดส่งผลิตภัณฑ์โดยตรงให้แก่ร้านค้าสมัยใหม่เพื่อวางจำหน่ายในสาขาที่เปิดให้บริการของตน

ผลิตและส่งออก
ในเอเชีย

ตัวแทนจำหน่าย
ในประเทศอังกฤษ
และนอกทวีปเอเชีย

4. ภาพรวมของตลาดเครื่องดื่มบำรุงกำลัง

4.1 ตลาดในประเทศ

จากข้อมูลทางการตลาดของ Nielsen ตลาดเครื่องดื่มบำรุงกำลังในประเทศไทยมีปริมาณขายรวมทอดที่สุดท้ายผู้บริโภคที่หดตัวในอัตราเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ -1.3 ระหว่างปี 2559 ถึงปี 2561 ในขณะที่ในปี 2562 ปริมาณขายรวมเติบโตในอัตราร้อยละ 5.8 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ทั้งนี้เครื่องดื่มบำรุงกำลังในประเทศไทยจะมีการกระจายผ่านช่องทางการค้าหลัก 2 ช่องทาง โดยมีช่องทางการจัดจำหน่ายทางร้านค้าแบบดั้งเดิม (Traditional Trade) เป็นช่องทางที่ใหญ่ที่สุด ซึ่งมีสัดส่วนปริมาณการจำหน่ายผ่านช่องทางดังกล่าวเท่ากับร้อยละ 69 ของปริมาณการขายทั้งหมดในปี 2562 โดยสัดส่วนปริมาณการจัดจำหน่ายที่เหลือนั้น มาจากช่องทางร้านค้าแบบสมัยใหม่ (Modern Trade) ร้อยละ 31 โดยในปี 2562 บริษัทฯ มีส่วนแบ่งการตลาดในเชิงปริมาณการขายเป็นอันดับ 2 อยู่ที่ประมาณร้อยละ 22.6

ลักษณะของกลุ่มผู้บริโภคเครื่องดื่มบำรุงกำลังในประเทศไทยมีความโดดเด่นชัดเจนและมีแนวโน้มเป็นผู้มีรายได้ระดับต้นถึงปานกลาง โดยอยู่ในวัยทำงานที่มีช่วงอายุระหว่าง 26-45 ปี ที่นิยมบริโภคเครื่องดื่มบำรุงกำลังชนิดไม่อัดก๊าซ และมีรสหวานเมื่อเทียบกับเครื่องดื่มบำรุงกำลังที่วางขายอยู่ในต่างประเทศ ผลสำรวจพบว่าพฤติกรรมผู้บริโภคเครื่องดื่มบำรุงกำลังในประเทศไทยแบบขวดแก้วได้รับความนิยมจากกลุ่มผู้บริโภคมากกว่าแบบกระป๋อง เพราะฉะนั้นกลุ่มบริษัทจึงมีความเชื่อมั่นว่าด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ประกอบการต่างชาติมีโอกาสน้อยมากที่จะแข่งขันในตลาดเครื่องดื่มบำรุงกำลังในประเทศไทยเนื่องจากผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มบำรุงกำลังภายใต้เครื่องหมายการค้าจากต่างประเทศล้วนบรรจุในรูปแบบกระป๋องอัดก๊าซ ลักษณะข้างต้นเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงส่วนแบ่งทางการตลาดที่ผู้ประกอบการในประเทศถือครองเกือบทั้งหมด

หากเปรียบเทียบกับคู่แข่งทางการค้าที่ถือครองส่วนแบ่งทางการตลาดอันดับต้นๆในตลาดเครื่องดื่มบำรุงกำลังในประเทศไทยแล้ว จะเห็นได้ว่าบริษัทฯเป็นผู้เล่นที่เข้าสู่ตลาดในฐานะผู้ผลิตและทำการตลาดอายุน้อยที่สุด นับตั้งแต่ปี 2545 ทั้งนี้เครื่องหมายการค้าของบริษัทฯได้รับการยอมรับจากกลุ่มผู้บริโภคอย่างรวดเร็วและล้มหลาม ทำให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในฐานะกลุ่มผู้นำเครื่องดื่มบำรุงกำลัง ในตลาดภายในประเทศไทย ซึ่งตอกย้ำด้วยส่วนแบ่งทางการตลาดเป็นอันดับ 2 ในระดับประเทศ และเป็นผู้นำในตลาดเครื่องดื่มบำรุงกำลังในภาคกลาง

4.2 ตลาดต่างประเทศ

ตลาดเครื่องดื่มบำรุงกำลัง (ยกเว้นตลาดของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ถูกพิจารณาว่าเป็นผลิตภัณฑ์พรีเมียมเนื่องจากราคาขายโดยเฉลี่ยต่อมิลลิลิตรที่สูงเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับเครื่องดื่มอื่นในกลุ่ม Soft drink กลุ่มลูกค้าผู้บริโภคเครื่องดื่มบำรุงกำลังส่วนใหญ่คือ วัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาและมหาวิทยาลัย และเป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง

ตลาดเครื่องดื่มบำรุงกำลังที่มีขนาดใหญ่ 5 อันดับแรกของโลก คือประเทศอเมริกา จีน ญี่ปุ่น อังกฤษ และ บราซิล โดยบริษัทผู้ผลิตให้ความสนใจตลาดในประเทศจีน เนื่องจากฐานจำนวนประชากรที่ใหญ่และมีการบริโภคเครื่องดื่มบำรุงกำลังในอัตราเติบโตก้าวกระโดดอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังให้ความสนใจในด้านการนำเสนอความหลากหลายทั้งในด้านรสชาติจากกลิ่นและส่วนผสมที่ให้คุณสมบัติเฉพาะและในด้านระดับความหวานจากปริมาณน้ำตาล สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภคที่หันมาใส่ใจด้านสุขภาพมากขึ้น และหน่วยงานภาครัฐหลายประเทศเริ่มประกาศใช้มาตรการภาษีเพื่อลดการบริโภคน้ำตาลและอัตราการเกิดโรคภัยที่เกี่ยวข้องของประชาชน เช่น ไทย อังกฤษ ฝรั่งเศส โปรตุเกส แอฟริกาใต้และหลายพื้นที่ระดับรัฐในประเทศสหรัฐ

ตลาดในประเทศ

จากข้อมูลทางการตลาดของ Nielsen ตลาดเครื่องดื่มบำรุงกำลังในประเทศไทยมีปริมาณขายรวมกอดสุดท้ายผู้บริโภคที่หดตัวในอัตราเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ -1.3 ระหว่างปี 2559 ถึงปี 2561 ในขณะที่ในปี 2562 ปริมาณขายรวมเติบโตในอัตราเฉลี่ย 5.8 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

2559-2561

-1.3%

2562

+5.8%

ได้รับความนิยมในประเทศ
อย่างรวดเร็วและล้มหลาม
ภายในระยะเวลาอันสั้น

ลักษณะของกลุ่มผู้บริโภคเครื่องดื่มบำรุงกำลังในประเทศไทยมีความโดดเด่นชัดเจนและมีแนวโน้มเป็นผู้มีรายได้ระดับต้นถึงปานกลาง โดยอยู่ในวัยทำงานที่มีช่วงอายุระหว่าง 26-45 ปี ที่นิยมบริโภคเครื่องดื่มบำรุงกำลังชนิดไม่อัดก๊าซ และมีรสหวานเมื่อเทียบกับเครื่องดื่มบำรุงกำลังที่วางขายอยู่ในต่างประเทศ ผลสำรวจพบว่าพฤติกรรมผู้บริโภคเครื่องดื่มบำรุงกำลังในประเทศไทยแบบขวดแก้วได้รับความนิยมจากกลุ่มผู้บริโภคมากกว่าแบบกระป๋อง

อายุ 26 - 45 ปี
รายได้ปานกลาง

นิยมแบบขวดแก้ว
มากกว่ากระป๋อง

ทั้งนี้เครื่องดื่มบำรุงกำลังในประเทศไทยจะมีการกระจายผ่านช่องทางการค้าหลัก 2 ช่องทาง โดยมีช่องทางการจัดจำหน่ายทางร้านแบบดั้งเดิม (Traditional Trade) เป็นช่องทางที่ใหญ่ที่สุด ซึ่งมีสัดส่วนปริมาณการจำหน่ายผ่านช่องทางดังกล่าวเท่ากับร้อยละ 69 ของปริมาณการขายทั้งหมด ในปี 2562 โดยสัดส่วนปริมาณการจัดจำหน่ายที่เหลือนั้น มาจากช่องทางการร้านแบบสมัยใหม่ (Modern Trade) ร้อยละ 31 โดยในปี 2562 บริษัทฯ มีส่วนแบ่งการตลาดในเชิงปริมาณการขายเป็นอันดับ 2 อยู่ที่ประมาณร้อยละ 22.6

ช่องทางการจัดจำหน่าย

ร้านค้าแบบดั้งเดิม

69%

ร้านค้าแบบสมัยใหม่

31%

ส่วนแบ่งการตลาด

22.6%

ตลาดต่างประเทศ

Premium Product

ตลาดเครื่องดื่มบำรุงกำลัง(ยกเว้นตลาดของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ถูกพิจารณาว่าเป็นผลิตภัณฑ์พรีเมียม เนื่องจากราคายอดนิยมโดยเฉลี่ยต่อมิลลิลิตรที่สูงเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับเครื่องดื่มอื่นในกลุ่ม Soft drink กลุ่มลูกค้าผู้บริโภคเครื่องดื่มบำรุงกำลังส่วนใหญ่คือวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาและมหาวิทยาลัย และเป็นผู้ซื้อมากกว่าผู้หญิง

มัธยม ถึงมหาวิทยาลัย

เป็นผู้ชาย มากกว่า ผู้หญิง

ตลาด 5 อันดับแรกของโลก

ตลาดเครื่องดื่มบำรุงกำลังที่มีขนาดใหญ่ 5 อันดับแรกของโลกคือประเทศอเมริกา จีน ญี่ปุ่น อังกฤษ และ บราซิล โดยบริษัทฯ ผู้ผลิตให้ความสนใจตลาดในประเทศจีน เนื่องจากฐานจำนวนประชากรที่ใหญ่และมีการบริโภคเครื่องดื่มบำรุงกำลังในอัตราเติบโตก้าวกระโดดอย่างต่อเนื่อง

นำเสนอ
ความหลากหลาย
รสชาติ และ ส่วนผสม

ค่าความหวานจาก
ปริมาณน้ำตาล

สอดคล้องกับ
พฤติกรรมใส่ใจสุขภาพ

EUROPE

United Kingdom
Netherlands
Germany
Greece
Bulgaria
Poland
Italy
Iceland

ASIA

Afghanistan Laos
Yemen Brunei
Israel South Korea
China Malaysia
Cambodia United Arab Emirates
Myanmar India
Vietnam Iran

AFRICA

Nigeria
Africa
South Africa
Senegal
Ghana
Mauritius
Djibouti
Somalia
Libya
Pakistan
Kenya

NORTH AMERICA

USA
Mexico

OCEANIA

Australia
Tonga
Papua New Guinea

SOUTH AMERICA

Brazil
Trinidad
Uruguay
Bolivia

5. การจัดหาผลิตภัณฑ์หรือบริการ

5.1 โรงงานผลิตและกำลังผลิต

บริษัทฯ ดำเนินการตามโครงการลงทุนขยายกำลังผลิตเชิงบูรณาการแนวตั้งตั้งแต่กิจกรรมต้นน้ำจากโรงผลิตขวดแก้วสีชาและกระป๋องอลูมิเนียมไปจนถึงโรงบรรจุขวดและกระป๋องสินค้าสำเร็จรูป จนบัดนี้โรงงานดังกล่าวที่มีทำเลที่ตั้งเดียวกันในอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในลักษณะกลุ่มอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้เข้าสู่กระบวนการผลิตเชิงพาณิชย์ทั้งหมดแล้ว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

โรงบรรจุขวดและโรงบรรจุกระป๋อง ซึ่งเป็นโรงงานผลิตสินค้าสำเร็จรูปภายใต้การดำเนินงานของ CBD มีกำลังผลิตติดตั้งและปริมาณผลิตจริงสำหรับรอบปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 2561 และ 2562 ดังต่อไปนี้

	สำหรับรอบปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		
	2560	2561	2562
โรงบรรจุขวด			
กำลังผลิตติดตั้งสูงสุด (ล้านขวดต่อปี)	1,080	1,800	1,800
ปริมาณผลิตจริง (ล้านขวดต่อปี)	869	864	870
อัตราการใช้กำลังผลิต (ร้อยละ)	80	48	48
โรงบรรจุกระป๋อง			
กำลังผลิตติดตั้งสูงสุด (ล้านกระป๋องต่อปี)	1,250	1,560	1,560
ปริมาณผลิตจริง (ล้านกระป๋องต่อปี)	555	844	943
อัตราการใช้กำลังผลิต (ร้อยละ)	44	54	60

หมายเหตุ กำลังผลิตสูงสุดคำนวณจากเครื่องจักรในช่วงเวลาทำการประมาณ 21 ชั่วโมงต่อวัน 300 วันต่อปี และปรับปรุงเป็นค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักตามระยะเวลาที่ผลิตเชิงพาณิชย์ของแต่ละสายการผลิต
โรงบรรจุขวดไม่รวมเครื่องจักร 2 สายการผลิตที่ใช้ผลิตเครื่องดื่มเกลือแร่ประมาณ 100 ล้านขวดต่อปี

5.2 การจัดหาวัตถุดิบ

บริษัทฯ มีนโยบายในการจัดหาวัตถุดิบหลักจากผู้จำหน่ายอย่างน้อย 2-3 ราย เนื่องจากบริษัทฯ ไม่ต้องการพึ่งพิงผู้จำหน่ายวัตถุดิบรายใดรายหนึ่งมากเกินไป รวมทั้งเป็นการสร้างอำนาจต่อรองให้แก่บริษัทฯ โดยบริษัทฯ มีการวางแผนการสั่งซื้อวัตถุดิบตามแผนการขายและการผลิตประจำปี ซึ่งฝ่ายจัดซื้อส่วนกลางจะทำหน้าที่ติดต่อกับผู้จำหน่ายวัตถุดิบ เพื่อจัดซื้อวัตถุดิบสำหรับการผลิต โดยส่วนใหญ่บริษัทฯ จะทำสัญญาระยะสั้น โดยมีอายุสัญญาส่วนใหญ่ประมาณ 12 เดือน นอกจากนี้บริษัทฯ จะเข้าไปเยี่ยมชมกระบวนการผลิตวัตถุดิบของผู้จำหน่ายวัตถุดิบหลักเป็นประจำทุกปี เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทฯ ได้รับวัตถุดิบที่มีคุณภาพตรงตามที่บริษัทฯ กำหนดไว้

วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเครื่องดื่มบำรุงกำลังและเครื่องดื่มเกลือแร่

วัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิตเครื่องดื่ม มีดังนี้

(1) น้ำตาลทราย

น้ำตาลทรายเป็นวัตถุดิบหลักสำหรับการผลิต โดยบริษัทฯ จะวางแผนการสั่งซื้อน้ำตาลทรายจากผู้จำหน่ายในประเทศเป็นรายปีตามแผนการผลิตประจำปี และเข้าทำสัญญาระยะสั้นที่มีอายุสัญญาประมาณ 1 ปีโดยระบุปริมาณที่สั่งซื้อและราคาซื้อขายเป็นสกุลเงินบาทเบื้องต้นไว้ในสัญญา ซึ่งราคาซื้อขายสามารถปรับเปลี่ยนได้หากทางราชการปรับราคาน้ำตาลเพิ่มขึ้นหรือลดลง ทั้งนี้ บริษัทฯ มีความสัมพันธ์ที่ดีและยาวนานกับผู้จำหน่ายน้ำตาลทราย จึงทำให้ที่ผ่านมาบริษัทฯ ไม่เคยประสบปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบดังกล่าว

(2) ขวดแก้ว

ขวดแก้วเป็นบรรจุภัณฑ์หลัก ประกอบไปด้วย ขวดแก้วสีชาขนาด 150 มิลลิลิตรสำหรับเครื่องดื่มบำรุงกำลังแบบบรรจุขวด และขวดแก้วสีใสขนาด 250 มิลลิลิตรสำหรับเครื่องดื่มเกลือแร่ บริษัทฯ วางแผนสั่งซื้อขวดแก้วเป็นรายปี โดยสั่งซื้อจากผู้ผลิตในประเทศจำนวน 3 ราย และจัดทำสัญญาระยะสั้นที่มีอายุสัญญา 1 ปี ซึ่งระบุจำนวนสั่งซื้อและราคาซื้อขายเป็นสกุลเงินบาทที่แน่นอน

โรงผลิตขวดแก้วสีชาภายใต้การดำเนินงานของ APG วางแผนสั่งซื้อวัตถุดิบและใช้กำลังผลิตส่วนใหญ่ในการผลิตขวดแก้วสีชา ซึ่งเพียงพอต่อปริมาณความต้องการใช้และเป็นไปตามแผนผลิตสินค้าสำเร็จรูปประจำปีของ CBD ในปัจจุบัน โดย APG จะสั่งซื้อวัตถุดิบผ่านฝ่ายจัดซื้อส่วนกลางของบริษัทฯ และสำรองวัตถุดิบหลักไว้สำหรับการผลิตประมาณ 7-10 วัน ในขณะที่ขวดแก้วสีใสที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มเกลือแร่เป็นการจัดหาจากบริษัทคู่ค้าในประเทศทั้งหมด วัตถุดิบหลักที่ใช้ในกระบวนการผลิตขวดแก้วมีดังนี้

- **เศษแก้ว**

เศษแก้วเป็นวัตถุดิบหลักสำหรับการผลิตขวดแก้วสีชา โดยส่วนใหญ่บริษัท สามารถซื้อเศษแก้วจากโรงแยกเศษแก้วในประเทศ ซึ่งเป็นผู้รวบรวมบรรจุภัณฑ์แก้วที่ใช้แล้ว จากนั้นนำมาบดให้เป็นเศษแก้ว คัดแยกสิ่งปนเปื้อนออก และนำมาส่งให้กับผู้ผลิตขวดแก้ว APG สั่งซื้อเศษแก้วจากผู้จัดจำหน่ายเศษแก้ว โดยจัดทำสัญญาซื้อขายระยะสั้นที่มีอายุสัญญา 1 ปี

- **ทรายแก้ว**

ทรายแก้วเป็นวัตถุดิบสำคัญ รองจากเศษแก้วในการผลิตขวดแก้วสีชา โดยเมื่อทรายแก้วผ่านกระบวนการหลอมจะกลายเป็นโครงสร้างหลักของเนื้อแก้ว ทั้งนี้ APG สั่งซื้อทรายแก้วส่วนใหญ่จากผู้จำหน่ายทรายแก้วในจังหวัดระยองโดยใช้ใบสั่งซื้อ (Purchase Order) ซึ่งระบุราคาซื้อขายและปริมาณการสั่งซื้อที่แน่นอนล่วงหน้าเป็นระยะเวลาประมาณ 6 เดือน

- **โซดาแอช**

โซดาแอชเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตขวดแก้วสีชา โดยมีคุณสมบัติช่วยลดอุณหภูมิในกระบวนการหลอมแก้ว โดยโซดาแอชส่วนใหญ่พบมากในประเทศเคนยาและจีน ทั้งนี้ APG สั่งซื้อวัตถุดิบดังกล่าวผ่านผู้นำเข้าหลายราย โดยใช้ใบสั่งซื้อ (Purchase Order) ซึ่งเป็นไปตามหลักปฏิบัติของตลาดโดยทั่วไป

- **ก๊าซธรรมชาติ**

ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงหลักสำหรับการผลิตขวดแก้วสีชาของ APG โดยจัดทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติระยะยาวกับบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

- **วัตถุดิบอื่น**

วัตถุดิบอื่นที่ใช้สำหรับการผลิตขวดแก้วสีชา ได้แก่ หินปูน หินฟันม้า โซเดียมซัลเฟต ผงถ่าน ซิลิเนียม สนิมเหล็กและอื่นๆ โดยส่วนใหญ่จะสั่งซื้อจากผู้จำหน่ายในประเทศ ซึ่งฝ่ายจัดซื้อของ APG มีนโยบายสั่งซื้อวัตถุดิบจากผู้จำหน่ายวัตถุดิบแต่ละชนิดอย่างน้อย 2-3 ราย เนื่องจากไม่ต้องการพึ่งพิงผู้จำหน่ายรายใดรายหนึ่ง รวมถึงเป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรองทั้งในเรื่องของราคาและคุณภาพของวัตถุดิบ

ทั้งนี้ สัดส่วนวัตถุดิบสำหรับการผลิตขวดแก้วสีชาสามารถปรับเปลี่ยนและใช้แทนกันได้ตามความเหมาะสม ขึ้นอยู่กับปริมาณและราคาวัตถุดิบในแต่ละช่วงเวลา

(3) กระป๋องอลูมิเนียม

กระป๋องอลูมิเนียมเป็นบรรจุภัณฑ์หลัก ประกอบไปด้วย กระป๋องอลูมิเนียมขนาด 180 มิลลิลิตร ขนาด 250 มิลลิลิตร และขนาด 330 มิลลิลิตรสำหรับเครื่องดื่มบำรุงกำลัง บริษัท วางแผนสั่งซื้อกระป๋องอลูมิเนียมเป็นรายปี โดยสั่งซื้อจากผู้ผลิตในประเทศจำนวน 2-3 ราย โดยใช้ใบสั่งซื้อซึ่งมีการระบุราคาซื้อขายและจำนวนกระป๋องที่แน่นอนล่วงหน้าเป็นระยะเวลา 1 ปี

โรงผลิตกระป๋องอลูมิเนียมภายใต้การดำเนินงานของ ACM วางแผนสั่งซื้อวัตถุดิบและใช้กำลังผลิตทั้งหมดสำหรับกระป๋องอลูมิเนียมขนาด 250 มิลลิลิตร เป็นไปตามแผนผลิตสินค้าสำเร็จรูปประจำปีของ CBD โดย ACM จะสั่งซื้อวัตถุดิบผ่านฝ่ายจัดซื้อส่วนกลางของบริษัท และสำรองวัตถุดิบหลักไว้สำหรับการผลิตประมาณ 7-10 วัน ทั้งนี้ สำหรับปริมาณความต้องการใช้กระป๋องอลูมิเนียมขนาด 250 มิลลิลิตรในส่วนที่เกินกำลังผลิตของ ACM และปริมาณความต้องการใช้กระป๋องอลูมิเนียมขนาด 330 มิลลิลิตรทั้งหมด CBD จะดำเนินการสั่งซื้อโดยตรงจากผู้ผลิตรายอื่นในประเทศ วัตถุดิบหลักที่ใช้ในกระบวนการผลิตกระป๋องอลูมิเนียมมีดังนี้

- **อลูมิเนียมคอยล์ (อลูมิเนียมแผ่นบาง)**

อลูมิเนียมคอยล์เป็นวัตถุดิบหลักสำหรับการผลิตกระป๋องอลูมิเนียม โดยบริษัท ACM สั่งซื้ออลูมิเนียมคอยล์จากบริษัทผู้ผลิตในประเทศที่ได้มาตรฐาน

- **ก๊าซธรรมชาติ**

ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงในกระบวนการให้ความร้อนและอบสี ของ ACM ทั้งนี้ ก๊าซธรรมชาติมีคุณสมบัติในการเผาไหม้ที่สมบูรณ์ ไม่ปล่อยฝุ่น PM 2.5 หรือไม่ก่อให้เกิดอากาศเสีย และผ่านเกณฑ์มาตรฐาน CO NOx SOx ตามที่กฎหมายกำหนด โดยจัดทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติระยะยาวกับบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

- **วัตถุดิบอื่น**

วัตถุดิบอื่นที่ใช้สำหรับการผลิตกระป๋องอลูมิเนียม เช่น สารเคลือบภายในกระป๋อง หมึกพิมพ์ลายกระป๋อง บริษัท เลือกใช้สารที่มีคุณสมบัติเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยจะใช้ใบสั่งซื้อซึ่งมีการระบุราคาซื้อขายและจำนวนที่แน่นอนล่วงหน้าเป็นระยะเวลา 1 ปี

(4) วัตถุดิบอื่น

วัตถุดิบอื่นสำหรับการผลิตเครื่องดื่มบำรุงกำลังประกอบด้วย ทอรีน แคลเฟอีน อินโนลิทอล นิโคตินาไมด์ เด็กซ์แพนทีนอล วิตามินบี 6 และวิตามินบี 12 เป็นต้น และวัตถุดิบอื่นสำหรับการผลิตเครื่องดื่มเกลือแร่ประกอบด้วย โซเดียมคลอไรด์ โพแทสเซียมคลอไรด์ และซิงค์กลูโคเนท ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะมีวางแผนการสั่งซื้อร่วมกับผู้จัดจำหน่ายวัตถุดิบตามแผนผลิตประจำปีของ CBD เพื่อกำหนดปริมาณความต้องการใช้ในเบื้องต้น จากนั้นเมื่อฝ่ายผลิตจัดทำแผนผลิตรายเดือนแล้วเสร็จ ฝ่ายจัดซื้อจะดำเนินการสั่งซื้อเป็นรายเดือน โดยใช้ใบสั่งซื้อ ซึ่งมีการระบุราคาซื้อขายและจำนวนที่แน่นอน

6. กระบวนการผลิต

กระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ของบริษัท สามารถสรุปได้ ดังนี้

(ก) กระบวนการผลิตเครื่องดื่ม (ขวด และกระป๋อง) ภายใต้การดำเนินงานของ CBD

ขั้นตอนที่ 1 กระบวนการเตรียมวัตถุดิบ การชั่ง ตวง และลำเลียง วัตถุดิบด้วยระบบอัตโนมัติ (Automation Weighing System)

วัตถุดิบหลักประกอบด้วย น้ำตาลทราย ทอรีน แคลเฟอิน อินโนลิทอล นิโคตินาไมด์ เติร์ชแพนทีนอล วิตามินบี6 และวิตามินบี 12 ที่ผ่านการตรวจสอบด้านคุณภาพ โดยส่วนประกอบที่ใช้ปริมาณมาก อย่างเช่น น้ำตาลทราย ถูกจัดเก็บในระบบไซโล (Sugar silo) ที่เป็นระบบปิด วัตถุดิบทุกชนิดเข้าสู่ระบบชั่ง ตวง และลำเลียงวัตถุดิบด้วยระบบอัตโนมัติ วัตถุดิบที่เป็นผง ซึ่งน้ำหนักการอย่างแม่นยำด้วย Load cell และวัตถุดิบที่เป็นสารละลาย ตวงปริมาตรอย่างแม่นยำด้วย Flow meter ที่ผ่านการทวนสอบ และสอบเทียบก่อนการใช้งานอย่างสม่ำเสมอ โดยปริมาณที่ใช้ในแต่ละสูตร (Recipe) จะกำหนดไว้ในระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการผสมอัตโนมัติ (Automation Mixing System)

น้ำที่ใช้ในการผลิต เป็นน้ำที่ผ่านการกรองด้วยระบบ Reverse Osmosis เป็น น้ำ R.O จากนั้นลำเลียงเข้าสู่ถังผสม ผสมกับน้ำตาลทราย และวัตถุดิบอื่นๆ ที่ถูกลำเลียงจากระบบการชั่งเข้าสู่ถังผสม ทำการปั่นผสมลำดับการผสม (Order of mixing) โดยแต่ละสูตรการผลิต (Recipe) จะกำหนดไว้ในระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ทุกล็อตการผสมมีคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน จากนั้นทำการตรวจสอบคุณภาพ เพื่อตรวจสอบรสชาติ และข้อกำหนดทางด้านคุณภาพ เมื่อเครื่องดื่มผ่านการตรวจสอบคุณภาพตามที่กำหนดแล้ว จึงนำไปผ่านกระบวนการกรอง และลำเลียงไปเครื่องบรรจุในระบบปิด

ขั้นตอนที่ 3 การเตรียมบรรจุภัณฑ์

ขวดหรือกระป๋องสำหรับบรรจุเครื่องดื่ม จะถูกลำเลียงเข้าสู่สายพานการผลิตโดยเครื่องป้อนขวดหรือกระป๋อง (De-palletizer) และผ่านเครื่องตรวจสอบขวดหรือกระป๋อง (Empty Bottle/Can Inspection) เพื่อตรวจสอบคุณภาพก่อนลำเลียงด้วยสายพานเข้าเครื่องล้างระบบอัตโนมัติ ด้วยน้ำร้อนที่อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส จากนั้นขวดหรือกระป๋อง ลำเลียงด้วยสายพานเข้าเครื่องบรรจุเครื่องดื่มต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การบรรจุขวดหรือกระป๋อง

ขวดหรือกระป๋องที่ผ่านการล้างในขั้นตอนที่ 3 ถูกลำเลียงเข้าเครื่องบรรจุระบบอัตโนมัติเพื่อบรรจุเครื่องดื่มที่ได้จากการผสมในขั้นตอนที่ 2 และทำการปิดฝาขวดหรือกระป๋องด้วยเครื่องอัตโนมัติ (Capper หรือ Seamer) ขั้นตอนนี้ทำในห้องที่มีการควบคุมความสะอาดและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม (Clean room class 100,000) ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิต (GMP) เมื่อบรรจุเครื่องดื่มเรียบร้อยแล้ว จะถูกลำเลียงมาตามสายพาน ผ่านเครื่องตรวจสอบคุณภาพ (Full Bottle/Can Inspection) เข้าเครื่องพิมพ์ลิ้นชักที่ขวดหรือกระป๋อง

ขั้นตอนที่ 5 การบรรจุหีบห่อ

เครื่องดื่มที่บรรจุใส่ขวดหรือกระป๋องเรียบร้อยแล้วจะถูกลำเลียงบนสายพานเข้าเครื่องแพ็คฟิล์ม และแพ็คกล่อง ซึ่งทางโรงงานมีเครื่องจักรที่สามารถบรรจุได้แบบ Wrap around และ Half tray เครื่องดื่มบรรจุในกล่องกระดาษแล้ว เข้าเครื่องพิมพ์ลิ้นชักที่กล่อง จากนั้นถูกจัดเรียงบนพาเลทด้วยเครื่องอัตโนมัติ (Palletizer) เพื่อเข้าคลังสินค้าสำเร็จรูป

1

2

3

4

5

(ข) กระบวนการผลิตขวดแก้ว ภายใต้การดำเนินงานของ APG

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมวัตถุดิบและผสมวัตถุดิบ

วัตถุดิบหลักของการผลิตขวดแก้ว ได้แก่ เศษแก้ว ทราาย หินปูน โซดาแอส เฟลด์สปาร์ และมีวัตถุดิบรองที่ทำหน้าที่ช่วยในการหลอมและให้สี เช่น ผงคาร์บอน ผุ่นเหล็ก ซอล์ทแบ็ก วัตถุดิบเหล่านี้จะถูกตรวจสอบคุณภาพก่อนที่จะนำเข้ามาเก็บในพื้นที่จัดเก็บ และหลังจากนั้นจะถูกชั่งตามน้ำหนักในสูตรการผลิตแต่ละ Batch โดยเครื่องชั่ง (Load cell) และถูกนำมาผสมกัน โดยเครื่องผสม (Mixer) และถูกลำเลียงไปเก็บยัง Furnace hopper

ขั้นตอนที่ 2 การหลอม

วัตถุดิบที่ผสมแล้วจะถูกป้อนอย่างต่อเนื่องเข้าไปยังเตาหลอม ซึ่งความร้อนในเตาหลอมจะได้มาจากก๊าซธรรมชาติและกระแสไฟฟ้า ทำให้อุณหภูมิในการหลอมอยู่ประมาณ 1550-1600 องศาเซลเซียส ปฏิกิริยาจากการหลอมจะทำให้เกิดฟองก๊าซ CO₂ และ SO₂ ขึ้นและจะลอยขึ้นออกไปบนผิวหน้าแก้ว จนกระทั่งฟองก๊าซเหลือน้อยจนได้น้ำแก้วที่คุณภาพและความร้อนที่เหมาะสมกับการขึ้นรูป

ขั้นตอนที่ 3 การขึ้นรูป

น้ำแก้วที่ได้จากการหลอมจะถูกส่งไปยังรางลำเลียงน้ำแก้ว และมีการปรับอุณหภูมิให้เหมาะสม น้ำแก้วจะไหลผ่านรูจานน้ำแก้ว (Orifice Ring) และถูกใบกรรไกร (Shear blade) ตัดเป็นก้อนแก้ว (Gob) ที่มีรูปร่าง ขนาดและน้ำหนักตามแต่ละชนิดของขวดที่ผลิต หลังจากนั้นจะถูกลำเลียงผ่านรางลำเลียงก้อนแก้ว ไปยัง แบบหยอด (Blank mold) และทำการขึ้นรูปปากขวดและเป่าขวดครั้งแรกเรียกว่า พาริสัน (Parison) หลังจากนั้นพาริสันจะถูกส่งไปเป่าที่ แบบเป่า (Blow mold) เพื่อเป่าเป็นรูปขวด ขวดที่ได้จะถูกทำให้เย็นด้วยลมเป่า และถูกลำเลียงไปยังเตาอบขวด

ขั้นตอนที่ 4 การอบขวด

ขวดแก้วที่ผ่านการขึ้นรูปจะถูกลำเลียงไปยังเตาอบ (Annealing Lehr) เพื่อปรับลดอุณหภูมิของขวดลงอย่างช้า เป็นการลดความเครียดภายในขวดซึ่งเป็นสาเหตุให้ขวดแตก โดยลดอุณหภูมิขวดจาก 570 องศาเซลเซียสจนถึงอุณหภูมิประมาณ 200 องศาเซลเซียส ขวดจะถูกเคลือบด้วยน้ำยา Cold end coating เพื่อป้องกันผิวไม่ให้มีรอยเวลาเกิดการเสียดสีกัน

ขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบขวด 100%

ขวดทุกใบจะถูกการตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆ (Defect) โดยการผ่านเครื่องตรวจสอบขวด (Inspection Machine) ซึ่งแต่ละเครื่องตรวจสอบจะตรวจสอบข้อบกพร่องที่ต่างกัน เช่น ตรวจบริเวณ ปากขวด ลำตัวขวด ก้นขวด ตรวจขนาดขวด ตรวจจั่ว เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 6 การจัดลงกระบะและบรรจุ

ขวดแก้วทั้งหมดจะถูกบรรจุลงกระบะด้วยเครื่อง Palletizer และนำไปเก็บในโกดัง

1

2

3

4

5

6

1

(ค) กระบวนการผลิตกระป๋องอลูมิเนียม ภายใต้การดำเนินงานของ ACM

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมวัตถุดิบ

กระบวนการทำการกระป๋องเริ่มจากวัสดุคอยล์อลูมิเนียมรีดเรียบแผ่นบาง โดยคอยล์อลูมิเนียมจะถูกวางลงบนเครื่องพลิกคอยล์ และหีบห่อและบรรจุภัณฑ์ออก แล้วจึงถูกพลิก 90 องศาเพื่อเข้าในแกนของเครื่องจ่ายคอยล์ในแนวนอน คอยล์อลูมิเนียมแผ่นบางจะถูกป้อนเข้าเครื่องขึ้นรูปทำการขึ้นรูปเป็นรูปถ้วยด้วยการดัดและพับขอบขึ้นในการขึ้นรูปขั้นตอนเดียว ขนาดของถ้วยได้ถูกออกแบบมาแล้วให้เหมาะสมสำหรับการถูกยึดออกเป็นกระป๋องในขั้นตอนต่อไป

2

ขั้นตอนที่ 2 การขึ้นรูปกระป๋อง

ถ้วยอลูมิเนียมจะถูกยึดออกจากตัวพินซ์ขึ้นรูป ดายที่ประกบรับอยู่อีกฝั่งจะเป็นตัวขึ้นทรงกันกระป๋อง ความสูงของกระป๋องทุกใบจะถูกตัดให้เรียบเสมอกันเท่ากันทุกใบด้วยใบมีดของเครื่องตัดขอบกระป๋อง ล้างสิ่งสกปรก และน้ำมันหล่อลื่นแม่แบบที่ติดมากับตัวกระป๋องให้สะอาด หลังจากล้างสิ่งสกปรกออกแล้ว กระป๋องจะถูกเตรียมผิว และอบให้แห้งเพื่อให้พร้อมที่จะถูกพิมพ์ลายต่อไป

3

ขั้นตอนที่ 3 การพิมพ์ลายและเคลือบกระป๋อง

กระป๋องจะถูกพิมพ์ลายด้วยเครื่องพิมพ์ลายกระป๋องความเร็วสูง 8 หัวพิมพ์ ซึ่งจะทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อพิมพ์ลายที่ต้องการลงบนตัวกระป๋อง สำหรับกันกระป๋องอลูมิเนียมจะถูกเคลือบไว้ด้วยฟิล์มบางๆ เพื่อให้สามารถไหลไปบนสายพานการผลิตของโรงบรรจุเครื่องดื่มของลูกค้าปลายทางได้ จากนั้นสารเคลือบจะถูกพ่นเคลือบเป็นฟิล์มบางๆเกาะอยู่ที่ผิวภายในกระป๋อง เพื่อทำหน้าที่ป้องกันไม่ให้เครื่องดื่มทำปฏิกิริยากับผิวอลูมิเนียม และช่วยรักษารสชาติของผลิตภัณฑ์ตลอดอายุของผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนที่ 4 การขึ้นรูปคอกระป๋อง

คอกระป๋องจะถูกขึ้นรูปเป็นขั้นตอนท้ายสุด แม้พิมพ์ในแต่ละเสต็ปจะค่อยๆบีบขอบกระป๋องลงแล้วค่อยๆแผ่ออกเป็นหน้าแปลน

4

ขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบภายในและฉลาก

เพื่อป้องกันการปนเปื้อนของสิ่งแปลกปลอม และการปนเปื้อนของผลิตภัณฑ์ต่างชนิดกัน ไลน์การผลิตของเราจะตรวจสอบความสะอาดภายในกระป๋อง และความถูกต้องของฉลากในขั้นตอนสุดท้าย กล้องความละเอียดสูงจะจับภาพภายในกระป๋อง และ ฉลากกระป๋อง

ขั้นตอนที่ 6 การจัดลงถาดบรรจุ

กระป๋องที่สมบูรณ์ และผ่านการตรวจสอบคุณภาพที่ขั้นตอนสุดท้ายแล้วจะถูกจัดเรียงขึ้นบนพาเลทด้วยเครื่องจัดเรียงอัตโนมัติ หลังจากนั้นจะถูกพันหีบด้วยพลาสติกใสอีกชั้นเพื่อป้องกันการปนเปื้อน พาเลทที่บรรจุกระป๋องเรียบร้อยแล้วจะถูกลำเลียงไปเก็บที่สโตร์เพื่อรอการจัดส่งต่อไป

5

6

การบริหารจัดการคุณภาพ

การบริหารจัดการคุณภาพของโรงงานผลิตเครื่องดื่มของ CBD

CBD มีการบริหารจัดการและควบคุมคุณภาพในแต่ละขั้นตอนการผลิต โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิต (GMP หรือ Good Manufacturing Practice) ที่รับรองโดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โดย CBD ได้รับการรับรองขั้นตอนการผลิตและการควบคุมคุณภาพตามมาตรฐานระบบบริหารงานคุณภาพต่างๆ โดยสรุป ดังนี้

(1) HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Point) เป็นการรับรองจากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ซึ่งเป็นระบบการจัดการคุณภาพด้านความปลอดภัย โดยมีการควบคุมกระบวนการผลิตอาหารที่ปราศจากอันตรายจากเชื้อจุลินทรีย์ สารเคมี และสิ่งแปลกปลอมต่างๆ

(2) ฮาลาล (Halal) เป็นการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าได้ดำเนินการตามกรรมวิธีอย่างถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลาม

(3) ISO 22000:2005 (E) เป็นการรับรองจาก Bureau Veritas Certification (Thailand) Limited ซึ่งเป็นระบบการจัดการความปลอดภัยของอาหารตามมาตรฐานสากล

(4) ISO 14000 และ ISO 45001:2018 เป็นรับรองระบบการจัดการความเสี่ยงสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย และอาชีวอนามัย

การบริหารจัดการคุณภาพของโรงงานผลิตขวดแก้วของ APG

APG มีการบริหารจัดการและควบคุมคุณภาพในแต่ละขั้นตอนการผลิต โดยได้รับการรับรองขั้นตอนการผลิตและการควบคุมคุณภาพตามมาตรฐานระบบบริหารงานคุณภาพต่าง ๆ โดยสรุป ดังนี้

(1) GMP/HACCP เป็นการรับรองจาก Bureau Veritas Certification (Thailand) Limited

(2) ISO 9001:2015 เป็นการรับรองจาก Bureau Veritas Certification (Thailand) Limited ซึ่งเป็นระบบการจัดการความปลอดภัยของอาหารตามมาตรฐานสากล

การบริหารจัดการคุณภาพของโรงงานผลิตกระป๋องอลูมิเนียมของ ACM

บริษัท ACM มีการดำเนินงาน และบริหารจัดการด้านความปลอดภัยและควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการผลิต ให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของ GMP บรรจุภัณฑ์ และควบคุมการผลิตให้ปราศจากสารเคมี สิ่งแปลกปลอมต่างๆ และเชื้อจุลินทรีย์ก่อโรค ตามข้อกำหนด HACCP เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการขอการรับรองระบบการจัดการคุณภาพ เพื่อยกระดับและคงไว้ซึ่งมาตรฐานการผลิตระดับสากลตลอดไป

7. ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การผลิตเครื่องดื่มภายใต้การดำเนินงาน CBD และการผลิตขวดแก้วและกระป๋องอลูมิเนียมภายใต้การดำเนินงานของ APG และ ACM อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย กฎระเบียบและข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมที่ใช้ในระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น กฎหมาย กฎระเบียบ และข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมที่ใช้บังคับกับบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มและบรรจุภัณฑ์ดังกล่าว ประกอบด้วยบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมการปล่อยมลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ การป้องกัน และการบำบัดน้ำเสีย และไอเสีย รวมทั้งการบริหารจัดการ และการกำจัดสารและของเสียที่เป็นอันตราย อย่างไรก็ตาม ปริมาณไอเสีย น้ำเสีย และของเสียอื่นๆ ซึ่งเกิดจากกระบวนการผลิตเครื่องดื่มและบรรจุภัณฑ์ดังกล่าว อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน และเป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

บริษัทฯ เชื่อว่าโรงผลิตทั้งหมดในปัจจุบันได้ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมที่ใช้บังคับทั้งในระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจนถึงปัจจุบันไม่เคยถูกฟ้องร้องดำเนินคดีใดๆ เกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะได้รับผลกระทบของเหตุการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่อาจคาดการณ์ได้ หรือมีกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อกำหนดฉบับใหม่หรือที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ในอนาคตที่อาจส่งผลกระทบต่อบริษัทฯ และโรงงานผลิตทั้งหมดตามข้างต้นในอนาคตได้

8. งานที่ยังไม่ได้ส่งมอบ

ข้อมูลหลักทรัพย์ และผู้ถือหุ้น

54

WORLD CLASS
PRODUCT

INFORMATION ON THE SECURITIES
AND SHAREHOLDERS

1. หลักทรัพย์ของบริษัท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัท มีทุนจดทะเบียน 1,000 ล้านบาท เป็นทุนเรียกชำระแล้วจำนวน 1,000 ล้านบาท แบ่งเป็นหุ้นสามัญจำนวน 1,000 ล้านหุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท ทั้งนี้หุ้นสามัญทั้งจำนวนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. ผู้ถือหุ้น

2.1 รายชื่อและสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 10 ราย ณ วันที่ 23 สิงหาคม 2562 มีดังนี้

ลำดับที่	รายชื่อผู้ถือหุ้น	จำนวนหุ้น (หุ้น)	ร้อยละ (%)
1	บริษัท เสถียรธรรมโฮลดิ้ง จำกัด	250,064,500	25.01%
2	น.ส. ณัฐชไม ถนอมบุรณ์เจริญ	210,000,000	21.00%
3	นายยืนยง โอภากุล	70,480,000	7.05%
4	นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์	48,474,100	4.85%
5	ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด	36,820,283	3.68%
6	นายประชา ดำรงค์สุทธิพงศ์	29,054,200	2.91%
7	นางลีนจง โอภากุล	26,145,800	2.61%
8	UBS AG SINGAPORE BRANCH	25,161,400	2.52%
9	นางจาร์ณี ชินวงศ์วรกุล	24,246,600	2.42%
10	NORTHEND INVESTMENT LIMITED	20,000,000	2.00%

2.1 รายละเอียดของกลุ่มผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่ระบุข้างต้น ที่มีลักษณะเป็น Holding Company หรือโดยพฤตินัยมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการจัดการหรือการดำเนินงานของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ มีดังต่อไปนี้

2.2.1 โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัท เสถียรธรรมโฮลดิ้ง จำกัด สรุปได้ดังนี้ นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์ ถือหุ้นร้อยละ 55 นางดารารัตน์ เศรษฐสิทธิ์ ถือหุ้นร้อยละ 15 นายวีรธรรม เศรษฐสิทธิ์ ถือหุ้นร้อยละ 10 นายร่มธรรม เศรษฐสิทธิ์ ถือหุ้นร้อยละ 10 และนางสาวเทียนธรรม เศรษฐสิทธิ์ ถือหุ้นร้อยละ 10 ของทุนชำระแล้วทั้งหมดของบริษัท เสถียรธรรมโฮลดิ้ง จำกัด

2.2.2 Northend Investment Ltd. ก่อตั้งขึ้นภายใต้กฎหมายของประเทศฮ่องกง โดยมีผู้ถือหุ้นคือ นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์ และ Autumn Gold Capital Ltd. ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 90 และร้อยละ 10 ตามลำดับ ทั้งนี้ Autumn Gold Capital Ltd. ก่อตั้งขึ้นภายใต้กฎหมายของ British Virgin Islands โดยมีนายเสถียร เศรษฐสิทธิ์เป็นผู้ได้รับประโยชน์ทอดสุดท้าย (Ultimate Beneficial Owner)

หมายเหตุ * UBS AG SINGAPORE BRANCH เป็นผู้ดูแลผลประโยชน์ของ Northend Investment Ltd.

2.3 สรุปการเปลี่ยนแปลงการถือครองหุ้นของกรรมการ และผู้บริหาร ปี 2562

กรรมการ/ผู้บริหาร	ความสัมพันธ์	จำนวนหุ้น (ต้นปี)	เพิ่ม / (ลด) ระหว่างปี	จำนวนหุ้น (ปลายปี)
1. กลุ่มนายเสถียร เศรษฐสิทธิ์				
1.1 นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์		48,474,100	-	48,474,100
1.2 บจก.เสถียรธรรมโฮลดิ้ง		250,064,500	-	250,064,500
1.3 NORTHEND INVESTMENT LIMITED		45,161,400	-	45,161,400 ¹
2. กลุ่มนางสาวณัฐชไม ถนอมบุรณ์เจริญ				
2.1 นางสาวณัฐชไม ถนอมบุรณ์เจริญ		210,000,000	-	210,000,000
2.2 นางวงดาว ถนอมบุรณ์เจริญ	น้องสาวนางสาวณัฐชไม	18,152,700	-	18,152,700
3. กลุ่มนายยืนยง โอภากุล				
3.1 นายยืนยง โอภากุล		70,480,000	-	70,480,000
3.2 นางลีนจง โอภากุล	ภรรยานายยืนยง	26,145,800	-	26,145,800

หมายเหตุ ¹ UBS AG SINGAPORE BRANCH เป็นผู้ดูแลผลประโยชน์ของ Northend Investment Ltd. ปัจจุบันอยู่ในการดูแลของ UBS AG SINGAPORE BRANCH จำนวน 25,161,400 หุ้น

3. บริษัทย่อย

ปัจจุบัน โครงสร้างผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อยของบริษัทฯ สามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 บริษัท คาราบาวตะวันตก จำกัด (CBD)

รายชื่อผู้ถือหุ้นใหญ่	จำนวนหุ้น (หุ้น)	สัดส่วนการถือหุ้น (ร้อยละ)
1. บริษัทฯ	2,999,990	99.9
2. นายเสถียร เสรฐสุทธิธิ์	5	0.0
3. นายวีรธรรม เสรฐสุทธิธิ์	5	0.0
รวม	3,000,000	100.0

3.2 บริษัท ตะวันแดงดีซีเอ็ม จำกัด (DCM)

รายชื่อผู้ถือหุ้นใหญ่	จำนวนหุ้น (หุ้น)	สัดส่วนการถือหุ้น (ร้อยละ)
1. บริษัทฯ	999,980	99.9
2. นายเสถียร เสรฐสุทธิธิ์	10	0.0
3. นางสาวณัฐชไม ถนอมบุรณ์เจริญ	10	0.0
รวม	1,000,000	100.0

3.3 บริษัท เอเชียแปซิฟิกลาส จำกัด (APG)

รายชื่อผู้ถือหุ้นใหญ่	จำนวนหุ้น (หุ้น)	สัดส่วนการถือหุ้น (ร้อยละ)
1. บริษัทฯ	12,999,980	99.9
2. นายเสถียร เสรฐสุทธิธิ์	10	0.0
3. นางสาวณัฐชไม ถนอมบุรณ์เจริญ	10	0.0
รวม	13,000,000	100.0

3.4 CARABAO TRADING (HONG KONG) LIMITED (CTHK)

รายชื่อผู้ถือหุ้นใหญ่	จำนวนหุ้น (หุ้น)	สัดส่วนการถือหุ้น (ร้อยละ)
1. บริษัทฯ	50,000	100.0
รวม	50,000	100.0

3.5 CARABAO HOLDINGS (HONG KONG) LIMITED (CHHK)

รายชื่อผู้ถือหุ้นใหญ่	จำนวนหุ้น (หุ้น)	สัดส่วนการถือหุ้น (ร้อยละ)
1. บริษัทฯ	85,898,943	100.0
รวม	85,898,943	100.0

3.6 CARABAO VENTURE HOLDINGS (LUXEMBOURG) LIMITED S.À.R.L. (CVHLUX)

รายชื่อผู้ถือหุ้นใหญ่	จำนวนหุ้น (หุ้น)	สัดส่วนการถือหุ้น (ร้อยละ)
1. CHHK	52,526,120	84.3
2. Northend Investment Limited	5,981,622	9.6
3. INTERCARABAO PRIVATE LIMITED	3,800,823	6.1
รวม	62,308,565	100.0

3.7 INTERCARABAO LIMITED (ICUK)

รายชื่อผู้ถือหุ้นใหญ่	จำนวนหุ้น (หุ้น)	สัดส่วนการถือหุ้น (ร้อยละ)
1. CVHLUX	74,600,000	100.0
รวม	74,600,000	100.0

3.8 บริษัท เอเชีย แคน แมนูแฟคเจอร์ริง จำกัด (ACM)

รายชื่อผู้ถือหุ้นใหญ่	จำนวนหุ้น (หุ้น)	สัดส่วนการถือหุ้น (ร้อยละ)
1. บริษัทฯ	5,180,000	74.0
2. SHOWA DENKO Group	1,820,000	26.0
รวม	7,000,000	100.0

4. สัญญาระหว่างผู้ถือหุ้น

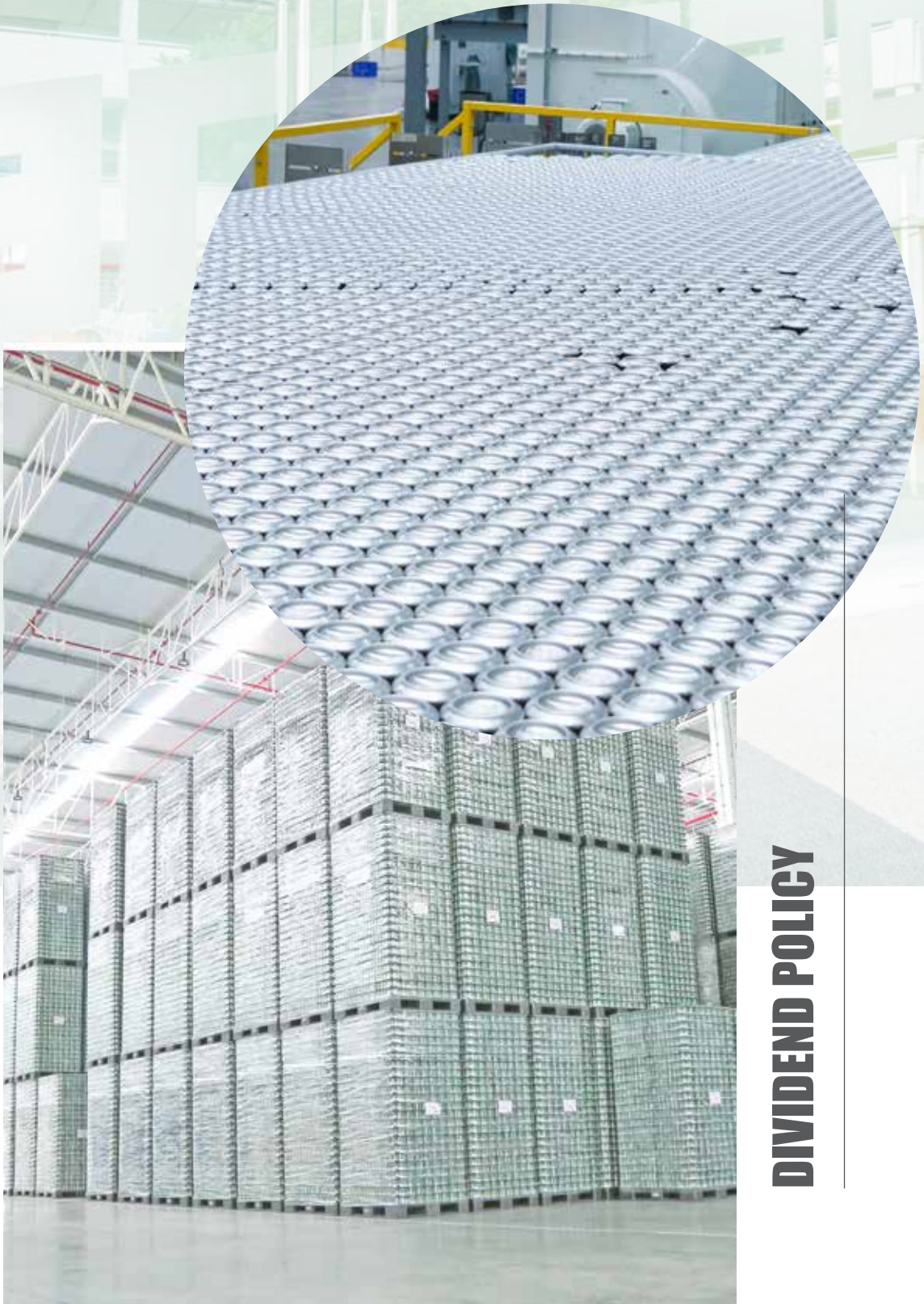
- ไม่มี -

นโยบายการจ่ายเงินปันผล

58

WORLD CLASS
PRODUCT

DIVIDEND POLICY

1. นโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทฯ

บริษัทฯ มีนโยบายการจ่ายเงินปันผลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของกำไรสุทธิหลังหักภาษีเงินได้ของการเงินรวม และภายหลังการจัดสรรทุนสำรองตามกฎหมาย ทั้งนี้ อัตราการจ่ายเงินปันผลขึ้นอยู่กับแผนการลงทุน เงื่อนไข และข้อจำกัดตามที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงินหรือสัญญาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) สถานะการเงินและผลดำเนินงาน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ของบริษัทฯ และบริษัทย่อย โดยคณะกรรมการบริษัท อาจพิจารณาทบทวน และแก้ไขนโยบายการจ่ายเงินปันผลเป็นครั้งคราว เพื่อให้เป็นไปตามแผนการเติบโตทางธุรกิจของบริษัทฯ และบริษัทย่อยในอนาคต ความต้องการใช้เงินลงทุนและเงินทุนหมุนเวียน รวมถึงปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เห็นสมควร ทั้งนี้ การจ่ายเงินปันผลดังกล่าวจะไม่เกินกำไรสะสมที่ปรากฏอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทฯ และเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากบริษัทฯ ประกอบกิจการโดยการถือหุ้นในกิจการอื่น (Holding Company) โดยมีสินทรัพย์หลักคือเงินลงทุนในบริษัทย่อย ดังนั้นความสามารถในการจ่ายเงินปันผลของบริษัทฯ จึงขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานและการจ่ายเงินปันผลของบริษัทย่อยเป็นหลัก

2. นโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทย่อย

บริษัทย่อยของบริษัทฯ มีนโยบายจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของกำไรสุทธิหลังหักภาษีเงินได้ของการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทย่อย และภายหลังการจัดสรรทุนสำรองตามกฎหมาย ทั้งนี้ อัตราการจ่ายเงินปันผลขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงาน สถานะการเงิน สภาพคล่อง ความจำเป็นในการลงทุนหมุนเวียน การลงทุนเพิ่มเติม การขยายธุรกิจเงื่อนไขและข้อจำกัดตามที่กำหนดไว้ในสัญญาเงินกู้ยืม และปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานตามที่คณะกรรมการและ/หรือผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ เห็นสมควร โดยจะต้องเป็นไปตามนโยบายของบริษัทฯ ทั้งนี้ การจ่ายเงินปันผลดังกล่าวจะไม่เกินกำไรสะสมที่ปรากฏอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทย่อย และเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

โครงสร้างการจัดการ

60

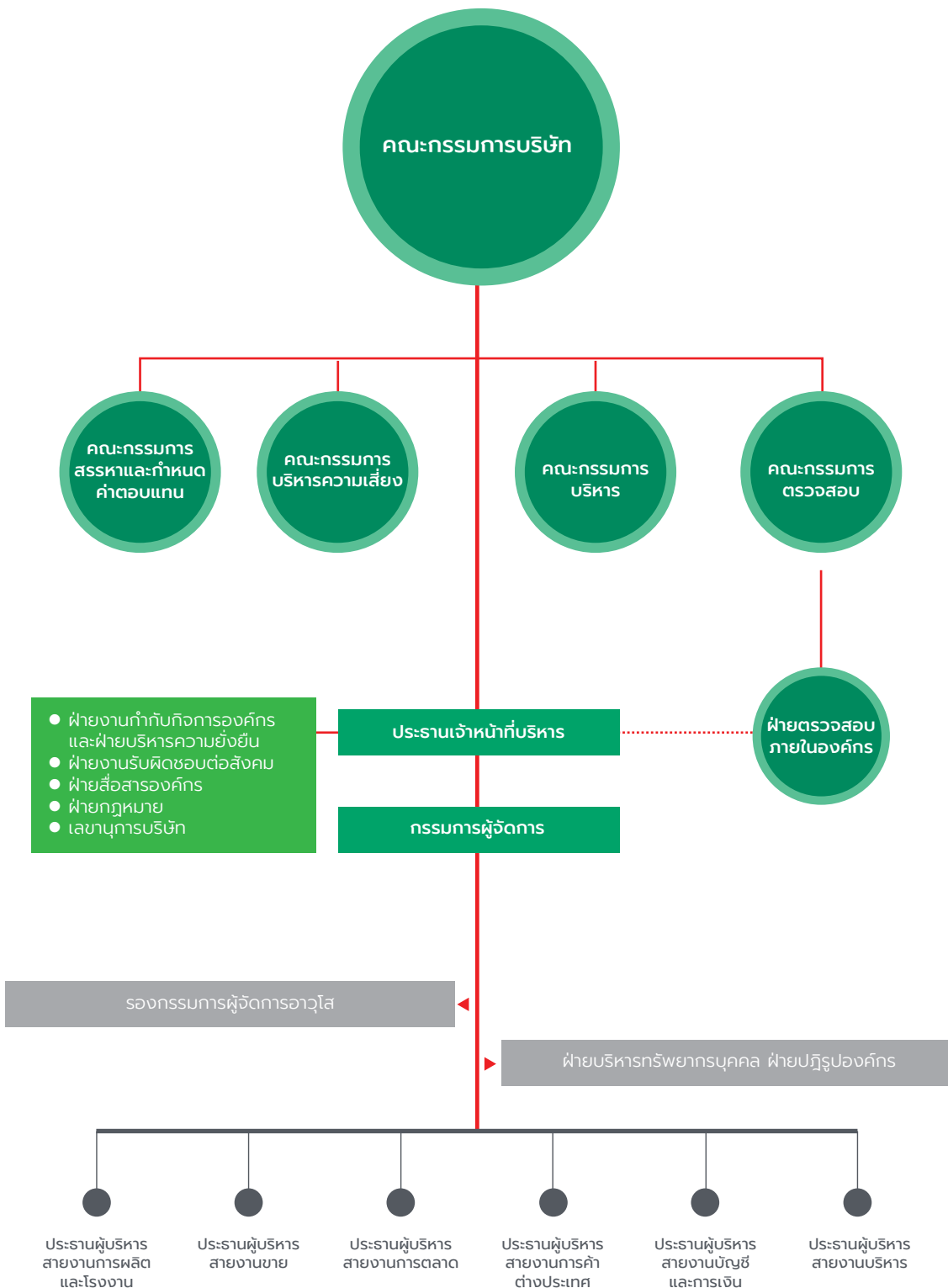
WORLD CLASS
PRODUCT

MANAGEMENT STRUCTURE

1. โครงสร้างการจัดการของบริษัทฯ

1.1 โครงสร้างองค์กร

1.2 คณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัท ประกอบด้วยกรรมการรวมทั้งสิ้น 9 ท่าน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายชื่อ	ตำแหน่ง
1. นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์	ประธานคณะกรรมการ / ประธานคณะกรรมการบริหาร / ประธานคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน
2. นางสาวณัฐชไม ถนอมบุรณ์เจริญ	รองประธานคณะกรรมการ / รองประธานคณะกรรมการบริหาร /รองประธานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง / กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน
3. นายยืนยง โอภากุล	กรรมการ
4. นายกมลดิษฐ์ สมุทรโคจร	กรรมการ / กรรมการบริหาร / กรรมการบริหารความเสี่ยง
5. นายร่มธรรม เศรษฐสิทธิ์	กรรมการ
6. นางสาวนีย์ กมลบุตร	กรรมการ / ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ / ประธานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง /รองประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน / กรรมการอิสระ
7. นายคณิต แพทย์สมาน	กรรมการ/ กรรมการตรวจสอบ / กรรมการบริหารความเสี่ยง / กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน / กรรมการอิสระ
8. นายสัญญาชัย จุลมนต์	กรรมการ/ กรรมการตรวจสอบ / กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน / กรรมการอิสระ
ลาออกเมื่อ 3 พฤษภาคม 2562	
8. นางสาวอุรวี เจริญเรือง	กรรมการ/ กรรมการตรวจสอบ / กรรมการอิสระ
แต่งตั้งเมื่อ 8 สิงหาคม 2562	
9. พลเอกศิริพงษ์ วงศ์ขันธ์	กรรมการ / กรรมการอิสระ

หมายเหตุ: นางสาวเรวดี รัตมีแสงเพชร ทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการบริษัท

(1) กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัทฯ

กรรมการซึ่งลงนามผูกพันบริษัทฯ คือ นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์ หรือ นายยืนยง โอภากุล หรือ นางสาวณัฐชไม ถนอมบุรณ์เจริญ หรือ นายกมลดิษฐ์ สมุทรโคจร กรรมการสองในสี่คนนี้ลงลายมือชื่อร่วมกันและประทับตราสำคัญของบริษัทฯ จึงจะมีผลผูกพันบริษัทฯ เว้นแต่การรับรองความถูกต้องของเอกสารและ/หรือสำเนาเอกสารให้กรรมการหนึ่งคนจากสี่คนข้างต้นลงลายมือชื่อและประทับตราสำคัญของบริษัทฯ

(2) การประชุมคณะกรรมการบริษัท

รายชื่อ	กรรมการบริษัท	กรรมการตรวจสอบ	กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน	กรรมการบริหารความเสี่ยง
1.นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์	✓		✓	
2.นางสาวณัฐชไม ถนอมบุรณ์เจริญ	✓		✓	✓
3.นายยืนยง โอภากุล	✓			
4.นายกมลดิษฐ์ สมุทรโคจร	✓			✓
5.นายร่มธรรม เศรษฐสิทธิ์	✓			
6.นางสาวนีย์ กมลบุตร	✓	✓	✓	✓
7.นายคณิต แพทย์สมาน	✓	✓	✓	✓
8.นางสาวอุรวี เจริญเรือง	✓	✓		
9.พลเอกศิริพงษ์ วงศ์ขันธ์	✓			
10.นายพงศ์านต์ คล่องวัฒนกิจ (CFO)				✓
11.นายอนุพงศ์ พงศ์สุวรรณ				✓
12.นางสาวเทียนธรรม เศรษฐสิทธิ์				✓

ชื่อกรรมการ	การประชุมประจำปี 2561 / 2562									
	กรรมการบริษัท (5 ครั้ง/5 ครั้ง)		กรรมการ ตรวจสอบ (5 ครั้ง/6 ครั้ง)		กรรมการ สรรหาและกำหนด ค่าตอบแทน (3 ครั้ง/3 ครั้ง)		กรรมการ บริหารความเสี่ยง (4 ครั้ง/4 ครั้ง)		ประชุม ผู้ถือหุ้น (1 ครั้ง/1 ครั้ง)	
	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562
1. นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์	4/5	4/5	-	-	2/3	2/3	-	-	1/1	1/1
2. นางสาวณัฐชไม ถนอมบุรณ์เจริญ	5/5	5/5	-	-	3/3	3/3	4/4	4/4	1/1	1/1
3. นายชินนง โอภากุล	4/5	4/5	-	-	-	-	-	-	1/1	0/1
4. นายกมลดิษฐ์ สมุทรโคจร	4/5	4/5	-	-	-	-	3/4	4/4	1/1	1/1
5. นายรณรงค์ เศรษฐสิทธิ์	4/5	4/5	-	-	-	-	1/3	-	1/1	1/1
6. นางสาวนีย์ กมลบุตร	5/5	5/5	5/5	6/6	3/3	3/3	4/4	4/4	1/1	1/1
7. นายคณิต แพทย์สมาน	5/5	5/5	5/5	6/6	3/3	3/3	4/4	4/4	1/1	1/1
8. นายสัญญา จุลมนต์	4/5	4/5	4/5	2/2	3/3	3/3	-	-	1/1	1/1
9. นางสาวอุรวี เจริญเรือง	-/-	2/2	-	2/2	-	-	-	-	-	-
10. พลเอกศิริพงษ์ วงศ์ขันตี	5/5	5/5	-	-	-	-	-	-	1/1	1/1
11. นายพงศานต์ คล่องวัฒนกิจ (CFO)	-	-	-	-	-	-	4/4	4/4	1/1	1/1
12. นายอนุพงศ์ พงศ์สุวรรณ	-	-	-	-	-	-	4/4	3/4	1/1	1/1
13. นางสาวเทียนธรรม เศรษฐสิทธิ์	-	-	-	-	-	-	0/1	3/4	-	-

รายละเอียดเกี่ยวกับกรรมการ

1. นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์

ตำแหน่งปัจจุบัน

- ประธานกรรมการบริษัท
- ประธานกรรมการบริหาร
- ประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน
- ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาตรี รัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- Director Accreditation Program (DAP), Thai Institute of Directors (IOD)

ประสบการณ์ทำงาน ในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลัง

- 2557 - ปัจจุบัน ประธานกรรมการบริษัท ประธานกรรมการบริหาร ประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
- 2561 - ปัจจุบัน กรรมการบริษัท บริษัท ตะวันแดง โลจิสติกส์ จำกัด บริษัท ทีดี ตะวันแดง จำกัด บริษัท เอ็กซ์เพรสเมต จำกัด
- 2557 - ปัจจุบัน ประธานกรรมการ บริษัท เอเชียแปซิฟิกกลาส จำกัด
- 2555 - ปัจจุบัน ประธานกรรมการ บริษัท ตะวันแดง ดีซีเอ็ม จำกัด
- 2556 - ปัจจุบัน ประธานกรรมการ บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
- 2545 - ปัจจุบัน ประธานกรรมการ บริษัท คาราบาวตะวันออก จำกัด

2. นางสาวณัฐชไม ถนนบุญเจริญ

ตำแหน่งปัจจุบัน

รองประธานกรรมการบริษัท
รองประธานกรรมการบริหาร
กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน
รองประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง
กรรมการผู้จัดการ

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาตรี ศิลปศาสตร, มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ปริญญาโท พาณิชยศาสตร์และการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- Director Certification Program (DCP), Thai Institute of Directors (IOD)
- Financial Statements for Directors (FSD) , Thai Institute of Directors (IOD)
- Risk Management Committee Program (RMP) , Thai Institute of Directors (IOD)
- Transformative HR System สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
- Capital Market Academy หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง, สถาบันวิทยาการตลาดทุน (วตท.)
- Top Executive Program in Commerce and Trade (TEPCot) วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ. 2558)

ประสบการณ์ทำงาน ในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลัง

2557 - ปัจจุบัน	รองประธานกรรมการบริหาร รองประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน และ กรรมการผู้จัดการ บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
2560 - ปัจจุบัน	กรรมการและกรรมการบริหาร บริษัท ตะวันแดง เอฟ แอนด์ บี จำกัด
2558 - ปัจจุบัน	กรรมการและกรรมการบริหาร บริษัท โรงเบียร์ตะวันแดง 1999 จำกัด
2557 - ปัจจุบัน	รองประธานกรรมการ บริษัท เอเชียแปซิฟิกกลาส จำกัด
2556 - ปัจจุบัน	รองประธานกรรมการ บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
2556 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้จัดการ บริษัท คาราบาวตะวันแดง จำกัด
2555 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้จัดการ บริษัท ตะวันแดง ดีซีเอ็ม จำกัด
2545 - ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท คาราบาวตะวันแดง จำกัด
2545 - 2556	รองกรรมการผู้จัดการ บริษัท คาราบาวตะวันแดง จำกัด
2542 - ปัจจุบัน	กรรมการ และกรรมการบริหาร บริษัท โรงเบียร์ตะวันแดง จำกัด
2548 - ปัจจุบัน	กรรมการ และกรรมการบริหาร บริษัท โรงเบียร์เยอรมันตะวันแดง จำกัด

3. นายยืนยง โอภากุล

ตำแหน่งปัจจุบัน

กรรมการบริษัท
รองกรรมการผู้จัดการอาวุโส

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์ ศิลปศาสตร, มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
- ปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์ สาขาดนตรีไทยนิยม, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- Director Accreditation Program (DAP), Thai Institute of Directors (IOD)

ประสบการณ์ทำงาน ในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลัง

2557 - ปัจจุบัน	รองกรรมการผู้จัดการอาวุโส บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
2557 - ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท เอเชียแปซิฟิกกลาส จำกัด
2557 - ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท ตะวันแดง ดีซีเอ็ม จำกัด
2556 - ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
2545 - ปัจจุบัน	กรรมการ / รองกรรมการผู้จัดการอาวุโส บริษัท คาราบาวตะวันแดง จำกัด

4. นายกมลดิษฐ์ สมุทรโคจร

ตำแหน่งปัจจุบัน

กรรมการบริษัท
กรรมการบริหาร
กรรมการบริหารความเสี่ยง
รองกรรมการผู้จัดการ - สายงานผลิตและโรงงาน

คุณวุฒิทางการศึกษา

Bachelor of Technology (Hons.), Computing Studies, University of Bradford

ประสบการณ์ทำงาน ในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลัง

2558 - ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
2558 - ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท คาราบาวตะวันออก จำกัด
2558 - ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท เอเชียแปซิฟิกกลาส จำกัด
2558 - ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท ตะวันแดงดีซีเอ็ม จำกัด
2557 - ปัจจุบัน	กรรมการบริหาร กรรมการบริหารความเสี่ยง และ รองกรรมการผู้จัดการสายงานการตลาด บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
2557 - ปัจจุบัน	รองกรรมการผู้จัดการสายงานการตลาด บริษัท ตะวันแดง ดีซีเอ็ม จำกัด
2557 - ปัจจุบัน	รองกรรมการผู้จัดการสายงานการตลาด บริษัท คาราบาวตะวันออก จำกัด
2545 - 2556	ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด บริษัท คาราบาวตะวันออก จำกัด

5. นายธรรม เศรษฐสิทธิ์

ตำแหน่งปัจจุบัน

กรรมการบริษัท
กรรมการบริหาร
กรรมการบริหารความเสี่ยง
รองกรรมการผู้จัดการ - สายงานการค้าต่างประเทศ

คุณวุฒิทางการศึกษา

- Bachelor of Marketing, University of Wollongong, NSW, Australia
- Master of International Business, University of Queensland, QLD, Australia

ประสบการณ์ทำงาน ในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลัง

2561 - ปัจจุบัน	กรรมการบริษัท บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
2560 - 2561	กรรมการบริษัท กรรมการบริหาร กรรมการบริหารความเสี่ยง บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
2559	ผู้อำนวยการ สำนักประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
2557 - 2558	ผู้อำนวยการ บริษัท ซีเจ เอ็กเพรส กรุ๊ป จำกัด
2555 - 2556	ผู้อำนวยการ บริษัท ตะวันแดง สิงคโปร์ จำกัด

6. นางสาวนีย์ กมลบุตร

ตำแหน่งปัจจุบัน

กรรมการอิสระ
กรรมการบริษัท
ประธานกรรมการตรวจสอบ
รองประธานกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน
ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาตรี รัฐศาสตร์ สาขาบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปริญญาโท รัฐศาสตร์ สาขาบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปริญญาบัตรการป้องกันราชอาณาจักร, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) รุ่น 2548
- ประกาศนียบัตรหลักสูตรผู้บริหารระดับสูง, สถาบันวิทยาลัยการตลาดทุน วตท. รุ่นที่ 7
- Senior Executive Program Kellogg, — สถาบันคีนัน
- The Management Development Program (Wharton School)
- Director Certification Program (DCP), Thai Institute of Directors (IOD) รุ่นที่ 69
- Advance Audit Committee Program (ACP), Institute of Directors (IOD)
- Role of the Compensation Committee (RCC), Thai Institute of Directors (IOD)
- Role of the Chairman Program (RCP), Thai Institute of Directors (IOD)
- Financial Institutions Governance Program (FGP), Thai Institute of Directors (IOD)
- หลักสูตรการบริหารจัดการด้านความมั่นคงขั้นสูง รุ่นที่ 4 (มส.4), สมาคมวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
- Boards that make a difference (BMD) รุ่น 9/2019 Thai Institute of Directors (IOD)

ประสบการณ์ทำงาน ในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลัง

2562 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภาววิทยาลัยเข้าอีส์ท์บางกอก
2560 - 2561	กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ บริษัท แปซิฟิกไพพ์ จำกัด (มหาชน)
2559 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน)
2559 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ / ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี / กรรมการบริหารความเสี่ยง บริษัท เอฟเอ็น แฟคตอรี เอิร์ทเลท จำกัด (มหาชน)
2557 - 2561	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในกรรมการสภาสถาบันรัชภาลัย
2557 - ปัจจุบัน	กรรมการ และกรรมการตรวจสอบ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย
2557 - 2562	ที่ปรึกษาประธานคณะกรรมการเศรษฐกิจ การเงิน การคลัง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
2557 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ / ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง /รองประธานกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน บริษัท คาร์บาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
2555 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ กรรมการบริหารความเสี่ยง บริษัท ที.เค.เอส.เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)
2555 - 2556	ประธานกรรมการบริหาร กลุ่มธุรกิจค้าปลีก บริษัท ไทยยานยนต์ จำกัด
2552 - 2556	ประธานกรรมการ ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)
2552 - 2556	กรรมการ บริษัท ทางยกระดับดอนเมือง จำกัด (มหาชน)
2552 - 2555	รองปลัดกระทรวงการคลัง หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายได้ กระทรวงการคลัง

7. นายคณิต แพทย์สมาน

ตำแหน่งปัจจุบัน

กรรมการอิสระ
กรรมการบริษัท
กรรมการตรวจสอบ
กรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน
กรรมการบริหารความเสี่ยง

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาตรี เศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปริญญาโท บริหารธุรกิจ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- Director Certification Program (DCP), Thai Institute of Directors (IOD)
- Audit Committee Program (ACP), Thai Institute of Director (IOD)
- หลักสูตร “การกำกับดูแลกิจการสำหรับกรรมการ และผู้บริหารระดับสูงของรัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน” รุ่นที่ 11 (PDI 11), สถาบันพระปกเกล้า
- Driving Company Success with IT Governance (ITG) 5/2017
- Role of the Chairman Program, รุ่น 45/2019 Thai Institute of Directors (IOD)

ประสบการณ์ทำงาน ในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลัง

2560 - ปัจจุบัน	กรรมการ ประธานกรรมการตรวจสอบ และบริหารความเสี่ยง บริษัท รพ. พระรามเก้า จำกัด
2559 - ปัจจุบัน	กรรมการบริษัท กรรมการตรวจสอบ กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน กรรมการบริหารความเสี่ยง บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
2557 - 2559	กรรมการบริษัท บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
2556 - 2557	กรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร
2556	กรรมการ บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม
2555 - 2557	กรรมการการเคหะแห่งชาติ
2548 - 2556	ที่ปรึกษากรรมการชำระบัญชี และผู้รับมอบอำนาจคณะกรรมการชำระบัญชี บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย

67

WORLD CLASS
BRAND

8. นางสาวอรวิ เจริญเรือง

ตำแหน่งปัจจุบัน

กรรมการอิสระ
กรรมการบริษัท
กรรมการตรวจสอบ

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์ (การบริหารจัดการสาธารณะ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปริญญาโท สาขากฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา (Master of Intellectual Property) Franklin Pierce Law Center สหรัฐอเมริกา
- ปริญญาโท สาขานิติศาสตร์ (กฎหมายธุรกิจ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เนติบัณฑิตไทย สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
- ปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- หลักสูตร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ภาครัฐร่วมเอกชน (ปรอ.) รุ่นที่ 24 จัดโดยวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (ปี พ.ศ. 2554-2555)
- หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง สถาบันวิทยาการตลาดทุน (วตท.) รุ่นที่ 21 จัดโดยสถาบันวิทยาการตลาดทุน (ปี พ.ศ. 2558)
- หลักสูตร นักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส.) รุ่นที่ 7 จัดโดยสำนักงาน ป.ป.ช. (ปี พ.ศ. 2559)
- Director Accreditation Program (DAP), 164/2019 Thai Institute of Directors (IOD)
- Advanced Audit Committee Program (AACP) 35/2019 Thai Institute of Directors (IOD)

ประสบการณ์ทำงาน ในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลัง

- ปัจจุบัน - ที่ปรึกษากฎหมาย กระทรวงพาณิชย์
- อดีต - รองปลัดกระทรวงพาณิชย์ (ด้านบริหาร) กระทรวงพาณิชย์
- ที่ปรึกษากฎหมาย กระทรวงพาณิชย์
- รองอธิบดี กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์
- รองอธิบดี กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์
- ผู้พิพากษาสมทบ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

9. พลเอกศิริพงษ์ วงศ์ขันตี

ตำแหน่งปัจจุบัน

- กรรมการอิสระ
- กรรมการบริษัท

คุณวุฒิทางการศึกษา

- โรงเรียนเตรียมทหาร (รุ่นที่ 20)
- โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (รุ่นที่ 31)
- หลักสูตรหลักประจำ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ 71 พ.ศ. 2535
- หลักสูตร Generic Technology Course, DSTO, Australia พ.ศ. 2537
- ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2546
- หลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 57 พ.ศ. 2558
- หลักสูตรผู้บริหารระดับสูงด้านวิทยาการพลังงาน รุ่นที่ 7 สถาบันวิทยาการพลังงาน พ.ศ. 2559
- หลักสูตรผู้บริหารสูงสุด สถาบันวิทยาการตลาดทุน รุ่นที่ 24 พ.ศ. 2560
- Director Accreditation Program (DAP), Thai Institute of Directors (IOD) รุ่น 137/2017

ประสบการณ์ทำงาน ในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลัง

- 2561 - ปัจจุบัน ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมการค้าผ่านศึก
- 2558 - 2560 เจ้ากรมการพลังงานทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร
- 2556 - 2557 รองเจ้ากรมการพลังงานทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร
- 2556 รองเจ้ากรมการสรรพกำลังกลาโหม

1.3 อนุกรรมการ

บริษัทฯ มีอนุกรรมการ 3 ชุด ได้แก่ กรรมการตรวจสอบ กรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน และกรรมการบริหารความเสี่ยง โดยมีรายละเอียดดังนี้

กรรมการตรวจสอบ ประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่าน ได้แก่

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
1. นางสาวเนย์ กมลบุตร	ประธานกรรมการตรวจสอบ
2. นางสาวอุรวี เจริญเรือง	กรรมการตรวจสอบ
3. นายคณิต แพทย์สมาน	กรรมการตรวจสอบ

กรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน ประกอบด้วยกรรมการ 4 ท่าน ได้แก่

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
1. นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์	ประธานกรรมการสรรหา
2. นางสาวเนย์ กมลบุตร	รองประธานกรรมการสรรหา
3. นางสาวณัฐชไม ถนอมบุญเจริญ	กรรมการสรรหา
4. นายคณิต แพทย์สมาน	กรรมการสรรหา

กรรมการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วยกรรมการ 8 ท่าน ดังต่อไปนี้

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
1. นางสาวนีย์ กมลบุตร	ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง
2. นางสาวณัฐชไม ถนอมบุรณ์เจริญ	รองประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง
3. นายกมลดิษฐ์ สมุทรโคจร	กรรมการบริหารความเสี่ยง
4. นายคณิต แพทย์สมาน	กรรมการบริหารความเสี่ยง
5. นายพงศานต์ คล่องวัฒนกิจ	กรรมการบริหารความเสี่ยง
6. นายอนุพงศ์ พงศ์สุวรรณ	กรรมการบริหารความเสี่ยง
7. นางสาวเทียนธรรม เศรษฐสิทธิ์	กรรมการบริหารความเสี่ยง
8. นางสาวสนทนา จันทร์เนียม*	กรรมการบริหารความเสี่ยง

*นางสนทนา จันทร์เนียม ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการบริหารความเสี่ยง และกรรมการบริหาร ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 5/2562 วันที่ 19 ธันวาคม 2562

กรรมการบริหาร ประกอบด้วยกรรมการ 7 ท่าน ดังต่อไปนี้

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
1. นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์	ประธานคณะกรรมการบริหาร
2. นางสาวณัฐชไม ถนอมบุรณ์เจริญ	รองประธานคณะกรรมการบริหาร
3. นายกมลดิษฐ์ สมุทรโคจร	กรรมการบริหาร
4. นางวงดาว ถนอมบุรณ์เจริญ	กรรมการบริหาร
5. นายพงศานต์ คล่องวัฒนกิจ	กรรมการบริหาร
6. นางสาวเทียนธรรม เศรษฐสิทธิ์	กรรมการบริหาร
7. นางสาวสนทนา จันทร์เนียม	กรรมการบริหาร

*นางสนทนา จันทร์เนียม ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการบริหารความเสี่ยง และกรรมการบริหาร ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 5/2562 วันที่ 19 ธันวาคม 2562

1.4 ผู้บริหาร

โครงสร้างองค์กรของบริษัทฯ โดยประกอบด้วยผู้บริหาร 6 ท่าน ดังต่อไปนี้

รายชื่อ	ตำแหน่ง
1. นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
2. นางสาวณัฐชไม ถนอมบุรณ์เจริญ	กรรมการผู้จัดการ
3. นายยืนยง โอภากุล	รองกรรมการผู้จัดการอาวุโส
4. นายกมลดิษฐ์ สมุทรโคจร	รองกรรมการผู้จัดการ สายงานผลิต และโรงงาน
5. นายร่วมธรรม เศรษฐสิทธิ์	รองกรรมการผู้จัดการ สายงานการค้าต่างประเทศ
6. นายพงศานต์ คล่องวัฒนกิจ	ประธานผู้บริหารฝ่ายการเงิน (CFO)

ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (CEO) ไว้ดังนี้

- กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และแผนธุรกิจ และงบประมาณร่วมกับคณะกรรมการบริษัท
- กำกับดูแล บริหาร จัดการ และปฏิบัติงานประจำตามปกติธุรกิจ เพื่อประโยชน์ของบริษัทฯ ให้เป็นไปตามนโยบาย วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ แผนธุรกิจ และงบประมาณตามที่ได้รับความเห็นชอบและอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท และ/หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- บริหารจัดการธุรกิจของบริษัทฯ ตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่คณะกรรมการกำหนดและเป็นไปตามแผนธุรกิจ งบประมาณ และกลยุทธ์ทางธุรกิจที่ได้รับความเห็นชอบและอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท และ/หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- ประสานงานกับคณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้การดำเนินการทางธุรกิจ รวมทั้งการบริหารความเสี่ยงของบริษัทฯ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และข้อบังคับของบริษัทฯ ตลอดจนมติคณะกรรมการบริษัท และ/หรือมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- กำกับดูแลการบริหารจัดการด้านการเงิน การตลาด ทรัพยากรบุคคล และด้านการปฏิบัติงานอื่นๆ โดยรวมเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนธุรกิจของบริษัทฯ ตามที่ได้รับความเห็นชอบและอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท และ/หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- เจรจาและเข้าทำสัญญา และ/หรือธุรกรรมใดๆ ที่เป็นธุรกิจปกติของบริษัทฯ (เช่น การลงทุนในเครื่องจักรและทรัพย์สินอื่นๆ ตามงบประมาณการลงทุนหรืองบประมาณอื่นๆ ที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท การเก็บสินค้าคงคลัง หรือการขายสินค้า) ภายในกำหนดวงเงินของธุรกรรมตามที่กำหนดในตารางอำนาจอนุมัติรายจ่ายซึ่งได้รับมอบอำนาจที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท
- สั่งการ ออกระเบียบ หลักเกณฑ์ ประกาศ และบันทึกภายในสำหรับการดำเนินงานของบริษัทฯ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของบริษัทฯ และเป็นไปเพื่อประโยชน์ของบริษัทฯ รวมทั้งรักษาระเบียบอันดีงามภายในองค์กร

8. ควบคุมดูแลการดำเนินงาน และ/หรือบริหารงานประจำวันของบริษัท

9. ติดตาม ตรวจสอบ และควบคุมผลการดำเนินงานของบริษัท บริษัทย่อย และ/หรือบริษัทร่วม เพื่อให้มีผลประกอบการที่ดีตามเป้าหมาย และรายงานต่อคณะกรรมการบริษัททุกไตรมาส รวมถึงหาโอกาสปรับปรุงและพัฒนาให้มีผลประกอบการที่ดีขึ้น

10. พัฒนาศักยภาพให้ผลการดำเนินงานและผลประกอบการที่ดี และมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง เพื่อให้องค์กรเติบโตอย่างยั่งยืน

11. ศึกษาโอกาสในการลงทุนในโครงการใหม่ๆ ที่ดี โดยทำการศึกษาด้านเทคนิคและด้านการเงินอย่างเหมาะสม และครบถ้วนเพื่อประกอบการตัดสินใจ

12. พิจารณานุมัติการดำเนินงานที่เป็นธุรกรรมปกติธุรกิจตลอดจนการดำเนินงานที่เป็นรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัท ซึ่งมีเงื่อนไขทางการเงินที่ไม่เกินงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทและ/หรือคณะกรรมการบริหาร ทั้งนี้ ภายใต้บังคับของหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ รวมถึงตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเกี่ยวกับการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันและรายการได้มาจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ รวมตลอดจนตารางกำหนดอำนาจอนุมัติ (Table of Authority) ที่คณะกรรมการบริษัท กำหนด

13. พิจารณาแต่งตั้งที่ปรึกษาต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินการของบริษัท

14. มอบอำนาจช่วง และ/หรือมอบหมายให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นใดปฏิบัติงานที่กำหนดในนามของประธานเจ้าหน้าที่บริหารทั้งนี้การมอบอำนาจช่วง และ/หรือการมอบหมายดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตอำนาจที่ระบุไว้ในหนังสือมอบอำนาจของบริษัท และ/หรือระเบียบ กฎเกณฑ์ หรือมติของคณะกรรมการบริษัท อย่างไรก็ตามการมอบหมายภายใต้ขอบเขตของหน้าที่และความรับผิดชอบของประธานเจ้าหน้าที่บริหารจะต้องไม่เป็นการมอบอำนาจช่วงหรือมอบหมายที่ทำให้ประธานเจ้าหน้าที่บริหารหรือผู้ได้รับมอบอำนาจใดๆ ที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หรือความขัดแย้งไม่ว่าในรูปแบบใดๆ กับบริษัท หรือบริษัทย่อย สามารถอนุมัติธุรกรรมดังกล่าวได้ในกรณีนี้ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารจะไม่มีอำนาจในการอนุมัติธุรกรรมดังกล่าว โดยต้องเสนอธุรกรรมดังกล่าวให้คณะกรรมการของบริษัท และ/หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้น (แล้วแต่กรณี) พิจารณาและให้ความเห็นชอบ เว้นแต่ธุรกรรมดังกล่าวเป็นธุรกรรมปกติของบริษัท และมีหลักเกณฑ์เดียวกับการทำรายการกับบุคคลภายนอก (arm's length)

15. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายและได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการบริษัท

1.5 เลขานุการบริษัท

ที่ประชุมกรรมการบริษัท ครั้งที่ 5/2558 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2558 มีมติแต่งตั้งนายวรวิชัย เจนศิริวิชัยให้ดำรงตำแหน่งเป็นเลขานุการบริษัท เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 89/15 แห่งพ.ร.บ.หลักทรัพย์ โดยนายวรวิชัย เจนศิริวิชัย มีคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการบริษัท มีหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

(1) จัดทำและเก็บรักษาเอกสารดังต่อไปนี้

(ก) ทะเบียนกรรมการ

(ข) หนังสือนัดประชุมกรรมการ รายงานการประชุมกรรมการ และรายงานประจำปีของบริษัท

รวมตลอดจนจัดทำข้อมูลและเอกสารประกอบการประชุม

(ค) หนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น และรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น รวมตลอดจนจัดทำข้อมูลและเอกสารประกอบการประชุม

(2) เก็บรักษารายงานการมีส่วนได้ส่วนเสียที่รายงานโดยกรรมการและผู้บริหาร

(3) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่กรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด

(4) จัดส่งสำเนารายงานการมีส่วนได้เสียตามมาตรา 89/14 ซึ่งจัดทำโดยกรรมการ และผู้บริหารของบริษัทให้กับประธานกรรมการ และประธานกรรมการตรวจสอบทราบภายใน 7 วันทำการนับแต่วันที่บริษัท ได้รับรายงานนั้น

ทั้งนี้ เลขานุการบริษัท ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับของบริษัท มติของกรรมการบริษัท ตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น

1.6 คำตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

(1) คำตอบแทนกรรมการ

นโยบายและหลักเกณฑ์การจ่ายคำตอบแทนคณะกรรมการบริษัท

คำตอบแทนกรรมการแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ

1) คำตอบแทนที่จ่ายเป็นเบี้ยประชุมต่อครั้งที่มาประชุม โดยพิจารณาจากผลประกอบการ และขนาดธุรกิจของบริษัท ความรับผิดชอบ ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของกรรมการ การปฏิบัติหน้าที่กรรมการที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับบริษัท และสูงเพียงพอที่จะดูแลและรักษากรรมการที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ

2) โบนัสกรรมการประจำปี พิจารณาจากผลประกอบการของบริษัท

(ก) คำตอบแทนที่เป็นตัวเงิน

คำตอบแทนที่เป็นตัวเงิน ของบริษัท ประกอบด้วย คำตอบแทนรายเดือน ค่าเบี้ยประชุม และโบนัส

ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ประจำปี 2562 เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2562 มีมติกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ ซึ่งเป็นค่าตอบแทนเฉพาะกรรมการที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร เป็นวงเงินรวมไม่เกินปีละ 5 ล้านบาท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

	ค่าตอบแทนรายเดือน	เบี้ยประชุม
ประธานกรรมการ หรือประธานกรรมการชุดย่อย	45,000 บาท/คน/เดือน	20,000 บาท/คน/ครั้ง
กรรมการ	30,000 บาท/คน/เดือน	20,000 บาท/คน/ครั้ง

ทั้งนี้ในการพิจารณาจ่ายโบนัสให้กับกรรมการที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารนั้น ให้เป็นไปตามดุลยพินิจของประธานกรรมการบริษัท โดยไม่เกินวงเงินที่ผู้ถือหุ้นอนุมัติ

บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายค่าตอบแทนกรรมการ ปี 2562 สรุปได้ดังนี้

รายชื่อ	ตำแหน่ง	ค่าตอบแทนกรรมการ ปี 2562	โบนัสกรรมการ
1. นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์	กรรมการ / ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	- ไม่มี -	- ไม่มี -
2. นางสาวณัฐชไม ถนอมบุรณ์เจริญ	กรรมการ / กรรมการผู้จัดการ	- ไม่มี -	- ไม่มี -
3. นายยืนยง โอภากุล	กรรมการ / รองกรรมการผู้จัดการอาวุโส	- ไม่มี -	- ไม่มี -
4. นายกมลดิษฐ์ สมุทรโคจร	กรรมการ / รองกรรมการผู้จัดการ	- ไม่มี -	- ไม่มี -
5. นายร่มธรรม เศรษฐสิทธิ์	กรรมการ / ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ	- ไม่มี -	- ไม่มี -
6. นางสาวนีย์ กมลบุตร	กรรมการ / ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ / ประธานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง / รองประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน / กรรมการอิสระ	920,000	350,000
7. นายคณิต แพทย์สमान	กรรมการ / กรรมการตรวจสอบ / กรรมการบริหารความเสี่ยง / กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน / กรรมการอิสระ	740,000	150,000
8. นายสัณชัย จุลมนต์	กรรมการ / กรรมการตรวจสอบ / กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน / กรรมการอิสระ	220,000	150,000
9. พลเอกศิริพงษ์ วงศ์ขันตี	กรรมการ / กรรมการอิสระ	480,000	100,000
10. นางสาวอรวิ เจริญเรือง	กรรมการ / กรรมการตรวจสอบ / กรรมการอิสระ	230,000	-
รวม		2,590,000	750,000

(ข) ค่าตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงิน

- ไม่มี -

(2) ค่าตอบแทนผู้บริหาร

นโยบายและหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนผู้บริหารระดับสูง

คณะกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทนเป็นผู้พิจารณาหาบทวนค่าตอบแทนผู้บริหารระดับสูงในรูปแบบของค่าตอบแทนรายเดือน และโบนัส เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ โดยค่าตอบแทนดังกล่าวได้ผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน กำหนดค่าตอบแทนที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากผลการดำเนินงานของบริษัท สถานะทางการเงิน ทั้งนี้ ผลงานของแต่ละบุคคลที่สอดคล้องกับเป้าหมายและภาระหน้าที่รับผิดชอบ (Key Performance Indicator)

(ก) ค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงิน

ประเภทค่าตอบแทน	สำหรับบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561		สำหรับบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562	
	จำนวนผู้บริหาร	มูลค่า (บาท)	จำนวนผู้บริหาร	มูลค่า (บาท)
เงินเดือนและโบนัส	7	143,198,340	6	172,028,000
เงินสนับสนุนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และกองทุนประกันสังคม	7	3,611,610	6	3,537,792
รวม		146,809,950		175,565,792

(ข) ค่าตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงิน

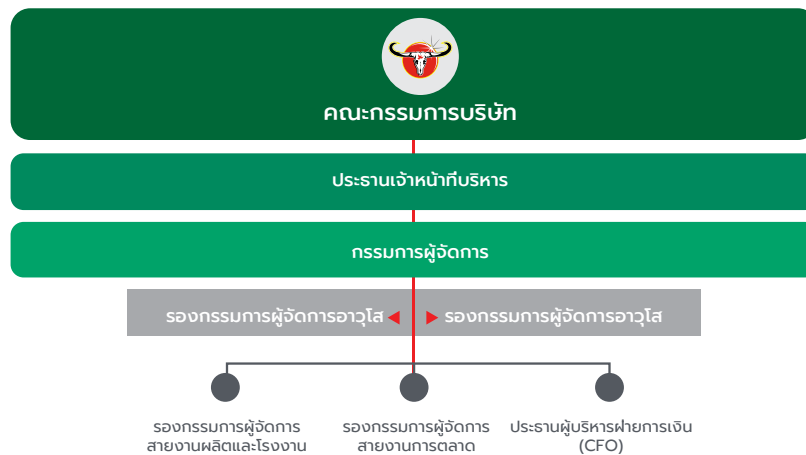
- ไม่มี -

2. โครงสร้างการจัดการของบริษัทย่อย

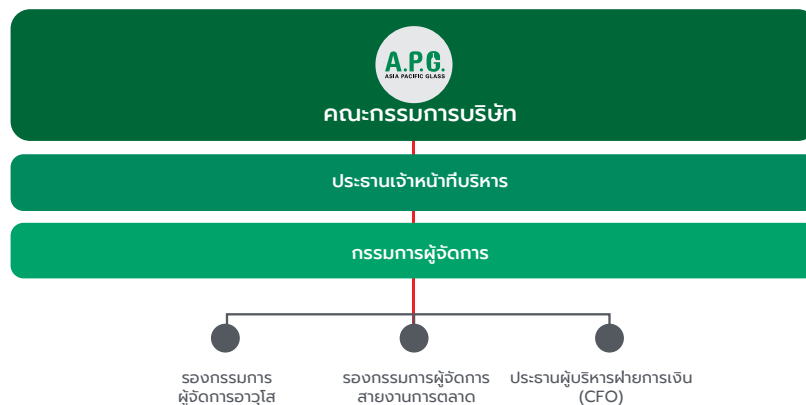
2.1 โครงสร้างองค์กรของบริษัทย่อย

- (1) บริษัท คาราบาวตะวันออก จำกัด ("CBD")
- (2) บริษัท เอเชียแปซิฟิกกลาส จำกัด ("APG")
- (3) บริษัท ตะวันแดงดีซีเอ็ม จำกัด ("DCM")

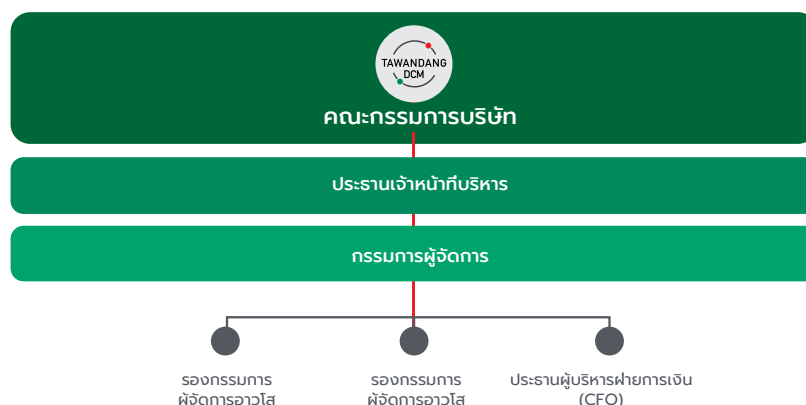
1 บริษัท คาราบาวตะวันออก จำกัด ("CBD")

2 บริษัท เอเชียแปซิฟิกกลาส จำกัด ("APG")

3 บริษัท ตะวันแดงดีซีเอ็ม จำกัด ("DCM")

2.2 กรรมการของบริษัทย่อย

(1) กรรมการบริษัทของ CBD APG และ DCM

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 กรรมการของบริษัทย่อยทั้ง 3 บริษัทซึ่งได้แก่ CBD APG และ DCM ประกอบด้วยกรรมการ 6 ท่าน ดังต่อไปนี้

รายชื่อ	ตำแหน่ง
1. นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์	ประธานกรรมการ
2. นางสาวณัฐชไม ถนอมบุรณ์เจริญ	รองประธานกรรมการ
3. นายยีนยง โอภากุล	กรรมการ
4. นางวงดาว ถนอมบุรณ์เจริญ	กรรมการ
5. นายกมลดิษฐ์ สมุทรโคจร	กรรมการ
6. นายพงศานต์ คล่องวัฒนกิจ	กรรมการ

(2) กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัทย่อย

กรรมการซึ่งลงนามผูกพันบริษัทย่อยทั้ง 3 บริษัท ซึ่งได้แก่ CBD APG และ DCM คือ กรรมการสองท่านลงลายมือชื่อร่วมกันและประทับตราสำคัญของบริษัทย่อยดังกล่าว เว้นแต่การรับรองความถูกต้องของเอกสารและ/หรือสำเนาเอกสาร ให้กรรมการหนึ่งท่านจากหกท่านลงลายมือชื่อและประทับตราสำคัญของบริษัท

2.3 ผู้บริหารของบริษัทย่อย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ผู้บริหารของบริษัทย่อยทั้ง 4 บริษัทซึ่งได้แก่ CBD APG DCM และ ACM ประกอบด้วยผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

รายชื่อ	ตำแหน่ง	ดำรงตำแหน่งในบริษัท			
		CBD	APG	DCM	ACM
1.นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	✓	✓	✓	-
2.นางสาวณัฐชไม ถนอมบุรณ์เจริญ	กรรมการผู้จัดการ	✓	✓	✓	✓
3.นายยีนยง โอภากุล	รองกรรมการผู้จัดการอาวุโส	✓	-	-	-
4.นายกมลดิษฐ์ สมุทรโคจร	รองกรรมการผู้จัดการสายงานผลิตและโรงงาน	✓	✓	-	✓
5.นายพงศานต์ คล่องวัฒนกิจ	ประธานผู้บริหารฝ่ายการเงิน	✓	✓	✓	✓

3. บุคลากรของบริษัทฯ

3.1 จำนวนบุคลากรและค่าตอบแทน

สำหรับปีบัญชี 2561 และ 2562 สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม บริษัทฯ มีจำนวนบุคลากรทั้งหมด (ไม่รวมผู้บริหาร) 2,743 คน และ 2,896 คน ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดพนักงานแยกตามสายงาน และค่าตอบแทน ดังต่อไปนี้

บริษัท	จำนวนพนักงานปี 2561	จำนวนพนักงานปี 2562
CBG	9	9
CBD	1,251	1,410
DCM	1,067	1,057
APG	278	260
ACM	138	160
รวม	2,743	2,896

ค่าตอบแทนพนักงาน

ประเภทค่าตอบแทน	สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561		สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562	
	จำนวนพนักงาน (คน)	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนพนักงาน (คน)	จำนวนเงิน (บาท)
เงินเดือนและโบนัส	2,743	841,529,398	2,896	960,706,963
เงินสนับสนุนกองทุน สำรองเลี้ยงชีพ และ กองทุนประกันสังคม	2,743	36,011,254	2,896	37,133,879
รวม		877,540,652		997,840,842

3.2 ข้อพิพาทด้านแรงงาน

ในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมาจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทฯ ไม่มีข้อพิพาทด้านแรงงานที่บริษัทฯ เป็นคู่ความหรือคู่กรณี และอาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ

3.3 นโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคล

เพื่อให้การบริหารทรัพยากรบุคคล ซึ่งบริษัทฯ ถือเป็นที่ทรัพยากรที่สำคัญและมีคุณค่ายิ่งต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัทฯ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั่วทั้งองค์กร รวมทั้งสอดคล้องกับทิศทางและเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ

บริษัทฯ จึงกำหนดนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อใช้เป็นหลักการและแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล รวมถึงส่งเสริมให้พนักงานทุกระดับมีส่วนร่วมในการสร้างความสำเร็จทางธุรกิจและการเติบโตอย่างต่อเนื่องขององค์กร โดยมีขอบเขตนโยบายในด้านต่างๆ ของการบริหารทรัพยากรบุคคล ดังนี้

1. การจ้างงาน และบรรจุพนักงาน

บริษัทฯ มีนโยบายในการบริหารอัตรากำลังให้เหมาะสมกับโครงสร้างองค์กร โดยพัฒนากระบวนการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณสมบัติ ความสามารถ และศักยภาพเหมาะสมกับตำแหน่งงาน เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจขององค์กร กรณีที่มีตำแหน่งงานว่าง บริษัทฯ จะให้โอกาส และพิจารณาคัดเลือกพนักงานของบริษัทฯ ที่มีอยู่ให้ดำรงตำแหน่งที่ว่างนั้นเสียก่อน หากไม่สามารถสรรหาพนักงานจากภายในได้ บริษัทฯ จึงจะดำเนินการสรรหา และว่าจ้างบุคคลจากภายนอกเข้ามาแทน

2. โครงสร้างสายการบังคับบัญชาและการแบ่งส่วนงาน

บริษัทฯ กำหนดโครงสร้างองค์กรโดยให้มีสายการบังคับบัญชาและการแบ่งส่วนงานที่กระชับ ด้วยบทบาทหน้าที่และขอบเขตความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานและตำแหน่งงานอย่างชัดเจน เหมาะสมกับประเภทหรือลักษณะการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ และมีการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ของบริษัทฯ

3. การบริหารผลการปฏิบัติงาน

บริษัทฯ มีนโยบายการบริหารผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการกำหนดตัวชี้วัด (KPI) ซึ่งประกอบด้วยเป้าหมายของบริษัทฯ เป้าหมายของหน่วยงาน และเป้าหมายของแต่ละบุคคล ที่มีความชัดเจนและสอดคล้องกัน รวมทั้งเชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานกับการพิจารณาให้ผลตอบแทนเพื่อเป็นการจูงใจ และให้รางวัลพนักงานที่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

4. สภาพแวดล้อมในการทำงาน

บริษัทฯ มุ่งส่งเสริมบรรยากาศในการทำงานที่ตอบสนองต่อความแตกต่างหลากหลายของพนักงานในองค์กร (Diversity Workforce) และมีความมุ่งมั่นให้พนักงานทำงานอย่างมีความสุข ปลอดภัย รวมทั้งมีคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงาน ดังนั้น บริษัทฯ จึงได้จัดสถานที่ทำงาน อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องแบบในการปฏิบัติงาน ให้เหมาะสมกับลักษณะงาน อีกทั้งจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่พนักงาน เช่น ที่จอดรถ ห้องพยาบาล ห้องน้ำ เป็นต้น

5. สวัสดิการพนักงาน

บริษัทฯ มีนโยบายในการบริหารจัดการระบบค่าตอบแทน รวมทั้งสวัสดิการต่างๆ อย่างเหมาะสม เป็นธรรม และสามารถแข่งขันได้กับตลาดการจ้างงานในธุรกิจประเภทเดียวกัน ซึ่งนอกเหนือจากการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายแล้ว บริษัทฯ ยังได้เพิ่มสวัสดิการให้กับพนักงาน เช่น การประกันชีวิต ประกันอุบัติเหตุและประกันสุขภาพ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สวัสดิการงานแต่งงาน สวัสดิการงานศพ และกองทุนเงินกู้สำหรับพนักงาน เป็นต้น

6. การพัฒนาบุคลากร

บริษัทฯ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร โดยถือว่าพนักงานทุกคนเป็นสินทรัพย์ (Asset) ที่มีคุณค่า และสามารถเพิ่มคุณค่าได้มากขึ้นตามระยะเวลา ดังนั้นการพัฒนาบุคลากรจึงเป็นการพัฒนาระยะยาว ที่ไม่ใช่แค่การฝึกอบรม แต่รวมถึงการออกแบบและพัฒนากิจกรรม หรือการดำเนินการใดๆ เพื่อให้พนักงานได้เกิดการเรียนรู้ที่สร้างเสริมความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง โดยไม่ได้มุ่งเน้นเฉพาะความรู้ในงานที่รับผิดชอบอยู่ในปัจจุบัน เพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงการเพิ่มศักยภาพที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปในหน้าที่การงาน และการสร้างความพร้อมต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของตลาดและลูกค้า ถือเป็นการยกระดับการพัฒนาบุคลากรเข้าสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ทำให้บริษัทฯ สามารถบรรลุเป้าหมายและเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป

บริษัทฯ ได้จัดทำโครงสร้างการพัฒนาบุคลากรไว้ 5 กลุ่มหลักสูตร ดังนี้

(1) หลักสูตรการปฐมนิเทศ (Orientation Program)

เป็นหลักสูตรเพื่อแนะนำให้พนักงานใหม่ ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงาน ของบริษัทฯ ธุรกิจ ผลิตภัณฑ์ บริการของบริษัทฯ ลักษณะงานและข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน รวมถึงข้อกำหนด กฎเกณฑ์ นโยบาย ระเบียบและข้อบังคับในการทำงานของบริษัท ซึ่งพนักงานต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพื่อการปฏิบัติงาน ที่ถูกต้องและปลอดภัย

โดยหลักสูตรนี้ยังช่วยส่งเสริมให้พนักงานของบริษัทในเครือฯ ได้รู้จักและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างพนักงานกัน เพื่อสร้างเสริมความพร้อมให้พนักงานใหม่ในการปรับตัวเข้ากับองค์กร เริ่มต้นการทำงานกับบริษัทฯ ด้วยความรู้สึกที่ดีต่อบุคคล บัญชาและเพื่อนร่วมงาน อันจะส่งผลให้พนักงานเกิดทัศนคติที่ดีต่อองค์กรยิ่งขึ้นต่อไป

(2) หลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะหลักของบุคลากร (Core Competency Training Program)

เป็นหลักสูตรเพื่อพัฒนาพนักงานให้มีคุณลักษณะหลัก (Core Competency) ที่เหมาะสมต่อการสนับสนุน พัฒนา และสร้างความเติบโตให้กับธุรกิจของบริษัทฯ รวมทั้งเป็นหลักปฏิบัติที่นำไปสู่การเสริมสร้างวัฒนธรรม องค์กร เพื่อให้พนักงานทุกระดับในองค์กรปฏิบัติงานโดยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมอันพึงประสงค์ที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

(3) หลักสูตรพัฒนาคุณลักษณะด้านธุรกิจ (Business Competency Development Program)

เป็นหลักสูตรที่พัฒนาพนักงานให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวคิด รูปแบบและเครื่องมือ การจัดการด้านธุรกิจ เพื่อสร้างเสริมทักษะและความสามารถที่จำเป็นเพื่อนำไปใช้สำหรับการพัฒนาและปฏิบัติงานในสายงาน ของตนภายใต้สภาวะแวดล้อมในการแข่งขันทางธุรกิจ ให้สามารถบรรลุถึงเป้าหมายของสายงานและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

(4) หลักสูตรพัฒนาคุณลักษณะด้านการบริหาร (Managerial Competency Development Program)

เป็นหลักสูตรเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ สำหรับสร้างเสริมคุณลักษณะด้านการบริหารจัดการ ที่พนักงานระดับบริหารจำเป็นต้องมี เพื่อให้สามารถบริหารงานและนำพาพนักงานที่อยู่ในความรับผิดชอบมุ่งสู่เป้าหมาย ของบริษัทฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การวางแผนงาน การคิดเชิงกลยุทธ์ และภาวะผู้นำ เป็นต้น

(5) หลักสูตรพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะในงาน (Functional Competency Development Program)

เป็นหลักสูตรเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถทางเทคนิคในงานเฉพาะด้านที่ต้อง อาศัยความชำนาญและระยะเวลาในการเรียนรู้และฝึกฝน ซึ่งความสามารถเหล่านี้จะส่งผลต่อความสำเร็จของการทำงานที่ได้ รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา เช่น ทักษะการสื่อสารประชาสัมพันธ์ การควบคุมและบำรุงรักษาอุปกรณ์และเครื่องจักร หรือ ความรู้ในสายงานวิชาชีพต่างๆ เป็นต้น

ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้แบ่งกลุ่มการพัฒนาบุคลากรตามลักษณะธุรกิจของบริษัทฯ บนพื้นฐานของโครงสร้างหลักสูตรการ พัฒนาพนักงานออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ทีมขาย ทีมงานสวาวแดง พนักงานโรงงาน และพนักงานกลุ่มสนับสนุน โดยมี รายละเอียด ดังนี้

(1) กัมขาย

บริษัท ได้จัดให้มีระบบการพัฒนาบุคลากรที่มขายให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถ ที่พร้อมสำหรับการบริหารจัดการงานขายต่างๆ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย ซึ่งมีความแตกต่างกันตามหน้าที่และลักษณะงาน ดังนี้

- กลุ่มพนักงานขายที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้สร้างความสัมพันธ์อันดี เสนอสินค้าและโปรโมชั่นต่างๆ ของบริษัท ให้กับตัวแทนจำหน่าย
- กลุ่มพนักงานขายประจำหน่วยรถขายเงินสด ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการนำเสนอสินค้าและโปรโมชั่นต่างๆ ของบริษัท ให้กับร้านค้าปลีก

(2) กัมงานสาวบาวแดง

ทีมงานสาวบาวแดงเป็นทีมปฏิบัติการตลาดที่ทำหน้าที่เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของบริษัท ให้ผู้บริโภค ร้านค้า รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดการรับรู้ เชื่อมั่น และคุ้นเคยกับสินค้าที่บริษัท จัดจำหน่าย โดยการทำกิจกรรมทางการตลาดกับผู้บริโภคโดยตรง ซึ่งบริษัท จะจัดให้มีการพัฒนาความรู้ ทักษะต่างๆ เช่น เทคนิคในการเป็นพิธีกร ความกล้าแสดงออก การติดต่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เป็นต้น

(3) พนักงานโรงงาน

ในการพัฒนาพนักงานโรงงาน บริษัท จะมุ่งเน้นหลักสูตรด้านการผลิต คุณภาพของผลิตภัณฑ์ การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต และขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายหลักของโรงงาน กล่าวคือการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุน และการบริหารงานด้านระบบคุณภาพ เช่น ระบบ GMP ระบบ HACCP และ ระบบ ISO 22000 นอกจากนี้ บริษัท ยังจัดให้มีการฝึกอบรมความรู้ด้านเทคนิค และการส่งเสริมพัฒนาทักษะพนักงานในด้านอื่นๆ ที่เป็นหลักสูตรทั่วไป (Soft Skill)

(4) พนักงานกลุ่มสนับสนุน

พนักงานในกลุ่มสนับสนุนถือว่าเป็นอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งจะทำให้ธุรกิจดำเนินไปในทิศทางและเป้าหมายที่บริษัท ตั้งไว้ การพัฒนาให้พนักงานในกลุ่มสนับสนุนเป็นเสมือนหุ้นส่วนทางธุรกิจ (Business Partners) ของสายงานหลักจึงมีความจำเป็น บริษัท จึงมุ่งเน้นและส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถโดยให้มีการเรียนรู้จากการสอนหน้างานและการปฏิบัติงานจริง จากการฝึกอบรมภายใน (In-house Training) และจากคำแนะนำของผู้ที่มีประสบการณ์ในแต่ละสายงาน รวมถึงการฝึกอบรมกับสถาบันภายนอก และพัฒนาการบริหารจัดการองค์ความรู้ในองค์กร (Knowledge Management) ด้วยการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ภายในองค์กรเพื่อส่งต่อความรู้ ระหว่างพนักงานภายในหน่วยงานด้วยตนเอง (Knowledge Sharing)

นอกจากนี้ บริษัท ได้กำหนดให้มีหลักสูตรภาคบังคับที่พนักงานทุกคนต้องเข้ารับการอบรม คือ หลักสูตรการปลูกจิตสำนึกซบซิปปลอดภัย พร้อมทั้งได้จัดตั้งโครงการส่งเสริมการซบซิปปลอดภัย ขึ้นภายใต้ชื่อโครงการ “บาวแดง ซบซิปปลอดภัย ใส่ใจทุกคน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อณรงค์ให้พนักงานในองค์กรมีความตระหนักถึงการซบซิปใช้ถนน และสร้างจิตสำนึกในเรื่องการซบซิปอย่างปลอดภัยใส่ใจเพื่อนร่วมทาง ที่ไม่ใช่แค่เพียงการใช้รถในเวลาทำงานเท่านั้น แต่เป็นการส่งต่อความห่วงใยไปถึงการใช้รถใช้ถนนในเวลาส่วนตัวของพนักงานเมื่อต้องเดินทางมาทำงาน หรือเดินทางกลับบ้าน รวมถึงการใช้ชีวิตประจำวันโดยคำนึงถึงสังคมรอบข้างที่เป็นผู้ใช้รถใช้ถนนร่วมกันอีกด้วย

นอกเหนือจากหลักสูตรที่บริษัท กำหนดไว้ข้างต้น ฝ่ายทรัพยากรบุคคล ดำเนินการสำรวจ และวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรม โดยให้พนักงานระดับผู้บังคับบัญชาเป็นผู้เสนอหลักสูตรอบรมที่เห็นว่าเหมาะสมกับการพัฒนาองค์ความรู้ให้กับลูกน้องได้บังคับบัญชา และนำหลักสูตรดังกล่าวมาจัดเป็นแผนการอบรมในแต่ละปี เพื่อให้ตรงตามความต้องการ และมีประโยชน์ต่อการพัฒนาพนักงานอย่างมากที่สุด

การจัดอบรมจริงตามแผนฝึกอบรมประจำปี 2562

บริษัท	จำนวนหลักสูตร (ครั้ง)			จำนวนคนและชั่วโมงที่อบรมจริง			งบประมาณ (บาท)			
	แผน	อบรมจริง	คิดเป็น %	จำนวนคนที่เข้าอบรม	จำนวนชั่วโมง	เฉลี่ย ชั่วโมงอบรมคนละ	ตามแผน	ใช้จริง	คงเหลือ	%
CBG	5	9	180%	15	93	6	-	28,575	-	-
CBD (สนญ.)	111	76	68%	1,214	6,054	5	1,953,170	496,554	1,456,616	25%
DCM	27	32	119%	1,794	11,498	6	489,050	1,009,703	-	206%
CBD (โรงงาน)	82	154	188%	2,477	14,497	6	1,442,701	1,678,707	-	116%
APG (โรงงาน)	43	47	109%	780	3,488	4	419,400	418,897	503	100%
ACM (โรงงาน)	42	45	107%	203	1,379	7	698,800	287,391	411,409	41%
Grand total	310	363	117%	6,483	37,009	6	5,003,121	3,919,827	1,083,294	78%

นโยบายการกำกับดูแลกิจการ

78

WORLD CLASS
PRODUCT

**CORPORATE
GOVERNANCE**

บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (“บริษัท”) ยึดถือ และปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในการดำเนินงานของบริษัทฯ ผ่านทางกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่บริษัทฯ ประกาศใช้สำหรับบริษัทฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ลงทุนและเพื่อสร้างคุณค่าให้กิจการอย่างยั่งยืน

ในปี พ.ศ. 2560 นี้ คณะกรรมการบริษัทฯ พิจารณาปรับปรุงนโยบายการกำกับดูแลกิจการ เพื่อความเหมาะสมกับสภาพการณ์และการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ โดยมีการปรับปรุงและกำหนดนโยบายต่างๆ เกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ ให้สอดคล้องกับแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) และข้อเสนอแนะของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) โดยมีการสื่อสารให้กับผู้บริหารและพนักงานรับทราบและปฏิบัติ

ทั้งนี้ นโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัทฯ ประกอบไปด้วย 5 หมวด ดังนี้

1. สิทธิของผู้ถือหุ้น (Rights of Shareholders)
2. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable Treatment of Shareholders)
3. การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย (Role of Stakeholders)
4. การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส (Disclosure and Transparency)
5. ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ (Board Responsibilities)

หมวดที่ 1 สิทธิของผู้ถือหุ้น (The Rights of Shareholders)

บริษัทฯ ตระหนักดีว่าผู้ถือหุ้นเป็นผู้มีสิทธิในความเป็นเจ้าของบริษัทฯ โดยควบคุมบริษัทฯ ผ่านการแต่งตั้งกรรมการบริษัทฯ จึงให้ความสำคัญต่อสิทธิของผู้ถือหุ้นทุกกลุ่มไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้ถือหุ้นรายย่อย ผู้ลงทุนต่างชาติ หรือผู้ลงทุนประเภทสถาบัน รวมถึงมีเจตนากรณีที่ชัดเจนที่จะไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการรื้อถอนสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถือหุ้น พร้อมอำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือหุ้นในการใช้สิทธิของผู้ถือหุ้นในเรื่องต่างๆ ที่ผู้ถือหุ้นสมควรได้รับด้วย

การรักษาสิทธิของผู้ถือหุ้น

บริษัทฯ ตระหนักถึงหน้าที่ และให้ความสำคัญในการดูแลและรักษาสหสิทธิของผู้ถือหุ้น รวมถึงคุ้มครองและส่งเสริมผู้ถือหุ้นทุกรายให้ได้รับและใช้สิทธิขั้นพื้นฐานของตนตามกฎหมายและข้อบังคับของบริษัทอย่างเหมาะสม เท่าเทียม เป็นธรรมและเป็นไปตามหรือสอดคล้องกับข้อบังคับของบริษัท ข้อปฏิบัติ ข้อบังคับ กฎ ระเบียบของ ตลท. และ สำนักงาน ก.ล.ต. รวมถึงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ โดยสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถือหุ้นได้แก่การซื้อการขาย การโอนหุ้น การมีส่วนแบ่งในกำไรของกิจการ การได้รับข่าวสาร ข้อมูลของบริษัทอย่างเพียงพอ การเข้าร่วมประชุมเพื่อใช้สิทธิออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง ถอดถอน และกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ แต่งตั้งและกำหนดค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชี รวมถึงพิจารณาเรื่องที่ผลกระทบต่อบริษัท เช่น การจัดสรรเงินปันผล การกำหนดหรือการแก้ไขข้อบังคับและหนังสือบริคณห์สนธิการลดทุนหรือเพิ่มทุน และการอนุมัติรายการพิเศษ เป็นต้น

นอกจากนี้เพื่อเคารพสิทธิ และรักษาสหสิทธิของผู้ถือหุ้นทุกราย บริษัทฯ ไม่มีการกำหนดนโยบายในลักษณะกีดกันหรือสร้างอุปสรรคในการติดต่อสื่อสารกันของผู้ถือหุ้น และไม่มีแนวนโยบายในการทำข้อตกลงระหว่างผู้ถือหุ้นที่มีผลกระทบต่อบริษัทหรือผู้ถือหุ้นรายอื่นด้วย

การประชุมผู้ถือหุ้น

การประชุมผู้ถือหุ้นเป็นช่องทางสำคัญที่ผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ สามารถใช้สิทธิของตนในฐานะผู้ถือหุ้นได้ ด้วยเหตุนี้บริษัทฯ จึงมีแนวทางปฏิบัติในการจัดการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ตามแนวทางที่ ตลท. กำหนด เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการใช้สิทธิของผู้ถือหุ้นดังนี้

บริษัทฯ ได้จัดให้มีการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นภายใน 4 เดือน นับแต่วันสิ้นสุดรอบปีบัญชีของบริษัทฯ หรือตามรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด สำหรับการประชุมผู้ถือหุ้นคราวอื่นจะเป็นการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น ซึ่งบริษัทฯ จะเรียกประชุมตามที่เห็นสมควร โดยในการจัดประชุมผู้ถือหุ้นทุกครั้ง บริษัทฯ ได้จัดให้มีกระบวนการต่าง ๆ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการประชุม เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นทุกราย รวมถึงผู้ลงทุนสถาบัน เข้าประชุมและใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนด้วย บริษัทฯ ให้ความสำคัญกับการกำหนดวัน เวลา และสถานที่ประชุมให้มีความเหมาะสมและสะดวกในการเข้าร่วมประชุมของผู้ถือหุ้นทุกรายรวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถเสนอวาระการประชุมเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้นได้ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการตามที่บริษัทฯ กำหนดขึ้นตามกฎหมาย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่างๆ รวมถึงเผยแพร่รายละเอียดหลักเกณฑ์ ช่องทาง ช่วงเวลา และผลการเสนอให้ผู้ถือหุ้นทราบผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัทฯ และเว็บไซต์ของตลท.

บริษัทฯ ได้จัดทำหนังสือเชิญประชุมที่ระบุวาระการประชุม วัตถุประสงค์ เหตุผล ความเห็น และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริษัทฯ อย่างชัดเจน พร้อมข้อมูลที่เกี่ยวข้องของแต่ละวาระการประชุม ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์ของบริษัทฯ และจัดส่งให้ผู้ถือหุ้นล่วงหน้าก่อนการประชุมไม่น้อยกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้ผู้ถือหุ้นมีข้อมูล และระยะเวลาที่เพียงพอต่อการพิจารณาตัดสินใจในแต่ละวาระอย่างมีประสิทธิภาพ และหากผู้ถือหุ้นท่านใดมีข้อสงสัยสามารถส่งคำถามที่ต้องการให้ตอบในที่ประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการล่วงหน้าตามช่องทางและหลักเกณฑ์ที่บริษัทฯ กำหนด หรือสามารถสอบถาม เสนอแนะ หรือแสดงข้อคิดเห็นในวาระที่เกี่ยวข้องในวันประชุมผู้ถือหุ้นได้

บริษัทฯ ได้จัดส่งหนังสือมอบฉันทะตามแบบที่กฎหมายกำหนดโดยมีคำอธิบายวิธีการ และเอกสารที่ผู้ถือหุ้น ต้องจัดเตรียมเพื่อใช้ในการเข้าร่วมประชุมและการมอบฉันทะ ไปพร้อมกับหนังสือเชิญประชุม เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ด้วยตนเองเพื่อมอบฉันทะให้ผู้อื่น หรือแต่งตั้งกรรมการอิสระท่านใดท่านหนึ่งตามที่ระบุในหนังสือมอบฉันทะเป็นผู้รับมอบฉันทะเพื่อร่วมประชุมและออกเสียงตามที่ผู้ถือหุ้นระบุได้

บริษัทฯ จะจัดเตรียมบุคลากร ระบบลงทะเบียน และเทคโนโลยีต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมประชุม รวมถึงการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารของผู้เข้าร่วมประชุมได้อย่างเพียงพอและรวดเร็ว

บริษัทฯ สนับสนุนและส่งเสริมให้กรรมการบริษัทฯ กรรมการผู้จัดการ ประธานคณะกรรมการ คณะกรรมการชุดย่อย และผู้บริหารระดับสูงทุกท่านเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อชี้แจงตอบข้อซักถาม ตลอดจนรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ถือหุ้น

บริษัทฯ จะแจ้งให้ผู้ถือหุ้นรับทราบกฎเกณฑ์ วิธีการในการเข้าร่วมประชุม และการมอบฉันทะ รวมถึงอธิบายหลักเกณฑ์ และวิธีการออกเสียงลงคะแนนให้ผู้ถือหุ้นทราบก่อนเริ่มการพิจารณาระเบียบวาระการประชุม ตลอดจนจัดเตรียมบัตรลงคะแนนให้แก่ผู้ถือหุ้นในการประชุมผู้ถือหุ้น รวมถึงส่งเสริมให้มีบุคคลที่สาม หรือตัวแทนผู้ถือหุ้นรายย่อยเข้าตรวจสอบ และสังเกตการณ์การนับคะแนนเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อความชัดเจนและโปร่งใสด้วย

บริษัทฯ ให้สิทธิแก่ผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกันในการร่วมแสดงความคิดเห็น และตั้งคำถามใด ๆ ต่อที่ประชุมตามระเบียบวาระการประชุม และเรื่องที่เสนอได้ตามความเหมาะสม

บริษัทฯ จัดให้มีการแจ้งมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นผ่านระบบข่าวของ ตลท. ตามระยะเวลาและหลักเกณฑ์ที่ ตลท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนด รวมถึงจัดให้มีการบันทึกและจัดทำรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นที่ถูกต้องและครบถ้วน พร้อมทั้งจัดส่งรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นให้แก่ ตลท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงเผยแพร่รายงานการประชุมบนเว็บไซต์ของบริษัทฯ ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ภายในระยะเวลาที่กฎหมาย กฎเกณฑ์ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง กำหนดเพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถตรวจสอบได้ อีกทั้งจัดให้มีระบบการจัดเก็บรายงานการประชุมที่ดีที่สุดที่สามารถตรวจสอบและอ้างอิงได้

หมวดที่ 2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน (The Equitable Treatment for Shareholders)

บริษัทฯ ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ไม่ว่าจะเป็น ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้ถือหุ้นรายย่อย ผู้ลงทุนสถาบัน และผู้ลงทุนต่างชาติ จึงกำหนดนโยบายเพื่อดูแล ปกป้อง และสนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นทุกรายได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม และเป็นธรรม ดังต่อไปนี้

บริษัทฯ เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถเสนอเพิ่มวาระการประชุม และหรือข้อบุคคลที่มีคุณสมบัติครบถ้วน และเหมาะสมเพื่อเข้ารับการศึกษาเลือกตั้งเป็นกรรมการของบริษัทเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการที่บริษัทฯ กำหนด รวมถึงเผยแพร่รายละเอียดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ รวมถึงช่องทาง ช่วงเวลา และผลการเสนอให้ผู้ถือหุ้นทราบผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัทฯ และแจ้งการเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นดังกล่าว ผ่านทางเว็บไซต์ของ ตลท. ด้วย

บริษัทฯ จัดทำหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้น และเอกสารประกอบการประชุม เป็น 2 ภาษา ทั้งภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ และจัดส่งหนังสือเชิญประชุมพร้อมเอกสารรายละเอียดประกอบวาระให้แก่ผู้ถือหุ้นทุกท่าน และเปิดเผยหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้น และเอกสารดังกล่าวไว้บนเว็บไซต์ของบริษัทฯ ล่วงหน้าก่อนวันประชุมภายในระยะเวลาที่กฎหมาย และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกำหนด

บริษัทฯ ได้จัดให้มีหนังสือมอบฉันทะ ในรูปแบบที่ผู้ถือหุ้นสามารถกำหนดทิศทางการลงคะแนนเสียงได้ นำส่งไปพร้อมกับหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ด้วยตนเองมอบฉันทะให้กับบุคคลอื่นเข้าร่วมประชุม และลงคะแนนเสียงแทนตนได้ พร้อมระบุถึงเอกสารหรือหลักฐาน ขั้นตอนในการมอบฉันทะให้ผู้ถือหุ้นทราบอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถจัดเตรียมได้อย่างถูกต้อง และไม่เกิดปัญหาในการเข้าร่วมประชุมของผู้รับมอบฉันทะ โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการมอบฉันทะจะกำหนดขึ้นภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมาย โดยไม่มีการกำหนด มาตรการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความยุ่งยากแก่ผู้ถือหุ้นในการมอบฉันทะ นอกจากนี้ผู้ถือหุ้นสามารถมอบฉันทะ ให้กรรมการอิสระท่านใดท่านหนึ่งของบริษัทฯ ที่ได้รับไว้ในหนังสือมอบฉันทะดังกล่าวเพื่อรักษาสหสิทธิของตนได้

บริษัทฯ ได้กำหนดให้กรรมการและผู้บริหารของบริษัททุกท่านทำการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียของตน และผู้เกี่ยวข้อง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บริษัทฯ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กำหนด เพื่อให้คณะกรรมการบริษัทฯ สามารถพิจารณาธุรกรรมของบริษัทฯ ที่อาจมีความขัดแย้งของผลประโยชน์ และสามารถตัดสินใจเพื่อประโยชน์ของบริษัทฯ โดยรวม

ทั้งนี้ กรรมการ และผู้บริหารของบริษัทที่มีส่วนได้เสียกับธุรกรรมที่ทำกับบริษัทฯ จะไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำธุรกรรมดังกล่าว

บริษัทฯ ได้กำหนดมาตรการและแจ้งให้กรรมการ และผู้บริหารของบริษัททราบอย่างชัดเจน และเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในการถือครองหลักทรัพย์ในบริษัทของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตลอดจนรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือครองหลักทรัพย์ต่อสำนักงาน ก.ล.ต. ตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด (ตามมาตรา 59 และบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์) รวมถึงกำหนดให้กรรมการและผู้บริหารของบริษัท รายงานการถือครองหลักทรัพย์ต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เป็นประจำ และได้จัดให้มีการเปิดเผยการถือครองหลักทรัพย์ของกรรมการ และผู้บริหารไว้ในรายงานประจำปีด้วย

บริษัทฯ ได้กำหนดมาตรการการใช้ข้อมูลภายใน และประกาศให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัททราบอย่างชัดเจน เกี่ยวกับการห้ามนำข้อมูลภายในที่มีสาระสำคัญของบริษัทฯ ซึ่งยังไม่เปิดเผยต่อสาธารณชนไปใช้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองและผู้อื่น ซึ่งรวมถึงการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทโดยกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัท ซึ่งอยู่ในหน่วยงานที่ทราบข้อมูลภายในที่เกี่ยวข้องด้วย นอกจากนี้ได้กำหนดโทษสำหรับกรณีที่มีการฝ่าฝืนในการนำข้อมูลภายในของบริษัท ไปใช้ไว้ในระเบียบของบริษัท โดยมีโทษตั้งแต่การตักเตือนด้วยวาจาจนถึงขั้นให้ออกจากงาน

บริษัทฯ ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการทำรายการระหว่างกัน โดยคำนึงถึงราคาตามธุรกิจปกติ หรือเป็นราคาอ้างอิงกับราคาตลาด และคำนึงถึงประโยชน์ของบริษัท เป็นสำคัญ รวมถึงบริษัทฯ ได้กำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และการเปิดเผยข้อมูลรายการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนอย่างเคร่งครัดด้วย

นอกจากนี้ บริษัทฯ ได้กำหนดแนวทางอย่างชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และ ข้อบังคับของ ตลท. และสำนักงาน ก.ล.ต. อย่างเคร่งครัดเพื่อให้ผู้ถือหุ้นทุกรายสามารถมั่นใจได้ว่าได้รับการปฏิบัติ และใช้สิทธิที่มีของตนได้อย่างเท่าเทียมกัน และเป็นธรรมอย่างแน่นอน

หมวดที่ 3 บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย (Roles of Stakeholders)

บริษัทฯ ได้ให้ความสำคัญต่อเรื่องสิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ของบริษัทฯ ทุกกลุ่มทั้งภายในและภายนอก โดยตระหนักดีว่าผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทฯ ทุกรายจะต้องได้รับการดูแลจากบริษัทฯ อย่างดีที่สุดตามสิทธิที่มีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยได้กำหนดให้มีกระบวนการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างบริษัทฯ กับผู้มีส่วนได้เสียในการสร้างความมั่นคงและยั่งยืนของกิจการ ทั้งนี้ในระบบการกำกับดูแลกิจการที่มีผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญหลายกลุ่มด้วยกัน ได้แก่ ผู้ถือหุ้น หรือผู้ลงทุน พนักงาน ลูกค้า คู่ค้า เจ้าหนี้ และชุมชนที่บริษัทตั้งอยู่ สังคมหรือภาครัฐ และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียอื่น ได้แก่ คู่แข่งทางการค้า เป็นต้น

บริษัทฯ ตระหนักดีว่า ผลการดำเนินงานที่ดีของบริษัทที่เกิดขึ้นจากการได้รับความสนับสนุนที่ดีจากผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ จึงได้กำหนดนโยบายที่จะสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างบริษัทกับผู้มีส่วนได้เสียในการสร้างสรรค์ ประโยชน์ร่วมกัน และดูแลให้ความมั่นใจว่าผู้มีส่วนได้เสียทุกรายจะได้รับการคุ้มครอง และปฏิบัติด้วยดี โดยได้ให้ความสำคัญต่อสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มดังนี้

ผู้ถือหุ้น

บริษัทฯ มุ่งมั่นเป็นตัวแทนที่ดีของผู้ถือหุ้นในการดำเนินธุรกิจเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้น บนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริต ยึดหลักปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม และจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ครบถ้วน ถูกต้อง รวมถึงบริหารจัดการและตัดสินใจในทางธุรกิจอย่างระมัดระวังและรอบคอบ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของบริษัทฯทั้งในระยะสั้น และระยะยาวอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างความเติบโตทางธุรกิจอย่างมั่นคงและยั่งยืนเพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้นโดยรวม

พนักงาน

บริษัทฯ มุ่งมั่นที่จะบริหารทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องและสนับสนุนนโยบาย เป้าหมายทางธุรกิจและกลยุทธ์ โดยกำหนดนโยบายว่าพนักงานต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และคำนึงถึงเรื่องสิทธิมนุษยชนหรือเสรีภาพส่วนบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อม พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิต ความปลอดภัย สุขอนามัยและสิ่งแวดล้อมในสถานที่ปฏิบัติงานโดยมีการปรับปรุงมาตรฐานที่เกี่ยวข้องต่างอย่างต่อเนื่อง

โดยบริษัทฯ มีแนวทางพิจารณาผลตอบแทนจากความสามารถ และประสิทธิภาพในการทำงานเป็นหลัก อีกทั้งยังให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของพนักงาน ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้จัดการอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ ที่จัดขึ้นจากภายในและภายนอกองค์กร เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงาน

บริษัทฯ ยังเปิดช่องทางให้พนักงานร้องทุกข์ หรือบอกกล่าวในเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อพนักงาน และตนเอง และกำหนดวิธีการบริหารจัดการข้อร้องทุกข์พร้อมกับการปกป้องพนักงานผู้ร้องทุกข์

บริษัทฯ จัดตั้งหน่วยงานความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม (Safety, Occupation Health and Environment - SHE) ประจำที่โรงงานผลิตทั้ง 3 โรง โดยมีวัตถุประสงค์ในการทำงานเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี เพิ่มความปลอดภัย และลดอุบัติเหตุที่ในการทำงาน

บริษัท การบาทตะวันตก จำกัด (โรงงานผลิตเครื่องต้มบำรุงกำลัง)

	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
จำนวนพนักงาน	530	690	632	451	571
จำนวนอุบัติเหตุ (ครั้ง)	17	16	10	8	10
หยุดงานจากอุบัติเหตุ (ครั้ง)	8	6	4	3	3

บริษัท เอเชียแปซิฟิกกลาส จำกัด (โรงงานผลิตขวดแก้วสีชา)

	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
จำนวนพนักงาน	180	215	288	271	252
จำนวนอุบัติเหตุ (ครั้ง)	17	10	15	12	24
หยุดงานจากอุบัติเหตุ (ครั้ง)	1	-	2	1	2

บริษัท เอเชีย แคน แมนูแฟคเจอร์ จำกัด (โรงงานผลิตกระป๋องอลูมิเนียม)

	ปี 2561	ปี 2562
จำนวนพนักงาน	153	160
จำนวนอุบัติเหตุ (ครั้ง)	1	5
หยุดงานจากอุบัติเหตุ (ครั้ง)	0	0

ลูกค้า

บริษัทฯ มุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการอย่างต่อเนื่องเพื่อความพึงพอใจสูงสุดของลูกค้า เอาใจใส่ และรับผิดชอบต่อลูกค้า โดยการรักษาคุณภาพ และมาตรฐานของสินค้า รวมถึงบริษัทฯ ประกอบธุรกิจอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเป็นไปตามจริยธรรมทางธุรกิจ เพื่อให้ลูกค้าของบริษัทฯ มีความเชื่อมั่นในคุณภาพของสินค้า และผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน และมีราคาที่เหมาะสม ทั้งนี้ บริษัทฯ ยังจัดให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับข้อร้องเรียนของลูกค้า และกำหนดวิธีการบริหารจัดการข้อร้องเรียนเพื่อให้สามารถตรวจสอบและดำเนินการแก้ไขข้อร้องเรียนให้แก่ลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว

คู่ค้า

บริษัทฯ ให้ความสำคัญกับการสรรหาและคัดเลือกคู่ค้า โดยพิจารณาจากผลงาน ราคา ความน่าเชื่อถือ และไม่มีประวัติการกระทำผิดด้านทุจริตคอร์รัปชัน และละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นสำคัญ ในส่วนของการดำเนินธุรกิจร่วมกันนั้น บริษัทฯ จะปฏิบัติตามคู่ค้าอย่างโปร่งใสและเสมอภาค และตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นธรรม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ร่วมกัน

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตจากคู่ค้า และพนักงานที่เกี่ยวข้อง บริษัทฯ กำหนดแนวทางปฏิบัติ หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกคู่ค้า รวมถึง จัดตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อพิจารณาคู่ค้าให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติที่กำหนด และบริษัทฯ ได้กำหนดแนวปฏิบัติต่อคู่ค้าและพนักงานในกรณีทุจริตคอร์รัปชัน

เจ้าหนี้

บริษัทฯ มีนโยบายในการปฏิบัติต่อเจ้าหนี้ทุกรายอย่างเป็นธรรม และเท่าเทียมกัน รวมถึงยึดมั่นในการปฏิบัติตามเงื่อนไข ข้อกำหนด และข้อตกลงในสัญญาที่ให้ไว้กับเจ้าหนี้ต่าง ๆ อย่างเคร่งครัดและถูกต้องตามกฎหมาย

คู่แข่งทางการค้า

บริษัทฯ ปฏิบัติตามกรอบกติกาการแข่งขันสากล และปฏิบัติต่อคู่แข่งทางการค้าด้วยความโปร่งใสและเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค ด้วยการดำเนินธุรกิจด้วยความสุจริต ไม่มีการปกปิดข้อตกลง ไม่แสวงหาข้อมูลที่เป็นความลับของคู่แข่ง และไม่ทำลายชื่อเสียงของคู่แข่งทางการค้าด้วยวิธีการที่ไม่สุจริตหรือที่มีขอบด้วยกฎหมาย

สังคมและชุมชน

บริษัทฯ ได้ตระหนักถึงการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมในอันที่จะต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคม เพื่อเป็นการตอบแทนสังคม โดยเฉพาะบริเวณโดยรอบพื้นที่ที่ตั้งของบริษัทฯ โรงงาน และศูนย์กระจายสินค้าของบริษัทฯ รวมถึงสังคมและชุมชนในระดับประเทศ ทั้งนี้ บริษัทฯ จะมีการสร้างงานและสร้างโอกาสให้แก่ชุมชน ให้ความสำคัญต่อความต้องการของชุมชน โดยบริษัทฯ ได้จัดตั้งหน่วยงานขึ้น เพื่อรับผิดชอบการพัฒนาสังคม และชุมชนในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน

สิ่งแวดล้อม

บริษัทฯ ได้ให้ความสำคัญในอันที่จะสร้างค่านิยมและจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม และใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยเริ่มต้นจากภายในองค์กร ไปจนถึงชุมชนและสังคม รวมถึงตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในทุกๆ กระบวนการ เพื่อเกิดประโยชน์ต่อสังคมและต่อธุรกิจอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

บริษัทฯ ใช้ช่องทางต่างๆ ของบริษัทฯ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เพื่อสื่อสารให้พนักงานรับทราบ และรณรงค์ให้ปฏิบัติตามนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่า เช่น ปิดไฟ และเครื่องปรับอากาศในห้องประชุมทุกครั้งหลังเลิกใช้งาน เป็นต้น นอกจากนี้ผู้บริหาร เน้นย้ำการใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่าอยู่เสมอ และปฏิบัติเป็นตัวอย่างให้แก่พนักงาน

หน่วยราชการและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

บริษัทฯ ยึดถือการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ อย่างเคร่งครัด ทั้งต่อแรงงาน การจัดการด้านภาษีอากรและบัญชี ความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกฎ ระเบียบ และประกาศต่าง ๆ ของทางราชการ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจของบริษัทด้วย

เพื่อให้นโยบายการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าวข้างต้นเกิดผลในทางปฏิบัติ บริษัทฯ จะยึดถือแนวปฏิบัติที่ดีของ ตลท. ดังต่อไปนี้

- (1) บริษัทฯ กำหนดนโยบายการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่มให้มีความชัดเจน โดยอย่างน้อยครอบคลุมหลักการต่าง ๆ ที่กำหนดในหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2555 ของตลาดหลักทรัพย์
- (2) บริษัทฯ จัดให้มีกระบวนการ และช่องทางในการรับเรื่องและจัดการกับข้อร้องเรียนของผู้มีส่วนได้เสีย โดยเปิดเผยกระบวนการและช่องทางใน website ของบริษัท

หมวดที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส (Disclosure and Transparency)

บริษัทฯ ให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญของบริษัทฯ ทั้งข้อมูลทางการเงิน และข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงิน รวมถึงข้อมูลอื่นที่สำคัญอันอาจมีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทฯ อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา โปร่งใส และน่าเชื่อถือแก่ผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียม และเป็นธรรม จึงได้กำหนดแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลซึ่งครอบคลุมการสื่อสารทุกช่องทางของบริษัทฯ ดังนี้

1. บริษัทฯ ดูแลรับผิดชอบการเปิดเผยข้อมูล และสารสนเทศของบริษัทฯ รวมถึง รายงานทางการเงิน และข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงิน และเรื่องอื่น ๆ ตามเกณฑ์ที่กฎหมาย ตลท. และสำนักงาน ก.ล.ต. กำหนด ซึ่งผ่านการพิจารณาถ่วงดุลตามขั้นตอนที่เหมาะสมและเพียงพอ โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการรักษาข้อมูลที่เป็นความลับทางธุรกิจ กลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ หรือข้อมูลที่ยกเปิดเผยแล้วอาจทำให้เสียประโยชน์ และความสามารถในการแข่งขันด้วย เช่น การรายงานข้อมูลและผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี (แบบ 56-2) รายงานทางการเงินของบริษัทฯ ที่จัดทำขึ้น โดยจัดให้มีรายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงินแสดงควบคู่กับรายงานของผู้สอบบัญชีในรายงานประจำปี พร้อมทั้งกำกับดูแลให้ฝ่ายจัดการมีการจัดทำงบการเงิน และข้อมูลทางการเงินให้ถูกต้อง ครบถ้วนภายใต้หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย และเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย โดยเลือกใช้นโยบายบัญชีที่เหมาะสม และถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการใช้ดุลยพินิจอย่างระมัดระวัง ตลอดจนการพิจารณาความเหมาะสมผลในการจัดทำ และการเปิดเผยข้อมูลสำคัญอย่างเพียงพอในหมายเหตุประกอบงบการเงิน
2. บริษัทฯ ได้กำหนดให้มีหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์ เพื่อทำหน้าที่ติดต่อ ประสานงาน สื่อสารและให้ข้อมูลกับนักลงทุนสถาบัน ผู้ถือหุ้น รวมถึงนักวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง เท่าเทียมและเป็นธรรม โดยเปิดเผยช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับนักลงทุนสัมพันธ์บนเว็บไซต์ของบริษัทฯ และจัดให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินงานและโครงการต่าง ๆ ของบริษัทฯ ต่อสื่อมวลชนเพื่อให้สาธารณชนได้รับข้อมูลที่สำคัญของบริษัทฯ อย่างถูกต้อง
3. บริษัทฯ มีนโยบายเปิดเผยข้อมูลสำคัญทั้งข้อมูลทางการเงินและข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงินผ่านช่องทางที่ ตลท. จัดทำขึ้นในช่วงเวลาที่เหมาะสม ซึ่งเป็นช่องทางที่ผู้ถือหุ้น นักลงทุน และสาธารณชนทั่วไป สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย และมีความเท่าเทียมกันในการรับทราบข้อมูลของบริษัทฯ โดยมีข้อมูลทั้งในรูปแบบภาษาไทย และภาษาอังกฤษ รวมถึงบริษัทฯ ได้จัดให้มีเว็บไซต์ของบริษัทฯ เพื่อเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญ และมีข้อมูลที่เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เพื่อให้ให้นักลงทุน และผู้สนใจทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลของบริษัทฯ ได้อย่างทันต่อเวลา และเท่าเทียมกัน

4. บริษัทฯ ตระหนักถึงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นจากการนำข้อมูลภายในของบริษัทฯ ไปใช้ เพื่อประโยชน์ส่วนตน โดยได้กำหนดให้กรรมการ และผู้บริหารของบริษัทต้องรายงานการมีส่วนได้เสียของตนตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายและคณะกรรมการบริษัทฯ กำหนด รวมถึงการเข้าทำรายการระหว่างกันของบริษัทฯ ซึ่งเกิดกับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ มีส่วนได้เสีย หรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในอนาคต บริษัทฯ ได้มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็น และความเหมาะสมของรายการนั้น ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความชำนาญในการพิจารณารายการระหว่างกันที่อาจเกิดขึ้น คณะกรรมการตรวจสอบอาจจ้างผู้เชี่ยวชาญอิสระ หรือผู้สอบบัญชีของบริษัทเป็นผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับรายการระหว่างกันดังกล่าว เพื่อนำไปประกอบการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัทฯ หรือผู้ถือหุ้นตามแต่กรณีไป และเพื่อเป็นการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น บริษัทฯ ได้กำหนดให้กรรมการและพนักงานหลีกเลี่ยงการทำรายการที่เกี่ยวข้องกับตนเองที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับบริษัทฯ

นอกจากนี้เพื่อเป็นการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ บริษัทฯ ได้กำหนดนโยบายในการดูแลรายการที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ไว้อย่างชัดเจน โดยในกรณีที่กรรมการบริษัทฯ ที่มีส่วนได้เสียในวาระใด ๆ กรรมการท่านนั้นจะไม่มีสิทธิออกเสียง หรือมีส่วนร่วมในการพิจารณาวาระดังกล่าว

หมวดที่ 5 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท (Board Responsibilities)

คณะกรรมการบริษัทฯ มีบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบที่สำคัญในการกำกับดูแลให้การบริหารจัดการเป็นไปตามเป้าหมาย และแนวทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย โดยกำหนดโครงสร้าง คุณสมบัติ และขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัทฯ ที่เหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน บุคคลที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการบริษัทควรมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ วิชาชีพ และมีความซื่อสัตย์ สามารถอุทิศเวลาให้กับบริษัทฯ เพื่อที่จะปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ และมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ

คณะกรรมการบริษัทฯ จัดให้มีคณะอนุกรรมการ หรือคณะกรรมการชุดย่อยต่าง ๆ เพื่อศึกษา พิจารณา กลั่นกรอง และปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัทฯ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัทฯ เป็นไปโดยชัดเจนและมีประสิทธิภาพ จึงกำหนดโครงสร้าง กรอบการทำงาน และอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทฯ และคณะอนุกรรมการหรือคณะกรรมการ ชุดย่อยต่าง ๆ ไว้ดังนี้

โครงสร้างและองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท

1. คณะกรรมการบริษัทฯ ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน หรือ ตามที่กฎหมาย และ/หรือข้อบังคับที่บริษัทกำหนดไว้
2. กรรมการของบริษัทฯ ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจะต้องมีถิ่นที่อยู่อาศัยในประเทศไทย
3. คณะกรรมการบริษัทฯ ต้องประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการ ทั้งหมด แต่ต้องไม่น้อยกว่า 3 คน หรือมีสัดส่วนกรรมการอิสระ ตามที่กฎหมายหรือสำนักงาน ก.ล.ต. กำหนด
4. คณะกรรมการบริษัทฯ เลือกกรรมการบริษัทคนหนึ่งให้ทำหน้าที่ประธานกรรมการบริษัท และอาจเลือกกรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นรองประธานกรรมการบริษัทได้ตามความเหมาะสม

คุณสมบัติของกรรมการบริษัท

กรรมการบริษัทต้องมีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์การทำงานในหลากหลาย สาขาวิชาชีพ อันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานกิจการของบริษัท รวมถึงไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายบริษัทมหาชนจำกัด และ/หรือไม่มีลักษณะที่แสดงถึงการขาดความเหมาะสมที่จะได้รับความไว้วางใจให้บริหารจัดการกิจการที่มีมหาชนเป็นผู้ถือหุ้นตามกฎหมาย และประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ รวมถึง กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อบังคับที่บริษัทกำหนดไว้

คุณสมบัติของกรรมการอิสระ

กรรมการอิสระของบริษัทต้องมีคุณสมบัติเกี่ยวกับความเป็นอิสระจากผู้ถือหุ้นใหญ่หรือกลุ่มของผู้ถือหุ้นใหญ่และผู้บริหารและต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด รวมถึงข้อกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (รายละเอียดคุณสมบัติของกรรมการอิสระ ปรากฏอยู่ในหัวข้อ “การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการและผู้บริหารระดับสูงสุด”)

การสรรหากรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทฯ มอบหมายให้คณะกรรมการสรรหา และกำหนดคำตอบแทนเป็นผู้พิจารณาสรรหากรรมการบริษัท โดยพิจารณาคัดสรรบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท จากคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์การทำงานที่เหมาะสม รวมถึงพิจารณาเรื่องความหลากหลายในโครงสร้างของคณะกรรมการบริษัทฯ อย่างเหมาะสม ทั้งเรื่องอายุ เพศ ความหลากหลายในทักษะ วิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยคณะกรรมการสรรหาและกำหนดคำตอบแทนจะสรรหาบุคคลที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญที่จะมาเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัทฯ เป็นสำคัญ

เมื่อคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมแล้วจะนำเสนอชื่อบุคคลดังกล่าว พร้อมประวัติอย่างเพียงพอสำหรับการคัดเลือกให้ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ การแต่งตั้งกรรมการบริษัท โดยที่ประชุมผู้ถือหุ้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่ข้อบังคับของบริษัทและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทฯ

คณะกรรมการบริษัท มีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้น จึงต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบระมัดระวัง อย่างซื่อสัตย์ สุจริต ใช้ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท ภายใต้กรอบของกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับบริษัท มติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นอย่างเคร่งครัด รวมถึงเปิดเผยข้อมูลต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง ครบถ้วน โปร่งใส และทันเวลา

คณะกรรมการบริษัท มีหน้าที่กำกับดูแลให้บริษัทมีการบริหารจัดการที่ดี โดยให้คำแนะนำ อนุมัติและกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมาย ตลอดจน กลยุทธ์ นโยบายการดำเนินงาน การจัดสรรทรัพยากรสำคัญของบริษัทให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สามารถปรับตัวภายใต้ปัจจัยการเปลี่ยนแปลง สามารถแข่งขันได้ และมีผลประกอบการที่ดีในระยะยาว รวมทั้ง กำกับ ควบคุม ดูแลการบริหาร และการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย และพัฒนาหรือลดผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งในปัจจุบันและในระยะยาว

ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัท พิจารณากำหนดให้เป้าหมายเป็นไปเพื่อความยั่งยืน เป็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่สอดคล้องกับการสร้างคุณค่าให้แก่บริษัท ผู้มีส่วนได้เสีย และสังคมโดยรวม โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย

คณะกรรมการบริษัท ดูแลให้มีระบบการรายงานทางการเงินและบัญชี การตรวจสอบภายใน การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายในที่เหมาะสม เพียงพอ และเชื่อถือได้ เพื่อให้การปฏิบัติงาน มีความครบถ้วนถูกต้อง และเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงรับผิดชอบและดูแลให้มีการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียม และรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม พร้อมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้อง ครบถ้วนและทันเวลา

ทั้งนี้ ห้ามมิให้กรรมการประกอบกิจการหรือเข้าเป็นหุ้นส่วนหรือกรรมการในกิจการอันมีสภาพอย่างเดียวกัน และเป็นการแข่งขันกับกิจการของบริษัท รวมถึง ในกรณีที่กรรมการ หรือบุคคล ที่อาจมีความขัดแย้ง หรือมีส่วนได้เสีย หรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์อื่นใดกับบริษัทหรือบริษัทย่อย (ตามข้อบังคับบริษัท กฎหมาย และตามที่สำนักงาน ก.ล.ต. และตลท. ประกาศกำหนด) ที่มีส่วนได้เสียใน เรื่องใดกำหนดให้บุคคลดังกล่าว ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น ๆ

การปฏิบัติหน้าที่ หรือการอนุมัติกิจการใดที่กฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น คณะกรรมการบริษัท ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดให้ครบถ้วน

คณะกรรมการบริษัท มีอำนาจมอบหมายแต่งตั้งกรรมการบริษัทคนหนึ่ง หรือหลายคนเป็นรองประธานกรรมการได้ตามความเหมาะสม

คณะกรรมการบริษัท มีอำนาจมอบหมายแต่งตั้งกรรมการและหรือผู้บริหารของบริษัทจำนวนหนึ่งให้เป็นกรรมการบริหารเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างแทนคณะกรรมการบริษัท ได้ โดยในการมอบอำนาจนั้นจะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตอำนาจของคณะกรรมการบริษัท และมีการกำหนดขอบเขตอำนาจ หน้าที่ของผู้รับมอบอำนาจไว้อย่างชัดเจน ตลอดจนการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท ได้โดยคณะกรรมการบริษัท มีอำนาจในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงขอบเขต อำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการได้ตามที่จำเป็นหรือเห็นสมควร

คณะกรรมการบริษัท มีอำนาจมอบหมายแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการบริษัท กำหนด โดยคณะกรรมการบริษัท มีอำนาจในการแก้ไขเปลี่ยนแปลง ขอบเขต อำนาจหน้าที่ของประธานเจ้าหน้าที่บริหารได้ตามที่จำเป็นหรือเห็นสมควร

ทั้งนี้ การมอบอำนาจอนุมัติรายการดังกล่าวข้างต้น จะต้องไม่มีลักษณะเป็นการมอบอำนาจ หรือมอบอำนาจช่วงให้ผู้ได้รับมอบอำนาจสามารถอนุมัติรายการที่ตนหรือบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง มีส่วนได้เสีย หรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์อื่นใด (ตามกฎหมาย ข้อบังคับบริษัท สำนักงาน ก.ล.ต. และ ตลท. ประกาศกำหนด) กับบริษัท ยกเว้น เป็นการอนุมัติการเข้าทำรายการที่เป็นไปตามนโยบาย และหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริษัท ได้พิจารณาอนุมัติไว้ ทั้งนี้ ผู้ที่ส่วนได้เสียในเรื่องดังกล่าวไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น

นอกจากนี้ คณะกรรมการบริษัท กำหนดให้กรรมการแต่ละคนดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทต่อเนื่องได้ไม่เกิน 5 แห่ง รวมถึง กำหนดให้กรรมการผู้จัดการไม่ไปดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการที่บริษัทอื่นๆ ยกเว้นบริษัทร่วม บริษัทย่อย หรือบริษัทในเครือ

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของประธานกรรมการบริษัท

ประธานกรรมการมีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญ ดังนี้

1. รับผิดชอบในฐานะผู้นำของคณะกรรมการบริษัท ในการกำกับดูแล ติดตาม ให้การบริหารงานของบริษัทให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายที่กำหนดไว้
2. ทำหน้าที่ประธานในการประชุมคณะกรรมการบริษัท และการประชุมผู้ถือหุ้น
3. เป็นผู้ลงคะแนนเสียงชี้ขาดในกรณีที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท มีการลงคะแนนเสียงเท่ากัน
4. เป็นผู้ควบคุมการประชุมผู้ถือหุ้นให้เป็นไปตามข้อบังคับ ของบริษัท และระเบียบวาระที่กำหนดไว้ และเป็นผู้ลงคะแนนเสียงชี้ขาดในกรณีที่คะแนนเสียงเท่ากัน
5. ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด

การประชุมคณะกรรมการบริษัท

1. คณะกรรมการบริษัท ได้กำหนดให้มีการประชุมปกติเป็นประจำทุกไตรมาส และสามารถกำหนดให้มีการประชุมพิเศษเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น โดยกำหนดการประชุมไว้เป็นการล่วงหน้า ตลอดทั้งปี
2. ในการประชุมคณะกรรมการบริษัท ประธานกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากประธานกรรมการจะจัดส่งหนังสือเชิญประชุม พร้อมทั้งเอกสารการประชุมที่ครบถ้วน เพียงพอให้แก่กรรมการแต่ละท่านล่วงหน้าอย่างน้อย 5 วันก่อนวันประชุม เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนเพื่อรักษาสภาพหรือประโยชน์ของบริษัทจะแจ้งนัดประชุมโดยวิธีอื่นและกำหนดวันประชุมให้เร็วกว่านั้นก็ได้
3. ในการประชุมคณะกรรมการบริษัท แต่ละครั้ง ต้องมีกรรมการบริษัท มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการบริษัท ทั้งหมดจึงจะครบเป็นองค์ประชุม
4. ประธานกรรมการทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการเป็นประธาน หากไม่มีรองประธานกรรมการหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการบริษัทเลือกกรรมการที่มาประชุมคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม
5. คณะกรรมการบริษัท กำหนดให้เลขานุการบริษัททำหน้าที่บันทึกการประชุมเป็นลายลักษณ์อักษร และหลังจากที่ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการบริษัท รายงานการประชุมจะถูกจัดเก็บไว้ พร้อมสำหรับกรรมการ และผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

ในปี 2562 กรรมการบริษัท และกรรมการในคณะกรรมการชุดย่อยทุกท่าน เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนการประชุมที่ได้จัดขึ้น

การถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร

บริษัท กำหนดแนวนโยบายในการจัดโครงสร้างคณะกรรมการของบริษัททั้งกรรมการอิสระ กรรมการที่เป็นผู้บริหาร และกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารอย่างเหมาะสมเพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัท มีการตรวจสอบ และถ่วงดุลระหว่างกันอย่างเหมาะสม

นอกจากนี้บริษัท ยังมีนโยบายส่งเสริมให้กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารมีการประชุมร่วมกันเองตามความเหมาะสม โดยไม่มีฝ่ายจัดการหรือผู้บริหารเข้าร่วมประชุม เพื่อเปิดโอกาสให้กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารได้อภิปราย หรือประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ หรือเรื่องอื่นใดตามที่เห็นสมควรโดยในการประชุมให้กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการบริษัท

ในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปีทุกครั้งให้กรรมการซึ่งอยู่ในตำแหน่งนานที่สุดออกจากตำแหน่ง จำนวน 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด ถ้าจำนวนกรรมการแบ่งออกให้ตรงเป็นสามส่วนไม่ได้ ก็ให้ออกโดยจำนวนที่ใกล้ที่สุดกับอัตราส่วนหนึ่งในสาม ทั้งนี้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระดังกล่าวอาจได้รับการเสนอชื่อต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาแต่งตั้งให้กลับเข้าดำรงตำแหน่งต่อไปได้ ยกเว้นกรรมการอิสระที่ไม่ควรมีวาระการดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่า 3 วาระ หรือ 9 ปี เว้นแต่กรรมการอิสระท่านใดมีความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งนานกว่านั้น คณะกรรมการบริษัทอาจพิจารณาความเป็นอิสระ ความเหมาะสม ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ และชี้แจงเหตุผลพร้อมผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้นเพื่อประกอบการพิจารณาเลือกกรรมการอิสระที่ดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระติดต่อกันเกินกว่า 3 วาระหรือ 9 ปี ดังกล่าว เป็นกรรมการอิสระของบริษัท ต่อไปได้ ทั้งนี้ อายุของบุคคลที่จะถูกคัดเลือกมาดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท จะต้องไม่เกิน 70 ปี

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการบริษัทจะพ้นจากตำแหน่งตามเหตุที่กฎหมาย หรือข้อบังคับของบริษัทกำหนดไว้ และในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระ ให้คณะกรรมการบริษัท เลือกบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติ และไม่มีคุณสมบัติต้องห้ามตามกฎหมายเข้าเป็นกรรมการบริษัทแทน เว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลือน้อยกว่า 2 เดือน โดยกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งใหม่จะมีวาระการดำรงตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่ยังเหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน ทั้งนี้ การแต่งตั้งดังกล่าวต้องผ่านมติของคณะกรรมการด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการที่ยังเหลืออยู่

การประเมินผลของคณะกรรมการบริษัท

บริษัทฯ มีนโยบายให้คณะกรรมการบริษัทฯ มีการประเมินตนเองอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานของกรรมการบริษัทฯ

ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ได้เสนอแนะให้คณะกรรมการ และคณะกรรมการชุดย่อยของบริษัทจดทะเบียน ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเองอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ในช่วงเดือนธันวาคม โดยเลขานุการคณะกรรมการบริษัทจัดส่งแบบประเมินให้กับกรรมการทุกท่านล่วงหน้าอย่างน้อย 30 วัน เพื่อให้คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาผลงาน และปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการชุดต่างๆ ในปี 2562 แบ่งออกเป็น ดังนี้

1. ประเมินการปฏิบัติงานคณะกรรมการบริษัท
2. ประเมินการปฏิบัติงานคณะกรรมการตรวจสอบ
3. ประเมินการปฏิบัติงานคณะกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน
4. ประเมินการปฏิบัติงานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

ทั้งนี้ บริษัทฯ นำแบบประเมินตนเองที่ทางตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ออกแบบขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้บริษัทจดทะเบียนใช้ในการประเมินตนเอง โดยมีหลักเกณฑ์ในการประเมินครอบคลุมหัวข้อดังต่อไปนี้

หัวข้อประเมิน	รายคณะ	รายบุคคล
1. โครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ	✓	✓
2. บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ	✓	✓
3. การประชุมคณะกรรมการ	✓	✓
4. การทำหน้าที่ของกรรมการ	✓	
5. ความสัมพันธ์กับฝ่ายจัดการ	✓	
6. การพัฒนาตนเองของกรรมการและการพัฒนาผู้บริหาร	✓	

ทั้งนี้ โดยแบบประเมินตนเองดังกล่าว มีดังนี้

แบบที่ 1 “แบบประเมินตนเองของคณะกรรมการรายคณะ” เพื่อใช้ประเมินการทำงานของคณะกรรมการในภาพรวมขององค์คณะ

แบบที่ 2 “แบบประเมินตนเองของคณะกรรมการชุดย่อยแบบรายคณะ” เพื่อใช้ประเมินการทำงานของคณะกรรมการชุดย่อยที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทในภาพรวมขององค์คณะ

วิธีการให้คะแนน สามารถทำได้หลายวิธี และควรกำหนดเป็นแบบมาตรฐานเพื่อให้คณะกรรมการสามารถเปรียบเทียบผลประเมินในแต่ละหัวข้อหรือเปรียบเทียบผลประเมินของแต่ละปีได้ เช่น

- 0 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หรือไม่มีการดำเนินการในเรื่องนั้น
- 1 = ไม่เห็นด้วย หรือมีการดำเนินการในเรื่องนั้นเล็กน้อย
- 2 = เห็นด้วย หรือมีการดำเนินการในเรื่องนั้นพอสมควร
- 3 = เห็นด้วยค่อนข้างมาก หรือมีการดำเนินการในเรื่องนั้นดี
- 4 = เห็นด้วยอย่างมาก หรือมีการดำเนินการในเรื่องนั้นอย่างดียิ่ง

ซึ่งผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการบริษัท และกรรมการชุดย่อย ได้ค่าเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 95

นอกจากนี้ ในปี 2562 คณะกรรมการบริษัทฯ กำหนดให้มีการประเมินตนเองรายบุคคล ระหว่างกรรมการบริษัท ทั้ง 9 ท่าน โดยแบบประเมินที่ใช้เป็นแนวทางที่ทางตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยออกแบบ ซึ่งผลการประเมินการทำงานของกรรมการบริษัทฯ อยู่ในเกณฑ์ที่ได้คะแนนมากกว่าร้อยละ 99

การกำหนดค่าตอบแทนกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทฯ จัดให้มีระบบการพิจารณาและกำหนดค่าตอบแทนกรรมการบริษัทฯ ภายใต้กระบวนการที่เหมาะสม และสามารถตรวจสอบได้อันจะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการบริษัทฯ ได้มอบหมายให้คณะกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทนเป็นผู้พิจารณาค่าตอบแทนกรรมการบริษัทฯ และคณะอนุกรรมการทุกรูปแบบทั้งในรูปแบบของค่าตอบแทนรายเดือน ค่าเบี้ยประชุม และบำเหน็จกรรมการ รวมถึงค่าตอบแทนในรูปแบบอื่น ๆ (ถ้ามี) เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทฯ เพื่อพิจารณาทบทวนความเหมาะสมก่อนนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติตามลำดับต่อไป

โดยในการกำหนดค่าตอบแทนแก่กรรมการบริษัทฯ ในทุกรูปแบบ คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน จะพิจารณาเปรียบเทียบอ้างอิงจากบริษัทในอุตสาหกรรมและธุรกิจที่มีขนาดใกล้เคียงกัน โดยค่าตอบแทน ต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับภาระหน้าที่ ผลการปฏิบัติงาน และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงสามารถจูงใจให้กรรมการที่มีคุณสมบัติและความสามารถมาเป็นกรรมการของบริษัทหรือปฏิบัติ หน้าที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายและทิศทางธุรกิจที่บริษัทกำหนดไว้ได้

การประชุมพิเศษ

คณะกรรมการบริษัทฯ กำหนดให้มีการประชุมพิเศษกรรมการใหม่ทุกคน เพื่อให้กรรมการใหม่รับทราบ บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของกรรมการบริษัท นโยบายและแนวปฏิบัติในการกำกับดูแลกิจการของบริษัท ตลอดจนสร้างความรู้ ความเข้าใจในธุรกิจ ผลิตภัณฑ์ แผนธุรกิจและการดำเนินงานต่าง ๆ ของบริษัท รวมถึงการเยี่ยมชมหน่วยปฏิบัติการด้านต่าง ๆ ของบริษัทเพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการบริษัท

การพัฒนากรรมการ

บริษัทมีนโยบายส่งเสริม และสนับสนุนให้กรรมการของบริษัททุกคนเข้ารับการสัมมนา และศึกษาในหลักสูตรการอบรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ซึ่งจัดขึ้นโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Directors Association) หรือ IOD และตลท. รวมถึงองค์กรอิสระหรือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้ และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปี 2562 กรรมการบริษัท มีการเข้าร่วมอบรม และสัมมนาหลักสูตรต่าง ๆ ดังนี้

กรรมการ	หลักสูตรของ IOD	หลักสูตรอื่นๆ
1. นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์	-	-
2. นางสาวณัฐชไม วัฒนอมบุญเจริญ	-	-
3. นายชินยง โอภากุล	-	-
4. นายกมลดิษฐ์ สมุทรโคจร	-	-
5. นายร่มธรรม เศรษฐสิทธิ์	-	-
6. นางสาวเนย์ กมลบุตร	Boards that make a difference (BMD) รุ่น 9/2019	
7. นายคณิต แพทย์สมาน	Role of the Chairman Program, รุ่น 45/2019	ความยั่งยืนของธุรกิจในยุคดิจิทัล (EY)
8. นางสาวอูรี เวารุ่งเรือง	Director Accreditation Program (DAP), 164/2019 Advanced Audit Committee Program (AACP) 35/2019	ความยั่งยืนของธุรกิจในยุคดิจิทัล (EY)
9. พลเอกศิริพงษ์ วงศ์ขันตี	-	-

แผนการสืบทอดตำแหน่ง

บริษัทฯ จัดให้มีการจัดทำและติดตามความคืบหน้าของแผนสืบทอดตำแหน่งที่ครอบคลุมตำแหน่ง ผู้บริหารระดับสูง เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทฯ มีผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์อันสามารถสืบทอดตำแหน่งที่สำคัญต่อไปในอนาคต และจัดให้มีการทบทวนและรายงานแผนสืบทอดตำแหน่งตามความเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริม และเตรียมความพร้อมแก่ผู้บริหารระดับสูงในการสืบทอดงานหรือตำแหน่งที่สำคัญของบริษัท

บริษัทฯ จัดทำแผนการสืบทอดตำแหน่ง โดยมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

- 1. กำหนดตำแหน่งงานสำคัญ เพื่อจะจัดทำแผนสืบทอดตำแหน่ง
- 2. กำหนดคุณสมบัติ และคุณลักษณะในด้านต่างๆ ของผู้สืบทอดตำแหน่ง เพื่อใช้ในการพิจารณาคัดเลือกรวมถึงทบทวนบทบาทหน้าที่
- 3. ร่วมกับตัวแทนจากสายงานประเมิน และพิจารณาคัดเลือกผู้สืบทอดตำแหน่ง จากผู้ที่มีคุณสมบัติ และคุณลักษณะเหมาะสมที่ระบุไว้ในแผนงาน
- 4. นำเสนอผู้บริหาร เพื่อพิจารณาอนุมัติ กำหนดตำแหน่งงานสำคัญ และรายชื่อผู้สืบทอดตำแหน่ง
- 5. จัดทำแผนพัฒนารายบุคคลให้กับผู้ได้รับคัดเลือก และดำเนินการพัฒนาตามแผนที่วางไว้ เช่น การอบรม การมอบหมายงานโครงการพิเศษ เป็นต้น
- 6. ติดตามผลการพัฒนา ทบทวนความคืบหน้า การพัฒนาความพร้อมของผู้สืบทอดตำแหน่ง รวมถึงสถานะ และการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งงานสำคัญ

เลขานุการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทฯ ได้แต่งตั้งเลขานุการบริษัทเพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมาย และหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีกำหนด โดยมีขอบเขต อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

- 1. มีอำนาจหน้าที่ในการติดต่อและลงนามในเอกสารที่จะแจ้งต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 2. มีหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่กฎหมายหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์คณะกรรมการกำกับตลาดทุน และหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกำหนด

คณะกรรมการ

คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อช่วยในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบริษัท คือ คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง คณะกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน โดยมีองค์ประกอบ คุณสมบัติ การประชุม วาระการดำรงตำแหน่ง และขอบเขตหน้าที่ และความรับผิดชอบของ คณะกรรมการแต่ละชุดจะเป็นไปตามที่คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดไว้ในกฎบัตร หรือคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการชุดนั้น ๆ (กฎบัตรของแต่ละคณะกรรมการ เปิดเผยแพร่ในเว็บไซต์ของบริษัท)

การประชุมสำหรับคณะกรรมการได้มีการกำหนดการประชุมไว้เป็นการล่วงหน้า และสามารถกำหนดการประชุมเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น รวมถึงมีการจัดทำบันทึกการประชุมเป็นลายลักษณ์อักษร และจัดเก็บรายงานการประชุมไว้อย่างเป็นระบบด้วย

นอกจากนี้คณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มีการเปิดเผยรายละเอียดโครงสร้าง องค์ประกอบ บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบ การปฏิบัติงาน การเข้าร่วมประชุม จำนวนค่าตอบแทนของคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการ รวมถึงกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัทไว้ในรายงานประจำปีด้วย

การสื่อสารและส่งเสริมการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการ และจรรยาบรรณธุรกิจของบริษัท

คณะกรรมการบริษัท ตระหนักถึงความสำคัญในการเผยแพร่ และสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการรับรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือของทุกคนในองค์กรในอันที่จะยึดถือและปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการ และจรรยาบรรณธุรกิจของบริษัทอย่างเคร่งครัด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายในการพัฒนาและยกระดับการกำกับดูแลกิจการของบริษัท

คณะกรรมการบริษัท จึงได้กำหนดนโยบายให้มีการสื่อสารให้พนักงานทราบถึงนโยบายการกำกับดูแลกิจการและจรรยาบรรณธุรกิจของบริษัทอย่างต่อเนื่อง รวมถึงจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และกระบวนการในการติดตาม การปฏิบัติตามแผนนโยบายและจรรยาบรรณธุรกิจของบริษัทอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นไปในแนวทางหรือความมุ่งหมายเดียวกันทั้งองค์กร

ระบบการควบคุมและการตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการบริษัท ได้จัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อให้การปฏิบัติงานของบริษัทเป็นไปตามเป้าหมาย ช้อบบังคับ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงได้จัดให้มีกลไกการตรวจสอบ ถ่วงดุลที่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอในการปกป้องรักษา และดูแลเงินทุนของผู้ถือหุ้น และสินทรัพย์ของบริษัท กำหนดลำดับชั้นของการอนุมัติ และความรับผิดชอบของผู้บริหาร และพนักงาน กำหนดระเบียบการปฏิบัติงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร กำหนดให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายในทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานให้เป็นไปอย่างถูกต้องรัดกุม ป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน และเป็นไปตามที่กฎ ระเบียบต่าง ๆ กำหนดไว้ รวมทั้งคณะกรรมการตรวจสอบทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานและบริหารงานของบริษัท เพื่อให้บริษัท มีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ ระบบรายงานทางการเงินที่น่าเชื่อถือ โดยพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานที่ได้รับรายงานโดยตรงจากหน่วยงานตรวจสอบภายในของบริษัท รวมถึงจัดทำเป็นรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท ทุกไตรมาส และรายงานในรายงานประจำปีด้วย

บริษัท ได้ส่งเสริม และสนับสนุนให้หน่วยงานตรวจสอบภายในมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบ และถ่วงดุลได้อย่างเต็มที่โดยให้ขึ้นตรงและรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการปฏิบัติงานของบริษัทได้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดและมีประสิทธิภาพ โดยในการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบที่จัดขึ้นแต่ละครั้ง หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในจะรายงานผลการตรวจสอบที่สำคัญให้คณะกรรมการตรวจสอบรับทราบ นอกจากนี้คณะกรรมการตรวจสอบจะมีการส่งรายงานความเห็นและข้อเสนอแนะให้ฝ่ายบริหารรับทราบเพื่อปรับปรุงงานในด้านใดบ้าง รวมถึงเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนและการแจ้งเบาะแส ทั้งจากบุคคลภายในและภายนอกบริษัทด้วย

การบริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการบริษัท ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารและจัดการความเสี่ยงต่าง ๆ อันอาจเกิดขึ้นกับบริษัท โดยได้จัดให้มีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ซึ่งประกอบด้วยกรรมการ และผู้บริหาร ครอบคลุมทุกหน่วยงานที่สำคัญของบริษัท เพื่อรับผิดชอบด้านการประเมิน และการบริหารจัดการความเสี่ยงของทั้งองค์กร รวมถึงความเสี่ยงต่อการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงจะร่วมปรึกษาหารือเพื่อประเมินปัจจัยความเสี่ยงหลัก ความเสี่ยงรอง และความเสี่ยงที่ไม่มีนัยสำคัญ พร้อมแนะนำ แนวทางแก้ไขวิธีการบริหารจัดการ หรือบรรเทาผลลบจากปัจจัยความเสี่ยงประเภทต่าง ๆ และมีการติดตาม ความคืบหน้าในการดำเนินการอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง รวมถึงจัดทำเป็นรายงานของคณะกรรมการ บริหารความเสี่ยงเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท ทุกไตรมาส และรายงานในรายงานประจำปีด้วย

การสรรหา และแต่งตั้งกรรมการ และผู้บริหารระดับสูงสุด

90

WORLD CLASS
PRODUCT

**NOMINATION AND APPOINTMENT OF
DIRECTORS**

คุณสมบัติของกรรมการบริษัท และคณะกรรมการชุดต่างๆ

(1) คณะกรรมการบริษัท

องค์ประกอบและการสรรหา แต่งตั้ง ถอดถอน หรือพ้นจากตำแหน่งกรรมการของบริษัทฯ นั้นได้กำหนดไว้ในกฎบัตรคณะกรรมการของบริษัทฯ ซึ่งผ่านการอนุมัติโดยที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 2/2559 เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2559 กฎบัตรดังกล่าวกำหนดคุณสมบัติของกรรมการบริษัทฯ ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

(ก) กรรมการบริษัทไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ โดยกรรมการต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจ มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจและมีเวลาเพียงพอที่จะอุทิศความรู้ความสามารถและปฏิบัติหน้าที่ให้แก่บริษัทฯ อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ กรรมการต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ รวมทั้งต้องไม่มีลักษณะที่แสดงถึงการขาดความเหมาะสมที่จะได้รับความไว้วางใจให้บริหารจัดการกิจการที่มีมหาชนเป็นผู้ถือหุ้นตามที่คณะกรรมการ.ล.ต. ประกาศกำหนด โดยจะต้องเป็นบุคคลที่มีชื่ออยู่ในระบบข้อมูลรายชื่อกรรมการและผู้บริหารของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนว่าด้วยหลักเกณฑ์การแสดงข้อมูลในระบบข้อมูลรายชื่อกรรมการและผู้บริหารของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์

(ข) คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คนและกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจะต้องมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

(ค) โครงสร้างคณะกรรมการบริษัทต้องประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของกรรมการทั้งหมดแต่ต้องไม่น้อยกว่า 3 คน โดยกรรมการอิสระจะต้องมีความเป็นอิสระจากการควบคุมของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือส่วนได้เสียในทางการเงินและการบริหารกิจการ อีกทั้งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์คุณสมบัติกรรมการอิสระตามที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทว.28/2551 เรื่อง การขออนุญาตและการอนุญาตให้เสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ (“ประกาศทว. 28/2551”) ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม

(ง) คณะกรรมการบริษัท ประกอบด้วยกรรมการตรวจสอบไม่น้อยกว่า 3 คน โดยคณะกรรมการตรวจสอบนี้ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามประกาศ ทว.28/2551 อีกทั้งมีขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ ประกาศกำหนด

(จ) คณะกรรมการบริษัทจะเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการบริษัท ในกรณีที่คณะกรรมการบริษัทพิจารณาเห็นสมควรอาจจะเลือกกรรมการบริษัทคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นรองประธานกรรมการบริษัทก็ได้

(2) คณะกรรมการอิสระ

คณะกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทนจะร่วมกันพิจารณาคคุณสมบัติของบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการอิสระโดยพิจารณาจากคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการตาม พ.ร.บ. บริษัทมหาชน พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ ประกาศของคณะกรรมการกำกับตลาดทุน รวมถึงประกาศข้อบังคับและ/หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้คณะกรรมการบริษัทจะพิจารณาคัดเลือกกรรมการอิสระจากผู้ทรงคุณวุฒิประสบการณ์การทำงานและความเหมาะสมด้านอื่น ๆ ประกอบกัน จากนั้นจะนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการของบริษัทฯ ต่อไป บริษัทฯ มีนโยบายการแต่งตั้งกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมดและต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ท่าน ทั้งนี้คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดคุณสมบัติของกรรมการอิสระไว้ ดังนี้

(ก) ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 1 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทฯ บริษัทใหญ่บริษัทย่อย บริษัทร่วมผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทฯ ทั้งนี้ให้นับรวมการถือหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องของกรรมการอิสระรายนั้น ๆ ด้วย

(ข) ไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำหรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทฯ บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทฯ เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงาน ก.ล.ต.

(ค) ไม่เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตหรือโดยการจดทะเบียนตามกฎหมายในลักษณะที่เป็นบิดามารดา คู่สมรส พี่น้อง และบุตร รวมทั้งคู่สมรสของบุตรของกรรมการรายอื่น ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุมบุคคลที่จะได้รับการเสนอให้เป็นกรรมการผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทฯ หรือบริษัทย่อย

(ง) ไม่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท ในลักษณะที่อาจเป็นการขัดขวางการใช้วิจารณญาณอย่างอิสระของตน รวมทั้งไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัยหรือผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงาน ก.ล.ต.

(จ) ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัยผู้มีอำนาจควบคุมหรือหุ้นส่วนของสำนักงานสอบบัญชี ซึ่งมีผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท สังกัดอยู่ เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงาน ก.ล.ต.

(ฉ) ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพใด ๆ ซึ่งรวมถึงการให้บริการเป็นที่ปรึกษากฎหมายหรือที่ปรึกษาทางการเงินซึ่งได้รับค่าบริการเกินกว่า 2 ล้านบาทต่อปีจากบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุมหรือหุ้นส่วนของ ผู้ให้บริการทางวิชาชีพนั้นด้วย เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงาน ก.ล.ต.

(ช) ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของกรรมการของบริษัท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่

(ซ) ไม่ประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัท หรือบริษัทย่อย หรือไม่เป็นหุ้นส่วนที่มีนัยในห้างหุ้นส่วน หรือเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงานลูกจ้างพนักงานที่ปรึกษาที่รับเงินเดือนประจำหรือถือหุ้นเกินร้อยละ 1 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทอื่นซึ่งประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัท หรือบริษัทย่อย

(ณ) ไม่มีลักษณะอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท

(3) คณะกรรมการตรวจสอบ

องค์ประกอบ และการสรรหา แต่งตั้ง ถอดถอน หรือการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตรวจสอบนั้นปรากฏในกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัท ซึ่งได้รับการอนุมัติด้วยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 2/2557 เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2557

(ก) คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้คัดเลือกแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัท โดยประกอบด้วยกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 3 ท่าน กรรมการตรวจสอบนั้นแต่งตั้งจากกรรมการอิสระของบริษัท ที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ รวมถึงประกาศข้อบังคับและ/หรือระเบียบของตลาดหลักทรัพย์

(ข) คณะกรรมการตรวจสอบต้องมีกรรมการอย่างน้อย 1 คนเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการสอบทานความน่าเชื่อถือของงบการเงิน โดยต้องระบุคุณสมบัติดังกล่าวไว้ในหนังสือรับรองประวัติของกรรมการตรวจสอบที่ต้องส่งต่อตลาดหลักทรัพย์ รวมทั้งระบุไว้ในแบบ Filing แบบ 56-1 และ แบบ 56-2

(ค) เมื่อกรรมการตรวจสอบครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือมีเหตุที่กรรมการตรวจสอบไม่สามารถอยู่ได้จนครบวาระ และมีผลให้จำนวนสมาชิกน้อยกว่า 3 คน คณะกรรมการบริษัทจะแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบทดแทนให้ครบถ้วนภายใน 3 เดือนนับแต่วันที่จำนวนสมาชิกไม่ครบถ้วน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

(ง) ให้หัวหน้างานตรวจสอบภายในของบริษัท เป็นเลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบ

(จ) กรรมการตรวจสอบแต่ละท่านจะมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี

(4) คณะกรรมการบริหาร

องค์ประกอบ และการสรรหา แต่งตั้ง ถอดถอน หรือการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการบริหารนั้นปรากฏในกฎบัตรคณะกรรมการบริหารของบริษัทซึ่งได้รับการอนุมัติด้วยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 3/2557 เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2557 รายละเอียดสรุปได้ดังนี้

(ก) คณะกรรมการบริหารประกอบด้วยกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน

(ข) คณะกรรมการบริษัทจะเลือกกรรมการบริหารคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการบริหาร ในกรณีที่คณะกรรมการบริษัทพิจารณาเห็นสมควร อาจเลือกกรรมการบริหารคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นรองประธานกรรมการบริหารก็ได้

(5) คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 3/2557 เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2557 ได้มีมติอนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงขึ้นชุดหนึ่ง ประกอบด้วยกรรมการและ/หรือผู้บริหารจำนวนหนึ่งที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เพื่อกำหนดนโยบายด้านการบริหารความเสี่ยงให้ครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร รวมทั้งกำกับดูแลให้มีระบบหรือกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อควบคุมความเสี่ยง และลดผลกระทบของความเสี่ยงต่อธุรกิจของบริษัทฯ โดยมีหน้าที่สำคัญในการระบุความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจของบริษัทฯ กำหนดมาตรการป้องกัน และติดตามดูแลการปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม กฎบัตรฉบับนี้ทำขึ้นเพื่อให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมีความเข้าใจบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง และใช้กฎบัตรนี้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริษัท มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปีนับแต่วันที่ ได้รับแต่งตั้ง กรรมการบริหารความเสี่ยงที่ครบกำหนดต้องออกจากตำแหน่งตามวาระ โดยอาจได้รับแต่งตั้งให้กลับเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ได้

(6) คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน

ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 4/2559 เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2559 ได้มีมติอนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน โดยประกอบด้วยกรรมการและผู้บริหารจำนวนหนึ่งที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เพื่อกำหนดนโยบายด้านการสรรหาบุคคลที่จะเข้ามาเป็นกรรมการและผู้บริหารระดับสูง และกลั่นกรองบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมก่อนเสนอชื่อให้คณะกรรมการหรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นแต่งตั้ง นอกจากนี้ยังมีบทบาทสำคัญในการพิจารณาหลักเกณฑ์ในการกำหนดค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงเพื่อให้มีความเหมาะสม และสะท้อนถึงความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการและผู้บริหารให้เป็นไปตามเป้าหมาย

คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนประกอบด้วยกรรมการและผู้บริหารจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน โดยคณะกรรมการบริษัทจะเลือกกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ซึ่งคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริษัท มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปีนับแต่วันที่ ได้รับแต่งตั้ง กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนที่ครบกำหนดต้องออกจากตำแหน่งตามวาระ โดยอาจได้รับแต่งตั้งให้กลับเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ได้

การกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อย และบริษัทร่วม

บริษัท ประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company) และไม่มีการประกอบธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญเป็นของตนเอง ดังนั้น เพื่อให้บริษัท สามารถควบคุมดูแลการจัดการและรับผิดชอบการดำเนินงานของบริษัทย่อยได้เสมือนเป็นหน่วยงานหนึ่งของบริษัท ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 3/2557 เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2557 จึงได้มีมติอนุมัตินโยบายการควบคุมและกลไกการกำกับดูแลกิจการที่บริษัทเข้าไปลงทุน เพื่อกำหนดกลไกในการกำกับดูแลบริษัทย่อย และกำหนดมาตรการในการติดตามการบริหารงานของบริษัทดังกล่าวเพื่อดูแลรักษาผลประโยชน์ในเงินลงทุนของบริษัทฯ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศ ทล. 28/2551 นอกจากนี้ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ครั้งที่ 3/2557 เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2557 ได้มีมติอนุมัติการแก้ไขข้อบังคับของบริษัทฯ และบริษัทย่อยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศ ทล. 28/2551 ดังกล่าวด้วย

รายละเอียดการกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อยและบริษัทร่วมตามนโยบายการควบคุมและกลไกการกำกับดูแลกิจการที่บริษัทฯ เข้าไปลงทุนมีดังนี้

1 การใช้สิทธิออกเสียงโดยตัวแทนของบริษัทฯ ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

บริษัทฯ กำหนดแนวทางในการใช้สิทธิออกเสียงโดยตัวแทนของบริษัทฯ ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อย ในเรื่องของการรับรองรายงานการประชุมสามัญและ/หรือวิสามัญผู้ถือหุ้น การรับรองงบการเงินประจำปี การเลือกตั้งกรรมการและการกำหนดค่าตอบแทน การแต่งตั้งผู้สอบบัญชี และการกำหนดค่าตอบแทนการสอบบัญชี การจัดสรรเงินกำไร การอนุมัติเรื่องอื่น ๆ และการพิจารณาเรื่องอื่น ๆ ซึ่งไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าในวาระการประชุม เพื่อเป็นการปฏิบัติตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance) และรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทฯ บริษัทย่อย และของผู้ถือหุ้นอื่นโดยรวม

2 โครงสร้างการบริหารจัดการของบริษัทย่อย

บริษัทฯ ได้กำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการของบริษัทย่อยเพื่อสามารถควบคุมดูแลการจัดการ และรับผิดชอบการดำเนินงานของบริษัทย่อยได้เสมือนเป็นหน่วยงานหนึ่งของบริษัทฯ รวมทั้งมีมาตรการในการติดตามการบริหารงานของบริษัทย่อย เพื่อดูแลรักษาผลประโยชน์ในเงินลงทุนของบริษัทฯ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) การเสนอซื้อบุคคลเป็นกรรมการในบริษัทย่อย

บริษัทฯ จะส่งบุคคลที่ได้รับมติเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทเข้าเป็นกรรมการของบริษัทย่อยอย่างน้อยตามสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทฯ ในบริษัทย่อยนั้น โดยกำหนดให้กรรมการที่ได้รับการเสนอซื้อต้องมีคุณสมบัติครบถ้วน หน้าที่ และความรับผิดชอบ ตลอดจนไม่มีลักษณะขาดความน่าไว้วางใจตามประกาศคณะกรรมการ ก.ล.ด. ว่าด้วยการกำหนดลักษณะขาดความน่าไว้วางใจของกรรมการและผู้บริหารของบริษัท

(2) การกำหนดขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการและผู้บริหารในบริษัทย่อย

กรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งตามมติเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทให้ดำรงตำแหน่งในบริษัทย่อยนั้น มีขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของบริษัทย่อย ซึ่งที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ครั้งที่ 3/2557 เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2557 มีมติอนุมัติข้อบังคับดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการของบริษัทฯ และบริษัทย่อยเข้าใจบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนที่มีต่อผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ และบริษัทย่อย และแสดงได้ว่าจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและมีความโปร่งใส ที่สำคัญคณะกรรมการของบริษัทย่อยจะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามนโยบายการควบคุมและกลไกการกำกับดูแลกิจการที่บริษัทเข้าไปลงทุน ตลอดจนนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่บริษัท กำหนดขึ้น

นอกจากนี้ กรรมการของบริษัทย่อยมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบให้บริษัทย่อยมีระบบการควบคุมภายใน ระบบบริหารความเสี่ยง และระบบป้องกันการทุจริตอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพและรัดกุมเพียงพอที่ทำให้มั่นใจได้ว่าการดำเนินการต่างๆ ของบริษัทย่อยจะเป็นไปตามนโยบายของบริษัทฯ ข้อบังคับของบริษัทย่อย หมวด 5 การบริหารจัดการเพื่อปฏิบัติตามนโยบายการควบคุมและกลไกการกำกับดูแลกิจการที่บริษัทฯ เข้าไปลงทุน กฎหมายและประกาศเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน รวมถึงประกาศ ข้อบังคับและหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการกำกับตลาดทุน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้อย่างแท้จริง รวมทั้งการจัดให้มีระบบงานที่ชัดเจน เพื่อแสดงได้ว่าบริษัทย่อยมีระบบเพียงพอในการเปิดเผยข้อมูลการทำรายการที่มีนัยสำคัญตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดได้อย่างต่อเนื่อง และน่าเชื่อถือ และมีช่องทางให้กรรมการและผู้บริหารของบริษัทฯ สามารถรับรู้ข้อมูลของบริษัทย่อยในการติดตามดูแลผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน การทำรายการระหว่างบริษัทย่อยกับกรรมการและผู้บริหารของบริษัทย่อย และการทำรายการที่มีนัยสำคัญของบริษัทย่อยได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ต้องจัดให้มีกลไกในการตรวจสอบระบบงานดังกล่าวในบริษัทย่อย โดยให้ทีมงานผู้ตรวจสอบภายในและกรรมการอิสระของบริษัทฯ สามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยตรง และให้มีการรายงานผลการตรวจสอบระบบงานดังกล่าวให้กรรมการและผู้บริหารของบริษัทฯ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบริษัทย่อยมีการปฏิบัติงานตามระบบที่จัดทำไว้อย่างสม่ำเสมอ

(3) การเปิดเผยข้อมูลของกรรมการและผู้บริหารของบริษัทย่อย

(ก) กรรมการและผู้บริหารของบริษัทย่อยต้องเปิดเผยและนำส่งข้อมูลส่วนตัวได้เสียของตน และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกรรมใด ๆ ที่อาจคาดหมายได้ว่าจะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest) กับบริษัทฯ และบริษัทย่อย ต่อคณะกรรมการของบริษัทย่อย หรือผู้ที่คณะกรรมการของบริษัทย่อยมอบหมายภายในเวลาที่บริษัทย่อยกำหนด โดยคณะกรรมการของบริษัทย่อยมีหน้าที่แจ้งเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการของบริษัทฯ ทราบภายในกำหนดเวลาที่บริษัทฯ กำหนด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาตัดสินใจหรืออนุมัติใด ๆ ซึ่งการพิจารณานั้นจะคำนึงถึงประโยชน์โดยรวมของบริษัทย่อยและบริษัทฯ เป็นสำคัญ กรรมการและผู้บริหารของบริษัทย่อยต้องไม่มีส่วนร่วมอนุมัติในเรื่องที่ตนเองมีส่วนได้เสียหรือความขัดแย้งทางผลประโยชน์

(ข) กรรมการและผู้บริหารของบริษัทย่อยรวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องของกรรมการและผู้บริหารดังกล่าวมีหน้าที่แจ้งให้คณะกรรมการของบริษัทย่อยทราบถึงความสัมพันธ์ และการทำธุรกรรมกับบริษัทย่อยในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และหลีกเลี่ยงการทำรายการที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ กับบริษัทย่อยดังกล่าว โดยคณะกรรมการบริษัทย่อยมีหน้าที่แจ้งเรื่องดังกล่าวให้แก่บริษัทฯ ทราบ

อนึ่ง การกระทำดังต่อไปนี้ซึ่งเป็นผลให้กรรมการ และผู้บริหาร หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องของบุคคลดังกล่าว ได้รับประโยชน์ทางการเงินอื่นนอกเหนือจากที่พึงได้ตามปกติ หรือเป็นเหตุให้บริษัทย่อยได้รับความเสียหาย ให้สันนิษฐานว่าเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งกับประโยชน์ของบริษัทย่อยอย่างมีนัยสำคัญ

- การทำธุรกรรมระหว่างบริษัทย่อยกับกรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยมิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน
- การใช้ข้อมูลของบริษัทและบริษัทย่อยที่ล่วงรู้มา เว้นแต่เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณชนแล้ว หรือ
- การใช้ทรัพย์สินหรือโอกาสทางธุรกิจของบริษัทและบริษัทย่อยในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์หรือหลักปฏิบัติทั่วไปตามที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด

(4) การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทย่อย

(ก) บริษัทย่อยมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน การทำรายการระหว่างบริษัทย่อยกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ หรือการทำรายการสำคัญอื่นใดของบริษัทย่อยให้ถูกต้อง ครบถ้วน และใช้หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลและการทำรายการในลักษณะดังกล่าวในทำนองเดียวกันกับหลักเกณฑ์ของบริษัท

(ข) บริษัทย่อยต้องรายงานแผนการประกอบธุรกิจ การขยายธุรกิจ โครงการลงทุนขนาดใหญ่ ตลอดจนการเข้าร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการรายอื่น ๆ ต่อบริษัท ผ่านรายงานผลการดำเนินงานประจำเดือน และบริษัท มีสิทธิเรียกให้บริษัทย่อยเข้าชี้แจงหรือนำส่งเอกสารประกอบการพิจารณากรณีดังกล่าว ซึ่งบริษัทย่อยต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดทันที ในกรณีที่บริษัท ตรวจสอบพบประเด็นที่มีนัยสำคัญใด ๆ บริษัท อาจแจ้งให้บริษัทย่อยชี้แจง และ/หรือนำส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาของบริษัท ได้

(5) การใช้ข้อมูลภายในของบริษัทย่อย

ห้ามมิให้กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้รับมอบหมายของบริษัทย่อย รวมถึงคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลดังกล่าวใช้ข้อมูลภายในของบริษัท และของบริษัทย่อย ทั้งที่ได้มาจากการกระทำตามหน้าที่หรือในทางอื่นใด ที่มีหรืออาจจะมีผลกระทบเป็นนัยสำคัญต่อบริษัท และ/หรือบริษัทย่อย เพื่อประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม และไม่ว่าจะได้รับผลตอบแทนหรือไม่ก็ตาม

(6) การทำธุรกรรมของกรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องของบริษัทย่อย

กรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องของบริษัทย่อย จะทำธุรกรรมกับบริษัทย่อยได้ต่อเมื่อธุรกรรมดังกล่าวได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการของบริษัท หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท ตามแต่ขนาดรายการที่คำนวณได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศรายการที่เกี่ยวข้องกัน ทั้งนี้เว้นแต่เป็นการทำธุรกรรมที่เป็นข้อตกลงทางการค้าในลักษณะเดียวกับที่วิญญูชนจะพึงกระทำกับคู่สัญญาทั่วไปในสถานการณ์เดียวกัน ด้วยอำนาจต่อรองทางการค้าที่ปราศจากอิทธิพลในการที่ตนมีสถานะเป็นกรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี และเป็นข้อตกลงทางการค้าที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการของบริษัท หรือเป็นไปตามหลักการที่คณะกรรมการบริษัทอนุมัติไว้แล้ว

3 การควบคุมด้านการเงินของบริษัทย่อย

(1) บริษัทย่อยมีหน้าที่นำส่งผลการดำเนินงานรายเดือน และงบการเงินฉบับผ่านการสอบทานโดยผู้สอบบัญชีรายไตรมาส ตลอดจนข้อมูลประกอบการจัดทำงบการเงินดังกล่าวของบริษัทย่อยและบริษัทร่วมให้กับบริษัท พร้อมยินยอมให้บริษัท ใช้ข้อมูลดังกล่าวนี้ เพื่อประกอบการจัดทำงบการเงินรวมหรือรายงานผลประกอบการของบริษัทประจำปีไตรมาสหรือประจำปีนั้นแล้วแต่กรณี

(2) บริษัทย่อยมีหน้าที่จัดทำประมาณการผลการดำเนินงาน และสรุปเปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานจริงเป็นรายไตรมาส รวมถึงติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนเพื่อรายงานต่อบริษัท

(3) บริษัทย่อยมีหน้าที่รายงานประเด็นปัญหาทางการเงินที่มีนัยสำคัญต่อบริษัท เมื่อตรวจพบหรือได้รับการร้องขอจากบริษัท ให้ดำเนินการตรวจสอบและรายงาน

รายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน

96

WORLD CLASS
PRODUCT

**SUSTAINABLE
DEVELOPMENT REPORT**

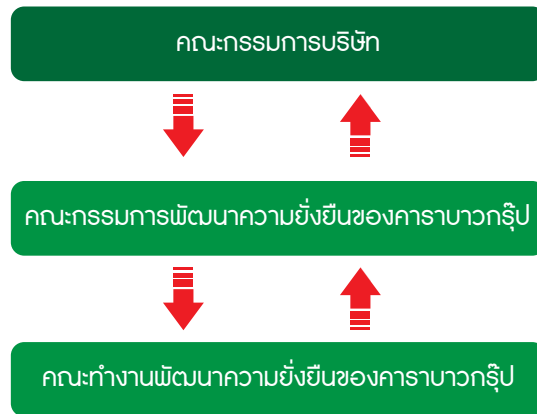
คาราบาวกรุ๊ป ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหวังส่งมอบสิ่งที่มีคุณค่าคืนสู่สังคม ตลอดจนดำเนินโครงการสร้างสรรค์สังคม เพื่อถ่ายทอดและสร้างรากฐานคุณค่าชีวิตที่ดีสู่สาธารณชนอย่างยั่งยืน

นโยบายด้านความยั่งยืน

บริษัทฯ มุ่งดำเนินธุรกิจภายใต้วิสัยทัศน์ ภารกิจ พันธสัญญา กลยุทธ์ และนโยบาย เพื่อการเติบโตอย่างมีคั่งมั่งคั่ง และยั่งยืน โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ควบคู่ไปกับการรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม

โครงสร้างการบริหารด้านความยั่งยืน

คณะกรรมการบริษัท แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาความยั่งยืนของคาราบาวกรุ๊ป ซึ่งเป็นตัวแทนระดับผู้บริหารจากสายงานต่างๆ ของบริษัทฯ มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาความยั่งยืน และนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ประเมินสาระสำคัญ กำหนดขอบเขตและจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาความยั่งยืนของคาราบาวกรุ๊ปขึ้น เพื่อศึกษาและกำหนดโครงการที่จะดำเนินการภายใต้กลยุทธ์การพัฒนาความยั่งยืนของบริษัท

ผู้มีส่วนได้เสียในห่วงโซ่คุณค่าของบริษัท

ผู้มีส่วนได้เสีย	ประเด็นที่ผู้มีส่วนได้เสียให้ความสนใจหรือคาดหวัง
1. พนักงาน	โอกาสก้าวหน้าในสายอาชีพและสวัสดิการที่ดี
2. คู่ค้า Supplier	การดำเนินธุรกิจอย่างเป็นธรรม
3. ลูกค้า	ได้รับสินค้าคุณภาพในราคาที่เข้าถึงได้
4. ผู้ถือหุ้น / นักลงทุน	ผลดำเนินงาน การเติบโตทางธุรกิจ และความโปร่งใส
5. เจ้าหนี้ ลูกหนี้	รักษาคำมั่นสัญญาและเชื่อถือได้
6. ชุมชน	การพัฒนาชุมชนให้เติบโตไปพร้อมกับธุรกิจ
7. สิ่งแวดล้อม	การแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดจากการดำเนินงานของบริษัท

การตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้เสีย

พนักงาน

พัฒนาคุณภาพ

พัฒนาคุณภาพในการทำงานและ
ความรู้ความสามารถ รวมทั้งการมี
คุณภาพชีวิต และสวัสดิการที่ดี

ลูกค้า

พัฒนาธุรกิจร่วมกัน

ทำธุรกิจต่อกันด้วยความเป็นธรรม
เคารพสิทธิมนุษยชน มีการส่งเสริมความรู้
ความสามารถเพื่อให้เติบโตไปพร้อมๆกัน

ลูกค้า

สร้างความพึงพอใจ

ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพที่ดี เพื่อส่งมอบ
ให้ถึงมือลูกค้าในแต่ละช่องทางการ
จัดจำหน่ายอย่างทั่วถึง จนถึงมือผู้บริโภค

ผู้ถือหุ้น นักลงทุน

ดำเนินธุรกิจโปร่งใส

ดำเนินธุรกิจภายใต้หลักการทำกับ
ดูแลกิจการที่ดี และปฏิบัติตามหลัก
จรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ

เจ้าหน้าที่ ลูกหนี้

รักษาคำมั่นสัญญา

กำหนดเงื่อนไขในสัญญาอย่างเป็นธรรม
และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

ชุมชน

ห่วงใยชุมชน

ดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการพัฒนา
คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี และอยู่
ร่วมกันอย่างมีความสุข

สิ่งแวดล้อม

ดูแลใส่ใจทรัพยากร

ดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการใส่ใจ
การใช้ทรัพยากรต่างๆ
และดูแลสิ่งแวดล้อม

ด้านบริหารและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อความยั่งยืน

เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจของบริษัท การเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตท่ามกลางโอกาสทางธุรกิจ และการก้าวไปสู่วิสัยทัศน์สินค้านานาชาติระดับโลก แปรนระดับโลก บริษัทให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ให้เป็นทั้งคนที่รู้แจ้ง ทำจริง ถูกต้อง แม่นยำ ปรับเปลี่ยน เรียนรู้ ยืดหยุ่น พลิกแพลง ตามค่านิยมองค์กร ตลอดจนการสรรหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ความสามารถที่หลากหลายมาร่วมงาน เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรคุณภาพ ที่มีประสิทธิภาพการบริหารจัดการสูงสุดและมีสุขภาพองค์กรที่ดีอย่างยั่งยืน

1. โครงการสามเหลี่ยมปฏิกิริยาองค์กร

ผู้นำระดับสูงให้ความสำคัญเรื่องการสื่อสาร ถ่ายทอดวิสัยทัศน์และค่านิยมไปสู่การปฏิบัติผ่านการนำองค์กร การบริหารจัดการที่ใช้ยุทธศาสตร์สามเหลี่ยมปฏิกิริยาองค์กร ของบริษัทการบินฯ ผลักดันให้เกิดการปฏิกิริยาองค์กรเพื่อให้ทุกส่วนงานเดินไปสู่วisionตามที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านแนวคิดของ OKR เพื่อใช้เป็นแกนหลักในการบริหารจัดการขององค์กร ทีมงาน อีกทั้งยังช่วยทำให้เกิดการมุ่งเน้นประเด็น Objectives and Key Results ที่สำคัญ และช่วยให้ทีมงานทุกคนมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันเกิดผลดีได้แก่

1. เกิดนวัตกรรมใหม่การบริหารจัดการให้กับบริษัท จากการปฏิรูปความคิดเดิมๆ ให้มีการพัฒนาขึ้น
2. เกิดไอเดียใหม่ๆ จากการปฏิรูปให้ทันยุคทันสมัยการดำเนินงานใน ภายนอกที่เปลี่ยนแปลง และไม่ล้าสมัย
3. เกิดกระบวนการแก้ปัญหาสิ่งเดิมๆ อย่างสร้างสรรค์ ปัญหาอุปสรรคจะน้อยลง
4. เกิดคลื่นลูกใหม่จากการปฏิรูปจะก่อให้เกิดการบ่มเพาะ และเปิดโอกาสให้พนักงานมีโอกาสแสดงผลงานมากขึ้น

2. ผลลัพธ์การพัฒนาผู้นำด้านการบริหารจัดการผ่านแนวคิด OKRs

การพัฒนาบุคลากรด้านบริหาร โดยมุ่งเน้นในการสร้างผู้นำไปยังตำแหน่งถัดไป ผ่านแผนการทำงานจริงตามโครงการ OKRs ที่ได้รับมอบหมายและพัฒนาทักษะการสื่อสารที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร โดยการเรียนรู้ผ่านวิสัยทัศน์และประสบการณ์ตรงของผู้บริหารระดับสูง

การจัด Workshop กับผู้บริหารระดับรองผู้อำนวยการขึ้นไป เพื่อรับทราบเป้าหมายขององค์กร และสามารถกำหนดเป้าหมาย (Objective) และผลลัพธ์สำคัญ (Key Results) ของสำนักที่รับผิดชอบได้ เพื่อสอดคล้องกับการนำ OKRs มาใช้ในองค์กร โดยนโยบายสู่การปฏิบัติ

3. ผลลัพธ์ ด้านการ Cascade Goal, KPI ไปสู่การปฏิบัติ และเชื่อมโยงระบบการประเมินผลงานรายบุคคล

1. ผลงานในปี 2560 พบว่าทุกฝ่ายมีการนำโครงการไปสื่อสารและปฏิบัติจนถึงระดับพนักงานร้อยละ 100 โดยแผนงานตามโครงการที่กำหนดมีการดำเนินงานและสำเร็จตามรอบเวลา ประมาณร้อยละ 80 และมีผลการเรียนรู้จากการทำโครงการ มาพัฒนาการทำแผนกลยุทธ์ประจำปี 2561 และทบทวน Vision Mission Core Values และเชื่อมโยงกับ Core competency ของพนักงานเมื่อปลายปี 2560
2. ผลงานในปี 2561 ทุกสำนักมีการนำเสนอ OKRs ที่เชื่อมโยงกับบริษัท และดำเนินการเสร็จล่วงหน้า 1 เดือนก่อนปิดไตรมาส และผลงานของ OKR รายไตรมาสมีการนำเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารบริษัททุกเดือนได้ทุกสำนัก 100%
3. ผลงานในปี 2562 ส่งต่อการจัดทำ OKR ระดับบริษัท ระดับฝ่าย กระจายสู่การทำ OKR ระดับบุคคล

4. โครงการ “รู้แจ้งทำจริง ถูกต้องแม่นยำ”

การสะท้อนความเข้าใจถึงค่านิยมองค์กร โดยการจัดกิจกรรมให้พนักงานทุกคนมีส่วนร่วมในการบอกเล่าประสบการณ์ และความเข้าใจของตนเองที่มีต่อค่านิยมองค์กร “รู้แจ้งทำจริง ถูกต้องแม่นยำ” โดยมีจำนวนผลงานกว่า 68 ผลงาน จากพนักงาน 66 คน เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว

เพื่อเป็นบริษัทที่ให้โอกาสกับคนทุกคน ทางบริษัทมีการพัฒนาการสรรหา เข้าถึงทุกคนผ่านหลายช่องทาง Website Carabao Career Opportunities และลงพื้นที่ชุมชนต่างๆ

5. โครงการบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์บุคลากรดาว

เพื่อบ่มเพาะและพัฒนาบุคลากรของบริษัทให้มีความพร้อม และเติบโตกับบริษัท ด้วยวิสัยทัศน์ “สินค้าระดับโลก แปรนตร์ระดับโลก” การพัฒนาบุคลากรจึงมุ่งเน้นให้พนักงานมีสมรรถนะ ความสามารถในการทำงาน

- มุ่งเน้นให้เป็นบุคลากรที่มีทัศนคติที่ดี พร้อมที่จะเรียนรู้ สร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ และยึดถือในค่านิยมองค์กร ทำงานอย่าง “รู้แจ้ง ทำจริง ถูกต้อง แม่นยำ ปรับเปลี่ยน เรียนรู้ ยืดหยุ่น พลิกแพลง”
- ติดตาม และประเมินผล การพัฒนาบุคลากร ตามตำแหน่งงาน

ผลการพัฒนาบุคลากร ประจำปี 2562

บริษัท	จำนวนหลักสูตร			ผู้อบรม		
	หลักสูตรการอบรม (ตามแผน)	หลักสูตรที่จัดอบรม	% ที่จัดอบรมเทียบกับแผน	จำนวนพนักงานที่เข้าอบรม	จำนวนชั่วโมงที่พนักงานอบรมจริง	เฉลี่ยชมอบรมคนละ
บริษัท คาราบาว กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	5	9	180%	15	93	6
บริษัท คาราบาวตะวันออก จำกัด (สนง.ใหญ่)	111	76	68%	1,214	6,054	5
บริษัท ตะวันแดง ดีซีเอ็ม จำกัด	27	32	119%	1,794	11,498	6
บริษัท คาราบาวตะวันออก จำกัด (โรงงานบางปะกง)	82	154	188%	2,477	14,497	6
บริษัท เอเชียแพคเกจจิง จำกัด (สนง.สีลม)	43	47	109%	780	3,488	4
บริษัท เอเชีย แคน แมนูแฟคเจอร์ จำกัด	42	45	107%	203	1,379	7
Grand total	310	363	117%	6,483	37,009	6

6. โครงการ บาวแดงขับขี่ปลอดภัย ใส่ใจทุกคน

ตามที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เริ่มสื่อสาร และให้การสนับสนุนในการจัดทำโครงการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ให้แก่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ตั้งแต่ปี 2556 บริษัทฯ เริ่มตระหนักถึงการพัฒนาผู้มีส่วนได้เสียในทุกด้านของบริษัทฯ โดยเริ่มจากผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาธุรกิจไปอย่างยั่งยืน นั่นคือ “พนักงาน” จึงเกิดเป็นโครงการ “บาวแดงขับขี่ปลอดภัย ใส่ใจทุกคน” เพื่อลดอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับพนักงาน ทั้งนี้ ในการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ ในเครือ ได้แก่ การเป็นผู้บริการจัดจำหน่าย (DCM) ซึ่งจะต้องใช้รถประเภทต่างๆ ในการขนส่งสินค้า บริษัทฯ คำนึงถึงความปลอดภัยในการขับขี่ของพนักงาน รวมถึงบุคคลภายนอกผู้ใช้รถใช้ถนนร่วมกัน

เนื่องจากบริษัทฯ ในเครือ ประกอบธุรกิจบริหารจัดการการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของบริษัทฯ (DCM) ซึ่งต้องใช้รถ ใช้ถนน ในการขนส่งสินค้าเป็นหลัก รวมถึงการเดินทางของพนักงานบริษัทฯ จึงตระหนักเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของพนักงานทุกคน ชุมชนใกล้เคียง และผู้ร่วมทาง เพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุ จึงเกิดโครงการบาวแดง ขับขี่ปลอดภัย ใส่ใจทุกคน

คณะกรรมการบริหารของบริษัทฯ ตระหนักถึงความปลอดภัยของพนักงานทุกคน จึงมีดำริให้จัดทำโครงการ “บาวแดงขับขี่ปลอดภัย ใส่ใจทุกคน” ซึ่งเปิดโครงการครั้งแรกเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2559 โดย คุณณัฐชไม วัฒนอมบุญเจริญ กรรมการผู้จัดการ บริษัท การบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) เป็นตัวแทนผู้บริหารเปิดตัว และประชาสัมพันธ์ โครงการทั้งที่ โรงงาน สำนักงานใหญ่ และศูนย์กระจายสินค้าทั่วประเทศ รวมถึงร่วมทำกิจกรรมเพื่อกระตุ้นความสนใจ เช่น การจัดประกวด คำขวัญ โดยให้พนักงานร่วมส่งคำขวัญเกี่ยวกับการขับขี่ปลอดภัย คำขวัญที่ได้รางวัล คือ “ครอบครัวอยู่เบื้องหลัง ขับขี่อย่างระวัง ชีวิตไม่พัง รอบข้างปลอดภัย”

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ ดังนี้

1. จัดอบรมหลักสูตรขับขี่ปลอดภัย ให้ความรู้ปลูกจิตสำนึกขับขี่ปลอดภัย แก่พนักงานทุกคน และจัดอบรมพนักงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งพนักงานเดิมและพนักงานใหม่ เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ
2. ทดสอบพนักงานทุกคนในตำแหน่งที่ต้องขับขี่ยานพาหนะ เพื่อให้มั่นใจได้ว่า บริษัทฯ ได้รับพนักงานที่มีทักษะในการขับขี่ที่ดี และไม่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้โดยง่าย
3. กำหนดหลักเกณฑ์ และมาตรฐานการดูแลรักษา รวมถึงการซ่อมบำรุงยานพาหนะ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน
4. จัดหาระบบที่ดีในการสอดส่องดูแลการใช้ยานพาหนะของพนักงาน ได้แก่ ระบบ NOSTRA บริษัทฯ ลงทุนระบบดังกล่าว เป็นจำนวนเงินกว่า 2 ล้านบาท เพื่อใช้ในการพัฒนาการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ การกำหนดตำแหน่งร้านค้า เพื่อเก็บเป็นฐานข้อมูลร้านค้าของบริษัทฯ ทั่วประเทศ นอกจากนี้ระบบดังกล่าวใช้ประโยชน์ในการตรวจจับความเร็วของยานพาหนะเมื่อพนักงานขับรถเร็วเกินกว่าที่กำหนด ระบบจะส่งสัญญาณเตือนมาที่ส่วนกลาง

นอกจากนี้ เพิ่มอุปกรณ์ป้องกันเกิดอุบัติเหตุ เช่น เข็มเชอร์ถอยหลัง กล้องมองหลัง และกล้องบันทึกหน้ารถ จัดการอบรมหลักสูตรขับขี่ปลอดภัย และมีการรวบรวมข้อมูลความเร็วเกินกำหนด การติดตามรายงานอย่างสม่ำเสมอ

7. โครงการ ต่อบลของหนู

โครงการ “ต่อบลของหนู” ริเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อปลูกจิตสำนึก ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กไทยรู้จักการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีในท้องถิ่นของตนเอง โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาเขียนเรียงความถึงลุงแอ๊ด คาราบาว เมื่อปลายปี 2559 ที่ผ่านมามีได้เปลี่ยนหัวข้อเป็น “ของดีประจำตำบลของหนู” โดยเป็นการเล่าเรื่องราวของดีประจำตำบลที่มีชื่อเสียง หรือ สร้างคุณค่าในตำบลของตนเอง เพื่อเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ทั้งยังเป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์ และการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องผ่านการเขียนเรียงความ ตลอดจนช่วยสร้างคุณค่าชีวิต และเสริมสร้างความสามัคคีภายในตำบลที่น้องเขียนถึง และประการสำคัญ โครงการนี้จะช่วยจุดประกายความคิดและสร้างแรงบันดาลใจให้กับเด็กไทยในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีในตำบลของตนเอง

ทั้งนี้ คณะกรรมการจะคัดเลือกเรียงความดีเด่นประจำเดือนทุกเดือน ซึ่งนักเรียนเจ้าของเรียงความดีเด่นจะได้รับทุนการศึกษาจำนวน 5,000 บาท พร้อมประกาศนียบัตร อีกทั้งตำบลที่เขียนถึงจะได้รับเงินสนับสนุนกิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอีกจำนวนตำบลละ 10,000 บาท และผลงานเรียงความจากโครงการนี้จะได้รับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ทั้งสื่อออนไลน์ สื่อรายการวิทยุ และสื่อรายการโทรทัศน์ โดยจัดทำสัปดาห์ ความยาว 2 นาที ออกอากาศทางรายการโทรทัศน์ทุกสัปดาห์ เพื่อเผยแพร่ผลงานเรียงความของนักเรียนที่ชนะการประกวดออกสู่สาธารณชน

ในปี 2562 ที่ผ่านมามี บริษัท มอบเงินสนับสนุนทั้งสิ้น 600,000 บาท แบ่งเป็น ทุนการศึกษาจำนวน 200,000 บาท และทุนพัฒนาตำบล 400,000 บาท

8. โครงการ ดนตรีสร้างคุณค่าชีวิต

มูลนิธิคาราบาว และ บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ก่อตั้งโครงการ “ดนตรีสร้างคุณค่าชีวิต” ดำเนินการสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อสังคมอย่างต่อเนื่อง และเคยได้ร่วมมือกับสถานีโทรทัศน์ช่องเวิร์คพอยท์ จัดรายการประกวดวงดนตรีผ่านทางโทรทัศน์ในชื่อรายการ “Bao Young Blood ดนตรีสร้างคุณค่าชีวิต” ซึ่งได้ดำเนินการมาถึง Season 4 ในปี 2561

วงดนตรีที่ชนะเลิศจะได้รับทุนการศึกษาจำนวน 1,000,000 บาท และโล่เกียรติยศ จากมูลนิธิคาราบาว พร้อมทั้งโอกาสแสดงความสามารถบนเวทีคอนเสิร์ตการกุศลดนตรีสร้างคุณค่าชีวิตกับวงคาราบาว ทั้งนี้รายได้จากการจัดคอนเสิร์ตการกุศลทั้งหมด จะมอบเป็นทุนสนับสนุนให้กับศิลปินอาวุโสที่ประสบปัญหา

โครงการ ด้านกีฬา

หลังจากการบาวได้ลงนามในสัญญากับสมาคมฟุตบอลประเทศอังกฤษ ในการเป็นผู้สนับสนุน “EFL Cup” ภายใต้ชื่อ “Carabao Cup” และจับมือเป็นพันธมิตรกับสโมสรฟุตบอลเชลซี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จึงได้มุ่งเน้นพัฒนาฟุตบอลไทยให้ก้าวไกลไปสู่ระดับโลก ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของบริษัทและครอบคลุมการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน โดยมีมาตรการทำโครงการด้านฟุตบอลหลักๆ 2 รายการคือ

1. โครงการ ฝึกอบรมผู้ฝึกสอนฟุตบอลเยาวชน คาราบาว-เชลซี (Carabao - Chelsea Coach the Coaches)

โครงการ “Carabao Coach the Coaches” ปีที่ 2 เป็นโครงการที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างบริษัทคาราบาว และพันธมิตรทีมฟุตบอลเชลซี เพื่อพัฒนาฟุตบอลไทย โดยนำผู้ฝึกสอนจากสโมสรฟุตบอลเชลซี ประเทศอังกฤษ ที่มีประสบการณ์การสอนและพัฒนาเยาวชนในหลายทวีปทั่วโลก มาถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ฝึกสอนฟุตบอลระดับเยาวชน และปรัชญาของสโมสรฟุตบอลเชลซีให้กับผู้ฝึกสอนชาวไทย ซึ่งทีมผู้ฝึกสอนจากสโมสรฟุตบอลเชลซี จากประเทศอังกฤษนำโดย ลอร์เรนซ์ กริฟฟิน จากศูนย์พัฒนาระหว่างประเทศของเชลซีในกรุงเทพฯ ทีมโค้ชนี้มีประสบการณ์มากกว่า 21 ปี จากการทำงานใน 31 ประเทศ และ 6 ทวีปทั่วโลก จัดอบรม วันที่ 19 พฤศจิกายน - 1 ธันวาคม 2561 ที่ พัฒนาการฟลัดแลนด์ รีสอร์ท จังหวัดชลบุรี โดยมีการจัดการอบรมทั้งสิ้น 6 รุ่น และมีผู้เข้าร่วมฝึกอบรม จำนวน 360 ท่าน ซึ่งมาจากสถาบันการศึกษาทั่วประเทศ ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมอบรมเป็นผู้สามารถผ่านการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และสามารถนำไปใช้พัฒนาเยาวชนในชุมชนตนเองต่อไปได้

หลักสูตรการอบรมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติแบ่งปรัชญาของสโมสรฟุตบอลเชลซี ถูกออกแบบมาเพื่อให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่และการเป็นผู้ฝึกสอนฟุตบอลที่ดี เข้าใจถึงแนวทางการฝึกสอนที่หลากหลาย จังหวะ วิธีการ และเหตุผลในการปรับใช้ รวมถึงแนวทางการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน การเตรียมพร้อมก่อนการแข่งขันและการฟื้นฟูร่างกายที่เหมาะสม เนื้อหาครอบคลุมถึงทักษะการสื่อสาร การวิเคราะห์ การจัดระเบียบ ทักษะด้านอารมณ์ วิธีการจัดการทีม ความสำคัญของสารอาหาร และเทคนิคการฝึกซ้อม และที่สำคัญในปีนี้อาจจัดคอร์สพิเศษเพิ่มขึ้น คือทุกๆ 2 รุ่นของการสอน ทางคณะกรรมการจะคัดเลือกผู้ฝึกสอนจำนวน 20 คน จากทั้งหมด 120 คน (2 รุ่น) มาร่วมเวิร์กช็อปกับ “โค้ชจุ่น” อนุรักษ ศรีเกิด อดีตหัวหน้าผู้ฝึกสอนทีมชาติไทยรุ่นอายุไม่เกิน 19 ปี เพื่อร่วมพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนทักษะฟุตบอล ซึ่งเปรียบเสมือนคัมภีร์ให้สามารถนำความรู้ไปต่อยอด และใช้ในการสอนเยาวชนในพื้นที่ได้จริง

สำหรับผู้ฝึกสอนที่เข้าร่วมโครงการ ในปีนี้จะถูกแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ผู้ฝึกสอนนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 7-10 ปี
2. ผู้ฝึกสอนนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 11-14 ปี
3. ผู้ฝึกสอนนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 15-18 ปี

2. โครงการ สนับสนุนกิจกรรมฟุตบอลระดับท้องถิ่นของเยาวชนไทย (Carabao Grassroots Football)

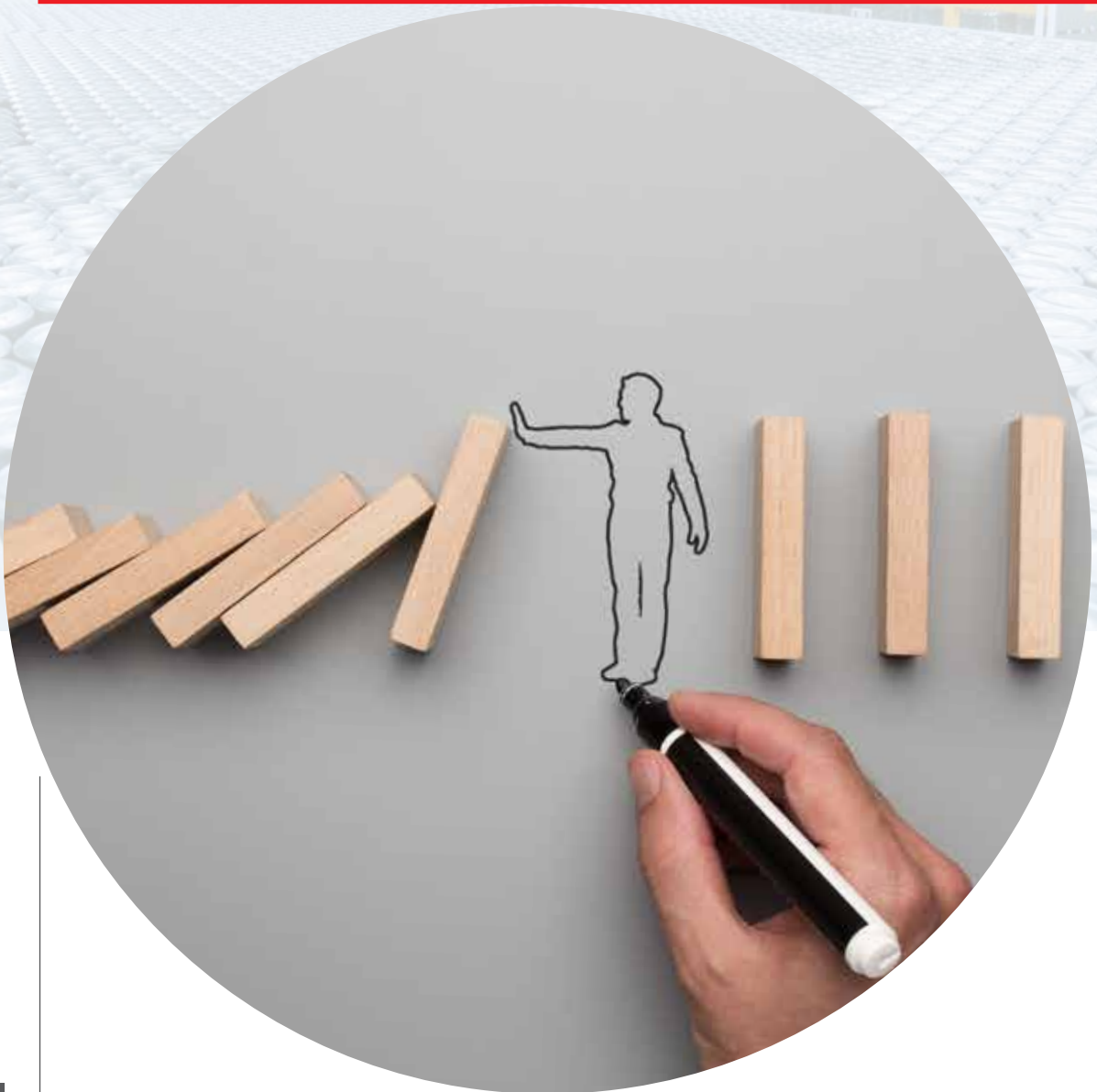
คาราบาวกรุ๊ป ร่วมสานต่อความฝันให้กับนักฟุตบอลเยาวชนไทย จัดโครงการ “Carabao Grassroots Football” สนับสนุนกิจกรรมฟุตบอลระดับท้องถิ่นของเยาวชนไทย ที่ขาดแคลนอุปกรณ์ในการฝึกซ้อม พร้อมจับมือโค้ช “เชลซี” จัดฟุตบอลคลินิกให้ความรู้แก่เยาวชน ถ่ายทอดประสบการณ์และสร้างแรงบันดาลใจการเป็นนักเตะอาชีพ

โครงการ “Carabao Grassroots Football” โครงการที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมฟุตบอลระดับท้องถิ่นของเยาวชนไทย ที่ขาดแคลนอุปกรณ์ในการฝึกซ้อม ซึ่งที่ผ่านมามีโรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนไปแล้วหลายโรงเรียนในต่างจังหวัดทั่วประเทศ โดยบางโรงเรียนจะได้รับโอกาสพิเศษจากหัวหน้าโค้ชทีมเชลซี มร.รอนซ์ กริฟฟิน ร่วมจัดกิจกรรมกับเยาวชนอย่างใกล้ชิดอีกด้วย

การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง

106

WORLD CLASS
PRODUCT

INTERNAL CONTROL & RISK MANAGEMENT

บริษัท การบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (บริษัทฯ) ได้ให้ความสำคัญต่อระบบการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นให้มีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพเพียงพอและเหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจ โดยมีฝ่ายตรวจสอบภายในทำหน้าที่ติดตามและสอบทานระบบการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ของบริษัทฯ และรายงานตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการใช้ทรัพยากรของบริษัทฯ อย่างคุ้มค่าและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนดูแลรักษาทรัพย์สิน ลดความผิดพลาดและป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น รวมถึงมีการกำกับดูแลการปฏิบัติงาน การรายงานทางการเงินที่มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันเวลา รวมทั้งให้มีการปฏิบัติตามนโยบาย กฎระเบียบ และข้อบังคับของกฎหมาย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อบริษัทฯ นอกจากนี้ คณะกรรมการบริษัทฯ ได้มีการประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในเป็นประจำทุกปี ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ตามกรอบการควบคุมภายในของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อ้างอิงจาก COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread Way Commission) ทั้ง 5 องค์ประกอบ 17 หลักการย่อย ทั้งนี้บริษัทฯ ไม่พบข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญต่อระบบการควบคุมภายในของบริษัทฯ

1. การควบคุมภายในองค์กร

บริษัทฯ ได้กำหนดให้มีสภาพแวดล้อมของการควบคุมภายในที่ดี โดยจัดโครงสร้างองค์กรและสายงานการบังคับบัญชาที่ชัดเจนเหมาะสม รวมทั้งกำหนดเป้าหมายทางธุรกิจและดัชนีชี้วัดผลสำเร็จ (Key Performance Indicators : KPI) เพื่อใช้ในการประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร กำหนดให้มีคู่มือการใช้อำนาจและคู่มือการปฏิบัติงานของทุกระบบอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน มีการถ่ายทอดเป้าหมายองค์กรลงสู่ระดับสายงานและฝ่ายมีการสร้างบรรยากาศของการปฏิบัติงานที่ดี เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับในหน่วยงานมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร ด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์และจริยธรรม นอกจากนี้บริษัทฯ ยังเน้นให้ผู้บริหารและพนักงานทุกคนของบริษัทฯ ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยกำหนดให้มโนบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความโปร่งใส และเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม

2. การประเมินความเสี่ยง

บริษัทฯ ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับธุรกิจที่อาจทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยคณะกรรมการบริษัทฯ ได้มีมติจัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงของแต่ละหน่วยงานมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลและติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยงของบริษัทฯ อย่างสม่ำเสมอ ผ่านการประชุมคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงไตรมาสละ 1 ครั้ง และรายงานผลการประเมินความเสี่ยงต่อคณะกรรมการบริษัทฯ เพื่อพิจารณารับทราบ ทั้งนี้รายละเอียดด้านการบริหารความเสี่ยง ปรากฏในหัวข้อ “ปัจจัยความเสี่ยง”

3. กิจการควบคุม

บริษัทฯ มีมาตรการควบคุมที่เหมาะสมและเพียงพอ มีการกำหนดนโยบายและระเบียบปฏิบัติที่มีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และการอนุมัติที่ชัดเจน มีการแบ่งแยกหน้าที่การปฏิบัติงาน มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน มีการสอบทานรายงานทางการเงินและรายงานผลการดำเนินงานที่มีใช้ทางการเงินให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด มีการบันทึกบัญชีครบถ้วนถูกต้องและสม่ำเสมอ มีการจัดเก็บเอกสารทางบัญชีทั้งที่เป็นเอกสารและข้อมูลสารสนเทศไว้อย่างเป็นระบบ และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยให้แต่ละหน้าที่สามารถถ่วงดุลอำนาจหรือมีกลไกสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการปฏิบัติงานในส่วนที่มีความเสี่ยงสำคัญเพื่อป้องกันและลดข้อผิดพลาด เช่น ธุรกรรมด้านการเงิน การขาย การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการดูแลทรัพย์สิน เป็นต้น รวมถึงการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น บริษัทฯ มีการวางระบบด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล และมีการควบคุมติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้พนักงานมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ในกรณีที่บริษัทฯ มีการทำธุรกรรมกับบุคคลที่มีความขัดแย้งหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน โดยฝ่ายบริหารจะนำเรื่องเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อพิจารณาความเหมาะสมผลและเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทฯ เพื่อพิจารณานอุมัติต่อไป ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้มีการติดตามดูแลการดำเนินงานของบริษัทฯ อย่างสม่ำเสมอด้วยเช่นกัน

4. ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล

บริษัทฯ ได้ให้ความสำคัญต่อระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ข้อมูลต่างๆ มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน โดยได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีความปลอดภัยของข้อมูล มีการจัดเก็บข้อมูลหรือเอกสารที่สำคัญอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การปฏิบัติงานและการนำข้อมูลที่สำคัญไปใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหาร หรือผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ มีความครบถ้วนถูกต้องอย่างเพียงพอ นอกจากนี้บริษัทฯ ยังมีหน่วยงานคลังทุนสัมพันธ์ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ประสานงานกับนักลงทุนต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานและการลงทุนของบริษัทฯ ด้วยช่องทางการติดต่อรวดเร็วและเข้าถึงได้ง่าย เช่น Website ของบริษัทฯ, E-mail, Call Center เป็นต้น และที่สำคัญบริษัทฯ ได้จัดให้มีช่องทางการสื่อสารให้บุคคลภายนอกสามารถแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการร้องเรียน หรือแจ้งเบาะแสการทุจริตผ่านช่องทางที่บริษัทฯ กำหนดดังกล่าวข้างต้น

5. ระบบการติดตาม

บริษัทฯ มีการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในและผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องโดยคณะกรรมการบริษัทฯ มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบดูแลสอบทานระบบการควบคุมภายในผ่านฝ่ายตรวจสอบภายในเป็นผู้ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนการตรวจสอบประจำปีที่ได้รับการอนุมัติโดยคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อให้มั่นใจว่าสิ่งที่ตรวจพบจากการตรวจสอบหรือสอบทานได้รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างเหมาะสมทันทั่วทั้งที่โดยนำเสนอรายงานและประเด็นต่างๆผ่านคณะกรรมการตรวจสอบและฝ่ายบริหารที่เข้าร่วมประชุมเป็นประจำทุกไตรมาส นอกจากนี้คณะกรรมการตรวจสอบได้เชิญผู้สอบบัญชีเข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาและรับทราบผลการสอบทานทางการเงินและประเด็นต่างๆเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในซึ่งไม่พบประเด็นที่เป็นข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญ

รายงานคณะกรรมการตรวจสอบ

108

WORLD CLASS
PRODUCT

REPORT OF THE AUDIT COMMITTEE

คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัท การบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัท ประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 คน ที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ โดยมีองค์ประกอบและคุณสมบัติตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมี นางสาวนีย์ กมลบุตร เป็นประธานกรรมการตรวจสอบ นายคณิต แพทย์สมาน และนางสาวอรวิ เจริญเรือง เป็นกรรมการตรวจสอบ

ในระหว่างปี 2562 มีการเปลี่ยนแปลงกรรมการตรวจสอบเนื่องจาก นายสัญญา จุลมนต์ ได้แจ้งขอลาออก โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 3 พฤษภาคม 2562 และที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 3/2562 เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2562 ได้มีมติแต่งตั้ง นางสาวอรวิ เจริญเรือง เป็นกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบได้ปฏิบัติงานภายใต้ขอบเขต หน้าที่ และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทและตามกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ อย่างรอบคอบด้วยความรู้ความสามารถ และความเป็นอิสระ โดยไม่มีข้อจำกัดในการได้รับข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ตลอดจนให้คำแนะนำในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้บริหาร ผู้ตรวจสอบภายใน และผู้สอบบัญชีของบริษัท

โดยในปี 2562 คณะกรรมการตรวจสอบได้มีการจัดประชุมทั้งสิ้น 6 ครั้ง สรุปสาระสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ ได้ดังนี้

1. การสอบทานความถูกต้องของรายงานทางการเงิน และความเพียงพอของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทและบริษัทย่อย

- คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานงบการเงินรายไตรมาสและงบการเงินประจำปี 2562 ของบริษัทและบริษัทย่อยก่อนเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ เพื่อให้สามารถมั่นใจได้ว่ารายการทางการเงิน รายการที่เกี่ยวข้องระหว่างบริษัทกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญได้ทำขึ้นอย่างถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือ
- คณะกรรมการตรวจสอบได้เชิญผู้สอบบัญชีเข้าร่วมประชุมในวาระการประชุมที่เกี่ยวข้อง เพื่อซักถามประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับการจัดทำงบการเงินโดยฝ่ายจัดการของบริษัทให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน รวมถึงการตีความและแนวปฏิบัติทางการบัญชีที่ประกาศใช้โดยสภาวิชาชีพบัญชี เพื่อให้คณะกรรมการตรวจสอบมั่นใจว่างบการเงินของบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญ รวมถึงรายการที่เกิดขึ้นระหว่างบริษัทกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันจัดทำขึ้นอย่างถูกต้องและเพียงพอตามมาตรฐาน การตีความ แนวปฏิบัติและหลักการที่กล่าวข้างต้น
- คณะกรรมการตรวจสอบได้จัดให้มีวาระการประชุมร่วมกันเป็นการเฉพาะระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบและผู้สอบบัญชีตามแนวทางที่กำหนดในประกาศตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อเปิดโอกาสให้หารือร่วมกันในประเด็นต่างๆ โดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วมประชุมด้วย

2. การพิจารณาความเหมาะสมของผู้สอบบัญชี

คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาถึงความเป็นอิสระและการปฏิบัติตามข้อกำหนดของวิชาชีพอื่นๆ ผลการปฏิบัติงานและคุณภาพของงานบริการที่ผู้สอบบัญชีจากบริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด ได้ให้แก่บริษัท รวมถึงความเหมาะสมของค่าตอบแทนแล้ว เห็นว่า ผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็น และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ทั้งในด้านการจัดทำรายงานทางการเงิน และ การปรับปรุงด้านการควบคุมภายในของบริษัท

3. การพิจารณารายการที่เกี่ยวข้องกัน

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานความเหมาะสมในการทำรายการระหว่างกันรวมถึงรายการที่เกี่ยวข้องกันที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ พบว่าในรอบปี 2562 การตกลงเข้าทำรายการระหว่างกันของบริษัท มีลักษณะเป็นธุรกรรมการค้าปกติ และมีความสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท มีความโปร่งใสและมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้องและครบถ้วน

4. การกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัท

คณะกรรมการตรวจสอบทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทตามหลักการ และแนวทางในการกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยคณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง และได้ให้ฝ่ายตรวจสอบภายในดำเนินการตรวจสอบเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าบริษัทได้ปฏิบัติตามเหมาะสมและสม่ำเสมอ เพื่อเสริมสร้างให้บริษัทมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อไป

5. การพิจารณาและอนุมัติขอบเขตของการปฏิบัติงาน และแผนการตรวจสอบประจำปี

คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาและอนุมัติขอบเขตของการปฏิบัติงานและแผนการตรวจสอบประจำปี 2562 ที่จัดทำขึ้นตามทิศทางกลยุทธ์ และความเสี่ยงขององค์กร ตลอดจนกำกับดูแลงานของหน่วยงานตรวจสอบภายใน โดยครอบคลุมถึงการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายในของบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบยังให้คำแนะนำในเรื่องต่างๆ แก่หน่วยงานตรวจสอบภายในที่ควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

6. การสอบทานความเพียงพอ และความเหมาะสมของระบบการควบคุมภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานความเพียงพอและความเหมาะสมของระบบการควบคุมภายในของบริษัท โดยพิจารณาจากรายงานผลการตรวจสอบของหน่วยงานตรวจสอบภายใน และได้กำชับให้หน่วยงานตรวจสอบภายในติดตามความก้าวหน้าในเรื่องที่มอบหมาย เพื่อให้มั่นใจว่า ฝ่ายจัดการได้แก้ไขและ/หรือปรับปรุงการควบคุมและมาตรการป้องกันอย่างเหมาะสมภายในเวลาที่กำหนด ในประเด็นสำคัญที่หน่วยงานตรวจสอบภายในได้พบจากการปฏิบัติงาน

7. การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ

1. คณะกรรมการตรวจสอบได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระจากกรรมการบริหารและฝ่ายจัดการของบริษัทโดยได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการควบคุมภายใน เพื่อให้บริษัทมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีการควบคุมภายในที่เพียงพอและเหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งได้รายงานเรื่องสำคัญต่อคณะกรรมการบริษัทอย่างสม่ำเสมอ โดยพิจารณาจากรายงานที่ได้รับจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในในรอบปี 2562
2. เพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ สนับสนุนและส่งเสริมการกำกับดูแลของบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบได้จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการตรวจสอบสำหรับ ปี 2562 โดยใช้แนวทางของแบบประเมิน ซึ่งจัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งผลการประเมินเป็นที่น่าพอใจ

คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่า บริษัทมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างเพียงพอ โปร่งใส และเชื่อถือได้ มีระบบการควบคุมภายในโดยรวมเพียงพอ และไม่พบข้อบกพร่องของการควบคุมภายใน หรือรายการที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจมีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทอย่างเป็นสาระสำคัญ รวมทั้งมีการพัฒนาปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาทางธุรกิจของบริษัทที่ก้าวไปอย่างมั่นคงและยั่งยืน

นางสาวนีย์ กมลบุตร
ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ

รายงานคณะกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน

คณะกรรมการบริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (บริษัทฯ) เป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนขึ้นชุดหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยกรรมการ และ/หรือ ผู้บริหารจำนวนหนึ่งที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและกรรมการอิสระอีกจำนวนหนึ่ง เพื่อกำหนดนโยบายด้านการสรรหาบุคคลที่จะเข้ามาเป็นกรรมการ และ/หรือผู้บริหารระดับสูง และกลั่นกรองบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมก่อนเสนอชื่อให้คณะกรรมการ หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นแต่งตั้ง นอกจากนี้ยังมีบทบาทสำคัญในการพิจารณาหลักเกณฑ์ในการกำหนดค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงเพื่อให้มีความเหมาะสม และสะท้อนถึงความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการและผู้บริหารให้เป็นไปตามเป้าหมาย

ปัจจุบันคณะกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทนของบริษัทฯ ประกอบด้วย กรรมการ 4 ท่าน ดังนี้

1. นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์	ประธานคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน
2. นางสาวนีย์ กมลบุตร	รองประธานคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน
3. นางสาวณัฐชไม วัฒนอมบุญเจริญ	กรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน
4. นายคณิต แพทย์สมาน	กรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน

หน้าที่ในการสรรหา

- พิจารณาโครงสร้าง ขนาด และองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทให้มีความเหมาะสมกับองค์กร ธุรกิจ และสภาพแวดล้อม
- กำหนดกระบวนการและหลักเกณฑ์ในการสรรหา รวมทั้งคุณสมบัติของผู้ที่ควรได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือกเป็นกรรมการบริษัทและผู้บริหารระดับสูงตั้งแต่รองกรรมการผู้จัดการขึ้นไป
- พิจารณาคัดเลือกและกลั่นกรองบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นกรรมการบริษัท และผู้บริหารระดับสูงตั้งแต่รองกรรมการผู้จัดการขึ้นไป และเสนอแนะต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ หรือเพื่อพิจารณาเห็นชอบและเสนอที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติ

หน้าที่ในการกำหนดค่าตอบแทน

- กำหนดนโยบาย และพิจารณาหลักเกณฑ์การกำหนดค่าตอบแทนทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ได้เป็นตัวเงิน ของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงและผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการขึ้นไป ให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรม และเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ หรือเพื่อพิจารณาเห็นชอบและเสนอที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติ
- ปฏิบัติตามอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัท มอบหมายอันเกี่ยวกับการสรรหาและการพิจารณาค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหารระดับสูง

ในปี 2562 ที่ผ่านมา คณะกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน จัดประชุมเพื่อพิจารณาวาระสำคัญๆ จำนวน 3 ครั้ง

นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์

ประธานคณะกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน

รายงานคณะกรรมการ บริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของบริษัท การาวกรู๊ป จำกัด (มหาชน) ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัท เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้บริษัทมีการบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรและปลูกฝังให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร ทั้งนี้เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ของบริษัทมุ่งไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วยกรรมการบริษัทและผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง จำนวนทั้งสิ้น 8 คน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ ความสามารถที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารความเสี่ยงของบริษัท

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้ปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กฎบัตรของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท โดยในปี 2562 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมีการประชุมจำนวน 4 ครั้ง โดยมีการพิจารณาเรื่องสำคัญดังนี้

1. รับทราบความเสี่ยงระดับองค์กรที่สำคัญสำหรับปี 2562 และสอบทานความเพียงพอและเหมาะสมของแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
2. การติดตามการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้
3. รายงานคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับความเสี่ยงที่สำคัญ รวมถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ
4. ทบทวนความเสี่ยง และกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร เพื่อยกระดับระบบบริหารจัดการความเสี่ยง ให้มีประสิทธิภาพ

จากการดำเนินการข้างต้น คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าบริษัทได้กำหนดความเสี่ยงที่ครอบคลุม การดำเนินธุรกิจหลักของบริษัท และได้กำหนดแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เพียงพอ เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องกับนโยบายการกำกับดูแลกิจการ ระบบการควบคุมภายในที่ดี ตลอดจนกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้บริษัทดำเนินไปด้วยความมั่นคงและเติบโตอย่างยั่งยืน

นางสาวนีย์ กมลบุตร
ประธานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

รายการระหว่างกัน

1. บุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง

1.1 บริษัท มงโกล จำกัด

ลักษณะการประกอบธุรกิจ

- ประกอบธุรกิจผลิตและจำหน่ายเทปบันทึกเสียง แผ่นซีดี แผ่นวีซีดี และประพันธ์บทเพลง

ลักษณะ/ความสัมพันธ์กับบริษัท

- มีกรรมการร่วมกัน 1 ท่าน ได้แก่ นายยืนยง โอภากุล
- มีผู้ถือหุ้นร่วมกัน 2 ท่าน ได้แก่ นายยืนยง โอภากุล และนางลีนจง โอภากุล โดยถือหุ้นในบริษัท มงโกล จำกัด ร้อยละ 50 และร้อยละ 20 ตามลำดับ

1.2 บริษัท โรงเบียร์ตะวันแดง จำกัด

ลักษณะการประกอบธุรกิจ

- ประกอบธุรกิจ (1) ผลิตและจำหน่ายเบียร์ และ (2) จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม

ลักษณะ/ความสัมพันธ์กับบริษัท

- มีกรรมการร่วมกัน 1 ท่าน ได้แก่ นางสาวณัฐชไม วัฒนอมบุญเจริญ
- มีผู้ถือหุ้นร่วมกัน 2 ท่าน ได้แก่ นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์ และนางสาวณัฐชไม วัฒนอมบุญเจริญ โดยถือหุ้นในบริษัท โรงเบียร์ตะวันแดง จำกัด ร้อยละ 30 และร้อยละ 15 ตามลำดับ

1.3 บริษัท โรงเบียร์เยอรมันตะวันแดง จำกัด

ลักษณะการประกอบธุรกิจ

- ประกอบธุรกิจ (1) ผลิตและจำหน่ายเบียร์ และ (2) จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม

ลักษณะ/ความสัมพันธ์กับบริษัท

- มีกรรมการร่วมกัน 1 ท่าน ได้แก่ นางสาวณัฐชไม วัฒนอมบุญเจริญ
- มีผู้ถือหุ้นร่วมกัน 2 ท่าน ได้แก่ นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์ และนางสาวณัฐชไม วัฒนอมบุญเจริญ โดยถือหุ้นในบริษัท โรงเบียร์เยอรมันตะวันแดง จำกัด ร้อยละ 40 และร้อยละ 40 ตามลำดับ

1.4 บริษัท โรงเบียร์เยอรมันตะวันแดง 1999 จำกัด

ลักษณะการประกอบธุรกิจ

- ประกอบธุรกิจ (1) ผลิตและจำหน่ายเบียร์ และ (2) จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม

ลักษณะ/ความสัมพันธ์กับบริษัท

- มีกรรมการร่วมกัน 1 ท่าน ได้แก่ นางสาวณัฐชไม วัฒนอมบุญเจริญ
- มีผู้ถือหุ้นร่วมกัน 2 ท่าน ได้แก่ นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์ และนางสาวณัฐชไม วัฒนอมบุญเจริญ โดยถือหุ้นในบริษัท โรงเบียร์เยอรมันตะวันแดง 1999 จำกัด ร้อยละ 40 และร้อยละ 20 ตามลำดับ

1.5 บริษัท ซี.เจ. เอ็กซ์เพรส กรุ๊ป จำกัด

ลักษณะการประกอบธุรกิจ

- ประกอบกิจการร้านค้าส่ง ค้าปลีก และร้านสะดวกซื้อ (Convenience Store)

ลักษณะ/ความสัมพันธ์กับบริษัท

- มีกรรมการร่วมกัน 1 ท่าน ได้แก่ นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์
- มีผู้ถือหุ้นร่วมกัน 4 ท่าน ได้แก่ นายเสถียร เศรษฐสิทธิ์ นางสาวณัฐชไม วัฒนอมบุญเจริญ นายยืนยง โอภากุล และนางดวงตา วัฒนอมบุญเจริญ โดยถือหุ้นในบริษัท ซี.เจ. เอ็กซ์เพรส กรุ๊ป จำกัด ร้อยละ 35 ร้อยละ 20 ร้อยละ 12 และร้อยละ 12 ตามลำดับ

1.6 บริษัท สหมิตร โปรดักส์ จำกัด

ลักษณะการประกอบธุรกิจ

- ประกอบกิจการค้าปลีก

ลักษณะ/ความสัมพันธ์กับบริษัท

- มีกรรมการร่วมกัน 2 ท่าน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับบริษัทฯ ได้แก่ นางสาวณัฐชไม วงษ์สวัสดิ์ (บุตรสาวนางสาวณัฐชไม วัฒนอมบุญเจริญ) และนางสาวผุขขวัญ สมุทรโคจร (บุตรสาวนายภมรดิษฐ์ สมุทรโคจร) โดยถือหุ้นในบริษัท สหมิตร โปรดักส์ จำกัด ร้อยละ 50 และร้อยละ 50 ตามลำดับ

1.7 บริษัท น้ำตาล สหมิตร จำกัด

ลักษณะการประกอบธุรกิจ

- ประกอบกิจการขายส่งเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และนำเข้าเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

ลักษณะ/ความสัมพันธ์กับบริษัท

- ลักษณะ/ความสัมพันธ์กับบริษัทฯ มีกรรมการร่วม 1 ท่าน คือ นางสาวณัฐชไม วัฒนอมบุญเจริญ
- มีผู้ถือหุ้นร่วมกัน 1 ท่าน ได้แก่ นางสาวณัฐชไม วัฒนอมบุญเจริญ โดยถือหุ้นในบริษัท น้ำตาล สหมิตร จำกัด ร้อยละ 10

1.8 บริษัท ตะวันแดง 1999 จำกัด

ลักษณะการประกอบธุรกิจ

- ประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายแอลกอฮอล์

ลักษณะ/ความสัมพันธ์กับบริษัทฯ

- มีกรรมการร่วมกัน 1 ท่าน ได้แก่ นายร่มธรรม เสรฐสุทธิ
- มีผู้ถือหุ้นร่วมกัน 1 ท่าน ได้แก่ นายเสถียร เสรฐสุทธิ
- โดยถือหุ้นในบริษัท ตะวันแดง 1999 จำกัด ร้อยละ 82.66

1.9 บริษัท ตะวันแดง เอฟ แอนด์ บี จำกัด

ลักษณะการประกอบธุรกิจ

- ประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายเบียร์ทุกประเภท/จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มทุกประเภท

ลักษณะ/ความสัมพันธ์กับบริษัทฯ

- มีกรรมการร่วมกัน 1 ท่าน ได้แก่ นางสาวณัฐชไม วัฒนอมบุญเจริญ
- มีผู้ถือหุ้นร่วมกัน 2 ท่าน ได้แก่ นายเสถียร เสรฐสุทธิ และนางสาวณัฐชไม วัฒนอมบุญเจริญ
- โดยถือหุ้นในบริษัท ตะวันแดง เอฟ แอนด์ บี จำกัด ร้อยละ 45 ร้อยละ 10 ตามลำดับ

1.10 บริษัท บ้านตะวันแดง จำกัด

ลักษณะการประกอบธุรกิจ

- ภัตตาคาร และร้านอาหารที่จัดแสดงเวที

ลักษณะ/ความสัมพันธ์กับบริษัทฯ

- ไม่มีกรรมการร่วมกัน
- มีผู้ถือหุ้นร่วมกัน 1 ท่าน ได้แก่ นายเสถียร เสรฐสุทธิ
- โดยถือหุ้นในบริษัท บ้านตะวันแดง จำกัด ร้อยละ 90

1.11 บริษัท ตะวันแดง โลจิสติกส์ จำกัด

ลักษณะการประกอบธุรกิจ

- ประกอบกิจการขนส่ง

ลักษณะ/ความสัมพันธ์กับบริษัทฯ

- มีกรรมการร่วมกัน 1 ท่าน ได้แก่ นายเสถียร เสรฐสุทธิ
- มีผู้ถือหุ้นร่วมกัน 1 ท่าน ได้แก่ นายเสถียร เสรฐสุทธิ
- โดยถือหุ้นในบริษัท ตะวันแดง โลจิสติกส์ จำกัด ร้อยละ 0 (1 หุ้น)

1.12 บริษัท เอ็กซ์เพรสเมด จำกัด

ลักษณะการประกอบธุรกิจ

- ประกอบกิจการค้า ยา ยารักษาโรค เภสัชภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ เครื่องมือแพทย์ทางวิทยาศาสตร์ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช

ลักษณะ/ความสัมพันธ์กับบริษัทฯ

- มีกรรมการร่วมกัน 1 ท่าน ได้แก่ นายเสถียร เสรฐสุทธิ
- มีผู้ถือหุ้นร่วมกัน 1 ท่าน ได้แก่ นายเสถียร เสรฐสุทธิ
- โดยถือหุ้นในบริษัท เอ็กซ์เพรสเมด จำกัด ร้อยละ 60

1.13 บริษัท หุหนาน ดับเบิล เอ็นเนอร์จี เบเวอร์เรจ จำกัด

ลักษณะการประกอบธุรกิจ

- ประกอบกิจการจำหน่าย ทั้งขายปลีกและขายส่ง

ลักษณะ/ความสัมพันธ์กับบริษัทฯ

- มีกรรมการร่วมกัน 1 ท่าน ได้แก่ นายเสถียร เสรฐสุทธิ
- มีผู้ถือหุ้น คือ บริษัท แซมเปียน ไชน่า โฮลดิ้ง จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 49 ซึ่งบริษัท รัฐธรรม โฮลดิ้ง จำกัด ถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวร้อยละ 100 โดย นายเสถียร เสรฐสุทธิ นางสาวณัฐชไม วัฒนอมบุญเจริญ นายยืนยง โอภากุล นางวงดาว วัฒนอมบุญเจริญ และนายร่มธรรม เสรฐสุทธิ
- ถือหุ้นในบริษัท รัฐธรรม โฮลดิ้ง จำกัด ร้อยละ 51 ร้อยละ 25 ร้อยละ 15 ร้อยละ 5 และ ร้อยละ 4 ตามลำดับ

1.14 บริษัท กว่างโจว คาราบาว เบเวอร์เรจ จำกัด

ลักษณะการประกอบธุรกิจ

- ประกอบกิจการจำหน่าย ทั้งขายปลีกและขายส่ง

ลักษณะ/ความสัมพันธ์กับบริษัทฯ

- ลักษณะ/ความสัมพันธ์กับบริษัทฯ มีกรรมการร่วมกัน 1 ท่าน ได้แก่ นายเสถียร เสรฐสุทธิ
- มีผู้ถือหุ้น คือ บริษัท หุหนาน ดับเบิล เอ็นเนอร์จี เบเวอร์เรจ จำกัด ถือหุ้นในบริษัท กว่างโจว คาราบาว เบเวอร์เรจ จำกัด ร้อยละ 100

2. รายการระหว่างกัน

รายการระหว่างกันของบริษัทฯ กับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งในรอบปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธ.ค. 2561 และ 2562 สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 บริษัท มองไกล จำกัด

ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการ(บาท)	
	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธ.ค. 2561	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธ.ค. 2562
ค่าใช้จ่ายโฆษณา		
CBD ทำสัญญากับบริษัท มองไกล จำกัด เพื่อว่าจ้างนายยืนยง โอภากุล มาเป็นผู้แสดงและแนะนำเครื่องดื่มบำรุงกำลังคาราบาวแดง	11,000,000	12,000,000
เจ้าหนี้	10,400,000	-

ความจำเป็นและความสมเหตุสมผล

- ในวันที่ 1 ม.ค. 2557 CBD ได้ทำสัญญากับบริษัท มองไกล จำกัด เพื่อว่าจ้างนายยืนยง โอภากุล มาเป็นผู้แสดงและแนะนำเครื่องดื่มบำรุงกำลังคาราบาวแดง (เงื่อนไขของสัญญาเป็นเงื่อนไขเดียวกับสัญญาที่บริษัทฯ เคยทำกับบริษัท มองไกล จำกัดในอดีต)
- ต่อมาในวันที่ 1 ก.ค. 2557 CBD ได้ปรับแก้ไขเงื่อนไขสัญญาดังกล่าว และเข้าทำสัญญาระยะยาวกับบริษัท มองไกล จำกัด ซึ่งมีเงื่อนไข โดยสรุปดังนี้
  - CBD ว่าจ้างบริษัท มองไกล จำกัด ให้ว่าจ้างนายยืนยง โอภากุล เป็นผู้ประชาสัมพันธ์ และแนะนำเครื่องดื่มบำรุงกำลังคาราบาวแดง รวมถึงเครื่องดื่มและ/หรือผลิตภัณฑ์อื่นใดของ CBD โดยมีอายุสัญญาห้าปี ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 2557 ถึงวันที่ 31 ธ.ค. 2561 ในอัตราค่าจ้างเป็นเงิน 10,000,000 บาท ต่อปี โดยจะชำระภายในวันที่ 31 ธ.ค. ของทุกปี
  - สัญญาดังกล่าวจะต่ออายุไปอีก 5 ปีโดยอัตโนมัติตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 2562 ถึงวันที่ 31 ธ.ค. 2566 ในอัตราค่าจ้างเป็นเงิน 12,000,000 บาทต่อปี ทั้งนี้ CBD มีสิทธิเสนอปรับค่าตอบแทนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับราคาตลาด นอกจากนี้ CBD ยังมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ในกรณีที่ภาพลักษณ์ของนายยืนยง โอภากุลไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งสัญญา

ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ

- การทำรายการดังกล่าว เป็นรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทฯ โดยการว่าจ้างดังกล่าวมีราคา และเงื่อนไขโดยทั่วไป สอดคล้องกับการทำรายการกับบุคคลภายนอก

2.2 บริษัท โรงเบียร์ตะวันแดง จำกัด

ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการ(บาท)	
	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธ.ค. 2561	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธ.ค. 2562
รายได้จากขายผลิตภัณฑ์		
DCM จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ให้แก่ บริษัท โรงเบียร์ตะวันแดง จำกัด เพื่อจำหน่ายในร้าน	418,122	380,538
ลูกหนี้การค้า	40,215	43,566
ค่าใช้จ่ายส่งเสริมการขาย		
CBD จ่ายค่าจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายให้แก่บริษัท โรงเบียร์ตะวันแดง จำกัด	195,865	381,879
ค่าใช้จ่ายอื่น		
CBD และ DCM จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่ม บัตรของขวัญ ค่าเลี้ยงรับรองคู่ค้าให้แก่บริษัท โรงเบียร์ตะวันแดง จำกัด	834,186	1,126,642
เจ้าหนี้	458,423	351,537

ความจำเป็นและความสมเหตุสมผล

- DCM จำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่ บริษัท โรงเบียร์ตะวันแดง จำกัด เพื่อจำหน่ายในร้านอาหาร โดยมีราคาและเงื่อนไขการค้าเป็นไปตามราคาและเงื่อนไขการค้าตลาด

- CBD จัดกิจกรรมส่งเสริมการขายและจัดกิจกรรมสำหรับพนักงานของบริษัทฯ ที่โรงเบียร์ตะวันแดง โดยได้รับส่วนลดร้อยละ 20 สำหรับค่าอาหารและเครื่องดื่มโดยมีราคาและเงื่อนไขการค้ำเป็นไปตามปกติให้แก่ลูกค้าคนสำคัญ
- CBD และ DCM เลี้ยงรับรองคู่ค้า ซื้อมตรของขั้วค้ำอาหารและเครื่องดื่มที่โรงเบียร์ตะวันแดงให้แก่คู่ค้า เนื่องในเทศกาลปีใหม่ โดยมีราคาและเงื่อนไขการค้ำเป็นไปตามปกติให้แก่ลูกค้าคนสำคัญ

ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ

การทำรายการดังกล่าว มีราคาและเงื่อนไขทั่วไป เหมือนกับการทำรายการกับบุคคลภายนอก โดยการลดราคาร้อยละ 20 ดังกล่าว ถือเป็นการลดราคาตามปกติให้แก่ลูกค้าคนสำคัญของบริษัท โรงเบียร์ตะวันแดง จำกัด

2.3 บริษัท โรงเบียร์เยอรมันตะวันแดง จำกัด

ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการ(บาท)	
	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธ.ค. 2561	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธ.ค. 2562
รายได้จากขายผลิตภัณฑ์		
DCM จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ให้แก่ บริษัท โรงเบียร์เยอรมันตะวันแดง จำกัด เพื่อจำหน่ายในร้าน	508,668	464,914
ลูกหนี้การค้า	65,617	57,239
ค่าใช้จ่ายอื่น		
CBD และ DCM จ่ายค่างานเลี้ยงปีใหม่ประจำปีสำหรับพนักงาน และค่าเลี้ยงรับรองคู่ค้าให้แก่ บริษัท โรงเบียร์เยอรมันตะวันแดง จำกัด	1,813,181	2,052,119
เจ้าหนี้อื่น	40,137	86,626

ความจำเป็นและความสมเหตุสมผล

- DCM จำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่ บริษัท โรงเบียร์เยอรมันตะวันแดง จำกัด เพื่อจำหน่ายในร้านอาหาร โดยมีราคาและเงื่อนไขการค้ำเป็นไปตามราคาและเงื่อนไขการค้าตลาด
- CBD และ DCM จัดงานเลี้ยงปีใหม่สำหรับพนักงานและผู้บริหาร และเลี้ยงรับรองคู่ค้า ที่โรงเบียร์เยอรมันตะวันแดง โดยได้รับส่วนลดร้อยละ 20 สำหรับค่าอาหารและเครื่องดื่มโดยมีราคาและเงื่อนไขการค้ำเป็นไปตามปกติให้แก่ลูกค้าคนสำคัญ

ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ

การทำรายการดังกล่าว มีราคาและเงื่อนไขทั่วไป เหมือนกับการทำรายการกับบุคคลภายนอก โดยการลดราคาร้อยละ 20 ดังกล่าว ถือเป็นการลดราคาตามปกติให้แก่ลูกค้าคนสำคัญของบริษัท โรงเบียร์เยอรมันตะวันแดง จำกัด

2.4 บริษัท โรงเบียร์เยอรมันตะวันแดง 1999 จำกัด

ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการ(บาท)	
	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธ.ค. 2561	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธ.ค. 2562
รายได้จากขายผลิตภัณฑ์		
DCM จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ให้แก่ บริษัท โรงเบียร์เยอรมันตะวันแดง 1999 จำกัด เพื่อจำหน่ายในร้าน	364,878	384,923
ลูกหนี้การค้า	45,242	60,322
ค่าใช้จ่ายอื่น		
CBD และ DCM จ่ายค่าเลี้ยงรับรองคู่ค้าให้แก่ บริษัท โรงเบียร์เยอรมันตะวันแดง 1999 จำกัด	510,440	256,882
เจ้าหนี้อื่น	4,471	-

ความจำเป็นและความสมเหตุสมผล

- DCM จำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่ บริษัท โรงเบียร์เยอรมันตะวันแดง 1999 จำกัด เพื่อจำหน่ายในร้านอาหาร โดยมีราคาและเงื่อนไขการค้ำเป็นไปตามราคาและเงื่อนไขการค้าตลาด
- CBD และ DCM จัดงานเลี้ยงรับรองคู่ค้า ที่โรงเบียร์เยอรมันตะวันแดง 1999 โดยได้รับส่วนลดร้อยละ 20 สำหรับค่าอาหารและเครื่องดื่มโดยมีราคาและเงื่อนไขการค้ำเป็นไปตามปกติให้แก่ลูกค้าคนสำคัญ

ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ

การทำรายการดังกล่าว มีราคาและเงื่อนไขทั่วไปเสมือนกับการทำรายการกับบุคคลภายนอก โดยการลดราคาร้อยละ 20 ดังกล่าว ถือเป็นการลดราคาตามปกติให้แก่ลูกค้าคนสำคัญของบริษัท โรงเบียร์เยอรมันตะวันแดง 1999 จำกัด

2.5 บริษัท ซี.เจ. เอ็กซ์เพรส กรุ๊ป จำกัด

ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการ(บาท)	
	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ส.ค. 2561	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ส.ค. 2562
รายได้จากขายผลิตภัณฑ์		
DCM จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ให้แก่บริษัท ซี.เจ. เอ็กซ์เพรส กรุ๊ป เพื่อจำหน่ายในร้านสะดวกซื้อ	68,937,612	106,149,844
ลูกหนี้การค้า		
บริษัท ซี.เจ. เอ็กซ์เพรส กรุ๊ป จำกัด เป็นลูกหนี้การค้าของ DCM จากการขายสินค้า	12,861,807	32,501,416
ค่าใช้จ่ายส่งเสริมการขาย		
DCM จ่ายค่าใช้จ่ายส่งเสริมการขายให้กับบริษัท ซี.เจ. เอ็กซ์เพรส กรุ๊ป จำกัด	3,274,318	5,068,382
เจ้าหนี้อื่น		
บริษัท ซี.เจ. เอ็กซ์เพรส กรุ๊ป จำกัด เป็นเจ้าหนี้อื่นของ DCM จากค่าใช้จ่ายส่งเสริมการขาย	259,955	1,295,021
รายได้ค่าเช่าและค่าบริการ		
CBD ให้บริษัท ซี.เจ. เอ็กซ์เพรส กรุ๊ป จำกัด เช่าพื้นที่ชั้นที่ 4-6 ของอาคาร 393 สีลม และชั้นที่ 2-4 ของตึกอาคาร 4 ชั้น เพื่อใช้เป็นสำนักงาน รวมถึงค่าบริการและค่าสิ่งอำนวยความสะดวกของพื้นที่เช่า	15,442,510	16,339,704
ลูกหนี้อื่น		
บริษัท ซี.เจ. เอ็กซ์เพรส กรุ๊ป จำกัด เป็นลูกหนี้อื่นของ CBD จากค่าเช่าและค่าบริการ	213,138	258,992
เจ้าหนี้อื่น		
บริษัท ซี.เจ. เอ็กซ์เพรส กรุ๊ป จำกัด เป็นเจ้าหนี้อื่นของ CBD จากเงินประกันค่าเช่าสำนักงานของ CBD	3,015,873	3,045,873
ค่าใช้จ่ายอื่น		
CBG CBD DCM และ APG จ่ายค่าวัสดุสิ้นเปลืองสำนักงาน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการอบรมสัมมนา และค่าเลี้ยงรับรองลูกค้าให้กับ บริษัท ซี.เจ. เอ็กซ์เพรส กรุ๊ป จำกัด	143,589	188,148

ความจำเป็นและความสมเหตุสมผล

- DCM จำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่ บริษัท ซี.เจ. เอ็กซ์เพรส กรุ๊ป จำกัด เพื่อจำหน่ายในร้านสะดวกซื้อในประเทศไทย โดยมีราคาและเงื่อนไขการค้าเป็นไปตามราคาและเงื่อนไขการค้าตลาด
- DCM จ่ายค่าใช้จ่ายส่งเสริมการขายให้แก่บริษัท ซี.เจ. เอ็กซ์เพรส กรุ๊ป จำกัด เพื่อจัดรายการโปรโมชั่นสินค้าและจัดทำแผ่นพับโฆษณาประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีราคาและเงื่อนไขการค้าเป็นไปตามราคา และเงื่อนไขการค้าตลาด
- บริษัท ซี.เจ. เอ็กซ์เพรส กรุ๊ป จำกัด เช่าพื้นที่ชั้นที่ 4 ถึงชั้นที่ 6 ในอาคารของ CBD และชั้นที่ 2 ถึงชั้นที่ 4 ในตึกอาคาร 4 ชั้น รวมเนื้อที่ 3,516.6 ตารางเมตร เพื่อใช้เป็นสำนักงาน รวมถึงค่าบริการและค่าสิ่งอำนวยความสะดวกของพื้นที่เช่า โดยมีอัตราค่าเช่าและค่าบริการประมาณ 350-495 บาทต่อตารางเมตร ทั้งนี้ ราคาและเงื่อนไขการเช่าเป็นไปตามราคาและเงื่อนไขการค้าตลาด โดยอัตราค่าเช่าและค่าบริการของอาคารบริเวณใกล้เคียงอยู่ระหว่าง 350 - 500 บาทต่อตารางเมตร
- CBG CBD DCM และ APG จ่ายค่าวัสดุสิ้นเปลืองสำนักงาน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการอบรมสัมมนา และค่าเลี้ยงรับรองลูกค้าให้แก่บริษัท ซี.เจ. เอ็กซ์เพรส กรุ๊ป จำกัด โดยมีราคาตามที่เกิดขึ้นจริง

ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ

การทำรายการดังกล่าวเป็นรายการธุรกิจปกติของ DCM ซึ่งมีราคาและเงื่อนไขการค้าโดยทั่วไปเสมือนกับการทำรายการกับบุคคลภายนอก และรายการให้เช่าสิ่งหรือทรัพย์สินของ CBD ซึ่งมีอัตราค่าเช่า และเงื่อนไขการเช่าเป็นไปตามราคาค่าเช่า และเงื่อนไขตลาด

2.6 บริษัท สหมิตร โปรดักส์ จำกัด

ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการ(บาท)	
	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธ.ค. 2561	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธ.ค. 2562
ข้อพิพาทกัน DCM รับผิดชอบจ่ายผลิตภัณฑ์ให้กับ บริษัท สหมิตร โปรดักส์ จำกัด	237,738,681	176,629,448
เจ้าหนี้การค้า บริษัท สหมิตร โปรดักส์ จำกัด เป็นเจ้าหนี้การค้าของ DCM จากการซื้อผลิตภัณฑ์มาจัดจำหน่าย	19,883,860	16,610,727
ค่าใช้จ่ายส่งเสริมการขาย DCM จ่ายค่าจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายให้แก่บริษัท สหมิตร โปรดักส์ จำกัด	125,100	-
ลูกหนี้อื่น บริษัท สหมิตร โปรดักส์ จำกัดเป็นลูกหนี้อื่นของ DCM จากค่าส่งเสริมการขายที่ให้กับลูกค้าตามช่องการจัดจำหน่ายต่างๆ ตามที่ DCM เรียกเก็บ	267,670	335,253
รายได้ค่าเช่าและค่าบริการ CBD ให้บริษัท สหมิตร โปรดักส์ จำกัด เช่าพื้นที่ชั้นที่ 2 ของอาคารสิริ เพื่อใช้เป็นสำนักงาน รวมถึงค่าบริการและค่าสิ่งอำนวยความสะดวกของพื้นที่เช่า	-	650,482
ลูกหนี้อื่น บริษัท สหมิตร โปรดักส์ จำกัดเป็นลูกหนี้อื่นของ CBD จากค่าเช่าและค่าบริการ	-	9,757
เจ้าหนี้อื่น บริษัท สหมิตร โปรดักส์ จำกัดเป็นเจ้าหนี้อื่นของ CBD จากเงินประกันค่าเช่าสำนักงานของ CBD	-	91,700

ความจำเป็นและความเหมาะสมผล

- DCM รับผิดชอบจ่ายผลิตภัณฑ์ให้กับ บริษัท สหมิตร โปรดักส์ จำกัด เพื่อจัดจำหน่ายในช่องทางต่างๆ รวมถึงจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย โดยมีราคาและเงื่อนไขการค้าเป็นไปตามราคาและเงื่อนไขการค้าตลาด
- บริษัท สหมิตร โปรดักส์ จำกัด เช่าพื้นที่ชั้นที่ 2 ในอาคารสิริของ CBD รวมเนื้อที่ 131 ตารางเมตร เพื่อใช้เป็นสำนักงาน รวมถึงค่าบริการและค่าสิ่งอำนวยความสะดวกของพื้นที่เช่า โดยมีอัตราค่าเช่าและค่าบริการ 350 บาทต่อตารางเมตร ทั้งนี้ ราคาและเงื่อนไขการค้าเป็นไปตามราคาและเงื่อนไขการค้าตลาด โดยอัตราค่าเช่าและค่าบริการของอาคารบริเวณใกล้เคียงอยู่ระหว่าง 350 - 500 บาทต่อตารางเมตร

ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ

การทำรายการดังกล่าวเป็นรายการธุรกิจปกติของ DCM ซึ่งมีราคาและเงื่อนไขการค้าโดยทั่วไปเสมือนกับการทำรายการกับบุคคลภายนอก และรายการให้เชื่ออ้างสิทธิทรัพย์สินของ CBD ซึ่งมีอัตราค่าเช่า และเงื่อนไขการค้าเป็นไปตามราคาเช่า และเงื่อนไขตลาด

2.7 บริษัท น้ำตาล สหมิตร จำกัด

ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการ(บาท)	
	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธ.ค. 2561	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธ.ค. 2562
ข้อพิพาทกัน DCM รับผิดชอบจ่ายผลิตภัณฑ์ให้กับบริษัท น้ำตาล สหมิตร จำกัด	625,928,457	1,111,296,899
ลูกหนี้อื่น บริษัท น้ำตาล สหมิตร จำกัด เป็นลูกหนี้อื่นของ DCM จากค่าส่งเสริมการขายที่ให้กับลูกค้าตามช่องการจัดจำหน่ายต่างๆ ตามที่ DCM เรียกเก็บ รวมถึงเงินจ่ายล่วงหน้าค่าสินค้า	3,231,710	2,465,535
ค่าใช้จ่ายอื่น CBD จ่ายค่างานเลี้ยงปีใหม่ประจำปีสำหรับพนักงานให้แก่ บริษัท น้ำตาล สหมิตร จำกัด	-	81,047

ความจำเป็นและความสมเหตุสมผล

- DCM รับผิดชอบจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับบริษัท น้ำตาล สหมิตร จำกัด เพื่อจำหน่ายในช่องทางต่างๆ โดยมีราคาและเงื่อนไขการค้าเป็นไปตามราคาและเงื่อนไขการค้าตลาด
- DCM จ่ายค่าใช้จ่ายส่งเสริมการขายให้แก่ บริษัท น้ำตาล สหมิตร จำกัด เพื่อจัดรายการโปรโมชั่นสินค้า ซึ่งมีราคาและเงื่อนไขการค้าเป็นไปตามราคา และเงื่อนไขการค้าตลาด

ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ

การทำรายการดังกล่าวเป็นรายการธุรกิจปกติของ DCM ซึ่งมีราคาและเงื่อนไขการค้าโดยทั่วไปเสมือนกับการทำรายการกับบุคคลภายนอก

2.8 บริษัท ตะวันแดง 1999 จำกัด

ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการ(บาท)	
	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ส.ค. 2561	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ส.ค. 2562
รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์		
APG จำหน่ายขวดสุราให้กับ บริษัท ตะวันแดง 1999 จำกัด	38,526,788	74,662,692
ลูกหนี้การค้า		
บริษัท ตะวันแดง 1999 จำกัด เป็นลูกหนี้การค้าของ APG จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์	5,104,972	9,941,210
รายได้ค่าเช่าและค่าบริการ		
CBD ให้บริษัท ตะวันแดง 1999 จำกัด เช่าพื้นที่ชั้นที่ 1 ของอาคารสิริ เพื่อใช้เป็นสำนักงาน รวมถึงค่าบริการและค่าสิ่งอำนวยความสะดวกของพื้นที่เช่า	637,207	554,400
รายได้อื่น		
CBD จำหน่ายขวดเก่าให้กับ บริษัท ตะวันแดง 1999 จำกัด	118,081	103,992
ลูกหนี้อื่น		
บริษัท ตะวันแดง 1999 จำกัด เป็นลูกหนี้อื่นของ CBD จากค่าเช่าและค่าบริการ	670,578	10,255
เจ้าหนี้อื่น		
บริษัท ตะวันแดง 1999 จำกัด เป็นเจ้าหนี้อื่นของ CBD จากเงินประกันค่าเช่าสำนักงานของ CBD	92,400	92,400

ความจำเป็นและความสมเหตุสมผล

- บริษัท ตะวันแดง 1999 จำกัด เช่าพื้นที่ชั้นที่ 1 ของอาคารสิริ รวมเนื้อที่ 132 ตารางเมตร เพื่อใช้เป็นสำนักงาน รวมถึงค่าบริการและค่าสิ่งอำนวยความสะดวกของพื้นที่เช่า โดยมีอัตราค่าเช่าและค่าบริการ 350 บาทต่อตารางเมตร ทั้งนี้ ราคาและเงื่อนไขการค้าเป็นไปตามราคาและเงื่อนไขการค้าตลาด โดยอัตราค่าเช่าและค่าบริการของอาคารบริเวณใกล้เคียงอยู่ระหว่าง 350 - 500 บาทต่อตารางเมตร
- CBD จำหน่ายขวดเก่าให้กับ บริษัท ตะวันแดง 1999 จำกัด โดยมีราคาและเงื่อนไขการค้าเป็นไปตามราคาและเงื่อนไขการค้าตลาด
- APG จำหน่ายขวดสุราให้กับ บริษัท ตะวันแดง 1999 จำกัด โดยมีราคาและเงื่อนไขการค้าเป็นไปตามราคาและเงื่อนไขการค้าตลาด

ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ

การทำรายการดังกล่าวเป็นรายการธุรกิจปกติของ APG ซึ่งมีราคาและเงื่อนไขการค้าโดยทั่วไปเสมือนกับการทำรายการกับบุคคลภายนอก และรายการให้เช่าสิ่งหามทรัพย์ของ CBD ซึ่งมีอัตราค่าเช่า และเงื่อนไขการค้าเป็นไปตามราคาเช่า และเงื่อนไขตลาด

2.9 บริษัท ตะวันแดง เอฟ แอนด์ บี จำกัด

ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการ(บาท)	
	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ส.ค. 2561	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ส.ค. 2562
รายได้จากขายผลิตภัณฑ์		
DCM จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ให้แก่ บริษัท ตะวันแดง เอฟ แอนด์ บี จำกัด เพื่อจำหน่ายในร้าน	94,826	109,626
ลูกหนี้การค้า	11,732	10,056
ค่าใช้จ่ายอื่น		
DCM จ่ายค่าเลี้ยงรับรองลูกค้าให้แก่ บริษัท ตะวันแดง เอฟ แอนด์ บี จำกัด	21,538	23,861

ความจำเป็นและความสมเหตุสมผล

- DCM จำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่ บริษัท ตะวันแดง เอฟ แอนด์ บี จำกัด เพื่อจำหน่ายในร้านอาหาร โดยมีราคาและเงื่อนไขการค้าเป็นไปตามราคาและเงื่อนไขการค้าตลาด
- DCM จัดงานเลี้ยงรับรองลูกค้าที่บริษัท ตะวันแดง เอฟ แอนด์ บี จำกัด โดยได้รับส่วนลดร้อยละ 20 สำหรับค่าอาหารและเครื่องดื่ม โดยมีราคาและเงื่อนไขการค้าเป็นไปตามปกติให้แก่ลูกค้าคนสำคัญ

ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ

การทำรายการดังกล่าว มีราคาและเงื่อนไขทั่วไปเสมือนกับการทำรายการกับบุคคลภายนอก โดยการลดราคาร้อยละ 20 ดังกล่าว ถือเป็นการลดราคาตามปกติให้แก่ลูกค้าคนสำคัญของ บริษัท ตะวันแดง เอฟ แอนด์ บี จำกัด

2.10 บริษัท บ้านตะวันแดง จำกัด

ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการ(บาท)	
	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ส.ค. 2561	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ส.ค. 2562
รายได้จากขายผลิตภัณฑ์		
DCM จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ให้แก่ บ้านตะวันแดง จำกัด เพื่อจำหน่ายในร้าน	167,562	272,484
ลูกหนี้การค้า	21,783	20,107

ความจำเป็นและความสมเหตุสมผล

- DCM จำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่ บ้านตะวันแดง จำกัดเพื่อจำหน่ายในร้านอาหาร โดยมีราคาและเงื่อนไขการค้าเป็นไปตามราคาและเงื่อนไขการค้าตลาด

ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ

การทำรายการดังกล่าว เป็นรายการธุรกิจปกติของ DCM โดยมีราคาและเงื่อนไขทั่วไปเสมือนกับการทำรายการกับบุคคลภายนอก

2.11 บริษัท ตะวันแดง โลจิสติกส์ จำกัด

ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการ(บาท)	
	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ส.ค. 2561	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ส.ค. 2562
กำไรจากการขายทรัพย์สิน		
DCM ขายรถยนต์เก่าให้กับ บริษัท ตะวันแดง โลจิสติกส์ จำกัด	2,536,033	428,204
ค่าเช่าและบริการจ่าย		
CBD และ DCM จ่ายค่าเช่ารถยนต์เพื่อขนส่งสินค้า รวมถึงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอะไหล่และค่าซ่อมแซม ให้กับ บริษัท ตะวันแดง โลจิสติกส์ จำกัด	3,823,984	33,590,673
ลูกหนี้อื่น		
บริษัท ตะวันแดง โลจิสติกส์ จำกัด เป็นลูกหนี้อื่นของ ACM จากเงินชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากการขนส่งตามเงื่อนไขของสัญญา	-	112,637

ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการ(บาท)	
	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ส.ค. 2561	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ส.ค. 2562
เจ้าหนี้อื่น		
บริษัท ตะวันแดง โลจิสติกส์ จำกัด เป็นเจ้าหนี้ของ CBD และ DCM จากค่าเช่ารถขนส่งสินค้าและค่าบริการ	973,620	4,571,906

ความจำเป็นและความสมเหตุสมผล

- ในปี 2561 CBD และ DCM ได้ทำสัญญาเช่ารถยนต์กับ บริษัท ตะวันแดง โลจิสติกส์ จำกัด เพื่อขนส่งสินค้า สัญญามีระยะเวลา 5 ปี โดยมีอัตราค่าเช่าและค่าบริการ รวมถึงเงื่อนไขการเช่า เป็นไปตามราคาและเงื่อนไขการเช่าของตลาด
- DCM จำหน่ายรถยนต์เก่า ซึ่งตัดค่าเสื่อมราคาหมดแล้วและไม่ได้ใช้งานให้กับ บริษัท ตะวันแดง โลจิสติกส์ จำกัด โดยมีราคาและเงื่อนไขการค้ำเป็นไปตามราคาและเงื่อนไขการค้ำตลาด

ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ

รายการเช่าทรัพย์สินดังกล่าว มีอัตราค่าเช่า และเงื่อนไขการเช่าเป็นไปตามราคาค่าเช่า และเงื่อนไขตลาด

2.12 บริษัท เอ็กซ์เพรสเมด จำกัด

ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการ(บาท)	
	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ส.ค. 2561	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ส.ค. 2562
ข้อพิพาทกัน		
DCM รับผิดชอบหนี้สินจากบริษัท เอ็กซ์เพรสเมด จำกัด	262,430	-
เจ้าหนี้การค้า		
บริษัท เอ็กซ์เพรสเมด จำกัด เป็นเจ้าหนี้การค้าของ DCM จากการซื้อผลิตภัณฑ์มาจัดจำหน่าย	280,800	-

ความจำเป็นและความสมเหตุสมผล

- DCM รับผิดชอบหนี้สินจากบริษัท เอ็กซ์เพรสเมด จำกัด เพื่อจำหน่ายในช่องทางต่างๆ โดยมีราคาและเงื่อนไขการค้ำเป็นไปตามราคาและเงื่อนไขการค้ำตลาด

ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ

การทำรายการดังกล่าวเป็นรายการธุรกิจปกติของ DCM ซึ่งมีราคาและเงื่อนไขการค้ำโดยทั่วไปเสมือนกับการทำรายการกับบุคคลภายนอก

2.13 บริษัท กว้างใจ คาราบาว เบเวอร์เรจ จำกัด

ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการ(บาท)	
	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ส.ค. 2561	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ส.ค. 2562
รายได้จากขายผลิตภัณฑ์		
CBD จำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่ บริษัท กว้างใจ คาราบาว เบเวอร์เรจ จำกัด เพื่อจำหน่ายในประเทศจีน	120,941,192	-
ลูกหนี้การค้า	24,050,497	-

ความจำเป็นและความสมเหตุสมผล

- CBD จำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่ บริษัท กว้างใจ คาราบาว เบเวอร์เรจ จำกัด เพื่อจำหน่ายในประเทศจีน โดยมีราคาและเงื่อนไขการค้ำเป็นไปตามราคาและเงื่อนไขการค้ำตลาด

ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ

- การทำรายการดังกล่าว เป็นรายการธุรกิจปกติของ CBD โดยมีราคาและเงื่อนไขทั่วไปเสมือนกับการทำรายการกับบุคคลภายนอก

2.14 หุหนาน ดับเบิล เอ็นเนอร์จี เบเวอร์เรจ จำกัด

ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการ(บาท)	
	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ส.ค. 2561	บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ส.ค. 2562
รายได้จากขายผลิตภัณฑ์		
CBD จำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่ หุหนาน ดับเบิล เอ็นเนอร์จี เบเวอร์เรจ จำกัด เพื่อจำหน่ายในประเทศจีน	46,427,494	493,838,899
ลูกหนี้การค้า	45,951,312	135,910,746

ความจำเป็นและความสมเหตุสมผล

- CBD จำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่ หุหนาน ดับเบิล เอ็นเนอร์จี เบเวอร์เรจ จำกัด เพื่อจำหน่ายในประเทศจีน โดยมีราคาและเงื่อนไขการค้าเป็นไปตามราคาและเงื่อนไขการค้าตลาด

ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ

การทำรายการดังกล่าว เป็นรายการธุรกิจปกติของ CBD โดยมีราคาและเงื่อนไขทั่วไปเสมือนกับการทำรายการกับบุคคลภายนอก

3. การค้าประกันและการจำนองระหว่างกัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 CBG จำหน่ายประกันวงเงินสินเชื่อในรูปแบบของเลตเตอร์ออฟเครดิตและสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าให้แก่ CBD และ APG ในวงเงินรวมกันเป็นจำนวน 1,100 ล้านบาท (2561: 1,100 ล้านบาท) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 CBG จำหน่ายประกันวงเงินระยะยาวให้แก่ CBD ในวงเงิน 1,500 ล้านบาท (2562: ไม่มี)

4. ความจำเป็นและความสมเหตุสมผลของรายการระหว่างกัน

ที่ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทฯ ครั้งที่ 1/2562 เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2562 และครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2563 ได้พิจารณาข้อมูลรายการระหว่างกันของบริษัทฯ ในรอบปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2562 ประกอบกับสอบถามข้อมูลต่างๆ จากฝ่ายบริหารของบริษัทฯ รวมทั้งสอบทานข้อมูลตามที่ระบุในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมที่ได้รับการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ แล้วเห็นว่า รายการระหว่างกันของบริษัทฯ ในรอบปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2562 เป็นรายการที่เป็นไปเพื่อการดำเนินธุรกิจตามปกติของบริษัทฯ และเป็นไปตามเงื่อนไขการค้าทั่วไป ในลักษณะเดียวกับที่วิญญูชนจะพึงกระทำกับคู่สัญญาทั่วไปในสถานการณ์เดียวกัน ด้วยอำนาจต่อรองทางการค้าที่ปราศจากอิทธิพลในการที่คู่สัญญาอีกฝ่ายมีสถานะเป็นบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง (Arm's Length Basis)

5. มาตรการหรือขั้นตอนการอนุมัติการทำรายการระหว่างกัน

ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 4/2557 เมื่อวันที่ 29 พ.ค. 2557 ได้พิจารณาอนุมัติ นโยบายและขั้นตอนการทำรายการระหว่างกัน เพื่อให้รายการระหว่างบริษัทฯ กับบุคคล หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งเป็นไปอย่างโปร่งใส และเพื่อเป็นการรักษาผลประโยชน์ของบริษัทฯ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

การเข้าทำรายการระหว่างกันหรือรายการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทฯ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และประกาศของคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. 21/2551 เรื่องหลักเกณฑ์ในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน ประกอบกับประกาศคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลและการปฏิบัติการของบริษัทจดทะเบียนในรายการที่เกี่ยวข้องกันรวมทั้งกฎเกณฑ์ต่างๆ ของสำนักงาน ก.ล.ด. และ/หรือตลาดหลักทรัพย์ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยรายการระหว่างกันในหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1) ด้วย

ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้บริษัท ต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นก่อน การเข้าทำรายการที่เกี่ยวข้องกันในเรื่องใด บริษัท จะจัดให้คณะกรรมการตรวจสอบ ตรวจสอบและให้ความเห็นเกี่ยวกับรายการดังกล่าว และความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบจะถูกนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท หรือผู้ถือหุ้นแล้วแต่กรณี เพื่อให้มั่นใจว่าการเข้าทำรายการตามที่เสนอนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท

กรณีที่มียาการค้าระหว่างกันของบริษัท กับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ มีส่วนได้ส่วนเสีย หรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในอนาคต คณะกรรมการตรวจสอบจะเป็นผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการเข้าทำรายการและความเหมาะสมด้านราคาของรายการนั้นๆ โดยพิจารณาจากเงื่อนไขต่างๆ ให้เป็นไปตามลักษณะการดำเนินธุรกิจปกติในอุตสาหกรรม และมีการเปรียบเทียบกับราคาของบุคคลภายนอกหรือราคาตลาด หากคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความชำนาญในการพิจารณารายการระหว่างกันที่อาจเกิดขึ้น บริษัท จะจัดให้ผู้เชี่ยวชาญอิสระหรือผู้สอบบัญชีของบริษัท เป็นผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับรายการระหว่างกันดังกล่าว เพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ หรือผู้ถือหุ้นตามแต่กรณี โดยกรรมการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะไม่มีสิทธิออกเสียงในรายการดังกล่าว อีกทั้งจะมีการเปิดเผยรายการระหว่างกันนี้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ตรวจสอบหรือสอบทานโดยผู้สอบบัญชีของบริษัท

ทั้งนี้ ในหลักการให้ฝ่ายจัดการสามารถอนุมัติการทำธุรกรรมดังกล่าว หากธุรกรรมเหล่านั้นมีข้อตกลงทางการค้า ในลักษณะเดียวกับที่วิญญูชนพึงกระทำกับคู่สัญญาทั่วไปในสถานการณ์เดียวกัน ด้วยอำนาจต่อรองทางการค้าที่ปราศจากอิทธิพลในการที่ตนมีสถานะเป็นกรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง และบริษัท จะต้องจัดทำรายงานสรุปการทำธุรกรรมดังกล่าว เพื่อรายงานในการประชุมคณะกรรมการบริษัทในครั้งต่อไป

6. นโยบายหรือแนวโน้มนำการทำรายการระหว่างกัน ในอนาคต

ภายหลังจากที่บริษัท ได้เสนอขายหุ้นต่อประชาชนแล้ว การเข้าทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน หรือรายการระหว่างกันของบริษัท กับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ มีส่วนได้ส่วนเสีย หรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในอนาคต บริษัท จะปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ และคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่มีผลใช้บังคับ

หากบริษัท ประสงค์จะเข้าทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน หรือรายการระหว่างกันของบริษัท กับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ มีส่วนได้ส่วนเสีย หรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในอนาคต บริษัทจะปฏิบัติตามนโยบายและขั้นตอนที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นอย่างเคร่งครัด โดยคณะกรรมการตรวจสอบได้ให้แนวทางในการพิจารณาโดย พิจารณาความจำเป็นของรายการต่อการดำเนินงานของบริษัท และพิจารณาเปรียบเทียบราคากับรายการเทียบเคียงที่ทำกับบุคคลภายนอก (หากมี) รวมถึงพิจารณาสาระสำคัญของขนาดรายการด้วย

อย่างไรก็ดี หากมีการเข้าทำรายการระหว่างกัน บริษัท จะจัดให้คณะกรรมการตรวจสอบให้ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรายการดังกล่าว ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความชำนาญในการพิจารณารายการระหว่างกันที่เกิดขึ้น บริษัท จะจัดให้มีบุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญพิเศษ เช่น ผู้สอบบัญชีหรือผู้ประเมินราคาทรัพย์สินที่มีความเป็นอิสระเป็นผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับรายการระหว่างกัน โดยความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบหรือบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญพิเศษ จะถูกนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัท หรือผู้ถือหุ้น แล้วแต่กรณี เพื่อให้มีความมั่นใจว่าการเข้าทำรายการดังกล่าวจะไม่เป็นการโยกย้าย หรือถ่ายเทผลประโยชน์ระหว่างบริษัท หรือผู้ถือหุ้นของบริษัท แต่เป็นการทำรายการที่บริษัท ได้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้นทุกราย

ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

124

WORLD CLASS
PRODUCT

**NOMINATION AND APPOINTMENT OF
DIRECTORS**

1. ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

1.1 งบการเงิน

สรุปรายงานผู้สอบบัญชี

รายงานของผู้สอบบัญชีสำหรับงบการเงินของบริษัทในปี 2562 ตรวจสอบโดย นายวิชาดี โลกเศรษฐี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 4451 จากบริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด ได้แสดงความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีแบบไม่มีเงื่อนไข ว่างบการเงินแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท การบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และเฉพาะของบริษัท การบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

1.2 ค่าตอบแทนผู้สอบบัญชี

ค่าตอบแทนจากการสอบบัญชี (Audit Fee)

- บริษัทและบริษัทย่อยจ่ายค่าตอบแทนการสอบบัญชีให้แก่ผู้สอบบัญชีของบริษัทในรอบปีที่ผ่านมา มีจำนวนเงินรวม 4,080,000 บาท

ค่าบริการอื่น (Non-Audit Fee)

- ค่าบริการอื่นมีจำนวนเงินรวม 380,000 บาท

1.3 ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

งบแสดงฐานะการเงินรวม

หน่วย: พันบาท	สำหรับรอบบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		
	2562	2561	2560
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	961,954	137,599	146,767
เงินลงทุนชั่วคราว	-	-	7,130
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	1,140,321	906,595	959,861
สินค้าคงเหลือ	991,625	887,132	656,266
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	103,510	545,859	389,174
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	3,197,411	2,477,185	2,159,198
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	103,220	99,968	103,163
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	10,872,367	11,090,295	9,608,940
ค่าความนิยม	481,115	499,923	535,467
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	81,156	77,322	67,007
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	33,492	63,183	31,361
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	11,275	12,045	14,783
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	11,582,625	11,842,736	10,360,720
รวมสินทรัพย์	14,780,036	14,319,921	12,519,919

หน่วย: พันบาท	สำหรับรอบบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		
	2562	2561	2560
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น			
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	6,762	275,000	845,000
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	1,446,721	1,809,904	1,897,197
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	291,000	401,250	300,000
ส่วนของหุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	1,699,428	-	-
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	-	-	57,128
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	320,547	265,836	94,722
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	12,822	12,452	12,532
รวมหนี้สินหมุนเวียน	3,777,281	2,764,441	3,206,580
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เงินกู้ยืมระยะยาว - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	1,042,750	1,278,700	2,190,400
หุ้นกู้	1,088,692	2,785,920	-
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	135,780	109,049	102,197
หนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	1,411	1,466	152
เงินมัดจำสำหรับการเช่า	15,758	15,636	15,285
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	2,284,391	4,190,771	2,308,034
รวมหนี้สิน	6,061,672	6,955,212	5,514,614
ส่วนของผู้ถือหุ้น			
ทุนเรือนหุ้น			
ทุนจดทะเบียน	1,000,000	1,000,000	1,000,000
ทุนที่ออกและชำระแล้ว	1,000,000	1,000,000	1,000,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	3,962,980	3,962,980	3,962,980
ส่วนเกินทุนจากการรวมกิจการภายใต้การควบคุมเดียวกัน	323,216	323,216	323,216
ส่วนเกินทุนจากการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทย่อยในประเทศ	108,959	108,959	108,959
ส่วนต่ำกว่าทุนจากการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทย่อยในต่างประเทศ	(368,686)	(368,686)	-
กำไร(ขาดทุน)สะสม			
จัดสรรแล้ว - สรรองตามกฎหมาย	100,000	100,000	100,000
ยังไม่ได้จัดสรร	3,536,648	2,140,042	1,674,589
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	(97,307)	(89,678)	(55,960)
ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	8,565,810	7,176,832	7,113,784
ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	152,554	187,877	(108,479)
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	8,718,364	7,364,709	7,005,305
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	14,780,036	14,319,921	12,519,919

งบกำไรขาดทุนรวม

หน่วย: พันบาท	สำหรับรอบบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		
	2562	2561	2560
กำไรขาดทุน			
รายได้			
รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า	14,933,012	14,422,062	12,904,242
รายได้อื่น	118,804	134,894	163,531
รวมรายได้	15,051,815	14,556,955	13,067,773
ค่าใช้จ่าย			
ต้นทุนขาย	9,122,570	9,813,215	8,839,651
ค่าใช้จ่ายในการขายและจัดจำหน่าย	1,967,643	2,520,035	2,378,535
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	784,915	772,181	740,670
ค่าใช้จ่ายอื่น	11,693	16,083	-
รวมค่าใช้จ่าย	11,886,821	13,121,513	11,958,856
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้			
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงิน	3,164,994	1,435,442	1,108,917
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	(132,724)	(106,851)	(47,702)
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	3,032,270	1,328,591	1,061,215
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	(564,008)	(368,276)	(260,557)
กำไรสำหรับปี	2,468,262	960,315	800,659
การแบ่งปันกำไร			
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	2,506,461	1,158,572	1,245,812
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทฯ	(38,199)	(198,257)	(445,153)
กำไรสำหรับปี	2,468,262	960,315	800,659
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน			
กำไรส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	2.51	1.16	1.25
จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (หุ้น)	1,000,000	1,000,000	1,000,000

งบกระแสเงินสดรวม

หน่วย: พันบาท	สำหรับรอบบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		
	2562	2561	2560
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	2,956,837	1,290,209	285,991
เงินสดสุทธิจาก(ใช้ไปใน)กิจกรรมลงทุน	(432,442)	(2,044,619)	(2,430,820)
เงินสดสุทธิจาก(ใช้ไปใน)กิจกรรมจัดหาเงิน	(1,714,438)	776,996	1,551,171
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	823,957	(8,674)	(598,728)

อัตราส่วนการเงินที่สำคัญ

		สำหรับรอบบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		
		2562	2561	2560
อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)				
อัตราส่วนสภาพคล่อง	เท่า	0.8	0.9	0.7
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	เท่า	0.6	0.4	0.3
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด	เท่า	0.9	0.4	0.1
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	เท่า	16.3	18.7	21.7
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	วัน	22.0	19.2	16.6
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	เท่า	22.4	26.7	31.2
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย	วัน	16.1	13.5	11.5
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า	เท่า	11.5	10.0	10.0
ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย	วัน	31.2	35.9	36.0
วงจรเงินสด (Cash Cycle)	วัน	6.9	(3.2)	(7.9)
อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)				
อัตรากำไรขั้นต้น	ร้อยละ	38.9	32.0	31.5
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน	ร้อยละ	20.5	9.1	7.3
อัตราส่วนกำไรอื่น	ร้อยละ	0.7	0.8	1.3
อัตราส่วนเงินสดต่อการทำกำไร	ร้อยละ	96.7	98.0	30.3
อัตรากำไรสุทธิ	ร้อยละ	16.4	6.6	6.1
อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Ratio)				
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	ร้อยละ	30.7	13.4	11.4
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	ร้อยละ	31.8	16.2	17.8
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	ร้อยละ	17.0	7.2	7.2
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร	ร้อยละ	27.2	13.7	12.7
อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์	เท่า	1.0	1.1	1.2
อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Financial Policy Ratio)				
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนผู้ถือหุ้น	เท่า	0.7	0.9	0.8
อัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อส่วนผู้ถือหุ้น	เท่า	0.5	0.6	0.5
อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย	เท่า	26.8	15.1	14.0
อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้	เท่า	1.7	2.4	1.1
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อกำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายภาษีเงินได้ ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	เท่า	1.4	3.6	3.9
อัตราส่วนตัวเงินจ่ายต่อภาระหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ย	เท่า	-	0.1	0.2
อัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยที่ครบกำหนดภายใน 1 ปีต่อหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยทั้งหมด	เท่า	0.5	0.1	0.4
อัตราส่วนเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินต่อหนี้สินรวม	เท่า	0.2	0.3	0.6
อัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อ ส่วนผู้ถือหุ้น (สุทธิ)	เท่า	0.4	0.6	0.5
อัตราส่วนความสามารถชำระภาระผูกพัน (Cash basis)	เท่า	1.4	1.0	0.3
อัตรากำไรขั้นต้น	ร้อยละ	67.8	69.1	68.2

1.4 คำอธิบายและวิเคราะห์ของฝ่ายจัดการ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

ผลการดำเนินงานรวมของบริษัทฯ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกัน
ปีก่อนหน้าสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

รายได้จากการขาย

บริษัทฯ มีรายได้จากการขายรวมอยู่ที่ 14,933 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 511 ล้านบาทหรือร้อยละ 3.5 โดยมีปัจจัยสนับสนุน
หลักจากปริมาณคำสั่งซื้อที่เพิ่มขึ้นของการส่งออกเครื่องบินที่บำรุงกำลังไปยังตลาดต่างประเทศ และการเติบโตของรายได้จาก
การรับจ้างจัดจำหน่ายสินค้าให้บุคคลภายนอก

รายได้จากการขาย จำแนกราย กลุ่มผลิตภัณฑ์ หน่วย : ล้านบาท	รอบบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม				การเปลี่ยนแปลง	
	2561	%	2562	%	จำนวน	ร้อยละ
ดำเนินการผลิต ภายใต้ เครื่องหมายการค้าของตนเอง ^{1/}	12,538	87%	12,881	86%	343	2.7
ว่าจ้างบุคคลภายนอกดำเนินการผลิต ภายใต้เครื่องหมายการค้าของบริษัท ^{2/}	806	6%	532	4%	(275)	(34.1)
รับจ้างจัดจำหน่ายให้แก่บุคคลภายนอก	1,020	7%	1,409	9%	389	38.2
อื่น ๆ	59	0%	111	1%	53	90.0
รวม	14,422	100%	14,933	100%	511	3.5

หมายเหตุ: 1/ เครื่องบินที่บำรุงกำลังและเครื่องบินที่ซ่อมแซม
2/ น้ำดื่ม กาแฟปรุงสำเร็จชนิดผงและกาแฟปรุงสำเร็จพร้อมดื่ม

รายได้จากผลิตภัณฑ์ของบริษัทฯ ดำเนินการผลิต ภายใต้เครื่องหมายการค้าของตนเอง จำนวน 12,881 ล้านบาท เพิ่มขึ้น
343 ล้านบาทหรือร้อยละ 2.7 ซึ่งในจำนวนนี้เป็นธุรกิจในประเทศและต่างประเทศที่อัตราส่วนร้อยละ 45:55 รายได้จากการขาย
เครื่องบินที่บำรุงกำลังในต่างประเทศมีอัตราการเติบโตร้อยละ 9.0 ช่วยชดเชยธุรกิจในประเทศที่ลดลงร้อยละ 4.0 โดยเครื่องบิน
ที่บำรุงกำลังแบบบรรจุขวดภายใต้เครื่องหมายการค้าของบริษัท มีส่วนแบ่งการตลาดเชิงปริมาณที่ร้อยละ 22.6 เป็นอันดับ 2
ของตลาดเครื่องบินที่บำรุงกำลังในประเทศ อ้างอิงจากข้อมูลปริมาณขายทอดสุดท้ายไปสู่ผู้บริโภคของ Nielsen

ทั้งนี้ บริษัทฯ ยังคงมุ่งมั่นที่จะเติบโตเป็นแบรนด์สินค้าที่มีส่วนแบ่งการตลาดเป็นอันดับหนึ่งในประเทศ โดยมุ่งเน้น
ให้เกิดการสื่อสารประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการใช้จ่ายในส่วนของการโฆษณาและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย
ตลอดจนพัฒนาแนวทางการใช้ข้อมูลมาบริหารจัดการและติดตามผลสำหรับหน่วยปฏิบัติการภาคสนามและหน่วยการเงินสดที่มี
บุคลากรรวมกันกว่า 1,500 คน เพื่อนำมาปรับปรุงแผนงานให้เหมาะสมตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความสัมพันธ์
อันดีกับเครือข่ายร้านค้าปลีก สร้างความไว้วางใจให้แก่ผู้บริโภค สร้างผู้ดื่มใหม่ ตลอดจนพัฒนาเป็นเครื่องมือที่พร้อมรองรับ
การวางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่ของบริษัทฯ ในอนาคต

รายได้จากการขายเครื่องบินที่บำรุงกำลังในต่างประเทศ 7,058 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 584 ล้านบาทหรือร้อยละ 9.0
โดยในจำนวนนี้ประกอบไปด้วยรายได้ส่งออกเครื่องบินที่บำรุงกำลังไปยังกลุ่มประเทศ CLMV รวมกัน 5,901 ล้านบาท ประเทศ
จีน 494 ล้านบาท นอกจากนี้ ยังมีรายได้จากการขายในประเทศอังกฤษภายใต้การดำเนินงานของ Intercarabao Limited
("ICUK") จำนวน 30 ล้านบาท และที่เหลือเป็นประเทศอื่นในทวีปเอเชียและนอกทวีปเอเชียรวมกัน 633 ล้านบาท เพิ่มขึ้น
318 ล้านบาทหรือร้อยละ 101.3 โดยมีปัจจัยหนุนจากคำสั่งซื้อของประเทศเยเมนและอัฟกานิสถานเป็นหลัก และส่วนหนึ่ง
เป็นผลจากความสำเร็จในการเพิ่มตลาดส่งออกใหม่

กลุ่มประเทศ CLMV คือ ตลาดส่งออกเดิมที่เป็นฐานธุรกิจต่างประเทศขนาดใหญ่ โดยบริษัทฯ มีรายได้จากการ
ส่งออกขายไปยังกลุ่มประเทศ CLMV เพิ่มขึ้น 403 ล้านบาทหรือร้อยละ 7.3 มีปัจจัยเชิงบวกจากปริมาณคำสั่งซื้อจากประเทศ
กัมพูชาและประเทศเมียนมาร์ โดยยอดขายไปประเทศเมียนมาร์และประเทศกัมพูชายังสามารถทำสถิติสูงสุดใหม่ในไตรมาส
3/2562 และไตรมาส 4/2562 ตามลำดับ ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้ต่อยอดความได้เปรียบในฐานะผู้นำตลาดในประเทศกัมพูชา จึงเริ่ม
วางจำหน่ายคาราบาวกลิ่นกรีนแอปเปิ้ลในขนาดบรรจุ 250 มล.

รายได้จากการรับจ้างจัดจำหน่ายให้แก่บุคคลภายนอก 1,409 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 389 ล้านบาทหรือร้อยละ 38.2 ยังคง
ขยายตัวต่อเนื่องทุกไตรมาสในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา โดยมีปัจจัยเชิงบวกจากความหลากหลายและคุณภาพในตัวผลิตภัณฑ์ ประกอบ
กับอาศัยผลสำเร็จของประสิทธิภาพการกระจายผ่านหน่วยการเงินสดซึ่งในปัจจุบันสามารถเข้าถึงร้านค้าปลีกได้มากกว่า 180,000
ร้านค้าทั่วประเทศ อนึ่ง รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ของบริษัทฯ ว่าจ้างบุคคลภายนอกดำเนินการผลิตลดลง 275 ล้านบาทหรือ
ร้อยละ 34.1 เนื่องจากกลุ่มผลิตภัณฑ์เหล่านี้ยังมีได้เป็นธุรกิจหลัก แต่เป็นช่องทางในการขยายการรับรู้แบรนด์ของบริษัทฯ

การวางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่อย่างคาราบาวกลี้นกรีนแอปเปิ้ลในขนาดบรรจุ 180 มล. (“คาราบาวกลี้นกรีนแอปเปิ้ล”) เมื่อเดือนมีนาคม 2562 เป็นการต่อยอดองค์ความรู้หลังจากที่บริษัทฯ ได้ทดลองวางจำหน่ายคาราบาวกลี้นกรีนแอปเปิ้ลขนาดบรรจุ 330 มล. ในปี 2561 และทดลองวางจำหน่ายคาราบาวกลี้นกรีนแอปเปิ้ลในขนาดบรรจุ 180 มล. ผ่านช่องทางหน่วยรถเงินสด (Cash van) ในเดือนมีนาคม 2562 ด้วยคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับ และราคาขายปลีกที่จูงใจต่อการบริโภค ส่งผลให้คาราบาว กลี้นกรีนแอปเปิ้ลในขนาดบรรจุใหม่นี้ได้รับผลตอบแทนอยู่ในเกณฑ์ที่ดี อีกทั้งช่วยขยายฐานลูกค้าไปสู่กลุ่มคนรุ่นใหม่ และยังเป็นปัจจัยบวกต่อการยกระดับภาพลักษณ์เครื่องหมายการค้าคาราบาวในประเทศให้ดูทันสมัยภายใต้วิสัยทัศน์ สันติาระดับโลก แร่นดรีระดับโลก

รายได้จำนวน 111 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 53 ล้านบาทหรือร้อยละ 90.0 โดยส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการผลิตขวดให้แก่บุคคลภายนอกภายใต้การดำเนินงานของบริษัท เอเชียแปซิฟิกกลาส จำกัด (“APG”) ซึ่งไม่เพียงแต่สร้างรายได้ส่วนเพิ่มยังช่วยลดต้นทุนของการผลิตขวดที่ใช้บรรจุเครื่องดื่มบำรุงกำลังของบริษัท อีกด้วย

กำไรขั้นต้นและอัตรากำไรขั้นต้น

กำไรขั้นต้น 5,810 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1,202 ล้านบาทหรือร้อยละ 26.1 คิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นร้อยละ 38.9 เพิ่มขึ้นจากอัตรากำไรขั้นต้นร้อยละ 32.0 ผลักดันโดยอัตรากำไรขั้นต้นที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มผลิตภัณฑ์ของบริษัท ดำเนินการผลิตด้วยตนเองเป็นหลัก

กลุ่มผลิตภัณฑ์ของบริษัท ดำเนินการผลิตภายใต้เครื่องหมายการค้าของตนเอง โดยเฉพาะเครื่องดื่มบำรุงกำลังทั้งแบบบรรจุขวดและกระป๋อง มีการสร้างอัตรากำไรขั้นต้นที่ดีขึ้นต่อเนื่องทุกไตรมาส ซึ่งเป็นผลของวัตถุดิบและหีบห่อรายการสำคัญมีต้นทุนลดลง ประกอบกับประสิทธิภาพสายการผลิตที่มีเทคโนโลยีทันสมัยตั้งแต่โรงผลิตขวดแก้วและกระป๋องอลูมิเนียมไปจนถึงโรงบรรจุสินค้าสำเร็จรูป เอื้อหนุนต่อประโยชน์จากการประหยัดต่อขนาด นอกจากนี้ โรงผลิตกระป๋องอลูมิเนียมแห่งใหม่ภายใต้การดำเนินงานของบริษัท เอเชีย แคน แมนูแฟคเจอร์ จำกัด (“ACM”) มีอัตรากำไรขั้นต้นที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกไตรมาสจากประมาณร้อยละ 50, ร้อยละ 68, ร้อยละ 86 และร้อยละ 100 ในไตรมาส 1/2562 ถึงช่วงไตรมาส 4/2562 ตามลำดับ นำไปสู่การประหยัดต้นทุนเพิ่มเติมสำหรับเครื่องดื่มบำรุงกำลังแบบบรรจุกระป๋องประเภทไม่อัดก๊าซภายใต้เครื่องหมายการค้าคาราบาว อันเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานอย่างเป็นระบบ บริษัทฯ กำลังอยู่ในขั้นตอนพิจารณาลงทุนพัฒนาธุรกิจผลิตหีบห่อและบรรจุภัณฑ์บางรายการด้วยตนเอง กำลังการผลิตส่วนใหญ่สำรองไว้เพื่อนำหีบห่อและบรรจุภัณฑ์ดังกล่าวที่ผลิตได้มาใช้สำหรับกลุ่มผลิตภัณฑ์ของบริษัท กำลังผลิตส่วนเกิน (ถ้ามี) จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเชิงพาณิชย์ต่อไป ส่งผลให้เกิดการประหยัดต้นทุนผลิตภัณฑ์ภาพรวมในระยะยาว และสร้างรายได้ส่วนเพิ่มจากการจำหน่ายให้แก่บุคคลภายนอก ทั้งนี้ บริษัทฯ คาดว่าธุรกิจผลิตหีบห่อและบรรจุภัณฑ์จะสามารถเริ่มดำเนินการได้ในช่วงไตรมาส 4/2563 หรืออย่างช้าไม่เกินไตรมาส 1/2564

ค่าใช้จ่ายขายและบริหาร

บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายขายและบริหาร 2,753 ล้านบาท ลดลง 540 ล้านบาทหรือร้อยละ 16.4 คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้จากการขายรวมร้อยละ 18.4 ลดลงจากสัดส่วนร้อยละ 22.8 เมื่อเทียบกับช่วงระยะเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า สาเหตุหลักเกิดจากการลดลงอย่างมีสาระสำคัญของค่าใช้จ่ายภายใต้การดำเนินงานของ ICUK สำหรับตลาดในประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นไปตามมาตรการควบคุมค่าใช้จ่าย เพื่อบริหารอัตราผลตอบแทนจากการขายให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และค่าธรรมเนียมผู้สนับสนุนสโมสรฟุตบอลต่างประเทศที่ปรับลดลงตามเงื่อนไขและสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับที่ระบุในสัญญา

ค่าใช้จ่ายขาย 1,968 ล้านบาท ลดลง 552 ล้านบาทหรือร้อยละ 21.9 คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้จากการขายรวมร้อยละ 13.2 ลดลงจากสัดส่วนร้อยละ 17.5 โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายที่สำคัญดังนี้:

1. ค่าธรรมเนียมผู้สนับสนุนสโมสรและการแข่งขันฟุตบอลต่างประเทศ:

ค่าธรรมเนียมผู้สนับสนุนสโมสรและการแข่งขันฟุตบอลต่างประเทศเป็นค่าใช้จ่ายรับรู้เป็นเส้นตรงตามเงื่อนไขการชำระเงิน ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจและรอบระยะเวลาที่บริษัทฯ พึ่งได้รับอันเป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญาฉบับปัจจุบัน ประกอบไปด้วย Chelsea Football Club Limited (CFC) และ English Football League (EFL) จำนวน 471 ล้านบาท ลดลง 162 ล้านบาทหรือร้อยละ 25.6 โดยมีสาเหตุหลักเกิดจากค่าธรรมเนียมในส่วนของ CFC ที่ลดลงเหลือเพียงหนึ่งในสามสอดคล้องกับการปรับสถานะผู้สนับสนุนจาก Principal partner เป็น Global partner ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2562 อีกทั้ง มีปัจจัยหนุนจากอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินปอนด์สเตอร์ลิงอังกฤษเมื่อเปรียบเทียบกับสกุลเงินบาทที่อ่อนค่า

ทั้งนี้ สัญญาการเป็นผู้สนับสนุนสโมสร CFC จะสิ้นสุดในเดือนมิถุนายน 2564 และสัญญาการเป็นผู้สนับสนุนการแข่งขัน EFL จะสิ้นสุดในเดือนพฤษภาคมปี 2565 โดยมีสิทธิที่จะขยายสัญญาอีก 2 ปีในอัตราค่าธรรมเนียมต่อปีที่เท่าเดิม เพื่อสนับสนุนภาพลักษณ์การเป็นผลิตภัณฑ์ระดับโลก แร่นดรีระดับโลก และสานต่อความสำเร็จในการขยายการรับรู้ผลิตภัณฑ์แบรนด์คาราบาวให้เป็นที่รู้จักในระดับสากล

2. ค่าใช้จ่ายขาย (ไม่รวมค่าธรรมเนียมสนับสนุนกีฬาฟุตบอลต่างประเทศ):

ค่าใช้จ่ายขาย (ไม่รวมค่าธรรมเนียมสนับสนุนกีฬาฟุตบอลต่างประเทศ) จำนวน 1,497 ล้านบาท ลดลง 390 ล้านบาทหรือร้อยละ 20.7 ในส่วนที่ดำเนินการภายใต้บริษัท การบาวตะวันออก จำกัด (“CBD”) สำหรับธุรกิจในประเทศและในส่วนที่ดำเนินการภายใต้ ICUK สำหรับตลาดในประเทศอังกฤษ

- ค่าใช้จ่ายขาย (ไม่รวมค่าธรรมเนียมสนับสนุนกีฬาฟุตบอลต่างประเทศ) ที่อยู่ภายใต้การดำเนินงานของ CBD สำหรับธุรกิจในประเทศ 1,390 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 31 ล้านบาทหรือร้อยละ 2.3 สอดคล้องกับแผนงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายในแต่ละช่วงเวลา
- ค่าใช้จ่ายขาย (ไม่รวมค่าธรรมเนียมสนับสนุนกีฬาฟุตบอลต่างประเทศ) ในส่วนที่เป็นของ ICUK สำหรับตลาดในประเทศอังกฤษ 108 ล้านบาท ลดลง 422 ล้านบาทหรือร้อยละ 79.7 จากนโยบายควบคุมค่าใช้จ่าย โดยมุ่งเน้นการสื่อสารผ่านแพลตฟอร์มฟุตบอล และมุ่งเน้นเฉพาะกิจกรรมที่บริษัทฯ เชื่อว่าจะนำมาซึ่งอัตราการขายที่ดีขึ้นในระยะยาว

ค่าใช้จ่ายบริหาร 785 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 13 ล้านบาทหรือร้อยละ 1.6 คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้จากการขายรวมร้อยละ 5.3 ลดลงจากสัดส่วนร้อยละ 5.4 ในปีก่อนหน้า

ค่าใช้จ่ายทางการเงิน

ค่าใช้จ่ายทางการเงิน 133 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 26 ล้านบาทหรือร้อยละ 24.2 โดยในจำนวนนี้ประกอบไปด้วยดอกเบี้ยจ่ายที่ ACM รับรู้ผ่านงบกำไรขาดทุนหลังจากที่เริ่มประกอบธุรกิจในเชิงพาณิชย์ 49 ล้านบาท ดอกเบี้ยหุ้นกู้ประมาณ 64 ล้านบาท จำนวนที่เหลือส่วนใหญ่เป็นดอกเบี้ยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสภาพคล่อง

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคล

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลจำนวน 564 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 196 ล้านบาทหรือร้อยละ 53.1 คิดเป็นอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริงร้อยละ 18.6 ลดลงจากร้อยละ 27.7 เนื่องจากบริษัทอยู่ในประเทศที่มีค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มขึ้นตามผลกำไรจากการดำเนินงานที่ดีขึ้น ขณะที่บริษัทอยู่ต่างประเทศมีผลขาดทุนจากการดำเนินงานเป็นจำนวนลดลง

กำไรสุทธิและอัตรากำไรสุทธิ

กำไรสุทธิ 2,468 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1,508 ล้านบาทหรือร้อยละ 157.0 คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้จากการขายรวมร้อยละ 16.5 เพิ่มขึ้นจากสัดส่วนร้อยละ 6.7 การเพิ่มขึ้นดังกล่าวสอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของรายได้และอัตรากำไรขั้นต้นในภาพรวม การลดลงของค่าใช้จ่ายขายและบริหาร อันเป็นผลจากนโยบายควบคุมค่าใช้จ่ายของบริษัทอยู่ต่างประเทศและค่าธรรมเนียมการสนับสนุนกีฬาฟุตบอลต่างประเทศที่ลดลง ซึ่งช่วยชดเชยค่าใช้จ่ายทางการเงินและภาษีเงินได้ที่เพิ่มสูงขึ้นตามที่กล่าวข้างต้น

กำไรสุทธิส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัท 2,506 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1,348 ล้านบาทหรือร้อยละ 116.3 คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้จากการขายรวมร้อยละ 16.8 เพิ่มขึ้นจากสัดส่วนร้อยละ 8.0 ในปีก่อนหน้า มีปัจจัยหนุนหลักจากรายได้และอัตรากำไรขั้นต้นในภาพรวมที่ปรับตัวดีขึ้น และการรับรู้ผลขาดทุนจากการดำเนินงานของ ICUK ที่ลดลงอย่างมีสาระสำคัญ

ทั้งนี้ บริษัทฯ บันทึกค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทอยู่ต่างประเทศจำนวน 1,499 ล้านบาทในไตรมาส 4/2562 โดยแสดงเป็นส่วนหนึ่งของบัญชีค่าใช้จ่ายอื่นในงบกำไรขาดทุนเฉพาะกิจการของบริษัทฯ ภายใต้มาตรฐานรายงานทางการเงิน อย่างไรก็ตาม การด้อยค่าของสินทรัพย์ถือเป็นรายการที่มีใช้เงินสด จึงไม่กระทบการบริหารกระแสเงินสดของบริษัทฯ และยังมีใช้เป็นการด้อยค่าของค่าความนิยม จึงไม่มีผลกระทบต่องบกำไรขาดทุนรวมของบริษัทฯ โดยค่าเผื่อการด้อยค่าจำนวนดังกล่าวมีสาเหตุหลักเกิดจากผลขาดทุนในอดีตของ ICUK ที่มีค่าใช้จ่ายการตลาดและส่งเสริมการขายในประเทศอังกฤษเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ บริษัทฯ ตระหนักถึงผลกระทบที่อาจเกิดจากการดำเนินงานของ ICUK จึงมีนโยบายให้ ICUK เน้นสร้างรายได้จากการขายผ่านเครือข่ายร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ (grocery) และปรับใช้มาตรการควบคุมค่าใช้จ่ายการตลาดและส่งเสริมการขายอย่างรัดกุม เพื่อสร้างผลตอบแทนจากการขายในอัตราที่เหมาะสม กรอบแนวทางการดำเนินธุรกิจในตลาดประเทศอังกฤษข้างต้นสัมฤทธิ์ผลตั้งแต่ในปี 2562 (ผลขาดทุนของ ICUK ลดลงจาก 27.1 ล้านปอนด์ในปี 2561 มาอยู่ที่ 12.6 ล้านปอนด์ในปี 2562) และถือเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายและแผนธุรกิจในระยะ 5 ปีข้างหน้าที่จะสะท้อนอยู่ในการประเมินมูลค่าเพื่อทดสอบการด้อยค่า

ฐานะการเงินรวมของบริษัทฯ สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 เมื่อเทียบกับสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

สินทรัพย์

สินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 จำนวน 14,780 ล้านบาทและ 14,320 ล้านบาท ตามลำดับ เพิ่มขึ้น 460 ล้านบาทหรือร้อยละ 3.2 โดยมีสาเหตุหลักดังต่อไปนี้

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดและเงินลงทุนชั่วคราว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 จำนวน 962 ล้านบาทและ 138 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 824 ล้านบาทหรือร้อยละ 599.1 โดยในระหว่างปีบริษัทฯ มีกระแสเงินสดรับจากกิจกรรมดำเนินงานจำนวน 2,957 ล้านบาท ขณะที่ใช้กระแสเงินสดรับส่วนใหญ่ไปกับกิจกรรมจัดหาเงินจำนวน 1,714 ล้านบาท และกิจกรรมการลงทุนจำนวน 432 ล้านบาท เมื่อรวมกันแล้วจ่ายสุทธิเป็นจำนวน 2,147 ล้านบาท

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 จำนวน 1,140 ล้านบาทและ 907 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 234 ล้านบาทหรือร้อยละ 25.8 จากทั้งธุรกิจในประเทศและต่างประเทศ

สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 จำนวน 992 ล้านบาทและ 887 ล้านบาท ตามลำดับ เพิ่มขึ้น 104 ล้านบาทหรือร้อยละ 11.8 เพื่อรองรับปริมาณการสั่งซื้อจากลูกค้าที่เพิ่มสูงขึ้น

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 จำนวน 10,872 ล้านบาทและ 11,090 ล้านบาท ลดลง 218 ล้านบาทหรือร้อยละ 2.0 โดยมีสาเหตุหลักเกิดจากการรับรู้ค่าเสื่อมราคาที่เพิ่มขึ้น

ค่าความนิยม

ค่าความนิยมเกิดจากผลต่างระหว่างมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้รับกับต้นทุนการในการเข้าซื้อ ICUK ของ CVHLUX ซึ่งเป็นบริษัทย่อยในปี 2560 ซึ่งถือเป็นค่าความนิยม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 บริษัทฯ มีค่าความนิยมจำนวน 481 ล้านบาทและ 500 ล้านบาท ลดลง 19 ล้านบาทหรือร้อยละ 3.8 การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่รายงาน

หนี้สิน

บริษัทฯ มีหนี้สินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 จำนวน 6,062 และ 6,955 ล้านบาท ลดลง 894 ล้านบาทหรือร้อยละ 12.8 ประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียนจำนวน 3,777 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1,013 ล้านบาทหรือร้อยละ 36.6 และหนี้สินไม่หมุนเวียนจำนวน 2,284 ล้านบาท ลดลง 1,906 ล้านบาทหรือร้อยละ 45.5

เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 จำนวน 7 ล้านบาทและ 275 ล้านบาท ลดลง 268 ล้านบาทหรือร้อยละ 97.5 เป็นผลจากการปรับโครงสร้างแหล่งเงินทุน โดยคำนึงถึงการบริหารสภาพคล่อง ความสมดุลของแหล่งที่มาและใช้ไปของแหล่งเงินทุน ตลอดจนต้นทุนทางการเงินและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง

เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น

เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 จำนวน 1,447 ล้านบาทและ 1,810 ล้านบาท ลดลง 363 ล้านบาทหรือร้อยละ 20.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลายรายการที่มีราคาลดลง และที่สำคัญคือการเริ่มใช้กระป๋องอลูมิเนียมที่ผลิตเองผ่านการดำเนินงานของ ACM และลดปริมาณการจัดซื้อจากบุคคลภายนอก และการชำระคืนเจ้าหนี้ค่าเครื่องจักร

เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน

เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 จำนวน 1,334 ล้านบาทและ 1,680 ล้านบาท ลดลง 346 ล้านบาทหรือร้อยละ 20.6 ประกอบด้วยส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวน 291 ล้านบาท ลดลง 110 ล้านบาท และส่วนที่เหลือจำนวน 1,043 ล้านบาท ลดลง 236 ล้านบาท จากการคืนเงินกู้ยืมที่เกี่ยวข้องกับโครงการขยายกำลังการผลิตของโรงงานบรรจุขวดทั้งจำนวนและการทยอยคืนเงินกู้ยืมของโครงการโรงงานผลิตกระป๋องจำนวนหนึ่ง

หุ้นกู้

หุ้นกู้สุทธิ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 จำนวน 2,788 ล้านบาทและ 2,786 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 2 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.1 ประกอบไปด้วยส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวน 1,699 ล้านบาท และส่วนที่เหลือจำนวน 1,089 ล้านบาท จะครบกำหนดชำระภายในปี 2564

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ส่วนของผู้ถือหุ้นรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 จำนวน 8,718 ล้านบาทและ 7,365 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1,354 ล้านบาทหรือร้อยละ 18.4 สะท้อนกำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปีจำนวน 2,454 ล้านบาทและเงินปันผลจ่ายจำนวน 1,100 ล้านบาท

อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ

อัตราส่วนสภาพคล่อง

อัตราส่วนสภาพคล่อง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 เท่ากับ 0.8 เท่า และ 0.9 เท่า ตามลำดับ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของหนี้สินหมุนเวียนมากกว่าการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์หมุนเวียน โดยส่วนใหญ่มาจากมีหุ้นกู้ส่วนหนึ่งที่จะถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปีจำนวน 1,699 ล้านบาท รายการดังกล่าวจึงถูกย้ายจากหนี้สินไม่หมุนเวียนเป็นหนี้สินหมุนเวียน

วงจรเงินสด

วงจรเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 เท่ากับ 6.9 วัน และ -3.2 วัน ตามลำดับ วงจรเงินสดมีระยะเวลานานขึ้นมีสาเหตุจากระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยที่ช้าลงจากเดิม 19.2 วัน เป็น 22.0 วัน ระยะเวลาการขายสินค้าที่ช้าลงจาก 13.5 วันเป็น 16.1 วัน และระยะเวลาการชำระหนี้เฉลี่ยเร็วขึ้นจาก 35.9 วันเป็น 31.2 วัน

อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 เท่ากับร้อยละ 31.8 และร้อยละ 16.2 ตามลำดับ สอดคล้องกับผลประกอบการที่ปรับตัวดีขึ้นดังที่กล่าวข้างต้น

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 เท่ากับร้อยละ 17.0 และร้อยละ 7.2 ตามลำดับ สอดคล้องกับผลประกอบการที่ปรับตัวดีขึ้นดังที่กล่าวข้างต้น

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 เท่ากับ 0.7 เท่า และ 0.9 เท่า ตามลำดับ เนื่องจากบริษัท มีชำระคืนเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน ขณะที่มีการระดมทุนเพิ่มขึ้นตามผลประกอบการที่ปรับตัวดีขึ้นดังที่กล่าวข้างต้น

1.5 ปัจจัยและอิทธิพลหลักที่อาจมีผลกระทบต่อการดำเนินงาน หรือฐานะการเงินในอนาคต

เนื่องจากบริษัท ประกอบธุรกิจโดยการลงทุนถือหุ้นในบริษัทอื่น และมุ่งมั่นที่จะก้าวสู่การเป็นบริษัทผู้ผลิตเครื่องบินชั้นนำในระดับสากล ภายใต้เครื่องหมายการค้าการบินกรุงเทพ จึงมีการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำ เพื่อส่งเสริมธุรกิจการเป็นผู้ผลิตเครื่องบินบำรุงกำลังและการเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าการบินกรุงเทพ และสร้างการเติบโตในระยะยาว ส่งผลให้ผลประกอบการของบริษัท มีความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการลงทุน อาทิเช่น การเปลี่ยนแปลงมูลค่าของการลงทุน ผลตอบแทนจากการลงทุนไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ การขอใบอนุญาต และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความเสี่ยงโดยทั่วไปในแต่ละประเทศ ทั้งนี้ โปรดศึกษารายละเอียดในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี ในหัวข้อปัจจัยความเสี่ยง

บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

รายงานและงบการเงินรวม
วันที่ 31 ธันวาคม 2562

บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
รายงานและงบการเงินรวม
31 ธันวาคม 2562

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอต่อผู้ถือหุ้นของบริษัท การบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

ความเห็น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท การบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (กลุ่มบริษัท) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 งบกำไรขาดทุนรวม งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบกระแสเงินสดรวม สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ และได้ตรวจสอบงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท การบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ด้วยเช่นกัน

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท การบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และเฉพาะของบริษัท การบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรค ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่นๆ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดเหล่านี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของข้าพเจ้าในการตรวจสอบงบการเงินสำหรับงวดปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินโดยรวมและในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ทั้งนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบที่ได้กล่าวไว้ในส่วนของความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของข้าพเจ้า ซึ่งได้รวมความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ด้วย การปฏิบัติงานของข้าพเจ้าได้รวมวิธีการตรวจสอบที่ออกแบบมาเพื่อตอบสนองต่อการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ผลของวิธีการตรวจสอบของข้าพเจ้า ซึ่งได้รวมวิธีการตรวจสอบสำหรับเรื่องเหล่านี้ด้วย ได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินโดยรวม

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ พร้อมวิธีการตรวจสอบสำหรับแต่ละเรื่อง มีดังต่อไปนี้

การรับรู้รายได้

ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 5.1 เรื่องนโยบายบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้รายได้จากการขายสินค้า ซึ่งรายได้จากการขายสินค้าถือเป็นรายการบัญชีที่สำคัญ เนื่องจากจำนวนที่บันทึกในบัญชีมีสาระสำคัญ และส่งผลกระทบต่อกำไรขาดทุนของกลุ่มบริษัท เนื่องจากกลุ่มบริษัทมีการขายสินค้าให้กับกลุ่มลูกค้าหลายประเภท อาทิเช่น กลุ่มลูกค้าต่างประเทศ กลุ่มลูกค้าแบบดั้งเดิม กลุ่มลูกค้าสมัยใหม่ และกลุ่มลูกค้าปลีกที่ขายผ่านหน่วยรถ ซึ่งมีข้อตกลงและเงื่อนไขที่มีความหลากหลาย เช่น รายการส่งเสริมการขาย ส่วนลดต่าง ๆ รวมทั้งการให้ส่วนลดพิเศษเพื่อกระตุ้นยอดขาย ทำให้รายการขายของกลุ่มบริษัทมีเงื่อนไขในการรับรู้รายได้และการบันทึกประมาณการส่วนลดค้างจ่ายที่เกิดจากรายการส่งเสริมการขายและส่วนลดต่าง ๆ ที่ซับซ้อน ด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าจึงให้ความสำคัญต่อการรับรู้รายได้ของกลุ่มบริษัท

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบการรับรู้รายได้ของกลุ่มบริษัทโดยการประเมินและทดสอบระบบสารสนเทศและระบบการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัทที่เกี่ยวข้องกับวงจรรายได้ โดยการสอบถามผู้รับผิดชอบ ทำความเข้าใจและเลือกตัวอย่างเพื่อทดสอบการปฏิบัติตามการควบคุมที่กลุ่มบริษัทออกแบบไว้ นอกจากนี้ ข้าพเจ้าได้สุ่มตัวอย่างรายการขายที่เกิดขึ้นในระหว่างปีและช่วงไตรมาสสั้นรอบระยะเวลาบัญชีเพื่อตรวจสอบกับเอกสารประกอบรายการขาย สอบทานใบลดหนี้ที่กลุ่มบริษัทออกภายหลังวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และทดสอบข้อมูลที่กลุ่มบริษัทนำมาใช้ในการคำนวณและบันทึกประมาณการส่วนลดค้างจ่ายที่เกิดจากรายการส่งเสริมการขายและส่วนลดต่าง ๆ ที่บันทึกไว้ ณ สิ้นรอบระยะเวลารายงานว่าเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงที่ให้กับลูกค้า ประกอบกับได้วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลบัญชีรายได้แบบแยกย่อย (Disaggregated data) เพื่อสอบทานความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นของรายการขายตลอดรอบระยะเวลาบัญชี โดยเฉพาะรายการบัญชีที่ทำผ่านใบสำคัญทั่วไป

การค้ำค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อยและค่าความนิยม

ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 12 และ 15 เกี่ยวกับเงินลงทุนในบริษัทย่อยและค่าความนิยมที่เกิดขึ้นจากการรวมธุรกิจ โดยในระหว่างปีปัจจุบัน บริษัทฯ ได้บันทึกค่าเพื่อการค้ำค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อยในงบการเงินเฉพาะกิจการจำนวน 1,499 ล้านบาท เนื่องจากการไม่สามารถทำอะไรให้เป็นไปตามการคาดการณ์ของกิจการในประเทศอังกฤษ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อมูลค่าที่จะได้รับคืนของเงินลงทุนในบริษัทย่อย นอกจากนี้กลุ่มบริษัทมีค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจที่แสดงอยู่ในงบการเงินรวมจำนวน 481 ล้านบาท ซึ่งข้าพเจ้าให้ความสำคัญในเรื่องการพิจารณาการค้ำค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อยและค่าความนิยม เนื่องจากการประเมินการค้ำค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อยและค่าความนิยมถือเป็นประมาณการทางบัญชีที่สำคัญที่ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจอย่างสูงในการระบุหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดและการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับจากกลุ่มสินทรัพย์นั้น รวมถึงการกำหนดอัตราคิดลดและอัตราการเติบโตในระยะยาวที่เหมาะสม ซึ่งทำให้เกิดความเสี่ยงในการแสดงมูลค่าของ เงินลงทุนในบริษัทย่อยและค่าความนิยม

ข้าพเจ้าได้ประเมินกระบวนการในการระบุข้อบ่งชี้ของการค้ำค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อยและทำความเข้าใจในกระบวนการทดสอบการค้ำค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อยและค่าความนิยม รวมถึงประเมินการกำหนดหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดและแบบจำลองทางการเงินที่ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เลือกใช้โดยการทำความเข้าใจกระบวนการพิจารณาของฝ่ายบริหารว่าสอดคล้องตามลักษณะการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้ทำการทดสอบข้อสมมติที่สำคัญที่ใช้ในการประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจากสินทรัพย์ที่จัดทำโดยฝ่ายบริหารของบริษัทฯ โดยการเปรียบเทียบข้อสมมติดังกล่าวกับแหล่งข้อมูลภายในและภายนอกของบริษัทฯ รวมถึงเปรียบเทียบประมาณการกระแสเงินสดในอดีตกับผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงเพื่อประเมินการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในการประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตดังกล่าว และพิจารณาอัตราคิดลดที่ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เลือกใช้โดยการวิเคราะห์ต้นทุนทางการเงินถ่วงน้ำหนักของบริษัทฯ และของอุตสาหกรรม รวมถึงปรึกษาผู้เชี่ยวชาญภายในสำนักงานฯ เพื่อช่วยประเมินข้อมูลดังกล่าว โดยการเทียบกับแหล่งข้อมูลภายนอกตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์ในอดีตของผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนทดสอบการคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ดังกล่าวตามแบบจำลองทางการเงิน และพิจารณาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติที่สำคัญต่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนโดยเฉพาะอัตราคิดลดและอัตราการเติบโตของรายได้ในระยะยาว นอกจากนี้ ข้าพเจ้าได้สอบถามการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินการค้ำค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อยและค่าความนิยม

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ซึ่งรวมถึงข้อมูลที่อยู่ในรายงานประจำปีของกลุ่มบริษัท (แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่แสดงอยู่ในรายงานนั้น) ซึ่งคาดว่าจะถูกจัดเตรียมให้กับข้าพเจ้าภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและข้าพเจ้าไม่ได้ให้ข้อสรุปในลักษณะการให้ความเชื่อมั่นในรูปแบบใด ๆ ต่อข้อมูลอื่นนั้น

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวกับการตรวจสอบงบการเงินคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้าหรือไม่ หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านรายงานประจำปีของกลุ่มบริษัท ตามที่กล่าวข้างต้นแล้ว และหากสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้าพเจ้าจะสื่อสารเรื่องดังกล่าวให้ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลทราบเพื่อให้มีการดำเนินการแก้ไขที่เหมาะสมต่อไป

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเหล่านี้ โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง การเปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่อง และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อพิจารณาอย่างสมเหตุสมผลได้ว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยของผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานดังต่อไปนี้ด้วย

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลง เอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผล การแสดงผลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัท
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารจัดทำ
- สรุปร่วมกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหาร และสรุปจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ หากข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าจะต้องให้ข้อสังเกตไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงบการเงิน หรือหากเห็นว่าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ข้าพเจ้าจะแสดงความเห็นที่เปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่องได้

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องตลอดจนประเมินว่างบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่
- รวบรวมเอกสารหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการหรือของกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่างๆ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากข้าพเจ้าได้พบในระหว่างการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลแล้วข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระและได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่ามีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของข้าพเจ้าและมาตรการที่ข้าพเจ้าใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้าขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่องทั้งหลายที่สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ข้าพเจ้าได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ในรายงานของผู้สอบบัญชี เว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับไม่ให้เปิดเผยเรื่องดังกล่าวต่อสาธารณะ หรือในสถานการณ์ที่ยกที่จะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของข้าพเจ้าเพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ต่อส่วนได้เสียสาธารณะจะได้จากการสื่อสารดังกล่าว

ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและการนำเสนอรายงานฉบับนี้

วิชาดี โลกศกระวี

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 4451

บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด

กรุงเทพฯ: 20 กุมภาพันธ์ 2563

บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	8	961,954,431	137,599,216	576,954,884
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	7, 9	1,140,321,484	906,595,237	2,651,696
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	7	-	-	2,486,368,225
เงินปันผลค้างรับจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	7, 31	-	-	2,949,991,100
สินค้าคงเหลือ	10	991,624,535	887,132,124	-
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	11	103,510,397	545,858,530	74,272
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		3,197,410,847	2,477,185,107	6,016,040,177
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน				
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	12	-	-	3,670,616,618
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	13	103,220,209	99,968,389	-
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	14	10,872,366,825	11,090,295,013	-
ค่าความนิยม	15	481,114,531	499,923,109	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	16	81,155,777	77,321,869	4,375,799
สินทรัพย์ภายใต้การควบคุม	26	33,492,190	63,182,705	307,742,011
ลูกหนี้ระยะยาวอื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	7	-	-	26,172,146
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		11,275,388	12,045,146	-
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		11,582,624,920	11,842,736,231	4,008,906,574
รวมสินทรัพย์		14,780,035,767	14,319,921,338	10,024,946,751

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท การาวากู๊ป จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	8	961,954,431	137,599,216	576,954,884
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	7, 9	1,140,321,484	906,595,237	2,651,696
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	7	-	-	2,486,368,225
เงินปันผลค้างรับจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	7, 31	-	-	2,949,991,100
สินค้าคงเหลือ	10	991,624,535	887,132,124	-
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	11	103,510,397	545,858,530	74,272
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		3,197,410,847	2,477,185,107	6,016,040,177
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน				
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	12	-	-	3,670,616,618
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	13	103,220,209	99,968,389	-
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	14	10,872,366,825	11,090,295,013	-
ค่าความนิยม	15	481,114,531	499,923,109	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	16	81,155,777	77,321,869	4,375,799
สินทรัพย์ภายใต้การควบคุม	26	33,492,190	63,182,705	307,742,011
ลูกหนี้ระยะยาวอื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	7	-	-	26,172,146
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		11,275,388	12,045,146	-
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		11,582,624,920	11,842,736,231	4,008,906,574
รวมสินทรัพย์		14,780,035,767	14,319,921,338	10,024,946,751

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	17	6,761,733	275,000,000	-
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	7, 18	1,446,721,396	1,809,903,562	75,660,895
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	19	291,000,000	401,250,000	-
ส่วนของหนี้กู้ยืมที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	20	1,699,427,833	-	1,699,427,833
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย		320,547,432	265,835,954	1,606,313
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		12,822,437	12,451,816	-
รวมหนี้สินหมุนเวียน		3,777,280,831	2,764,441,332	1,776,695,041
หนี้สินไม่หมุนเวียน				
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน - สุทธิ				
จากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	19	1,042,750,000	1,278,700,000	-
หนี้กู้ - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	20	1,088,692,369	2,785,919,879	1,088,692,369
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	21	135,780,213	109,049,185	68,005,996
หนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	26	1,410,865	1,466,021	-
เงินมัดจำรับสำหรับการเช่า	7	15,757,730	15,636,030	-
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		2,284,391,177	4,190,771,115	1,156,698,365
รวมหนี้สิน		6,061,672,008	6,955,212,447	2,933,393,406

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท การาวกรู๊ป จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

		(หน่วย: บาท)			
		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
หมายเหตุ		2562	2561	2562	2561
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)					
ส่วนของผู้ถือหุ้น					
ทุนเรือนหุ้น					
ทุนจดทะเบียน					
หุ้นสามัญ 1,000,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 1 บาท		1,000,000,000	1,000,000,000	1,000,000,000	1,000,000,000
หุ้นที่ออกและชำระเต็มมูลค่าแล้ว					
หุ้นสามัญ 1,000,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 1 บาท		1,000,000,000	1,000,000,000	1,000,000,000	1,000,000,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ		3,962,980,492	3,962,980,492	3,962,980,492	3,962,980,492
ส่วนเกินทุนจากการรวมกิจการภายใต้การควบคุมเดียวกัน		323,215,788	323,215,788	-	-
ส่วนเกินทุนจากการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้น					
ในบริษัทย่อยในประเทศ		108,959,056	108,959,056	108,959,056	108,959,056
ส่วนต่ำกว่าทุนจากการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้น					
ในบริษัทย่อยในต่างประเทศ		(368,686,372)	(368,686,372)	-	-
กำไรสะสม					
จัดสรรแล้ว - สรรองตามกฎหมาย		100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000
ยังไม่ได้จัดสรร		3,536,647,989	2,140,041,731	1,919,613,797	836,312,486
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น		(97,306,747)	(89,678,305)	-	-
ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ		8,565,810,206	7,176,832,390	7,091,553,345	6,008,252,034
ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทฯ		152,553,553	187,876,501	-	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		8,718,363,759	7,364,708,891	7,091,553,345	6,008,252,034
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		14,780,035,767	14,319,921,338	10,024,946,751	8,903,531,217
		-	-	-	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

.....

กรรมการ

.....

บริษัท การาวกรู๊ป จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561 (ปรับปรุงใหม่)	2562	2561
กำไรขาดทุน				
รายได้				
รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า	23	14,933,011,656	14,422,061,622	-
เงินปันผลรับจากบริษัทย่อย	7, 12	-	-	3,319,990,100
รายได้อื่น	24.1	118,803,635	134,893,614	373,740,028
รวมรายได้		15,051,815,291	14,556,955,236	3,693,730,128
ค่าใช้จ่าย				
ต้นทุนขาย		9,122,570,060	9,813,214,562	-
ค่าใช้จ่ายในการขายและจัดจำหน่าย		1,967,643,146	2,520,035,157	-
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร		784,914,969	772,180,617	223,264,741
ค่าใช้จ่ายอื่น	24.2	11,692,704	16,082,819	1,500,505,703
รวมค่าใช้จ่าย		11,886,820,879	13,121,513,155	1,723,770,444
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและภาษีเงินได้		3,164,994,412	1,435,442,081	1,969,959,684
กำไรก่อนภาษีเงินได้		(132,724,042)	(106,851,027)	(68,811,209)
ภาษีเงินได้	26	3,032,270,370	1,328,591,054	1,901,148,475
กำไรสุทธิ		(564,007,977)	(368,275,857)	283,739,822
กำไรสำหรับปี		2,468,262,393	960,315,197	2,184,888,297
การแบ่งปันกำไร				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ		2,506,461,413	1,158,572,232	2,184,888,297
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม ของบริษัทย่อย		(38,199,020)	(198,257,035)	-
		2,468,262,393	960,315,197	2,184,888,297
กำไรต่อหุ้น				
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	28			
กำไรส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ		2.51	1.16	2.18
จำนวนหุ้นสามัญเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (หุ้น)		1,000,000,000	1,000,000,000	1,000,000,000

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
กำไรสำหรับปี	2,468,262,393	960,315,197	2,184,888,297	772,670,118
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:				
รายการที่จะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลงค่าเงิน				
ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	(4,575,127)	(39,126,792)	-	-
รายการที่จะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง	(4,575,127)	(39,126,792)	-	-
รายการที่จะไม่ถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ผลกำไร(ขาดทุน)จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์				
ประกันภัย 21	(12,540,497)	8,600,329	(1,983,733)	(583,944)
หัก: ผลกระทบของภาษีเงินได้ 26	2,508,099	(1,720,066)	396,747	116,789
รายการที่จะไม่ถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
- สุทธิจากภาษีเงินได้	(10,032,398)	6,880,263	(1,586,986)	(467,155)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	(14,607,525)	(32,246,529)	(1,586,986)	(467,155)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	2,453,654,868	928,068,668	2,183,301,311	772,202,963
การแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	2,488,977,816	1,131,734,373	2,183,301,311	772,202,963
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม				
ของบริษัทฯ	(35,322,948)	(203,665,705)		
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	2,453,654,868	928,068,668		

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท การาวกรู๊ป จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
กำไรก่อนภาษี	3,032,270,370	1,328,591,054	1,901,148,475	794,828,218
รายการปรับกระทบยอดกำไรก่อนภาษี				
เป็นเงินสดรับ(จ่าย)จากกิจกรรมดำเนินงาน				
เงินปันผลรับจากบริษัทย่อย	-	-	(3,319,990,100)	(683,997,720)
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	533,733,932	463,780,787	519,574	304,627
กำไรจากการขายเงินลงทุนชั่วคราวในหลักทรัพย์เพื่อค้า	-	(8,777)	-	(8,777)
ขาดทุนจากการซื้อขายของเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	-	1,498,756,000	-
ค่าผ่อนหนี้สงสัยจะสูญ	7,761,654	7,485,871	-	-
การปรับลดสินค้าคงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	4,130,483	10,655,349	-	-
กำไรจากการจำหน่ายอุปกรณ์	(3,347,807)	(14,914,651)	-	-
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	22,843,134	20,146,586	4,479,289	6,933,418
ตัดจำหน่ายต้นทุนในการออกจำหน่ายหุ้นกู้	2,200,323	1,171,024	2,200,323	1,171,024
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจริงและ				
ยังไม่เกิดขึ้นจริง	3,541,204	24,906,406	1,713,344	25,776,263
ดอกเบี้ยรับ	(1,585,219)	(1,143,983)	(93,081,193)	(127,086,775)
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	124,458,564	99,196,335	66,464,153	67,198,572
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลง				
ของสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	3,726,006,638	1,939,866,001	62,209,865	85,118,850
สินทรัพย์ดำเนินงาน(เพิ่มขึ้น)ลดลง				
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	(241,090,079)	43,697,942	150,664	2,002,375
สินค้าคงเหลือ	(108,463,084)	(241,309,530)	-	-
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	442,348,133	(156,673,580)	(54,475)	47,383
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	769,758	2,738,253	-	-
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น(ลดลง)				
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	(254,112,231)	30,627,221	35,306,727	(14,410,084)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	370,621	(80,645)	-	(168,000)
เงินมัดจำรับสำหรับการเช่า	121,700	351,095	-	-
จ่ายสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	(8,652,602)	(4,694,415)	-	-
เงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	3,557,298,854	1,614,522,342	97,612,781	72,590,524
เงินสดรับจากรายได้ดอกเบี้ย	1,296,342	1,145,086	97,033,152	177,407,264
จ่ายดอกเบี้ย	(124,660,318)	(96,134,245)	(66,464,153)	(65,569,500)
จ่ายภาษีเงินได้	(477,097,884)	(229,324,086)	(23,203,150)	(23,761,748)
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	2,956,836,994	1,290,209,097	104,978,630	160,666,540

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท การาวากู๊ป จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบกระแสเงินสด (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

	(หน่วย: บาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
เงินได้รับจากการจำหน่ายเงินลงทุนชั่วคราว	-	7,138,726	-	7,138,726
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันเพิ่มขึ้น	-	-	(1,937,000,000)	(3,997,120,400)
เงินได้รับคืนจากเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	-	3,444,840,000	3,744,891,250
เงินลงทุนในบริษัทย่อยเพิ่มขึ้น	-	-	(804,520,000)	(1,064,434,000)
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้น	-	(823,189)	-	-
เงินได้รับจากการจำหน่ายอุปกรณ์	7,319,482	17,221,964	-	-
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(428,188,477)	(2,052,765,691)	-	-
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(11,572,558)	(15,391,286)	-	(1,560,000)
เงินปันผลรับจากบริษัทย่อย	-	-	849,997,400	803,997,320
เงินสดสุทธิจาก(ใช้ไปใน)กิจกรรมลงทุน	(432,441,553)	(2,044,619,476)	1,553,317,400	(507,087,104)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น	5,789,908,908	7,824,000,000	2,267,000,000	4,225,000,000
เงินสดจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	(6,058,147,175)	(8,394,000,000)	(2,267,000,000)	(4,960,000,000)
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น	55,050,000	1,027,450,000	-	-
เงินสดจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	(401,250,000)	(1,837,900,000)	-	(1,000,000,000)
เงินได้รับสุทธิจากการออกจำหน่ายหุ้นกู้	-	2,784,748,855	-	2,784,748,855
เงินได้รับจากการเรียกชำระค่าหุ้นเพิ่มเติมของบริษัทย่อย	-	72,696,000	-	-
จ่ายเงินปันผล	(1,100,000,000)	(699,999,340)	(1,100,000,000)	(699,999,340)
เงินสดสุทธิจาก(ใช้ไปใน)กิจกรรมจัดหาเงิน	(1,714,438,267)	776,995,515	(1,100,000,000)	349,749,515
ผลต่างจากการแปลงค่าทางการเงินที่เป็น				
เงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้น(ลดลง)	13,999,575	(31,259,110)	-	-
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	823,956,749	(8,673,974)	558,296,030	3,328,951
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	137,599,216	146,767,481	18,658,854	15,329,903
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยน				
ที่มีผลต่อเงินฝากธนาคารคงเหลือ	398,466	(494,291)	-	-
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดปลายปี	961,954,431	137,599,216	576,954,884	18,658,854
	-	-	-	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท การาวารูป จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบกระแสเงินสด (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

	(หน่วย: บาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม				
รายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับเงินสด				
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม				
ของบริษัทย่อยและดอกเบี้ยค้างจ่ายลดลงจากการ				
แปลงหนี้เป็นทุน				
	-	(58,639,174)	-	-
เจ้าหนี้ค่าซื้ออาคารและอุปกรณ์ลดลง				
	(107,094,344)	(118,811,053)	-	-
เจ้าหนี้ค่าซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเพิ่มขึ้น(ลดลง)				
	(1,398,100)	353,900	-	-
เจ้าหนี้เงินประกันผลงานเพิ่มขึ้น(ลดลง)				
	(4,127,043)	4,640,793	-	-
โอนที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ไปเป็นอสังหาริมทรัพย์				
เพื่อการลงทุน				
	7,423,928	-	-	-
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้				

บริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

งบการเงินรวม											(หน่วย: บาท)
หมายเหตุ	ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ										
	ทุนเรือนหุ้นที่ออก และชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่า หุ้นสามัญ	ส่วนเกินทุน จากการขายได้ กิจการภายใต้ การควบคุมเดียวกัน	ส่วนเกินทุน จากการเปลี่ยนแปลง ในบริษัท ในประเทศ	ส่วนต่ำกว่าทุน จากการเปลี่ยนแปลง สัดส่วนการถือหุ้น ในบริษัท ในประเทศ	อสังหาริมทรัพย์		ส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัท	ส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัท	รวม	
						ส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัท	ส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัท				
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	1,000,000,000	3,962,980,492	323,215,788	108,959,056	-	1,674,589,236	(55,960,183)	7,113,784,389	(108,479,340)	7,005,305,049	
	-	-	-	-	-	1,158,572,232	-	1,158,572,232	(198,257,035)	960,315,197	
	-	-	-	-	-	6,880,263	(33,718,122)	(26,837,859)	(5,408,670)	(32,246,529)	
31	-	-	-	-	-	1,165,452,495	(33,718,122)	1,131,734,373	(203,665,705)	928,068,668	
	-	-	-	-	-	(700,000,000)	-	(700,000,000)	-	(700,000,000)	
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12.5.1	1,000,000,000	3,962,980,492	323,215,788	108,959,056	-	2,140,041,731	(89,678,305)	7,176,832,390	187,876,501	7,364,708,891	
	-	-	-	-	-	2,506,461,413	-	2,506,461,413	(38,199,020)	2,468,262,393	
	-	-	-	-	-	(9,855,155)	(7,628,442)	(17,483,597)	2,876,072	(14,607,525)	
31	-	-	-	-	-	2,496,606,258	(7,628,442)	2,488,977,816	(35,322,948)	2,453,654,868	
	-	-	-	-	-	(1,100,000,000)	-	(1,100,000,000)	-	(1,100,000,000)	
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	1,000,000,000	3,962,980,492	323,215,788	108,959,056	-	3,536,647,989	(97,306,747)	8,565,810,206	152,553,553	8,718,363,759	
	-	-	-	-	-	3,536,647,989	(97,306,747)	3,439,341,242	152,553,553	3,591,894,795	
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

หมายเหตุประกอบงบการเงินนี้เป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ลาบาบารูป จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

งบการเงินเฉพาะกิจการ						
หมายเหตุ	ส่วนเกินทุนจากการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทย่อยในประเทศ	กำไรสะสม		รวม		
		จัดสรรแล้ว -	กำไรสะสม			
		สำรอง	ซึ่งไม่ได้จัดสรร			
ทุนเรือนหุ้นที่ออกและชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	ตามกฎหมาย				
1,000,000,000	3,962,980,492	100,000,000	764,109,523	5,936,049,071		
-	-	-	772,670,118	772,670,118		
-	-	-	(467,155)	(467,155)		
-	-	-	772,202,963	772,202,963		
-	-	-	(700,000,000)	(700,000,000)		
1,000,000,000	3,962,980,492	100,000,000	836,312,486	6,008,252,034		
1,000,000,000	3,962,980,492	100,000,000	836,312,486	6,008,252,034		
-	-	-	2,184,888,297	2,184,888,297		
-	-	-	(1,586,986)	(1,586,986)		
-	-	-	2,183,301,311	2,183,301,311		
-	-	-	(1,100,000,000)	(1,100,000,000)		
1,000,000,000	3,962,980,492	100,000,000	1,919,613,797	7,091,553,345		

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

1. ข้อมูลทั่วไป

บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) จัดตั้งขึ้นเป็นบริษัทจำกัดเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2556 และมีภูมิลำเนาในประเทศไทย และได้จดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัดเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2557 ธุรกิจหลักของบริษัทฯคือการลงทุนในบริษัทย่อย ที่อยู่ตามที่จดทะเบียนของบริษัทฯอยู่ที่เลขที่ 393 อาคาร 393 สีส้ม ชั้น 7-10 ถนนสีลม แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

2. เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงิน

- 2.1 งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 โดยแสดงรายการในงบการเงินตามข้อกำหนดในประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้าลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559 ออกตามความในพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

งบการเงินฉบับภาษาไทยเป็นงบการเงินฉบับที่บริษัทฯใช้เป็นทางการตามกฎหมาย งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษแปลจากงบการเงินฉบับภาษาไทย

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมวันแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

2.2 เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงินรวม

- ก) งบการเงินรวมนี้ได้จัดทำขึ้นโดยรวมงบการเงินของบริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “บริษัทฯ”) และบริษัทย่อย (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “บริษัทย่อย”) ดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้นใน	อัตราร้อยละของการถือหุ้น	
		ประเทศ	2562	2561
ถือหุ้นโดยบริษัทฯ				
บริษัท คาราบาวตะวันออก แคน จำกัด	ผลิตและจำหน่ายเครื่องดื่ม	ไทย	100	100
บริษัท เอเชียแปซิฟิกฟู้ด จำกัด	ผลิตและจำหน่ายขวดและผลิตภัณฑ์จากแก้ว	ไทย	100	100
บริษัท ตะวันแดง ดีซีเอ็ม จำกัด	บริหารจัดการการจัดจำหน่าย	ไทย	100	100
บริษัท เอเชีย แคน แมนูแฟกเจอร์ จำกัด	ผลิตและจำหน่ายกระป๋องอลูมิเนียม	ไทย	74	74
บริษัท คาราบาวโฮลดิ้งส์ (ฮ่องกง) จำกัด	การลงทุน	ฮ่องกง	100	100
บริษัท คาราบาวเทรดดิ้ง (ฮ่องกง) จำกัด	ประกอบธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ	ฮ่องกง	100	100

ชื่อบริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้นในประเทศ	อัตราร้อยละของการถือหุ้น	
			2562	2561
ถือหุ้นโดยบริษัทย่อย				
บริษัท คาราบาวเวเนเจอร์ โฮลดิ้งส์ (ลักเซมเบิร์ก) จำกัด	การลงทุน	ลักเซมเบิร์ก	84.3	84.3
บริษัท อินเตอร์คาร์บาว ลิมิเต็ด	ประกอบธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ	อังกฤษ	84.3	84.3

- ข) บริษัทจะถือว่ามี การควบคุมกิจการที่เข้าไปลงทุนหรือบริษัทย่อยได้ หากบริษัทมีสิทธิได้รับหรือมีส่วนได้เสียในผลตอบแทนของกิจการที่เข้าไปลงทุน และสามารถใช้อำนาจในการสั่งการกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อจำนวนเงินผลตอบแทนนั้นได้
- ค) บริษัทฯ นำงบการเงินของบริษัทย่อยมารวมในการจัดทำงบการเงินรวมตั้งแต่วันที่บริษัทฯ มีอำนาจในการควบคุมบริษัทย่อยจนถึงวันที่บริษัทฯ สิ้นสุดการควบคุมบริษัทย่อยนั้น
- ง) งบการเงินของบริษัทย่อยได้จัดทำขึ้นโดยใช้นโยบายการบัญชีที่สำคัญเช่นเดียวกันกับของบริษัทฯ
- จ) สินทรัพย์และหนี้สินตามงบการเงินของบริษัทย่อยซึ่งจัดตั้งในต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ส่วนรายได้และค่าใช้จ่ายแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนถ่วงเฉลี่ยรายเดือน ผลต่างซึ่งเกิดขึ้นจากการแปลงค่าดังกล่าวได้แสดงไว้เป็นรายการ “ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ” ในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงของผู้ถือหุ้น
- ฉ) ยอดคงค้างระหว่างกลุ่มบริษัท รายการค้าระหว่างกันที่มีสาระสำคัญได้ถูกตัดออกจากงบการเงินรวมนี้แล้ว
- ช) ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม คือ จำนวนกำไรหรือขาดทุนและสินทรัพย์สุทธิของบริษัทย่อยส่วนที่ไม่ได้เป็นของบริษัทฯ และแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของกำไรหรือขาดทุนรวมและส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินรวม
- ซ) ในการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อยเพิ่มเติม (ถือหุ้นคืนจากผู้ถือหุ้นส่วนน้อย) ผลต่างระหว่างมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิซึ่งต่ำกว่า/สูงกว่าราคาทุนที่จ่ายซื้อได้แสดงไว้ในของส่วนผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินรวมภายใต้หัวข้อ “ส่วนเกิน/ต่ำกว่าทุนจากการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทย่อย”

2.3 บริษัทฯ จัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยแสดงเงินลงทุนในบริษัทย่อยตามวิธีราคาทุน

3. มาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่

ก. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในปีปัจจุบัน

ในระหว่างปี กลุ่มบริษัทได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง (ปรับปรุง 2561) และฉบับใหม่ จำนวนหลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 มาถือปฏิบัติ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการให้แนวปฏิบัติทางการบัญชีกับผู้ใช้งานมาตรฐาน การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมาถือปฏิบัตินี้ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อบการเงินของกลุ่มบริษัท อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญ สามารถสรุปได้ดังนี้

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 ใช้แทนมาตรฐานการบัญชีและการตีความมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาก่อสร้าง
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้ - รายการแลกเปลี่ยน เกี่ยวกับบริการโฆษณา
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาสำหรับการก่อสร้าง อสังหาริมทรัพย์
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การโอนสินทรัพย์จากลูกค้า

กิจการต้องใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 กับสัญญาที่ทำกับลูกค้าทุกสัญญา ยกเว้นสัญญาที่อยู่ในขอบเขตของมาตรฐานการบัญชีฉบับอื่น มาตรฐานฉบับนี้ได้กำหนดหลักการ 5 ขั้นตอนสำหรับการรับรู้รายได้ที่เกิดขึ้นจากสัญญาที่ทำกับลูกค้า โดยกิจการจะรับรู้รายได้ในจำนวนเงินที่สะท้อนถึงสิ่งตอบแทนที่กิจการคาดว่าจะมีสิทธิได้รับจากการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการที่ได้ส่งมอบให้แก่ลูกค้า และกำหนดให้กิจการต้องใช้ดุลพินิจและพิจารณาข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในการพิจารณาตามหลักการในแต่ละขั้นตอน

กลุ่มบริษัทได้นำมาตรฐานรายงานทางการเงินฉบับนี้มาถือปฏิบัติโดยปรับย้อนหลังงบการเงินปีก่อนที่แสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบเสมือนหนึ่งว่ากลุ่มบริษัทใช้นโยบายการบัญชีนี้มาตั้งแต่แรก

ผลกระทบของเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีแสดงอยู่ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 4

ข. **มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่จะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563**

สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่และฉบับปรับปรุง ซึ่งจะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการให้แนวปฏิบัติทางบัญชีกับผู้ใช้มาตรฐาน ยกเว้น มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ดังต่อไปนี้ที่มีการเปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มเครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มเครื่องมือทางการเงิน ประกอบด้วยมาตรฐานและการตีความมาตรฐานจำนวน 5 ฉบับ ได้แก่

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ฉบับที่ 7   การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน

ฉบับที่ 9   เครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานการบัญชี

ฉบับที่ 32   การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ฉบับที่ 16   การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ

ฉบับที่ 19   การชำระหนี้สินทางการเงินด้วยตราสารทุน

มาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มดังกล่าวข้างต้น กำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดประเภทและการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมหรือราคาทุนตัดจำหน่ายโดยพิจารณาจากประเภทของตราสารทางการเงิน ลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาและแผนธุรกิจของกิจการ (Business Model) หลักการเกี่ยวกับวิธีการคำนวณการด้อยค่าของเครื่องมือทางการเงินโดยใช้แนวคิดของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และหลักการเกี่ยวกับการบัญชีป้องกันความเสี่ยง รวมถึงการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน และเมื่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มนี้มีผลบังคับใช้ จะทำให้มาตรฐานการบัญชี การตีความมาตรฐานการบัญชี และแนวปฏิบัติทางการบัญชีบางฉบับที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันถูกยกเลิกไป

ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทคาดว่าจะการนำมาตราฐานฉบับนี้มาใช้ จะมีผลกระทบจากรายการดังต่อไปนี้

- การรับรู้รายการผลขาดทุนด้านเครดิต - กลุ่มบริษัทต้องรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อสินทรัพย์ทางการเงินโดยไม่จำเป็นต้องรอให้เหตุการณ์ที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเกิดขึ้นก่อน โดยกลุ่มบริษัทจะใช้วิธีการอย่างง่ายในการพิจารณาค่าเพื่อผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุสำหรับลูกหนี้การค้า

ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทเชื่อว่ามาตรฐานฉบับนี้ จะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินของกลุ่มบริษัท

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 ใช้แทนมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 เรื่อง สัญญาเช่า และลดความมาตรฐานบัญชีที่เกี่ยวข้อง มาตรฐานฉบับนี้ได้กำหนดหลักการของการรับรู้รายการ การวัดมูลค่า การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลของสัญญาเช่า และกำหนดให้ผู้เช่ารับรู้สินทรัพย์และหนี้สินสำหรับสัญญาเช่าทุกรายการที่มีระยะเวลาในการเช่ามากกว่า 12 เดือน เว้นแต่สินทรัพย์อ้างอิงนั้นมีมูลค่าต่ำ

การบัญชีสำหรับผู้ให้เช่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีสาระสำคัญจากมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 ผู้ให้เช่ายังคงต้องจัดประเภทสัญญาเช่าเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานหรือสัญญาเช่าเงินทุนโดยใช้หลักการเช่นเดียวกันกับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 17

กลุ่มบริษัทคาดว่าจะนำมาตรฐานทางการเงินฉบับนี้มาถือปฏิบัติโดยรับรู้ผลกระทบสะสมของการนำมาตรฐานรายงานทางการเงินฉบับนี้มาถือปฏิบัติใช้ครั้งแรกโดยการปรับปรุงกับกำไรสะสม ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 และไม่ปรับย้อนหลังงบการเงินปีก่อนที่แสดงเปรียบเทียบ

ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทคาดว่าจะการนำมาตราฐานการบัญชีดังกล่าวมาใช้ จะมีผลกระทบต้องบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 คือ สินทรัพย์และหนี้สินของกลุ่มบริษัทมีจำนวนเพิ่มขึ้นรวมทั้งสิ้นประมาณ 335 ล้านบาท (เฉพาะของบริษัทฯ: ประมาณ 60 ล้านบาท)

4. ผลสะสมจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเนื่องจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่มาถือปฏิบัติ

ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3 กลุ่มบริษัทได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 มาถือปฏิบัติในระหว่างปีปัจจุบัน โดยกิจการได้เลือกปรับย้อนหลังงบการเงินของปีก่อนที่แสดงเปรียบเทียบ โดยผลสะสมของการปรับย้อนหลังดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่องบแสดงฐานะการเงินและงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

จำนวนเงินของรายการปรับปรุงที่มีผลกระทบต่อรายการในงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 แสดงได้ดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)
	งบการเงินรวม
	ลดลง
งบกำไรขาดทุน	
รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า	40,478
ค่าใช้จ่ายในการขายและจัดจำหน่าย	40,478

รายการปรับปรุงข้างต้นมาจากค่าใช้จ่ายส่งเสริมการขาย ซึ่งบริษัทย่อยพิจารณาว่าค่าใช้จ่ายส่งเสริมการขายบางประเภทเป็นองค์ประกอบของราคาขาย โดยบริษัทย่อยจะต้องรับรู้ค่าใช้จ่ายส่งเสริมการขายดังกล่าวโดยนำไปลดจากยอดขาย จากเดิมที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในการขาย

5. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

5.1 การรับรู้รายได้

ขายสินค้า

รายได้จากการขายสินค้ารับรู้เมื่อกลุ่มบริษัทได้โอนอำนาจควบคุมในสินค้าให้แก่ลูกค้าแล้ว กล่าวคือ เมื่อมีการส่งมอบสินค้า รายได้จากการขายแสดงตามมูลค่าที่ได้รับหรือคาดว่าจะได้รับสำหรับสินค้าที่ได้ส่งมอบ หลังจากหักประมาณการสินค้ารับคืนและส่วนลด โดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม

รายได้ค่าบริการจัดการ

บริษัทรับรู้รายได้ค่าบริการจัดการตามแต่ละงวดที่ได้ให้บริการตามระยะเวลาของสัญญา

รายได้ค่าเช่าและค่าบริการ

กลุ่มบริษัทรับรู้รายได้จากการให้เช่าและการให้บริการตามแต่ละงวดที่ได้ให้บริการตามระยะเวลาของสัญญาให้เช่าและบริการ

ดอกเบี้ยรับ

ดอกเบี้ยถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้างโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

เงินปันผลรับ

เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อกลุ่มบริษัทมีสิทธิในการรับเงินปันผล

รายได้อื่น

รายได้อื่นรับรู้เป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง

5.2 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินสดและเงินฝากธนาคาร และเงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งถึงกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือนนับจากวันที่ได้มาและไม่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

5.3 ลูกหนี้การค้า

ลูกหนี้การค้าแสดงมูลค่าตามจำนวนมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ กลุ่มบริษัทบันทึกค่าเผ่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ ซึ่งโดยทั่วไปพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินและการวิเคราะห์อายุหนี้

5.4 สินค้าคงเหลือ

สินค้าสำเร็จรูปและงานระหว่างทำแสดงมูลค่าตามราคาทุน (ตามวิธีเข้าก่อน-ออกก่อน) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาตลาดจะต่ำกว่า และประกอบไปด้วยต้นทุนวัตถุดิบ แรงงานและโอเวอร์เฮดในการผลิต

วัตถุดิบ สารเคมี อะไหล่และวัสดุโรงงานแสดงมูลค่าตามราคาทุน (ตามวิธีเข้าก่อน-ออกก่อน) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาตลาดจะต่ำกว่า และจะถือเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการผลิตเมื่อมีการเบิกใช้

5.5 เงินลงทุน

เงินลงทุนในบริษัทย่อยที่แสดงอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนหักค่าเผ่อนการด้อยค่า (ถ้ามี)

บริษัทฯ ใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน

เมื่อมีการจำหน่ายเงินลงทุน ผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับกับมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุน จะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

5.6 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

กลุ่มบริษัทบันทึกมูลค่าเริ่มแรกของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนในราคาทุนซึ่งรวมต้นทุนการทำรายการ หลังจากนั้น กลุ่มบริษัทจะบันทึกอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนด้วยราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเพื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)

ค่าเสื่อมราคาของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนคำนวณจากราคาทุนโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ 30 ปี ค่าเสื่อมราคาของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนรวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

กลุ่มบริษัทรับรู้ผลต่างระหว่างจำนวนเงินที่ได้รับสุทธิจากการจำหน่ายกับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ในส่วนของการกำไรหรือขาดทุนในงวดที่ตัดรายการอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนออกจากบัญชี

5.7 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์แสดงมูลค่าตามราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเพื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ (ถ้ามี)

ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณดังนี้

ส่วนปรับปรุงที่ดิน	5 - 40 ปี
อาคารและส่วนปรับปรุงอาคาร	5 - 50 ปี
เครื่องจักรและอุปกรณ์	3 - 30 ปี
เครื่องตกแต่ง ติดตั้ง และเครื่องใช้สำนักงาน	3 - 20 ปี
ยานพาหนะ	5 - 10 ปี

ค่าเสื่อมราคาของส่วนที่คำนวณจากราคาทุนรวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดินและสินทรัพย์ระหว่างก่อสร้างและติดตั้ง

กลุ่มบริษัทตัดรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ออกจากบัญชี เมื่อจำหน่ายสินทรัพย์หรือคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากการใช้หรือการจำหน่ายสินทรัพย์ รายการผลกำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ จะรับรู้ในส่วนของการกำไรหรือขาดทุนเมื่อบริษัทตัดรายการสินทรัพย์นั้นออกจากบัญชี

5.8 ต้นทุนการกู้ยืม

ต้นทุนการกู้ยืมของเงินกู้ที่ใช้ในการได้มา การก่อสร้าง หรือการผลิตสินทรัพย์ที่ต้องใช้ระยะเวลานานในการแปลงสภาพให้พร้อมใช้หรือขาย ได้ถูกนำไปรวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์จนกว่าสินทรัพย์นั้นจะอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามที่มุ่งประสงค์ ส่วนต้นทุนการกู้ยืมอื่นถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดรายการ ต้นทุนการกู้ยืมประกอบด้วยดอกเบี้ยและต้นทุนอื่นที่เกิดขึ้นจากการกู้ยืม

5.9 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงมูลค่าตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเพื่อการด้อยค่า (ถ้ามี) ของสินทรัพย์นั้น

กลุ่มบริษัทตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์จำกัดอย่างมีระบบตลอดอายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของสินทรัพย์นั้น และจะประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าวเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์นั้นเกิดการด้อยค่า กลุ่มบริษัทจะทบทวนระยะเวลาการตัดจำหน่ายและวิธีการตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนดังกล่าวทุกสิ้นปีเป็นอย่างน้อย ค่าตัดจำหน่ายรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของการขาดทุน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์จำกัดมีดังนี้

	อายุการให้ประโยชน์
เครื่องหมายการค้า	10 ปี
สิทธิบัตร	10 ปี
คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์	3 - 10 ปี

กลุ่มบริษัทไม่มีการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอน ซึ่งได้แก่ความรู้และทักษะในการผลิตสินค้า แต่จะใช้วิธีการทดสอบการด้อยค่าทุกปี กลุ่มบริษัทจะทบทวนทุกปีว่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนดังกล่าวยังคงมีอายุการให้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอน

ไม่มีการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนระหว่างพัฒนา

5.10 ค่าความนิยม

กลุ่มบริษัทบันทึกมูลค่าเริ่มแรกของค่าความนิยมในราคาทุน ซึ่งเท่ากับต้นทุนการรวมธุรกิจส่วนที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มา หากมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มาสูงกว่าต้นทุนการรวมธุรกิจ กลุ่มบริษัทจะรับรู้ส่วนที่สูงกว่านี้เป็นกำไรในส่วนของการขาดทุนทันที

กลุ่มบริษัทแสดงค่าความนิยมตามราคาทุนหักค่าเพื่อการด้อยค่าสะสมและจะทดสอบการด้อยค่าของค่าความนิยมทุกปีหรือเมื่อใดก็ตามที่มีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่าเกิดขึ้น

เพื่อวัตถุประสงค์ในการทดสอบการด้อยค่า กลุ่มบริษัทจะเป็นส่วนค่าความนิยมที่เกิดขึ้นจากการรวมกิจการให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด (หรือกลุ่มของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด) ที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นจากการรวมกิจการ และกลุ่มบริษัทจะทำการประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแต่ละรายการ (หรือกลุ่มของหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด) หากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี กลุ่มบริษัทจะรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าในส่วนของการขาดทุนหรือขาดทุน และกลุ่มบริษัทไม่สามารถกลับบัญชีขาดทุนจากการด้อยค่าได้ในอนาคต

5.11 รายการธุรกิจกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับกลุ่มบริษัท หมายถึง บุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมกลุ่มบริษัท หรือถูกกลุ่มบริษัทควบคุมไม่ว่าจะเป็น โดยทางตรงหรือทางอ้อม หรืออยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันกับกลุ่มบริษัท

นอกจากนี้บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันยังหมายรวมถึงบริษัทร่วมและบุคคลหรือกิจการที่มีสิทธิออกเสียง โดยทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งทำให้มีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญต่อกลุ่มบริษัท ผู้บริหารสำคัญ กรรมการหรือพนักงานของกลุ่มบริษัทที่มีอำนาจในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานของกลุ่มบริษัท

5.12 สัญญาเช่าระยะยาว

สัญญาเช่าที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่มีความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ได้โอนไปให้กับผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าการเงิน สัญญาเช่าการเงินจะบันทึกเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่าหรือมูลค่าปัจจุบันสุทธิของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่าภาระผูกพันตามสัญญาเช่าหักค่าใช้จ่ายทางการเงินจะบันทึกเป็นหนี้สินระยะยาว ส่วนดอกเบี้ยจ่ายจะบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนตลอดอายุของสัญญาเช่า สินทรัพย์ที่ได้มาตามสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่เช่า

สัญญาเช่าที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่มีความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ไม่ได้โอนไปให้กับผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน จำนวนเงินที่จ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงานรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนกำไรหรือขาดทุนตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุของสัญญาเช่า

5.13 เงินตราต่างประเทศ

บริษัทฯ แสดงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นสกุลเงินบาท ซึ่งเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัทฯ รายการต่าง ๆ ของแต่ละกิจการที่รวมอยู่ในงบการเงินรวมวัดมูลค่าด้วยสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของแต่ละกิจการนั้น

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินซึ่งอยู่ในสกุลเงินตราต่างประเทศได้แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

กำไรและขาดทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนได้รวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

5.14 การด้อยค่าของสินทรัพย์

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กลุ่มบริษัทจะทำการประเมินการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์หรือสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนอื่นของกลุ่มบริษัทหากมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์ดังกล่าวอาจ ด้อยค่า และจะทำการประเมินการด้อยค่าของค่าความนิยมและสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอนเป็นรายปี กลุ่มบริษัทรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าเมื่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์มีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ทั้งนี้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหมายถึงมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายของสินทรัพย์หรือมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์แล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า ในการประเมินมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ กลุ่มบริษัทประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์และคำนวณคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันโดยใช้อัตราคิดลดก่อนภาษีที่สะท้อนถึงการประเมินความเสี่ยงในสภาพตลาดปัจจุบันของเงินสดตามระยะเวลาและความเสี่ยงซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสินทรัพย์ที่กำลังพิจารณาอยู่ ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย กลุ่มบริษัทใช้แบบจำลองการประเมินมูลค่าที่ดีที่สุดซึ่งเหมาะสมกับสินทรัพย์ ซึ่งสะท้อนถึงจำนวนเงินที่กิจการสามารถจะได้รับจากการจำหน่ายสินทรัพย์หักด้วยต้นทุนในการจำหน่าย โดยการจำหน่ายนั้นผู้ซื้อและผู้ขายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยนและสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

กลุ่มบริษัทจะรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

หากในการประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์ มีข้อบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่าผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่รับรู้ในงวดก่อนได้หมดไปหรือลดลง กลุ่มบริษัทจะประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้น และจะกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าที่รับรู้ในงวดก่อนก็ต่อเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงประมาณการที่ใช้กำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหลังจากการรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าครั้งล่าสุด โดยมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นจากการกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าต้องไม่สูงกว่ามูลค่าตามบัญชีที่ควรจะเป็นหากกิจการไม่เคยรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ในงวดก่อนๆ กลุ่มบริษัทจะบันทึกกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์โดยรับรู้ไปยังส่วนของกำไรหรือขาดทุนทันทีเว้นแต่สินทรัพย์นั้นแสดงด้วยราคาที่ดีใหม่ การกลับรายการส่วนที่เกินกว่ามูลค่าตามบัญชีที่ควรจะเป็นถือเป็นกำไรราคาสินทรัพย์เพิ่ม

5.15 ผลประโยชน์พนักงาน

ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน

กลุ่มบริษัทรับรู้ เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส และเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

ผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงาน

โครงการสมทบเงิน

กลุ่มบริษัทและพนักงานได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งประกอบด้วยเงินที่พนักงานจ่ายสะสม และเงินที่กลุ่มบริษัทจ่ายสมทบให้เป็นรายเดือน สิทธิประโยชน์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้แยกออกจาก สิทธิประโยชน์ของกลุ่มบริษัท เงินที่กลุ่มบริษัทจ่ายสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในปีที่เกิด รายการ

โครงการผลประโยชน์หลังออกจากงาน

กลุ่มบริษัทมีภาระสำหรับเงินชดเชยที่ต้องจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อออกจากงานตามกฎหมายแรงงาน ซึ่งกลุ่ม บริษัทถือว่าเงินชดเชยดังกล่าวเป็นโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานสำหรับพนักงาน

กลุ่มบริษัทคำนวณหนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานโดยใช้วิธีคิดลดแต่ละ หน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) โดยผู้เชี่ยวชาญอิสระได้ทำการประเมินภาระผูกพัน ดังกล่าวตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

ผลกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial gains and losses) สำหรับโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานจะรับรู้ทันทีในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

ต้นทุนบริการในอดีตจะถูกรับรู้ทั้งจำนวนในกำไรหรือขาดทุนทันทีที่มีการแก้ไขโครงการหรือลดขนาด โครงการ หรือเมื่อมีการรับรู้ต้นทุนการปรับโครงสร้างที่เกี่ยวข้อง

5.16 ประเมินการหนี้สิน

กลุ่มบริษัทจะบันทึกประมาณการหนี้สินไว้ในบัญชีเมื่อภาระผูกพันซึ่งเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีตได้ เกิดขึ้นแล้ว และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่ากลุ่มบริษัทจะเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจไปเพื่อปลด ปลดภาระผูกพันนั้น และกลุ่มบริษัทสามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

5.17 ภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ประกอบด้วยภาษีเงินได้ปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้ปัจจุบัน

กลุ่มบริษัทบันทึกภาษีเงินได้ปัจจุบันตามจำนวนที่คาดว่าจะจ่ายให้กับหน่วยงานจัดเก็บภาษีของรัฐ โดยคำนวณจากกำไรทางภาษีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายภาษีอากร

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

กลุ่มบริษัทบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างราคาตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานกับฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องนั้น โดยใช้อัตราภาษีที่มีผลบังคับใช้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

กลุ่มบริษัทรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีทุกรายการ แต่รับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษี รวมทั้งผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ในจำนวนเท่าที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กลุ่มบริษัทจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้นั้น

กลุ่มบริษัทจะทบทวนมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทุกสิ้นรอบระยะเวลารายงาน และจะทำการปรับลดมูลค่าตามบัญชีดังกล่าว หากมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่ากลุ่มบริษัทจะไม่มีกำไรทางภาษีเพียงพอต่อการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้ประโยชน์

กลุ่มบริษัทจะบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นหากภาษีที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับรายการที่ได้บันทึกโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น

5.18 การวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่คาดว่าจะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือเป็นราคาที่จะต้องจ่ายเพื่อโอนหนี้สินให้ผู้อื่น โดยรายการดังกล่าวเป็นรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย (ผู้ร่วมในตลาด) ณ วันที่วัดมูลค่า กลุ่มบริษัทใช้ราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ยกเว้นในกรณีที่ไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่มีลักษณะเดียวกันหรือไม่สามารถหาราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องได้ กลุ่มบริษัทจะประมาณมูลค่ายุติธรรมโดยใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าที่เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ และพยายามใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่จะวัดมูลค่ายุติธรรมนั้นให้มากที่สุด

ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมที่ใช้วัดมูลค่าและเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินในงบการเงิน แบ่งออกเป็นสามระดับตามประเภทของข้อมูลที่นำมาใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

ระดับ 1 ใช้ข้อมูลราคาเสนอซื้อขายของสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันในตลาดที่มีสภาพคล่อง

ระดับ 2 ใช้ข้อมูลอื่นที่สามารถสังเกตได้ของสินทรัพย์หรือหนี้สิน ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางตรงหรือทางอ้อม

ระดับ 3 ใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินในอนาคตที่กิจการประมาณขึ้น

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กลุ่มบริษัทจะประเมินความจำเป็นในการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินที่ถืออยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานที่มีการวัดมูลค่ายุติธรรมแบบเกิดขึ้นประจำ

6. การใช้ดุลยพินิจและประมาณการทางบัญชีที่สำคัญ

ในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจและการประมาณการในเรื่องที่มีความไม่แน่นอนเสมอ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและต่อข้อมูลที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณการไว้ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการที่สำคัญมีดังนี้

สัญญาเช่า

ในการพิจารณาประเภทของสัญญาเช่าว่าเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานหรือสัญญาเช่าทางการเงิน ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประเมินเงื่อนไขและรายละเอียดของสัญญาเพื่อพิจารณาว่ากลุ่มบริษัทได้โอนหรือรับโอนความเสี่ยงและผลประโยชน์ในสินทรัพย์ที่เช่าดังกล่าวแล้วหรือไม่

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้

ในการประมาณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากลูกหนี้แต่ละราย โดยคำนึงถึงประสบการณ์การเก็บเงินในอดีต อายุของหนี้ที่คงค้างและสถานะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เป็นต้น

ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือ

ในการประมาณค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากสินค้าคงเหลือนั้น โดยค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ พิจารณาจากราคาที่คาดว่าจะขายได้ตามปกติของธุรกิจหักด้วยค่าใช้จ่ายในการขายสินค้านั้น และค่าเผื่อสำหรับสินค้าเก่าล้าสมัย เคลื่อนไหวช้าหรือเสื่อมคุณภาพพิจารณาจากอายุโดยประมาณของสินค้าแต่ละชนิด

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และค่าเสื่อมราคา

ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์ ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องทำการประมาณอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือเมื่อเลิกใช้งานของอาคารและอุปกรณ์ และต้องทบทวนอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือใหม่หากมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องสอบทานการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ในแต่ละช่วงเวลาและบันทึกขาดทุนจากการด้อยค่าหากคาดว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ในการนี้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์รายได้และค่าใช้จ่ายในอนาคตซึ่งเกี่ยวข้องกับสินทรัพย์นั้น

ค่าเพื่อการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อย

ในการทดสอบการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อย ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องประเมินข้อบ่งชี้ของการด้อยค่าและประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจากสินทรัพย์ หรือหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด รวมทั้งการเลือกอัตราคิดลดที่เหมาะสมในการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดนั้น ๆ

ค่าความนิยม

ในการบันทึกและวัดมูลค่าของค่าความนิยม ณ วันที่ได้มา ตลอดจนการทดสอบการด้อยค่าในภายหลัง ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจากสินทรัพย์ หรือหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด รวมทั้งการเลือกอัตราคิดลดที่เหมาะสมในการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดนั้น ๆ

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

กลุ่มบริษัท จะรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและขาดทุนทางภาษีที่ไม่ได้ใช้เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กลุ่มบริษัทจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวและขาดทุนนั้น ในการนี้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องประมาณการว่ากลุ่มบริษัทควรรับรู้จำนวนสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเป็นจำนวนเท่าใด โดยพิจารณาถึงจำนวนกำไรทางภาษีที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตในแต่ละช่วงเวลา

ผลประโยชน์หลังจากออกจากงานของพนักงานตามโครงการผลประโยชน์

หนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังจากออกจากงานของพนักงาน ประเมินขึ้นตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ซึ่งต้องอาศัยข้อสมมติฐานต่าง ๆ ในการประมาณการนั้น เช่น อัตราคิดลด อัตราการขึ้นเงินเดือนในอนาคต อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน เป็นต้น

7. รายการธุรกิจกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ในระหว่างปี กลุ่มบริษัทมีรายการธุรกิจที่สำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าและเกณฑ์ตามที่ตกลงกันระหว่างบริษัทฯ และบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเหล่านั้น ซึ่งเป็นไปตามปกติธุรกิจโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		(หน่วย: ล้านบาท)
	2562	2561	2562	2561	นโยบายการกำหนดราคา
รายการธุรกิจกับบริษัทย่อย					
(ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)					
เงินปันผลรับ	-	-	3,320	684	ตามอัตราที่ประกาศจ่าย
รายได้ค่าบริการจัดการ	-	-	280	254	ราคาตามสัญญา
ดอกเบี้ยรับ	-	-	93	127	ราคาตามสัญญา
ค่าเช่าและบริการจ่าย	-	-	3	3	ราคาตามสัญญา
รายได้อื่น	-	-	-	2	ราคาตลาด
รายการธุรกิจกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน					
ซื้อสินค้า	1,289	864	-	-	ราคาตลาด
ขายสินค้า	677	276	-	-	ราคาตลาด
ค่าเช่าและบริการจ่าย	35	2	-	-	ราคาตามสัญญา
ค่าใช้จ่ายส่งเสริมการขาย	17	15	-	-	ราคาตามสัญญา/ ราคาที่ตกลงร่วมกัน
รายได้ค่าบริการ	8	8	-	-	ราคาตามสัญญา
ค่าเช่ารับ	6	5	-	-	ราคาตามสัญญา
ค่าใช้จ่ายอื่น	4	6	-	-	ราคาที่ตกลงร่วมกัน
รายได้อื่น	3	3	-	-	ราคาตลาด/ ราคาที่ตกลงร่วมกัน
กำไรจากการจำหน่ายอุปกรณ์	-	3	-	-	ราคาที่ตกลงร่วมกัน

ยอดคงค้างระหว่างบริษัทฯ และกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 มีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
(หมายเหตุ 9)				
บริษัทย่อย	-	-	592	4,889
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
(มีผู้ถือหุ้นและมีกรรมกรร่วมกัน)	181,747	92,532	-	-
รวมลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	181,747	92,532	592	4,889
เงินปันผลค้างรับจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
(หมายเหตุ 31)				
บริษัทย่อย	-	-	2,949,991	479,998
รวมเงินปันผลค้างรับจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	-	2,949,991	479,998
ลูกหนี้ระยะยาวอื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย	-	-	26,172	26,172
รวมลูกหนี้ระยะยาวอื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	-	26,172	26,172
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
(หมายเหตุ 18)				
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน (มีผู้ถือหุ้นและมีกรรมกรร่วมกัน)	22,917	32,301	-	-
รวมเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	22,917	32,301	-	-
เงินมัดจำรับสำหรับการเช่า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
(มีผู้ถือหุ้นและมีกรรมกรร่วมกัน)	3,230	3,108	-	-
รวมเงินมัดจำรับสำหรับการเช่า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	3,230	3,108	-	-

ยอดคงค้างของเงินให้กู้ยืมระยะสั้นระหว่างบริษัทฯและกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 และการเคลื่อนไหวของเงินให้กู้ยืมดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

(หน่วย: พันบาท)						
งบการเงินเฉพาะกิจการ						
เงินให้กู้ยืม	ลักษณะ	ยอดคงเหลือ				ยอดคงเหลือ
		ณ วันที่	กำไร(ขาดทุน)			ณ วันที่
		31 ธันวาคม	เพิ่มขึ้น	ลดลง	จากอัตรา	31 ธันวาคม
	ความสัมพันธ์	2561	ระหว่างปี	ระหว่างปี	แลกเปลี่ยน	2562
บริษัท การาวาตะวันแดง จำกัด	บริษัทย่อย	3,585,000	1,937,000	(3,062,000)	-	2,460,000
บริษัท เอเซียแปซิฟิกลาส จำกัด	บริษัทย่อย	57,000	-	(57,000)	-	-
บริษัท อินเตอร์การาวา ลิมิเต็ด	บริษัทย่อย	324,894	-	(325,840)	946	-
บริษัท การาวาเทรคคิง (ฮ่องกง) จำกัด	บริษัทย่อย	29,042	-	-	(2,674)	26,368
รวม		3,995,936	1,937,000	(3,444,840)	(1,728)	2,486,368

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันเป็นเงินให้กู้ยืมในรูปตัวสัญญาใช้เงิน โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 2.8 ต่อปี (2561: 2.8 ต่อปี)

ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 กลุ่มบริษัทมีค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานที่ให้แก่กรรมการและผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

(หน่วย: ล้านบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ
	2562	2561	2562 2561
ผลประโยชน์ระยะสั้น	176	124	176 124
ผลประโยชน์หลังออกจากงาน	5	4	5 4
รวม	181	128	181 128

ภาระค่าประกัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 บริษัทฯมีภาระค่าประกันค้ำประกันวงเงินสินเชื่อให้กับบริษัทย่อยสองแห่งตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 32.5.1 และมีภาระค่าประกันเงินให้กู้ยืมระยะยาวให้กับบริษัทย่อยแห่งหนึ่ง ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 32.5.2

8. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
เงินสด	210	220	10	10
เงินฝากธนาคาร	275,744	137,379	21,945	18,649
ใบรับฝากเงินเมื่อทวงถาม	686,000	-	555,000	-
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	961,954	137,599	576,955	18,659

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 เงินฝากออมทรัพย์และใบรับฝากเงินเมื่อทวงถามมีอัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 0.01 ถึง 1.00 ต่อปี (2561: ร้อยละ 0.01 ถึง 0.63 ต่อปี)

9. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
<u>ลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน</u>				
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	122,921	75,934	-	-
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 3 เดือน	55,633	12,219	-	-
รวมลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	178,554	88,153	-	-
<u>ลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน</u>				
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	752,210	590,517	-	-
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 3 เดือน	111,601	73,096	-	-
3 - 6 เดือน	221	23,061	-	-
6 - 12 เดือน	659	13,857	-	-
มากกว่า 12 เดือน	14,650	4,217	-	-
รวมลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	879,341	704,748	-	-
หัก: ค่าเผ่อนี้สงสัยจะสูญ	(14,687)	(7,223)	-	-
รวมลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน - สุทธิ	864,654	697,525	-	-
รวมลูกหนี้การค้า - สุทธิ	1,043,208	785,678	-	-

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ลูกหนี้อื่น				
ลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	2,922	3,859	1	78
ลูกหนี้อื่น - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	6,794	4,055	-	-
รายได้ค้างรับ - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	271	520	591	4,811
รายได้ค้างรับ - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	367	94	283	-
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	81,150	107,687	1,777	1,851
เงินทดรองจ่าย	1,922	1,778	-	-
ภาษีสรรพสามิตรอเรียกคืน	993	610	-	-
อื่นๆ	2,694	2,314	-	-
รวมลูกหนี้อื่น	97,113	120,917	2,652	6,740
รวมลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	1,140,321	906,595	2,652	6,740

10. สินค้ำคงเหลือ

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม					
	ราคาทุน		รายการปรับลดราคาทุนให้		สินค้าคงเหลือ - สุทธิ	
			เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ			
	2562	2561	2562	2561	2562	2561
สินค้าสำเร็จรูป	414,745	417,070	(7,293)	(8,620)	407,452	408,450
งานระหว่างทำ	4,751	5,066	-	-	4,751	5,066
วัตถุดิบ	248,807	257,182	-	-	248,807	257,182
ภาชนะบรรจุและหีบห่อ	182,047	95,565	-	-	182,047	95,565
อะไหล่และวัสดุโรงงาน	135,891	113,705	-	-	135,891	113,705
สินค้าระหว่างทาง	12,677	7,164	-	-	12,677	7,164
รวม	998,918	895,752	(7,293)	(8,620)	991,625	887,132

ในระหว่างปีปัจจุบัน บริษัทย่อยบันทึกการปรับลดราคาทุนของสินค้ำคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับเป็นจำนวน 4.1 ล้านบาท (2561: 10.7 ล้านบาท) โดยแสดงเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนขาย และมีการกลับรายการปรับลดมูลค่าของสินค้ำคงเหลือเป็นจำนวน 5.3 ล้านบาท (2561: 3.1 ล้านบาท) โดยนำไปหักจากมูลค่าของสินค้ำคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างปี

11. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ภาษีมูลค่าเพิ่มรอเรียกคืน	78,861	523,636	-	-
ภาษีซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	11,220	9,250	74	20
วัสดุส่งเสริมการตลาด	7,690	7,300	-	-
ภาษีเงินได้ถูกหัก ณ ที่จ่าย	11	11	-	-
อื่น ๆ	5,728	5,662	-	-
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	103,510	545,859	74	20

12. เงินลงทุนในบริษัทย่อย

12.1 เงินลงทุนในบริษัทย่อยตามที่แสดงในงบการเงินเฉพาะกิจการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ทุนเรียกชำระแล้ว		สัดส่วนเงินลงทุน		ราคาทุน		ค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุน		มูลค่าตามบัญชี - สุทธิ		เงินปันผลที่บริษัทฯ รับในระหว่างปี	
	2562 (พันบาท)	2561 (พันบาท)	2562 (ร้อยละ)	2561 (ร้อยละ)	2562 (พันบาท)	2561 (พันบาท)	2562 (พันบาท)	2561 (พันบาท)	2562 (พันบาท)	2561 (พันบาท)	2562 (พันบาท)	2561 (พันบาท)
บริษัทย่อยในประเทศ												
บริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด	300,000	300,000	100	100	408,958	408,958	-	-	408,958	408,958	2,669,991	683,998
บริษัท เอเชียแปซิฟิกแอร์ไลน์ จำกัด	1,299,998	1,299,998	100	100	1,299,998	1,299,998	-	-	1,299,998	1,299,998	649,999	-
บริษัท ตะวันแดง คีซีเอ็ม จำกัด	100,000	100,000	100	100	99,998	99,998	-	-	99,998	99,998	-	-
บริษัท เอเชีย แคน แมนูแฟกเจอร์ จำกัด	700,000	700,000	74	74	518,000	518,000	-	-	518,000	518,000	-	-
บริษัทย่อยในต่างประเทศ												
บริษัท การบินไทยโฮลดิ้งส์ (ฮ่องกง) จำกัด	85.9 ล้านดอลลาร์	60.5 ล้านดอลลาร์	100	100	2,840,661	2,036,141	(1,498,756)	-	1,341,905	2,036,141	-	-
บริษัท การบินไทยแอร์ไลน์ (ฮ่องกง) จำกัด	5 ล้านดอลลาร์	5 ล้านดอลลาร์	100	100	1,758	1,758	-	-	1,758	1,758	-	-
รวม					5,169,373	4,364,853	(1,498,756)	-	3,670,617	4,364,853	3,319,990	683,998

ในระหว่างปีปัจจุบัน บริษัทฯ บันทึกค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัท การบินไทยโฮลดิ้งส์ (ฮ่องกง) จำกัด จำนวน 1,498.8 ล้านบาท โดยแสดงเป็นส่วนหนึ่งของบัญชีค่าใช้จ่ายอื่นในงบกำไรขาดทุนเฉพาะกิจการ

ในการทดสอบการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อยที่มีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่า บริษัทฯ พิจารณามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดจากมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ โดยประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับอ้างอิงจากประมาณการทางการเงินซึ่งได้รับอนุมัติจากฝ่ายบริหาร ประมาณการกระแสเงินสดดังกล่าวครอบคลุมระยะเวลา 5 ปี

ข้อสมมติที่สำคัญในการคำนวณมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ภายใต้หลักความระมัดระวัง สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: ร้อยละต่อปี)

อัตราการเติบโตระยะยาว	4.0
อัตราคิดลด	11.1

ฝ่ายบริหารพิจารณาอัตราการเติบโตจากนโยบาย แผนธุรกิจ การคาดการณ์การเติบโตของตลาดโดยภาพรวม และอัตราคิดลดเป็นอัตราก่อนภาษีที่สะท้อนถึงความเสี่ยงซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับส่วนงานนั้น ๆ

12.2 รายละเอียดของบริษัทย่อยซึ่งมีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญ

ชื่อบริษัท	สัดส่วนที่ถือโดย		ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในบริษัทย่อยสะสม		กำไร(ขาดทุน)ที่แบ่งให้กับส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในบริษัทย่อยในระหว่างปี	
	ส่วนได้เสีย	ที่				
	ไม่มีอำนาจควบคุม		2562	2561	2562	2561
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)				
บริษัท การาวาเวนเจอร์โฮลดิ้งส์ (ลักเซมเบิร์ก) จำกัด และบริษัทย่อย (บริษัทย่อยของบริษัท การาวาโฮลดิ้งส์ (ฮ่องกง) จำกัด)	15.7	15.7	(61.7)	24.4	(89.1)	(180.8)
บริษัท เอเชีย แคน แมนูแฟคเจอร์ริง จำกัด (บริษัทย่อย)	26	26	214.2	163.5	50.9	(17.5)

12.3 ข้อมูลทางการเงินโดยสรุปของบริษัทย่อยซึ่งมีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญ ซึ่งเป็นข้อมูลก่อนการตัดรายการระหว่างกัน

สรุปรายการฐานะทางการเงิน

	บริษัท การาวาเวนเจอร์โฮลดิ้งส์ (ลักเซมเบิร์ก) จำกัด และบริษัทย่อย		บริษัท เอเชีย แคน แมนูแฟคเจอร์ริง จำกัด	
	2562	2561	2562	2561
สินทรัพย์หมุนเวียน	102.2	146.2	436.6	291.0
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	489.8	511.3	1,922.4	1,916.9
หนี้สินหมุนเวียน	969.7	506.4	489.7	300.1
หนี้สินไม่หมุนเวียน	1.4	1.5	1,046.6	1,280.4

สรุปรายการกำไรขาดทุน

	(หน่วย: ล้านบาท)			
	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)		บริษัท เอเชีย แปซิฟิคแอร์เวย์ จำกัด	
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2562	2561	2562	2561
กำไร(ขาดทุน)	(565.8)	(1,151.8)	195.9	(67.3)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	35.1	(32.5)	(0.7)	-
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม	(530.7)	(1,184.3)	195.2	(67.3)

สรุปรายการกระแสเงินสด

	(หน่วย: ล้านบาท)			
	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)		บริษัท เอเชีย แปซิฟิคแอร์เวย์ จำกัด	
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2562	2561	2562	2561
กระแสเงินสดจาก(ใช้ไป)กิจกรรมดำเนินงาน	(452)	(1,122)	377	(32)
กระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	-	(1)	(136)	(1,077)
กระแสเงินสดจาก(ใช้ไป)กิจกรรมจัดหาเงิน	469	1,125	(136)	1,058
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง)สุทธิ	17	2	105	(51)

12.4 การเปลี่ยนแปลงของเงินลงทุนในบริษัท เอเชีย แปซิฟิคแอร์เวย์ จำกัด

เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เอเชีย แปซิฟิคแอร์เวย์ จำกัด มีมติให้เรียกชำระค่าหุ้นเพิ่มเติมสำหรับหุ้นสามัญที่ยังเรียกชำระไม่เต็มมูลค่าจำนวน 6,990,000 หุ้น โดยบริษัทย่อยดังกล่าวได้รับชำระค่าหุ้นที่เรียกชำระเพิ่มเติมดังกล่าวแล้วจำนวน 279.6 ล้านบาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

- จำนวน 120.0 ล้านบาท เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2561
- จำนวน 100.0 ล้านบาท เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2561
- จำนวน 59.6 ล้านบาท เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2561

12.5 การเปลี่ยนแปลงของเงินลงทุนในบริษัท การบินไทย จำกัด (ฮ่องกง) จำกัด และบริษัทย่อย

- 12.5.1 เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัท การบินไทย จำกัด (ฮ่องกง) จำกัด (CHHK) (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) มีมติให้เพิ่มทุนจดทะเบียนจาก 34.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐเป็น 60.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (เพิ่มขึ้น 26.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐหรือประมาณ 22.0 ล้านยูโร) ซึ่งบริษัทฯ ได้จ่ายชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนเรียบร้อยแล้ว บริษัทย่อยดังกล่าวได้จดทะเบียนการเพิ่มทุนแล้วเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2561

เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัท การาวาเวนเจอร์โฮลดิ้งส์ (ลักเซมเบิร์ก) จำกัด (CVHLUX) (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) มีมติให้เพิ่มทุนจดทะเบียนจาก 16.9 ล้านยูโร เป็น 62.3 ล้านยูโร (เพิ่มขึ้น 45.4 ล้านยูโรหรือ 40.3 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของบริษัท อินเตอร์การาวา ลิมิเต็ด (ICUK) (บริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่ง) โดยดำเนินการดังนี้

1. ออกและเสนอขายหุ้นสามัญเพิ่มทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นตามสัดส่วนการถือหุ้นเป็นจำนวน 22.0 ล้านยูโร หรือประมาณ 19.5 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง อย่างไรก็ตาม บริษัท อินเตอร์การาวาไฟรเวท ลิมิเต็ด (ICSG) ในฐานะผู้ถือหุ้นอีกฝ่ายหนึ่งของ CVHLUX แสดงความประสงค์ขอสิทธิการซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนใน CVHLUX ตามสัดส่วนการถือหุ้นของตนเองครั้งนี้ทั้งจำนวน โดยเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2561 CHHK ได้เข้าซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนทั้งหมดของ CVHLUX จำนวน 22.0 ล้านยูโร หรือประมาณ 19.5 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง และได้ชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าวแล้วเต็มจำนวน
2. แปลงหนี้สินจากเงินกู้ยืมจาก บริษัท การาวาโฮลดิ้งส์ (ฮ่องกง) จำกัด (CHHK) และ บริษัท อินเตอร์การาวาไฟรเวท ลิมิเต็ด (ICSG) เป็นทุน เป็นจำนวน 23.4 ล้านยูโร หรือประมาณ 20.8 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง บริษัทย่อยดังกล่าวได้จดทะเบียนการเพิ่มทุนแล้วเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2561

ผลจากการเพิ่มทุนดังกล่าว ทำให้ CHHK มีสัดส่วนการถือหุ้นใน CVHLUX เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 51 เป็นร้อยละ 84.3 ซึ่งมีผลกระทบต่องบแสดงฐานะการเงินรวม ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)
เพิ่มขึ้น (ลดลง)

เงินกู้ยืมระยะสั้นจากผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	(58,639)
ส่วนต่ำกว่าทุนจากเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทย่อยในต่างประเทศ	(368,686)
ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	427,325

เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัท อินเตอร์การาวา ลิมิเต็ด (ICUK) (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) มีมติให้เพิ่มทุนจดทะเบียนจาก 14.5 ล้านปอนด์สเตอร์ลิงเป็น 34.0 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง (เพิ่มขึ้น 19.5 ล้านปอนด์สเตอร์ลิงหรือประมาณ 22.0 ล้านยูโร) โดยบริษัทย่อยดังกล่าวได้จดทะเบียนการเพิ่มทุนแล้วเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2561

เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2561 CVHLUX ได้เข้าซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนทั้งหมดของ ICUK จำนวน 19.5 ล้านปอนด์สเตอร์ลิงหรือประมาณ 22.0 ล้านยูโร โดย CVHLUX ได้จ่ายชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าวแล้วจำนวน 19.2 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง โดยมีรายละเอียดดังนี้

- จำนวน 12.5 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2561
- จำนวน 3.0 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2561
- จำนวน 3.7 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2561

สำหรับส่วนที่เหลือจำนวน 0.3 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง CVHLUX ได้นำไปสู่ทริจิกายอดหนี้ที่ ICUK ดำเนินการแปลงหนี้สินเป็นทุนตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุข้อ 12.5.2

12.5.2 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัท อินเตอร์การาบา ลิมิเตด (ICUK) (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) มีมติให้เพิ่มทุนจดทะเบียนจาก 34.0 ล้านปอนด์สเตอร์ลิงเป็น 54.6 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง (เพิ่มขึ้น 20.6 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง) โดยแปลงหนี้สินจากเงินกู้ยืม ดอกเบี้ยค้างจ่าย และเจ้าหนี้อื่นรวมจำนวน 20.9 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง ของบริษัท การาบาเวเนเจอร์โฮลดิ้งส์ (ลักเซมเบิร์ก) จำกัด (CVHLUX) (บริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่ง) สุทธิจากค่าหุ้นสามัญที่ยังไม่ได้เรียกชำระจำนวน 0.3 ล้านปอนด์สเตอร์ลิงของบริษัทดังกล่าวตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 12.5.1 เป็นทุนจำนวน 20.6 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง โดยบริษัทย่อยดังกล่าวได้จดทะเบียนเพิ่มทุนแล้วเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2561

12.5.3 เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัท การาบาโฮลดิ้งส์ (ฮ่องกง) จำกัด (CHHK) (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) มีมติให้เพิ่มทุนจดทะเบียนจาก 60.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา เป็น 78.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (เพิ่มขึ้น 17.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา) ซึ่งบริษัทฯ ได้จ่ายชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนเรียบร้อยแล้ว บริษัทย่อยดังกล่าวได้จดทะเบียนการเพิ่มทุนแล้วเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2562

เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัท อินเตอร์การาบา ลิมิเตด (ICUK) (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) มีมติให้เพิ่มทุนจดทะเบียนจาก 54.6 ล้านปอนด์สเตอร์ลิงเป็น 74.6 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง (เพิ่มขึ้น 20.0 ล้านปอนด์สเตอร์ลิงหรือประมาณ 22.3 ล้านยูโร) โดยบริษัทย่อยดังกล่าวได้จดทะเบียนการเพิ่มทุนแล้วเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2562

เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2562 CVHLUX ได้เข้าซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนทั้งหมดของ ICUK จำนวน 20.0 ล้านปอนด์สเตอร์ลิงหรือประมาณ 22.3 ล้านยูโร โดย CVHLUX ได้จ่ายชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าวบางส่วนแล้วจำนวน 13.9 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง

12.5.4 เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัท อินเตอร์การาบา ลิมิเตด (ICUK) มีมติให้เรียกชำระค่าหุ้นเพิ่มเติมสำหรับหุ้นสามัญส่วนที่เหลือจำนวน 4.1 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง โดย CVHLUX ได้ชำระค่าหุ้นดังกล่าวในวันที่ 28 มิถุนายน 2562

เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัท การาบาโฮลดิ้งส์ (ฮ่องกง) จำกัด (CHHK) (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) มีมติให้เพิ่มทุนจดทะเบียนจาก 78.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา เป็น 83.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (เพิ่มขึ้น 5.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา) ซึ่งบริษัทฯ ได้จ่ายชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนเรียบร้อยแล้ว บริษัทย่อยดังกล่าวได้จดทะเบียนการเพิ่มทุนแล้วเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2562

12.5.5 เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัท อินเตอร์การาบา ลิมิเตด (ICUK) มีมติให้เรียกชำระค่าหุ้นเพิ่มเติมสำหรับหุ้นสามัญส่วนที่เหลือจำนวน 1.9 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง โดย CVHLUX ได้ชำระค่าหุ้นดังกล่าวเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2562 สำหรับส่วนที่เหลือจำนวน 0.1 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง CVHLUX ได้ชำระค่าหุ้นดังกล่าวเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563 ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 36.2

เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัท การาบาโฮลดิ้งส์ (ฮ่องกง) จำกัด (CHHK) (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) มีมติให้เพิ่มทุนจดทะเบียนจาก 83.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา เป็น 85.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (เพิ่มขึ้น 2.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา) ซึ่งบริษัทฯ ได้จ่ายชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนเรียบร้อยแล้ว บริษัทย่อยดังกล่าวได้จดทะเบียนการเพิ่มทุนแล้วเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2562

13. อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

มูลค่าตามบัญชีของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 แสดงได้ดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)
	งบการเงินรวม
	อาคาร สำนักงานให้เช่า
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562:	
ราคาทุน	131,123
หัก: ค่าเสื่อมราคาสะสม	(27,903)
มูลค่าตามบัญชี - สุทธิ	103,220
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561:	
ราคาทุน	123,699
หัก: ค่าเสื่อมราคาสะสม	(23,731)
มูลค่าตามบัญชี - สุทธิ	99,968

การกระทบยอดมูลค่าตามบัญชีของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนสำหรับปี 2562 และ 2561 แสดงได้ดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)	
	งบการเงินรวม	
	2562	2561
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	99,968	103,163
ต้นทุนของส่วนปรับปรุงสินทรัพย์	-	823
โอนจากที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	7,424	-
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	(4,172)	(4,018)
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	103,220	99,968

บริษัทย่อยประเมินมูลค่ายุติธรรมสำหรับอาคารสำนักงานให้เช่าของบริษัทย่อย โดยวิธีพิจารณาจากรายได้ (Income Approach) ซึ่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 มูลค่ายุติธรรมมีจำนวนประมาณ 167.9 ล้านบาท (2561: 179.0 ล้านบาท) ข้อสมมติฐานหลักที่ใช้ในการประเมินราคาดังกล่าวอ้างอิงจากข้อมูลภายในบริษัทย่อย

14. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

	งบการเงินรวม					(หน่วย: พันบาท)
	เครื่องตกแต่ง					
	ที่ดินและส่วน ปรับปรุงที่ดิน	อาคารและ ส่วนปรับปรุง อาคาร	เครื่องจักรและ อุปกรณ์	เครื่องใช้ สำนักงาน	สินทรัพย์ระหว่าง ก่อสร้างและติดตั้ง	
รวม						
ราคาทุน						
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	2,879,690	1,962,625	3,566,437	127,378	205,270	2,092,788
ซื้อเพิ่ม	17,853	61,711	71,298	21,945	20,633	1,713,892
ดอกเบี้ยจ่ายที่ถือเป็นต้นทุน	-	-	-	-	-	31,263
จำหน่าย	-	-	(463)	(1,436)	(49,490)	-
โอน	35,777	1,306,106	2,386,416	8,949	-	(3,737,248)
ผลต่างจากการแปลงทางการเงิน	-	-	-	(716)	(32)	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	2,933,320	3,330,442	6,023,688	156,120	176,381	100,695
ซื้อเพิ่ม	21,000	21,741	64,083	22,848	11,239	176,056
จำหน่าย	-	-	(6,467)	(4,277)	(13,360)	-
โอน	-	29,881	167,470	4,339	-	(201,690)
โอนไปก่อสร้างทรัพย์สินเพื่อการลงทุน	-	(7,424)	-	-	-	-
ผลต่างจากการแปลงทางการเงิน	-	-	-	(384)	-	-
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	2,954,320	3,374,640	6,248,774	178,646	174,260	75,061
						13,005,701

	งบการเงินรวม						(หน่วย: พันบาท)
	ที่ดินและส่วน ปรับปรุงที่ดิน	อาคารและ ส่วนปรับปรุง อาคาร	เครื่องจักรและ อุปกรณ์	เครื่องตกแต่ง ติดตั้งและ เครื่องใช้ สำนักงาน	สินทรัพย์ระหว่าง ก่อสร้างและติดตั้ง	รวม	
ค่าเสื่อมราคาสะสม							
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	9,304	263,139	756,371	57,694	138,740	-	1,225,248
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	4,187	121,511	280,383	24,869	23,451	-	454,401
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วนที่จำหน่าย	-	-	(445)	(747)	(47,890)	-	(49,082)
ผลต่างจากการแปลงทางการเงิน	-	-	-	(209)	(7)	-	(216)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	13,491	384,650	1,036,309	81,607	114,294	-	1,630,351
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	4,571	131,363	338,462	26,723	22,135	-	523,254
ค่าเสื่อมราคาสำหรับส่วนที่จำหน่าย	-	-	(6,420)	(2,908)	(10,804)	-	(20,132)
ผลต่างจากการแปลงทางการเงิน	-	-	-	(139)	-	-	(139)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	18,062	516,013	1,368,351	105,283	125,625	-	2,133,334
มูลค่าสุทธิตามบัญชี							
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	2,919,829	2,945,792	4,987,379	74,513	62,087	100,695	11,090,295
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	2,936,258	2,858,627	4,880,423	73,363	48,635	75,061	10,872,367
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี							
2561 (จำนวน 409.2 ล้านบาท รวมอยู่ในต้นทุนการผลิต ส่วนที่เหลือรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขายและจัดจำหน่ายและค่าใช้จ่ายในการบริหาร)							454,401
2562 (จำนวน 478.9 ล้านบาท รวมอยู่ในต้นทุนการผลิต ส่วนที่เหลือรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขายและจัดจำหน่ายและค่าใช้จ่ายในการบริหาร)							523,254

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทย่อยมีอาคารและอุปกรณ์จำนวนหนึ่งซึ่งตัดค่าเสื่อมราคาหมดแล้วแต่ยังใช้งานอยู่ มูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ดังกล่าวมีจำนวนเงินประมาณ 651.8 ล้านบาท (2561: 511.1 ล้านบาท)

ในระหว่างปี 2561 บริษัทย่อยได้รวมต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นราคาทุนของสินทรัพย์จำนวน 31.3 ล้านบาท (2562: ไม่มี) ต้นทุนการกู้ยืมนี้เกิดจากเงินกู้ที่กู้มาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะสำหรับการก่อสร้างโรงงานและซื้อเครื่องจักร

15. ค่าความนิยม

รายการเปลี่ยนแปลงของบัญชีค่าความนิยมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 สรุปได้ดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)
	งบการเงินรวม
มูลค่าสุทธิตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	499,923
หัก: ผลต่างจากการแปลงค่าเงิน	(18,808)
มูลค่าสุทธิตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	481,115

บริษัทฯ พิจารณามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดจากมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ โดยประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับอ้างอิงจากประมาณการทางการเงินซึ่งได้รับอนุมัติจากฝ่ายบริหาร ประมาณการกระแสเงินสดดังกล่าวครอบคลุมระยะเวลา 5 ปี

ข้อสมมติที่สำคัญในการคำนวณมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ภายใต้หลักความระมัดระวัง สรุปได้ดังนี้

	(หน่วย: ร้อยละต่อปี)
อัตราการเติบโตระยะยาว	4.0
อัตราคิดลด	11.1

ฝ่ายบริหารพิจารณาอัตราการเติบโตจากนโยบาย แผนธุรกิจ การคาดการณ์การเติบโตของตลาดโดยภาพรวม และอัตราคิดลดเป็นอัตราก่อนภาษีที่สะท้อนถึงความเสี่ยงซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับส่วนงานนั้น ๆ

ฝ่ายบริหารพิจารณาแล้วเชื่อว่าค่าความนิยมไม่เกิดการด้อยค่า

16. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม					
	เครื่องมือ		คอมพิวเตอร์		สินทรัพย์	รวม
	การค้า	สิทธิบัตร	ซอฟต์แวร์	ทักษะในการผลิตสินค้า	ไม่มีตัวตนระหว่างพัฒนา	
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562:						
ราคาทุน	10,000	10,000	46,920	49,986	6,750	123,656
หัก: ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(9,000)	(10,000)	(23,500)	-	-	(42,500)
มูลค่าตามบัญชี - สุทธิ	1,000	-	23,420	49,986	6,750	81,156
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561:						
ราคาทุน	10,000	10,000	33,890	49,986	9,670	113,546
หัก: ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(8,000)	(10,000)	(18,224)	-	-	(36,224)
มูลค่าตามบัญชี - สุทธิ	2,000	-	15,666	49,986	9,670	77,322

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	คอมพิวเตอร์	ซอฟต์แวร์
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562:		
ราคาทุน		5,200
หัก: ค่าตัดจำหน่ายสะสม		(824)
มูลค่าตามบัญชี - สุทธิ		4,376
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561:		
ราคาทุน		5,200
หัก: ค่าตัดจำหน่ายสะสม		(305)
มูลค่าตามบัญชี - สุทธิ		4,895

การกระทบยอดมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนสำหรับปี 2562 และ 2561 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	77,322	67,007	4,895	3,640
ซื้อเพิ่มระหว่างปี - ราคาทุน	10,175	15,745	-	1,560
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปี	(6,308)	(5,362)	(519)	(305)
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	(33)	(68)	-	-
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	81,156	77,322	4,376	4,895

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ฝ่ายบริหารได้ประเมินค่าเพื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่อายุการให้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอน ซึ่งได้แก่ ความรู้และทักษะในการผลิตสินค้า โดยพิจารณามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดจากมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ โดยประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับอ้างอิงจากประมาณการทางการเงินซึ่งได้รับอนุมัติจากฝ่ายบริหารประมาณการกระแสเงินสดดังกล่าวครอบคลุมระยะเวลา 5 ปี

ข้อสมมติที่สำคัญในการคำนวณมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ภายใต้หลักความระมัดระวัง สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: ร้อยละต่อปี)

อัตราการเติบโตระยะยาว	2.8
อัตราคิดลด	8.3

ฝ่ายบริหารพิจารณาอัตราการเติบโตจากนโยบาย แผนธุรกิจ การคาดการณ์การเติบโตของตลาดโดยภาพรวม และอัตราคิดลดเป็นอัตราก่อนภาษีที่สะท้อนถึงความเสี่ยงซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับส่วนงานนั้น ๆ

ฝ่ายบริหารพิจารณาแล้วเชื่อว่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนดังกล่าวไม่เกิดการด้อยค่า

17. เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินคิดดอกเบี้ยในอัตราคงที่อ้างอิงจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ เงินกู้ยืมระยะสั้นดังกล่าวไม่มีภาระค้ำประกันและไม่มีเงื่อนไขทางการเงินที่ต้องปฏิบัติตาม

18. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
เจ้าหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	16,611	20,165	-	-
เจ้าหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	614,553	932,403	-	-
เจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	5,339	11,814	-	-
เจ้าหนี้อื่น - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	297,781	318,916	22,087	9,585
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	967	322	-	-
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	319,501	329,382	53,574	30,769
ภาษีสรรพสามิตค้างจ่าย	137,700	162,611	-	-
รายได้รับล่วงหน้า	54,269	34,291	-	-
รวมเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	1,446,721	1,809,904	75,661	40,354

19. เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน

	(หน่วย: พันบาท)	
	งบการเงินรวม	
	2562	2561
เงินกู้ยืมระยะยาว	1,333,750	1,679,950
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(291,000)	(401,250)
เงินกู้ยืมระยะยาว - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	1,042,750	1,278,700

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินมีการเคลื่อนไหวดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)
	งบการเงินรวม
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	1,679,950
บวก: เพิ่มขึ้นระหว่างปี	55,050
หัก: จ่ายชำระระหว่างปี	(401,250)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	1,333,750

เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2560 บริษัทย่อยแห่งหนึ่งได้เข้าทำสัญญาเงินกู้ยืมระยะยาวกับสถาบันการเงินแห่งหนึ่งในวงเงิน 1,500 ล้านบาท ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาเบิกใช้จนถึงวันทำการสุดท้ายของเดือนมีนาคม 2561 โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราอ้างอิง MLR ลบอัตราคงที่ต่อปี เงินกู้ยืมนี้กำหนดระยะเวลาผ่อนชำระเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2562 โดยมีกำหนดชำระคืนทั้งสิ้น 12 งวด ทุก ๆ 3 เดือน เงินกู้ยืมระยะยาวดังกล่าวค้ำประกันโดยบริษัทฯ (ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 32.5.2) ภายใต้เงื่อนไขของสัญญาเงินกู้ยืมดังกล่าว บริษัทย่อยจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อกำหนดต่างๆที่กำหนดในสัญญาดังกล่าว เช่น ดำรงอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของงบการเงินรวมของกลุ่มบริษัทให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนดในสัญญา ในระหว่างปีปัจจุบันบริษัทฯ ได้จ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาวดังกล่าวแล้วทั้งจำนวน (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561: บริษัทย่อยดังกล่าวมีเงินกู้ยืมระยะยาวคงเหลือ 280 ล้านบาท)

เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2560 บริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่งได้เข้าทำสัญญาเงินกู้ยืมระยะยาวกับสถาบันการเงินแห่งหนึ่งในวงเงิน 1,455 ล้านบาท ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาเบิกใช้จนถึงวันที่ 28 ธันวาคม 2561 โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราคงที่ใน 2 ปีแรก และอัตราอ้างอิง MLR ลบอัตราคงที่ต่อปีต่อไปเรื่อย ๆ เงินกู้ยืมนี้กำหนดระยะเวลาผ่อนชำระ เริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2562 โดยมีกำหนดชำระคืนทุก ๆ 1 เดือน เป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 5 ปี เงินกู้ยืมระยะยาวดังกล่าวไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน ภายใต้เงื่อนไขของสัญญาเงินกู้ยืมดังกล่าว บริษัทย่อยจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อกำหนดต่างๆที่กำหนดในสัญญาดังกล่าว เช่น ดำรงอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อยดังกล่าวให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนดในสัญญา ต่อมาเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2562 บริษัทย่อยดังกล่าวได้ทำข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมกับสถาบันการเงินดังกล่าวเพื่อขยายระยะเวลาการเบิกใช้เงินกู้จากเดิมสิ้นสุดวันที่ 28 ธันวาคม 2561 เป็น 31 มกราคม 2562 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทย่อยดังกล่าวมีเงินกู้ยืมระยะยาวคงเหลือจำนวน 1,334 ล้านบาท (2561: 1,400 ล้านบาท)

20. หุ้นกู้

	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ)	วันครบกำหนดชำระ	(หน่วย: พันบาท)	
			งบการเงินรวม/ งบการเงินเฉพาะกิจการ	งบการเงินรวม/ งบการเงินเฉพาะกิจการ
			2562	2561
ครั้งที่ 1/2561 - ชุดที่ 1	2.23	15 มิถุนายน 2563	1,700,000	1,700,000
- ชุดที่ 2	2.42	15 มิถุนายน 2564	720,000	720,000
ครั้งที่ 2/2561	2.42	15 มิถุนายน 2564	370,000	370,000
รวม			2,790,000	2,790,000
หัก: ต้นทุนในการออกจำหน่ายหุ้นกู้รอตัดจำหน่าย			(1,880)	(4,080)
รวมหุ้นกู้			2,788,120	2,785,920
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี			(1,699,428)	-
หุ้นกู้ - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี			1,088,692	2,785,920

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 หุ้นกู้มีการเคลื่อนไหวดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)	
	งบการเงินรวม/ งบการเงินเฉพาะกิจการ	งบการเงินรวม/ งบการเงินเฉพาะกิจการ
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	2,785,920	
บวก: ตัดจำหน่ายต้นทุนในการออกจำหน่ายหุ้นกู้ระหว่างปี	2,200	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	2,788,120	

หุ้นกู้เหล่านี้เป็นหุ้นกู้ชนิดระบุชื่อ ประเภทไม่ด้อยสิทธิและไม่มีหลักประกัน

หุ้นกู้เหล่านี้มีข้อกำหนดให้บริษัทฯ ต้องดำรงอัตราส่วนทางการเงิน เช่น ดำรงอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของงบการเงินรวมของกลุ่มบริษัทให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนด

มูลค่ายุติธรรมของหุ้นกู้ซึ่งเท่ากับราคาซื้อขายสุดท้าย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 แสดงได้ดังนี้

	มูลค่ายุติธรรม
	(บาทต่อหน่วย)
หุ้นกู้ครั้งที่ 1/2561 - ชุดที่ 1	1,002.1
- ชุดที่ 2	1,006.8
หุ้นกู้ครั้งที่ 2/2561	1,006.8

21. สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน

จำนวนเงินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานซึ่งเป็นเงินทดรองพนักงานเมื่อออกจากงานแสดงได้ดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานต้นปี	109,049	102,197	61,543	54,026
ส่วนที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน:				
ต้นทุนบริการในปัจจุบัน	12,259	17,166	3,672	5,814
ต้นทุนดอกเบี้ย	2,017	2,980	596	1,119
ต้นทุนบริการในอดีต	8,567	-	211	-
ส่วนที่รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:				
ขาดทุน(กำไร)จากการประมาณการตามหลัก				
คณิตศาสตร์ประกันกับ				
ส่วนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติด้าน				
ประชากรศาสตร์	1,613	(5,591)	1,615	3,300
ส่วนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติทาง				
การเงิน	10,004	(11,880)	655	(1,730)
ส่วนที่เกิดจากการปรับปรุงจากประสบการณ์	923	8,871	(286)	(986)
ผลประโยชน์ที่จ่ายในระหว่างปี	(8,652)	(4,694)	-	-
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานปลายปี	135,780	109,049	68,006	61,543

เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2562 พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งได้กำหนดอัตราค่าชดเชยเพิ่มเติมกรณีนายจ้างเลิกจ้าง สำหรับลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบ 20 ปีขึ้นไปให้มีสิทธิได้รับค่าชดเชยไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย 400 วัน กฎหมายดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 พฤษภาคม 2562 เป็นต้นไป การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวถือเป็นการแก้ไขโครงการสำหรับโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงาน และมีผลกระทบให้กลุ่มบริษัทมีหนี้สินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานเพิ่มขึ้น 8.6 ล้านบาท (เฉพาะของบริษัทฯ: 0.2 ล้านบาท) กลุ่มบริษัทบันทึกผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยรับรู้ต้นทุนบริการในอดีตเป็นค่าใช้จ่ายทันทีในงบกำไรขาดทุนของปีปัจจุบัน

กลุ่มบริษัทคาดว่าจะจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานภายใน 1 ปีข้างหน้า เป็นจำนวนประมาณ 45.6 ล้านบาท (งบการเงินเฉพาะกิจการ: จำนวน 44.3 ล้านบาท) (2561: จำนวน 51.2 ล้านบาท (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 40.4 ล้านบาท))

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ระยะเวลาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานของกลุ่มบริษัทประมาณ 6 - 21 ปี (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 6 ปี) (2561: 4 - 20 ปี (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 4 ปี))

สมมติฐานที่สำคัญในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ณ วันประเมินสรุปได้ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
	(ร้อยละต่อปี)	(ร้อยละต่อปี)	(ร้อยละต่อปี)	(ร้อยละต่อปี)
อัตราคิดลด	1.3 - 2.0	2.1 - 3.3	1.3	2.1
อัตราการขึ้นเงินเดือนในอนาคต	5.0 - 6.0	5.0 - 6.0	6.0	6.0
อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน (ขึ้นกับช่วงอายุ)	2 - 57	2 - 57	2 - 23	4 - 23

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานที่สำคัญต่อมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562				
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	เพิ่มขึ้น 1%	ลดลง 1%	เพิ่มขึ้น 1%	ลดลง 1%
อัตราคิดลด	(9.2)	10.9	(1.0)	1.2
อัตราการขึ้นเงินเดือน	10.1	(8.7)	1.1	(1.0)
	เพิ่มขึ้น 20%	ลดลง 20%	เพิ่มขึ้น 20%	ลดลง 20%
อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน	(11.4)	15.4	(0.6)	0.7

(หน่วย: ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561				
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	เพิ่มขึ้น 1%	ลดลง 1%	เพิ่มขึ้น 1%	ลดลง 1%
อัตราคิดลด	(4.3)	7.1	(0.9)	0.9
อัตราการขึ้นเงินเดือน	6.7	(4.1)	0.9	(0.8)
	เพิ่มขึ้น 20%	ลดลง 20%	เพิ่มขึ้น 20%	ลดลง 20%
อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน	(5.6)	9.6	(0.7)	0.8

22. อ้างอิงตามกฎหมาย

ภายใต้บทบัญญัติของมาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 บริษัทฯต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปีหักด้วยยอดขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าทุนสำรองนี้จะมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน อ้างอิงตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถนำไปจ่ายเงินปันผลได้ ในปัจจุบัน บริษัทฯได้จัดสรรสำรองตามกฎหมายไว้ครบถ้วนแล้ว

23. รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

	(หน่วย: พันบาท)	
	งบการเงินรวม	
	2562	2561
	(ปรับปรุงใหม่)	
รายได้จากการขายเครื่องคัมนำร่องกำลัง	12,880,815	12,537,794
รายได้จากการขายสินค้าภายใต้ตราคาราวา	531,756	806,311
รายได้จากการจัดจำหน่ายสินค้าอื่น	1,408,988	1,019,556
อื่น ๆ	111,453	58,401
รวมรายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า - รับรู้รายได้ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง	14,933,012	14,422,062

24. รายได้อื่น/ค่าใช้จ่ายอื่น

24.1 รายได้อื่น

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
รายได้ค่าเช่าและค่าบริการ	68,888	70,211	-	-
รายได้จากการขายเศษวัสดุสิ้นเปลือง	12,246	14,779	-	-
กำไรจากการจำหน่ายอุปกรณ์	3,348	14,915	-	-
รายได้จากการขายและแลกเปลี่ยนของรางวัล	3,199	5,943	-	-
ดอกเบี้ยรับ	1,585	1,144	93,081	127,087
รายได้ค่าบริการจัดการ	-	-	280,200	254,400
อื่นๆ	29,538	27,902	459	1,695
รวมรายได้อื่น	118,804	134,894	373,740	383,182

24.2 ค่าใช้จ่ายอื่น

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน	11,693	16,083	1,750	25,747
ขาดทุนจากการค้ำของเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	-	1,498,756	-
รวมค่าใช้จ่ายอื่น	11,693	16,083	1,500,506	25,747

25. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

รายการค่าใช้จ่ายแบ่งตามลักษณะประกอบด้วยรายการค่าใช้จ่ายที่สำคัญดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
วัตถุดิบและวัสดุสิ้นเปลือง	4,634,629	5,294,993	-	-
ซื้อสินค้าสำเร็จรูป	1,792,614	1,808,188	-	-
ภาษีสรรพสามิต	1,256,702	1,335,466	-	-
เงินเดือน ค่าแรงและผลประโยชน์อื่นของพนักงาน	1,471,503	1,334,572	208,460	160,666
ค่าใช้จ่ายส่งเสริมการขาย	734,974	1,185,193	-	-
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	533,734	463,781	520	305
วัสดุสิ้นเปลืองทั่วไป	367,000	375,141	-	-
ค่าเดินทาง	295,802	290,193	40	517
ค่าบริการสาธารณูปโภค	288,123	240,404	1	1
ค่าขนส่งสินค้า	184,548	197,013	-	-
ค่าซ่อมบำรุง	183,114	96,232	1,051	444
ค่าโฆษณา	169,462	329,009	-	-
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน	11,693	16,083	1,750	25,747
การเปลี่ยนแปลงในสินค้าสำเร็จรูป	2,325	(66,094)	-	-
ขาดทุนจากการซื้อขายของเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	-	1,498,756	-

26. ภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ภาษีเงินได้ปัจจุบัน:				
ภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับปี	531,809	400,427	17,347	22,736
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี:				
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการเกิดผลแตกต่างชั่วคราวและการกลับรายการผลแตกต่างชั่วคราว	32,199	(32,151)	(301,087)	(578)
ภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุน	564,008	368,276	(283,740)	22,158

จำนวนภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับส่วนประกอบแต่ละส่วนของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเกี่ยวกับผลกำไร(ขาดทุน)จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	(2,508)	1,720	(397)	(117)

รายการกระทบยอดระหว่างกำไรทางบัญชีกับค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้มีดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
กำไรทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล	3,032,370	1,328,591	1,901,148	794,828
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล	16.5%, 19%, 20%, 25%	16.5%, 19%, 20%, 26%	20%	20%
กำไรทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล คูณอัตราภาษี	610,186	274,641	380,230	158,966
ผลกระทบทางภาษีสำหรับ:				
การส่งเสริมการลงทุน (หมวด 27)	(95,036)	(65,433)	-	-
รายได้ที่ได้รับยกเว้นภาษี	(8,567)	(6,481)	(663,998)	(136,800)
ค่าใช้จ่ายต้องห้าม	10,239	6,734	36	10
ค่าใช้จ่ายที่มีสิทธิหักได้เพิ่มขึ้น	(64,341)	(64,388)	(8)	(18)
ขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้บันทึกเป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	111,527	223,203	-	-
รวม	(46,178)	93,635	(663,970)	(136,808)
ภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุน	564,008	368,276	(283,740)	22,158

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทย่อยมีขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ของปี 2559 - 2562 จำนวน 2,619 ล้านบาท (2561: ขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ของปี 2559 - 2561 จำนวน 2,225 ล้านบาท) ที่บริษัทย่อยไม่ได้บันทึกสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี เนื่องจากบริษัทย่อยดังกล่าวพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความไม่แน่นอนในการนำขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ข้างต้นมาใช้ประโยชน์ได้

ส่วนประกอบของสินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชีและหนี้สินภายใต้การตัดบัญชี ประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี				
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	21,690	16,344	8,367	7,074
ประมาณการส่วนลดจ่ายและส่งเสริมการขาย	11,645	13,855	-	-
ค่าเผื่อการลดมูลค่าสินค้าคงเหลือ	533	885	-	-
ขาดทุนทางภาษี	-	29,919	-	-
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	-	3,000	-	-
ขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	-	299,751	-
รวม	33,868	64,003	308,118	7,074
หนี้สินภายใต้การตัดบัญชี				
ผลกระทบของอัตราค่าเสื่อมราคา	1,411	1,470	-	-
ต้นทุนในการออกจำหน่ายหุ้นกู้	376	816	376	816
รวม	1,787	2,286	376	816
รวมสินทรัพย์และหนี้สินภายใต้การตัดบัญชี - สุทธิ	32,081	61,717	307,742	6,258

สินทรัพย์และหนี้สินภายใต้การตัดบัญชีข้างต้นแสดงในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 ดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี	33,492	63,183	307,742	6,258
หนี้สินภายใต้การตัดบัญชี	(1,411)	(1,466)	-	-
รวมสินทรัพย์และหนี้สินภายใต้การตัดบัญชี - สุทธิ	32,081	61,717	307,742	6,258

27. การส่งเสริมการลงทุน

บริษัท เอเชียแปซิฟิกกลาส จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 โดยการอนุมัติของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดบางประการ สิทธิประโยชน์ที่สำคัญประกอบด้วย

รายละเอียด	สิทธิประโยชน์ที่ได้รับ	
1. บัตรส่งเสริมเลขที่	2326(4)/2556	59-1062-0-00-1-0
2. วันที่ในบัตรส่งเสริม	24 กันยายน 2556	18 สิงหาคม 2559
3. เพื่อส่งเสริมการลงทุนในกิจการ	ผลิตขวดแก้ว	ผลิตขวดแก้ว
4. สิทธิประโยชน์สำคัญที่ได้รับ		
4.1 ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริม	6 ปี (สิ้นสุดวันที่ 7 สิงหาคม 2563)	3 ปี (สิ้นสุดวันที่ 19 ธันวาคม 2563) (ยกเว้นภาษีตามจำนวนเงินลงทุน)
4.2 ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำเงินปันผลจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมซึ่งได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ตลอดระยะเวลาที่ได้รับ ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล	6 ปี (สิ้นสุดวันที่ 7 สิงหาคม 2563)	3 ปี (สิ้นสุดวันที่ 19 ธันวาคม 2563)
4.3 ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรตามที่คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ	ได้รับ	-
4.4 ได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรกึ่งหนึ่งตามที่คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ	-	ได้รับ

รายได้ของบริษัทย่อยจำแนกตามกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนและไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

	(หน่วย: พันบาท)					
	กิจการที่ได้รับการส่งเสริม		กิจการที่ไม่ได้รับการส่งเสริม		รวม	
	2562	2561	2562	2561	2562	2561
รายได้จากการขาย	1,570,886	1,438,661	6,162	34,809	1,577,048	1,473,470

28. กำไรต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยหารกำไรสำหรับปีที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ (ไม่รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) ด้วยจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ออกอยู่ในระหว่างปี

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
กำไรสำหรับปีส่วนที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นของ				
บริษัทฯ (พันบาท)	2,506,461	1,158,572	2,184,888	772,670
จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (พันหุ้น)	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000
กำไรต่อหุ้น (บาท/หุ้น)	2.51	1.16	2.18	0.77

29. ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

ข้อมูลส่วนงานดำเนินงานที่น่าเสนอนี้สอดคล้องกับรายงานภายในของกลุ่มบริษัทที่มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานได้รับและสอบทานอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ในการตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรให้กับส่วนงานและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนงาน ทั้งนี้ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานของบริษัทคือประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารงาน กลุ่มบริษัทจัดโครงสร้างองค์กรเป็นหน่วยธุรกิจตามประเภทของผลิตภัณฑ์และบริการ กลุ่มบริษัทมีส่วนงานที่รายการทั้งสิ้น 3 ส่วนงาน ดังนี้

- (1) ผลิตและจำหน่ายเครื่องดื่มบำรุงกำลัง
- (2) ผลิตและจำหน่ายสินค้าภายใต้ตราสินค้าการบาว
- (3) จัดจำหน่ายสินค้าอื่น

ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดสอบทานผลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยธุรกิจแยกจากกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรและการประเมินผลการปฏิบัติงาน กลุ่มบริษัทประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนงานโดยพิจารณาจากกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงาน ซึ่งวัดมูลค่าโดยใช้เกณฑ์เดียวกับที่ใช้ในการวัดกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานในงบการเงิน

การบันทึกบัญชีสำหรับรายการระหว่างส่วนงานที่รายงานเป็นไปในลักษณะเดียวกับการบันทึกบัญชีสำหรับรายการธุรกิจกับบุคคลภายนอก

ข้อมูลรายได้และกำไรของส่วนงานของกลุ่มบริษัทสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 มีดังต่อไปนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม									
	ผลิตและจำหน่าย		ผลิตและจำหน่าย		จัดจำหน่าย		อื่นๆ		รวม	
	เครื่องมือบำรุง		สินค้าภายใต้ตรา		สินค้าอื่น					
	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561
	(ปรับปรุง	(ปรับปรุง	(ปรับปรุง	(ปรับปรุง	(ปรับปรุง	(ปรับปรุง	(ปรับปรุง	(ปรับปรุง	(ปรับปรุง	(ปรับปรุง
	ใหม่)	ใหม่)	ใหม่)	ใหม่)	ใหม่)	ใหม่)	ใหม่)	ใหม่)	ใหม่)	ใหม่)
รายได้										
รายได้จากการขายให้ลูกค้าภายนอก	12,881	12,538	532	806	1,409	1,020	111	58	14,933	14,422
กำไรขั้นต้นของส่วนงาน	5,581	4,396	71	85	118	107	40	21	5,810	4,609
รายได้อื่น									119	135
ค่าใช้จ่ายในการขายและจัดจำหน่าย									(1,968)	(2,520)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร									(785)	(772)
ค่าใช้จ่ายอื่น									(11)	(16)
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน									(133)	(107)
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้									3,032	1,329
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้									(564)	(369)
กำไรสำหรับปี									2,468	960

ข้อมูลเกี่ยวกับเขตภูมิศาสตร์

รายได้จากลูกค้าภายนอกกำหนดขึ้นตามสถานที่ตั้งของลูกค้า

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม	
	2562	2561
	(ปรับปรุงใหม่)	
รายได้จากลูกค้าภายนอก		
ในประเทศ		
ประเทศไทย	7,879	7,926
ต่างประเทศ		
กลุ่มประเทศ CLMV	5,901	5,498
ประเทศจีน	496	592
สหราชอาณาจักร	30	57
อื่น ๆ	627	349
รวม	14,933	14,422

ในปี 2562 กลุ่มบริษัทมีรายได้จากการขายสินค้าในประเทศคิดเป็นร้อยละ 53 (2561: ร้อยละ 55) และรายได้จากการขายสินค้าต่างประเทศคิดเป็นร้อยละ 47 (2561: ร้อยละ 45)

ข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้ารายใหญ่

ในปี 2562 กลุ่มบริษัทมีรายได้จากลูกค้ารายใหญ่จำนวน 2 ราย ที่มีมูลค่าเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 10 ของรายได้รวมของกิจการ (2561: จำนวน 1 ราย)

30. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

กลุ่มบริษัท และพนักงานกลุ่มบริษัทได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 โดยกลุ่มบริษัท และพนักงานจะจ่ายสมทบเข้ากองทุนเป็นรายเดือนในอัตราร้อยละ 2 - 5 ของเงินเดือน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพนี้นับบริหารโดยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เคม มาสเตอร์ พูล ฟันด์ และบริษัท หลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม กสิกรไทย จำกัด ซึ่งจดทะเบียนแล้ว และจะจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อพนักงานนั้นออกจากงานตามระเบียบว่าด้วยกองทุนของกลุ่มบริษัท ในระหว่างปี 2562 กลุ่มบริษัทรับรู้เงินสมทบดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายจำนวน 18.0 ล้านบาท (2561: 17.0 ล้านบาท) เฉพาะของบริษัทฯจำนวน 4.2 ล้านบาท (2561: 4.2 ล้านบาท)

31. เงินปันผล

เงินปันผล	อนุมัติโดย	เงินปันผลจ่าย (ล้านบาท)	เงินปันผลจ่ายต่อหุ้น (บาท)	วันที่จ่ายเงินปันผล
บริษัทฯ				
สำหรับปี 2562				
เงินปันผลจากกำไรปี 2561	ที่ประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2562	600	0.6	พฤษภาคม 2562
เงินปันผลระหว่างกาล	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2562	500	0.5	กันยายน 2562
รวมเงินปันผลสำหรับปี 2562		1,100		
สำหรับปี 2561				
เงินปันผลจากกำไรปี 2560	ที่ประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2561	500	0.5	พฤษภาคม 2561
เงินปันผลระหว่างกาล	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2561	200	0.2	กันยายน 2561
รวมเงินปันผลสำหรับปี 2561		700		

เงินปันผล	อนุมัติโดย	เงินปันผลจ่าย (ล้านบาท)	เงินปันผลจ่ายต่อหุ้น (บาท)	วันที่จ่ายเงินปันผล
บริษัทย่อย				
สำหรับปี 2562				
บริษัท การาวาตะวันแดง จำกัด				
เงินปันผลระหว่างกาล	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท การาวาตะวันแดง จำกัด เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2562	240	80	กันยายน 2562
เงินปันผลระหว่างกาล	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท การาวาตะวันแดง จำกัด เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2562	1,020 ⁽¹⁾	340	พฤษภาคม 2563
เงินปันผลระหว่างกาล	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท การาวาตะวันแดง จำกัด เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2562	1,410 ⁽¹⁾	470	พฤษภาคม 2563
รวม		2,670		
บริษัท เอเชียแปซิฟิกกลาส จำกัด				
เงินปันผลระหว่างกาล	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เอเชียแปซิฟิกกลาส จำกัด เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2562	130	10	กันยายน 2562
เงินปันผลระหว่างกาล	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เอเชียแปซิฟิกกลาส จำกัด เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2562	325 ⁽¹⁾	25	พฤษภาคม 2563
เงินปันผลระหว่างกาล	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เอเชียแปซิฟิกกลาส จำกัด เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2562	195 ⁽¹⁾	15	พฤษภาคม 2563
รวม		650		
รวมเงินปันผลสำหรับปี 2562		3,320		
สำหรับปี 2561				
บริษัท การาวาตะวันแดง จำกัด				
เงินปันผลระหว่างกาล	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท การาวาตะวันแดง จำกัด เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2561	204	68	กันยายน 2561
เงินปันผลระหว่างกาล	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท การาวาตะวันแดง จำกัด เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2561	480 ⁽¹⁾	160	พฤษภาคม 2562
รวมเงินปันผลสำหรับปี 2561		684		

⁽¹⁾ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 บริษัทฯ มีเงินปันผลค้างรับที่แสดงอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นจำนวน 2,950 ล้านบาท และ 480 ล้านบาท ตามลำดับ โดยบริษัทฯ จะจ่ายเงินปันผลดังกล่าวให้แก่ผู้ถือหุ้นภายในวันที่ 31 พฤษภาคม 2563 และ 2562 ตามลำดับ

32. ภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

32.1 ภาระผูกพันเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 บริษัทย่อยมีภาระผูกพันเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุนที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างอาคารโรงงาน และซื้อเครื่องจักร ดังนี้

	(หน่วย: ล้านบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
สกุลเงิน:				
บาท	11.7	49.0	-	-
ยูโร	0.1	0.5	-	-

32.2 ภาระผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าดำเนินงานและสัญญาบริการ

กลุ่มบริษัทได้เข้าทำสัญญาเช่าดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเช่าพื้นที่สำนักงาน รถยนต์และอุปกรณ์ และสัญญาบริการอื่นๆ อายุของสัญญามีระยะเวลา 1 ถึง 5 ปี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 กลุ่มบริษัทมีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตทั้งสิ้นภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานที่บอกเลิกไม่ได้และสัญญาบริการ ดังนี้

	(หน่วย: ล้านบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
จ่ายชำระ:				
ภายใน 1 ปี	112.9	120.5	1.9	4.4
มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	49.8	135.8	0.9	2.9

32.3 สัญญาสำคัญกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

32.3.1 เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2555 บริษัท คาราบาวตะวันออก จำกัด (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) และบริษัท ตะวันแดง ดีซีเอ็ม จำกัด (บริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่ง) ได้ทำสัญญาการแต่งตั้งผู้จัดจำหน่ายหรือผู้ซื้อ โดยตกลงให้ บริษัท ตะวันแดง ดีซีเอ็ม จำกัด เป็นผู้จำหน่ายสินค้าของบริษัท คาราบาวตะวันออก จำกัด แต่เพียงผู้เดียว สัญญานี้มีระยะเวลา 10 ปี สิ้นสุดวันที่ 14 ตุลาคม 2565 และสามารถต่ออายุสัญญาต่อไปได้ทุกๆ 5 ปี ภายใต้สัญญานี้บริษัท คาราบาวตะวันออก จำกัด จะจ่ายค่าตอบแทนแก่ บริษัท ตะวันแดง ดีซีเอ็ม จำกัด ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ระบุในสัญญาและรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการโฆษณาและการส่งเสริมการขายแก่ผู้บริโภค

- 32.3.2 บริษัท การาวาตะวันออก จำกัด (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) และบริษัท เอเชียแปซิฟิกกลาส จำกัด (บริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่ง) ได้ตกลงทำสัญญาซื้อขายขวดแก้วสีชา ขนาด 150 มิลลิตร และขวดแก้วสีใส ขนาด 250 มิลลิตร ตามจำนวนและรูปแบบที่ระบุไว้ในสัญญา ทั้งนี้สัญญามีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ทำสัญญาไปจนกว่าจะมีการบอกเลิกสัญญาโดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
- 32.3.3 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2556 บริษัท การาวาตะวันออก จำกัด (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) ได้ทำสัญญาจ้างบริษัทที่เกี่ยวข้องกันแห่งหนึ่งเพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าและภาพลักษณ์ของสินค้าโดยบริษัทย่อยดังกล่าวตกลงจ่ายค่าประชาสัมพันธ์ในอัตราปีละ 10 ล้านบาท สัญญานี้มีระยะเวลา 3 ปี มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2559
- เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2557 บริษัทย่อยดังกล่าวได้ทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงระยะเวลาสัญญาจาก 3 ปี เป็น 5 ปี โดยจ่ายค่าประชาสัมพันธ์ในอัตราเดิม นอกจากนี้บริษัทย่อยดังกล่าวตกลงที่จะต่ออายุสัญญานับนี้ออกไปอีก 5 ปีโดยอัตโนมัติภายหลังสิ้นสุดสัญญานในวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และตกลงจ่ายค่าประชาสัมพันธ์ในอัตราปีละ 12 ล้านบาท ทั้งนี้สัญญานับนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2557 เป็นต้นไป
- 32.3.4 เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2561 บริษัทฯ ได้ทำสัญญาในการให้ความช่วยเหลือด้านการบริหารและการจัดการกับบริษัทย่อยแห่งหนึ่ง สัญญามีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2560 ไปจนกว่าจะมีการบอกเลิกสัญญาโดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ภายใต้ข้อตกลงดังกล่าวบริษัทฯ ได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือนจำนวน 1.2 ล้านบาทต่อเดือน
- เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2562 บริษัทฯ ได้ตกลงทำสัญญาในการให้ความช่วยเหลือด้านการบริหารและการจัดการกับบริษัทย่อยอีกสามแห่ง สัญญามีระยะเวลา 3 ปี มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2562 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2564 ภายใต้ข้อตกลงดังกล่าว บริษัทฯ ได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือนรวมทั้งสิ้น 22.2 ล้านบาทต่อเดือน ต่อมา บริษัทฯ ได้ตกลงเปลี่ยนแปลงระยะเวลาของสัญญาจากเดิมสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2564 เป็นวันที่ 31 ธันวาคม 2562
- 32.3.5 บริษัท การาวาตะวันออก จำกัด (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) ได้ทำสัญญาให้เช่าพื้นที่และบริการกับบริษัทฯ บริษัทย่อยอีกสองแห่งและบริษัทที่เกี่ยวข้องกันอีกสามแห่ง สัญญามีระยะเวลา 3 ปี ภายใต้ข้อตกลงดังกล่าว บริษัท การาวาตะวันออก จำกัด ได้รับค่าเช่าพื้นที่และค่าบริการเป็นรายเดือนรวมทั้งสิ้น 1.7 ล้านบาทต่อเดือน

- 32.3.6 บริษัท การาวาเวก จำกัด (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) และบริษัท ตะวันแดง ดีซีเอ็ม จำกัด (บริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่ง) ได้ทำสัญญาสิทธิ เพื่อใช้เครื่องหมายการค้าของบริษัท การาวาเวก จำกัด สำหรับสินค้าบางประเภท สัญญามีระยะเวลา 1 ปี (สิ้นสุดวันที่ 31 มกราคม 2562 และวันที่ 21 มิถุนายน 2562) และ 5 ปี (สิ้นสุดวันที่ 19 ตุลาคม 2566) ภายใต้สัญญาดังกล่าว บริษัท ตะวันแดง ดีซีเอ็ม จำกัด จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมการใช้เครื่องหมายการค้าตามที่ระบุไว้ในสัญญา ทั้งนี้บริษัท การาวาเวก จำกัด จะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการตลาดของสินค้าภายใต้เครื่องหมายการค้าดังกล่าว
- 32.3.7 บริษัท ตะวันแดง ดีซีเอ็ม จำกัด (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) ได้ทำสัญญาแต่งตั้งผู้จัดจำหน่ายหรือผู้ซื้อกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกันจำนวนสามแห่ง โดยตกลงให้บริษัท ตะวันแดง ดีซีเอ็ม จำกัด เป็นผู้จำหน่ายสินค้าของบริษัทที่เกี่ยวข้องกันดังกล่าว สัญญานี้มีระยะเวลา 1 ปี และสามารถต่ออายุสัญญาต่อไปได้ทุกๆปี ภายใต้สัญญานี้ บริษัทที่เกี่ยวข้องกันดังกล่าว จะจ่ายค่าตอบแทนแก่บริษัท ตะวันแดง ดีซีเอ็ม จำกัด ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ระบุในสัญญาและรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการโฆษณาและการส่งเสริมการขายแก่ผู้บริโภค
- 32.3.8 เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2559 บริษัท การาวาเวก จำกัด (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) และบริษัท การาวาเวก เฮอร์โวลด์ส์ (ลักเซมเบิร์ก) จำกัด (บริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่ง) ได้ทำสัญญาการแต่งตั้งผู้จัดจำหน่ายโดยตกลงให้บริษัท การาวาเวก เฮอร์โวลด์ส์ (ลักเซมเบิร์ก) จำกัด เป็นผู้จำหน่ายสินค้าของบริษัท การาวาเวก จำกัด แต่เพียงผู้เดียวในประเทศต่างๆตามที่ระบุไว้ในสัญญา สัญญานี้มีระยะเวลา 9 ปี สิ้นสุดวันที่ 19 ตุลาคม 2568
- 32.3.9 เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2560 บริษัท เอเชีย แคน แมนูแฟเจอร์ จำกัด (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) ได้เข้าทำสัญญาเพื่อรับสิทธิในความรู้และทักษะในการผลิตสินค้ากับบริษัทที่ไม่เกี่ยวข้องกันในประเทศแห่งหนึ่ง สัญญาดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ที่ทำสัญญาไปจนกว่าจะมีการบอกเลิกสัญญาโดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ภายใต้ข้อตกลงดังกล่าว บริษัทย่อยดังกล่าวได้ชำระค่าสิทธิดังกล่าวแล้วเป็นจำนวน 50 ล้านบาท นอกจากนี้ บริษัทย่อยดังกล่าวจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมการใช้สิทธิเป็นรายไตรมาสตามอัตราที่ระบุในสัญญา
- 32.3.10 เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2560 บริษัท เอเชียแปซิฟิกกลาส จำกัด (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) ได้ทำสัญญาให้เช่าที่ดินกับบริษัท เอเชีย แคน แมนูแฟเจอร์ จำกัด (บริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่ง) สัญญานี้มีระยะเวลา 30 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 สิงหาคม 2590 และสามารถต่ออายุสัญญาได้ ภายใต้สัญญานี้ บริษัท เอเชียแปซิฟิกกลาส จำกัด ได้รับค่าเช่าล่วงหน้าดังกล่าวแล้วเป็นจำนวน 50 ล้านบาท
- 32.3.11 บริษัท การาวาเวก จำกัด (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) และบริษัท ตะวันแดง ดีซีเอ็ม จำกัด (บริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่ง) ได้ทำสัญญาเช่ารถยนต์กับบริษัทที่เกี่ยวข้องกันหนึ่งเพื่อขนส่งสินค้า สัญญามีระยะเวลา 5 ปี ภายใต้ข้อตกลงดังกล่าวบริษัทย่อยตกลงจ่ายค่าเช่าเป็นรายเดือนรวมทั้งสิ้น 1.5 ล้านบาทต่อเดือน

32.4 สัญญาร่วมสนับสนุนการประชาสัมพันธ์

32.4.1 เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2558 และวันที่ 1 เมษายน 2559 บริษัท การาวาตะวันตก จำกัด (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) ได้ทำสัญญาร่วมสนับสนุนการประชาสัมพันธ์แก่สโมสรฟุตบอลในประเทศสองแห่ง ภายใต้สัญญาดังกล่าวบริษัทย่อยได้รับสิทธิประโยชน์และการโฆษณาประชาสัมพันธ์ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา สัญญามีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ทำสัญญาจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และวันที่ 31 ธันวาคม 2563 ตามลำดับ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทย่อยมีภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายค่าสนับสนุนให้แก่สโมสรฟุตบอลดังกล่าวเป็นจำนวนทั้งสิ้น 5 ล้านบาท

32.4.2 เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2558 บริษัท การาวาตะวันตก จำกัด (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) และบริษัทที่ไม่เกี่ยวข้องกันในประเทศหนึ่งได้ทำสัญญาร่วมสนับสนุนการประชาสัมพันธ์กับสโมสรฟุตบอลแห่งหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของประเทศอังกฤษ ภายใต้สัญญาดังกล่าวบริษัทย่อยได้รับสิทธิในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ชื่อและเครื่องหมายการค้าของบริษัทย่อยในการแข่งขันฟุตบอลสัญญามีระยะเวลา 3 ปี มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2559 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2562

เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2560 บริษัทที่ไม่เกี่ยวข้องกันดังกล่าวได้ทำสัญญาเพื่อโอนสิทธิและภาระผูกพันที่เกี่ยวกับสัญญาร่วมสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ให้กับบริษัท อินเตอร์การาวา ลิมิเต็ด (บริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่ง) และบริษัท การาวาเวเนเจอร์โฮลดิ้งส์ (ลักเซมเบิร์ก) จำกัด (บริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่ง) สัญญาดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 21 ตุลาคม 2559

เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2560 บริษัทย่อยทั้งสามแห่งดังกล่าวได้ทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิทธิและค่าสนับสนุนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยได้รับเงื่อนไขพิเศษเพิ่มระยะเวลาของสัญญาจาก 3 ปี เป็น 5 ปี สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2564 และมีค่าสนับสนุนเพิ่มเติมทั้งหมดจำนวน 3 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง อย่างไรก็ตามสิทธิในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในปีที่ 4-5 จะลดลงจากการเป็นคู่ค้าหลัก (Principal Partner) มาเป็นผู้สนับสนุนหลัก (Global Sponsorship)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัท การาวาตะวันตก จำกัด และบริษัทย่อยในประเทศอีก 2 แห่งมีภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายค่าสนับสนุนให้แก่สโมสรฟุตบอลดังกล่าวเป็นจำนวน 1.7 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง และ 2.9 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง ตามลำดับ (2561: 2.6 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง และ 5.8 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง ตามลำดับ)

ต่อมาเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2563 บริษัทย่อยทั้งสามแห่งได้ทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อโอนสิทธิและภาระผูกพันตามเงื่อนไขในสัญญาทั้งหมดให้กับบริษัท การาวาตะวันตก จำกัด แต่เพียงผู้เดียวสัญญาดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563

32.4.3 เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2559 บริษัท อินเทอร์เน็ตการบิน จำกัด (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) ได้ทำสัญญาร่วมสนับสนุนการประชาสัมพันธ์กับสโมสรฟุตบอลแห่งหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของประเทศอังกฤษ ภายใต้สัญญาดังกล่าวบริษัทย่อยได้รับสิทธิในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ชื่อและเครื่องหมายการค้าของบริษัทย่อยในการแข่งขันฟุตบอล สัญญามีระยะเวลา 3 ปี มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2559 ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2562

32.4.4 เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 บริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) ได้ทำสัญญาเป็นผู้ให้การสนับสนุนการแข่งขันฟุตบอลชิงถ้วยรางวัลของบริษัท ฟุตบอลลีก จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ตั้งอยู่ในประเทศอังกฤษ ภายใต้สัญญาดังกล่าวบริษัทย่อยได้รับสิทธิในการใช้ชื่อและเครื่องหมายการค้าของบริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (บริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่ง) เพื่อเป็นชื่อในการแข่งขันฟุตบอลรายการดังกล่าวอย่างเป็นทางการ รวมถึงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ชื่อและเครื่องหมายการค้าดังกล่าว เป็นระยะเวลา 3 ฤดูกาล (ตั้งแต่ฤดูกาล 2017/2018 - ฤดูกาล 2019/2020) โดยบริษัทย่อยมีภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายค่าตอบแทนให้แก่บริษัทดังกล่าวตามเงื่อนไขและข้อตกลงที่ระบุในสัญญา สัญญาดังกล่าวมีระยะเวลา 3 ปี มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2560 ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2563

เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2561 บริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (บริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่ง) ได้ทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อโอนสิทธิและภาระผูกพันที่เกี่ยวกับการสนับสนุนการแข่งขันฟุตบอลชิงถ้วยรางวัลของบริษัท ฟุตบอลลีก จำกัด ให้กับบริษัท อินเทอร์เน็ตการบิน จำกัด (บริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่ง) และบริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (บริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่ง) สัญญาดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม 2561

เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2562 บริษัทย่อยทั้งสองแห่งได้ทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขยายระยะเวลาของการสนับสนุนการแข่งขันฟุตบอลชิงถ้วยรางวัลของบริษัท ฟุตบอลลีก จำกัด เป็นระยะเวลา 2 ฤดูกาล (ตั้งแต่ฤดูกาล 2020/2021 - ฤดูกาล 2021/2022) โดยบริษัทย่อยทั้งสองแห่งมีภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายค่าตอบแทนให้แก่บริษัทดังกล่าวตามเงื่อนไขและข้อตกลงที่ระบุในสัญญา สัญญาดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 31 พฤษภาคม 2565

ต่อมาเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2563 บริษัทย่อยทั้งสองแห่งได้ทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อโอนสิทธิและภาระผูกพันตามเงื่อนไขในสัญญาทั้งหมดให้กับบริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด แต่เพียงผู้เดียว สัญญาดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563

32.5 การค้ำประกัน

32.5.1 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทฯค้ำประกันวงเงินสินเชื่อในรูปแบบของเลตเตอร์ออฟเครดิตและสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าให้แก่บริษัท การาวาตะวันตก จำกัด (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) และบริษัท เอเชียแปซิฟิกกลาส จำกัด (บริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่ง) ในวงเงินรวมกันเป็นจำนวน 1,100 ล้านบาท (2561: 1,100 ล้านบาท)

32.5.2 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯค้ำประกันเงินกู้ยืมระยะยาวให้แก่บริษัท การาวาตะวันตก จำกัด (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) ในวงเงิน 1,500 ล้านบาท (2562: ไม่มี)

32.5.3 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทย่อยมีหนังสือค้ำประกันซึ่งออกโดยธนาคารในนามบริษัทย่อยเหลืออยู่เป็นจำนวน 31.5 ล้านบาท (2561: 52.2 ล้านบาท) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติ และการยื่นภาษีสรรพสามิต

33. ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 กลุ่มบริษัทมีสินทรัพย์และหนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมหรือเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมแยกแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม							
	ระดับ 1		ระดับ 2		ระดับ 3		รวม	
	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561
สินทรัพย์ที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม								
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	-	-	-	-	167.9	179.0	167.9	179.0
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม								
หุ้นกู้	-	-	2,801.0	2,785.5	-	-	2,801.0	2,785.5

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ							
	ระดับ 1		ระดับ 2		ระดับ 3		รวม	
	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม								
หุ้นกู้	-	-	2,801.0	2,785.5	-	-	2,801.0	2,785.5

34. เครื่องมือทางการเงิน

34.1 นโยบายการบริหารความเสี่ยง

เครื่องมือทางการเงินที่สำคัญของกลุ่มบริษัทตามที่นิยามอยู่ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 107 “การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน” ประกอบด้วย เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน เงินลงทุน เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้นและระยะยาวจากสถาบันการเงิน และหุ้นกู้ กลุ่มบริษัทมีความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว และมีนโยบายการบริหารความเสี่ยงดังนี้

ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ

กลุ่มบริษัทมีความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น และเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ฝ่ายบริหารควบคุมความเสี่ยงนี้โดยการกำหนดให้มีนโยบายและวิธีการในการควบคุมสินเชื่อที่เหมาะสม ดังนั้นกลุ่มบริษัทจึงไม่คาดว่าจะได้รับความเสียหายที่เป็นสาระสำคัญจากการให้สินเชื่อ จำนวนเงินสูงสุดที่กลุ่มบริษัทอาจต้องสูญเสียจากการให้สินเชื่อคือมูลค่าตามบัญชีของลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น และเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน

ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

กลุ่มบริษัทมีความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยที่สำคัญอันเกี่ยวข้องกับเงินฝากสถาบันการเงิน เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน เงินกู้ยืมระยะสั้นและเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน และหุ้นกู้ อย่างไรก็ตาม สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินส่วนใหญ่มีอัตราดอกเบี้ยที่ปรับขึ้นลงตามอัตราตลาด หรือมีอัตราดอกเบี้ยคงที่ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราตลาดในปัจจุบัน

สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่สำคัญสามารถจัดตามประเภทอัตราดอกเบี้ย และสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่สามารถแยกตามวันที่ครบกำหนด หรือ วันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ (หากวันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ถึงก่อน) ได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม				อัตราดอกเบี้ย ที่แท้จริง (ร้อยละต่อปี)
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562				
	อัตราดอกเบี้ย คงที่ ภายใน 1 ปี	อัตราดอกเบี้ย ปรับขึ้นลง ตามราคาสถา	ไม่มีอัตรา ดอกเบี้ย	รวม	
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	686	225	51	962	0.01 - 1.00
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-	-	1,140	1,140	-
	686	225	1,191	2,102	
หนี้สินทางการเงิน					
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	7	-	-	7	1.8
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	1,447	1,447	-
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	-	1,334	-	1,334	MLR หักส่วนเพิ่ม
หุ้นกู้	2,788	-	-	2,788	2.2 - 2.4
	2,795	1,334	1,447	5,576	

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม				อัตราดอกเบี้ย ที่แท้จริง (ร้อยละต่อปี)
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561				
	อัตราดอกเบี้ย คงที่ ภายใน 1 ปี	อัตราดอกเบี้ย ปรับขึ้นลง ตามราคาสถา	ไม่มีอัตรา ดอกเบี้ย	รวม	
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	-	101	37	138	0.01 - 0.63
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-	-	907	907	-
	-	101	944	1,045	
หนี้สินทางการเงิน					
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	275	-	-	275	1.7 - 2.3
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	1,810	1,810	-
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	-	1,680	-	1,680	MLR หักส่วนเพิ่ม
หุ้นกู้	2,786	-	-	2,786	2.2 - 2.4
	3,061	1,680	1,810	6,551	

(หน่วย: ล้านบาท)

งบการเงินเฉพาะกิจการ					
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562					
	อัตราดอกเบี้ย คงที่ ภายใน 1 ปี	อัตราดอกเบี้ย ปรับขึ้นลง ตามราคาดลาด	ไม่มีอัตรา ดอกเบี้ย	รวม	อัตราดอกเบี้ย ที่แท้จริง (ร้อยละต่อปี)
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	555	13	9	577	0.1 - 0.6
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-	-	3	3	-
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	2,486	-	-	2,486	2.8
เงินปันผลค้างรับจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	-	2,950	2,950	-
	3,041	13	2,962	6,016	
หนี้สินทางการเงิน					
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	76	76	-
หุ้นกู้	2,788	-	-	2,788	2.2 - 2.4
	2,788	-	76	2,864	

(หน่วย: ล้านบาท)

งบการเงินเฉพาะกิจการ					
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561					
	อัตราดอกเบี้ย คงที่ ภายใน 1 ปี	อัตราดอกเบี้ย ปรับขึ้นลง ตามราคาดลาด	ไม่มีอัตรา ดอกเบี้ย	รวม	อัตราดอกเบี้ย ที่แท้จริง (ร้อยละต่อปี)
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	-	16	3	19	0.1 - 0.6
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-	-	7	7	-
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	3,996	-	-	3,996	2.8
เงินปันผลค้างรับจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	-	480	480	-
	3,996	16	490	4,502	
หนี้สินทางการเงิน					
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	40	40	-
หุ้นกู้	2,786	-	-	2,786	2.2 - 2.4
	2,786	-	40	2,826	

ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

บริษัทย่อมมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนที่สำคัญอันเกี่ยวเนื่องจากการซื้อหรือขายสินค้าและบริการเป็นเงินตราต่างประเทศ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 กลุ่มบริษัทมีสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศดังนี้

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562						
สกุลเงิน	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		อัตราแลกเปลี่ยน	
	สินทรัพย์	หนี้สิน	สินทรัพย์	หนี้สิน	อัตราซื้อ	อัตราขาย
	ทางการเงิน	ทางการเงิน	ทางการเงิน	ทางการเงิน		
	(ล้าน)	(ล้าน)	(ล้าน)	(ล้าน)		
(บาทต่อหนึ่งหน่วยเงินตราต่างประเทศ)						
เหรียญสหรัฐอเมริกา	5.2	2.2	-	-	29.9767	30.3313
ยูโร	0.3	0.4	0.8	-	33.3775	34.0846
ปอนด์สเตอร์ลิง	0.2	-	-	-	39.0910	39.9523
เยน	-	18.8	-	-	0.2723	0.2796
เหรียญฮ่องกง	-	0.6	-	-	3.8238	3.9136
หยวน	-	0.5	-	-	4.2558	4.3736
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561						
สกุลเงิน	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		อัตราแลกเปลี่ยน	
	สินทรัพย์	หนี้สิน	สินทรัพย์	หนี้สิน	อัตราซื้อ	อัตราขาย
	ทางการเงิน	ทางการเงิน	ทางการเงิน	ทางการเงิน		
	(ล้าน)	(ล้าน)	(ล้าน)	(ล้าน)		
(บาทต่อหนึ่งหน่วยเงินตราต่างประเทศ)						
เหรียญสหรัฐอเมริกา	2.8	2.2	-	-	32.2848	32.6148
ยูโร	0.5	2.7	0.8	-	36.7620	37.4884
ปอนด์สเตอร์ลิง	0.2	-	8.1	-	40.6118	41.5216
เยน	-	32.1	-	-	0.2892	0.2970
เหรียญฮ่องกง	-	0.4	-	-	4.1023	4.1808
หยวน	-	0.5	-	-	4.6636	4.7838

34.2 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

กลุ่มบริษัทมีการประมาณการมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินตามหลักเกณฑ์ดังนี้

- ก) สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่จะครบกำหนดในระยะเวลาอันสั้น ได้แก่ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน เงินปันผลค้างรับ เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน แสดงมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณตามมูลค่าตามบัญชีที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน
- ข) หุ้นกู้และเงินกู้ยืมระยะยาวที่จ่ายดอกเบี้ยในอัตราคงที่ แสดงมูลค่ายุติธรรมโดยการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดจ่ายในอนาคต คัดลดด้วยอัตราเบี้ยโดยประมาณในตลาดปัจจุบันสำหรับเงินกู้ยืมที่มีเงื่อนไขใกล้เคียงกัน
- ค) เงินกู้ยืมระยะยาวที่จ่ายดอกเบี้ยในอัตราใกล้เคียงกับอัตราดอกเบี้ยในตลาด แสดงมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณตามมูลค่าตามบัญชีที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน

ในระหว่างปีปัจจุบัน กลุ่มบริษัทไม่มีการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

35. การบริหารจัดการทุน

วัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการทุนที่สำคัญของกลุ่มบริษัท คือการจัดให้มีซึ่งโครงสร้างทุนที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ และเสริมสร้างมูลค่าการถือหุ้นให้กับผู้ถือหุ้น โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 กลุ่มบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเท่ากับ 0.70:1 (2561: 0.94:1) และเฉพาะบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเท่ากับ 0.41:1 (2561: 0.48:1)

36. เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

- 36.1 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัท คาราบาวโฮลดิ้งส์ (ฮ่องกง) จำกัด (CHHK) (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) มีมติให้เพิ่มทุนจดทะเบียนจาก 85.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาเป็น 89.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (เพิ่มขึ้น 3.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา) ซึ่งบริษัทฯ ได้จ่ายชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนเรียบร้อยแล้ว บริษัทย่อยดังกล่าวได้จดทะเบียนการเพิ่มทุนแล้วเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563
- 36.2 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัท อินเตอร์คาราบาว ลิมิเต็ด (ICUK) (บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง) มีมติให้เรียกชำระค่าหุ้นเพิ่มเติมสำหรับหุ้นสามัญส่วนที่เหลือจำนวน 0.1 ล้านปอนด์สเตอร์ลิงตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 12.5.5 โดย CVHLUX ได้ชำระค่าหุ้นดังกล่าวในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563
- 36.3 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัท อินเตอร์คาราบาว ลิมิเต็ด (ICUK) มีมติให้เพิ่มทุนจดทะเบียนจาก 74.6 ล้านปอนด์สเตอร์ลิงเป็น 80.6 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง (เพิ่มขึ้น 6.0 ล้านปอนด์สเตอร์ลิงหรือประมาณ 7.1 ล้านยูโร) โดยบริษัทย่อยดังกล่าวได้จดทะเบียนการเพิ่มทุนแล้วเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563

- 36.4 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563 CVHLUX ได้เข้าซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนทั้งหมดของ ICUK จำนวน 6.0 ล้านปอนด์สเตอร์ลิงหรือประมาณ 7.1 ล้านยูโร โดย CVHLUX ได้จ่ายชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าวบางส่วนแล้วจำนวน 2.9 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง
- 36.5 เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2563 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ มีมติอนุมัติ ดังต่อไปนี้
- 36.5.1 อนุมัติการออกและเสนอขายหุ้นกู้ในวงเงินรวมไม่เกิน 5,000 ล้านบาทหรือในสกุลเงินอื่นในจำนวนเทียบเท่ากัน อย่างไรก็ตาม การออกและเสนอขายหุ้นกุดังกล่าวต้องได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ในเดือนเมษายน 2563
- 36.5.2 อนุมัติให้จัดตั้งบริษัทย่อยแห่งใหม่ในประเทศไทย เพื่อประกอบธุรกิจผลิตและจำหน่ายบรรจุภัณฑ์ โดยมีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 700 ล้านบาท
37. การอนุมัติงบการเงิน
- งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกโดยคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2563

บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

393 อาคาร 393 สยาม ชั้นที่ 7 - 10
ถนนสีลม แขวงสีลม เขตบางรัก
กรุงเทพมหานคร 10500

www.carabao.co.th